

การศึกษาประโยคคำถามแบบเลือกตอบในข้อสอบวิชาภาษาไทยของทบวงมหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๔๑ - ๒๕๔๕

นางสาวสุพัตรา ธงชัย

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา ๒๕๔๗

ISBN 974-17-5925-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF THE MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS' MULTIPLE CHOICE QUESTIONS IN
THE EXAMINATIONS FOR THE THAI SUBJECTS FROM 1998 TO 2002

Miss. Supattra Thongchai

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Thai

Department of Thai

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-17-5925-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาประโยคคำถามแบบเลือกตอบในข้อสอบวิชาภาษาไทยของ
ทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๔๑ – ๒๕๔๕

โดย

นางสาวสุพัตรา ธงชัย

สาขาวิชา

ภาษาไทย

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ อัญชลีบุญกุล

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดาพร ด้กษณีนาวิน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ อัญชลีบุญกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ พุกผาสุข)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง)

สุพัทธา ธงชัย : การศึกษาประโยคคำถามแบบเลือกตอบในข้อสอบวิชาภาษาไทยของ
ทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๑ - ๒๕๔๕. (A STUDY OF THE MINISTRY OF
UNIVERSITY AFFAIRS' MULTIPLE CHOICE QUESTIONS IN THE EXAMINATIONS
FOR THE THAI SUBJECTS FROM 1998 TO 2002) อาจารย์ที่ปรึกษา: รศ.ดร.สุนันท์
อัญชลีหนูกุล, 201 หน้า. ISBN 974-17-5925-8.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญ ๓ ประการคือ ศึกษาลักษณะภาษาของประโยค
คำถามแบบเลือกตอบ การจำแนกประเภทประโยคคำถามตามวัตถุประสงค์การทดสอบและกลวิธีการ
สร้างประโยคคำถามแบบเลือกตอบ

ผลการศึกษาพบว่า ประโยคคำถามแบบเลือกตอบในข้อสอบวิชาภาษาไทยของทบวง
มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๑ - ๒๕๔๕ ทั้ง ๕๐๐ ข้อ แบ่งได้ตามวัตถุประสงค์การทดสอบตามทฤษฎี
ของบลูมและคณะ ได้เป็น ๖ ประเภท คือ การทดสอบความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การ
วิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ข้อทดสอบทั้ง ๖ ประเภทมีลักษณะภาษาทั้งที่เหมือน
และต่างกัน ลักษณะภาษาที่เหมือนกัน ได้แก่ การใช้คำแสดงคำถาม และโครงสร้างประโยค คำแสดง
คำถามที่ใช้ในประโยคคำถามแบบเลือกตอบในข้อสอบวิชาภาษาไทย มี ๔ คำ คือ คำพจน์วิเศษณ์
“ใด” “อย่างไร” “กี่” และคำพจน์สรรพนาม “อะไร” คำพจน์วิเศษณ์ “ใด” ปรากฏใช้มากที่สุด โดย
ปรากฏร่วมกับคำนามต่าง ๆ เช่น “ข้อใด” “คำใด” “ประโยคใด” ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประโยคคำถามที่
ใช้คำว่าใดเป็นประโยคคำถามแบบเลือกตอบโดยตรง ส่วนประโยคคำถามที่ใช้คำแสดงคำถาม
“อย่างไร” “อะไร” “กี่” เป็นประโยคคำถามอ้อมแล้วเติมส่วนตัวเลือกเข้าไป คำว่า “ใด” จึงเป็นคำ
แสดงคำถามที่ใช้ซึ่งชี้ว่าเป็นประโยคคำถามแบบเลือกตอบ ในด้านโครงสร้างประโยค พบว่า
ประกอบด้วยโครงสร้างประโยคแบบประโยคความเดียว ประโยคความซ้อน และประโยคความรวม
และพบประโยคความเดียวมากที่สุด ประโยคความซ้อนและประโยคความรวมพบน้อยกว่าตามลำดับ

ส่วนลักษณะภาษาที่ต่างกัน คือ การใช้คำกริยาแสดงการคิด (cognitive verb) และการใช้
บริบทที่บ่งชี้วัตถุประสงค์การถามแต่ละประเภทตามทฤษฎีของบลูมและคณะ

ด้านกลวิธีการตั้งประโยคคำถามแบบเลือกตอบ พบว่า มี ๒ กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการตั้ง
ประโยคคำถามโดยตรงและกลวิธีการตั้งประโยคคำถามจากข้อความที่กำหนดให้

ภาควิชา _____ ภาษาไทย _____

ลายมือชื่อนิสิต _____

สาขาวิชา _____ ภาษาไทย _____

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา _____

ปีการศึกษา _____ ๒๕๔๗ _____

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม _____

4480219822: MAJOR THAI

KEY WORD: THAI QUESTION / THAI LANGUAGE

SUPATTRA THONGCHAI: A STUDY OF THE MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS' MULTIPLE CHOICE QUESTIONS IN THE EXAMINATIONS FOR THE THAI SUBJECTS FROM 1998 TO 2002. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. SUNANT ANCHALEENUKON, Ph.D. 201 pp. ISBN 974-17-5925-8.

The thesis aims at studying the multiple choice questions of the Ministry of University Affairs by focusing on the following three aspects; the characteristics of language used, their classification according to test objectives and the strategies of questions-making from 1998 to 2002

The findings reveal that the test objectives of the five hundred of multiple choice questions in the examinations of the Thai subjects from 1978 to 2002 can be classified according to Bloom's taxonomy into 6 levels : knowledge, comprehension, application, analysis, synthesis, and evaluation. The characteristics of the language that these questions share are the use of question words and the structure of sentences. There are four question words which are used in the multiple choice questions. They are the interrogative adjectives "dai" "yangrai" "a rai" and "kii". The question word "dai" is used the most and is used with a noun forming a noun phrase, such as "khoo dai" "kham dai" "prayok dai". The study shows that questions with the question word "dai" is represent the nature of multiple choice questions. However, questions where the other three question words "yang rai" "a rai" and "kii" are normally used are subjective tests in nature, usually demanding explanation as answers. When these words are used to form multiple choice questions, the choices are just added.

As for the structures of the questions, these five hundred of multiple choice data consist of all three types of sentences: simple, compound and complex. Their frequency of occurrence descends in the following order: simple, complex and compound sentences.

However, their different characteristics are shown in the different use of cognitive verbs and contexts which can be classified into six levels based on Bloom taxonomy above.

Furthermore, two strategies used in making multiple choice questions are found. They are direct questions and questions made from the given information.

Department _____ Thai _____

Field of study _____ Thai _____

Academic year _____ 2004 _____

Student's signature _____

Advisor's signature _____

Co-advisor's signature _____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วย ความกรุณาของ “รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ อัญชลีนุกูล” อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ครูผู้เป็นผู้ชี้ทางแห่งปัญญาแก่ศิษย์ ครูผู้ให้ความเมตตาแก่ศิษย์ ครูผู้ให้กำลังใจ กำลังกาย กำลังสติปัญญาที่จะนำพาศิษย์ให้ทำงานสำเร็จลุล่วง ศิษย์ขอกราบขอบพระคุณด้วยความสำนึกในพระคุณครูอย่างที่สุด

กราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดาพร ลักษณะนิยาวิณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ท่านรับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยด้วยความเมตตาอย่างยิ่ง กราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ พุกผาสุข กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ท่านช่วยตรวจแก้วิทยานิพนธ์ให้แก่ผู้วิจัยหลายครั้ง และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง กราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ปราณี กุลละวณิชย์ ที่ท่านให้คำแนะนำแก้ไขวิทยานิพนธ์แก่ผู้วิจัยด้วยความกรุณา ขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาสินี ศรีหิรัญ ที่กรุณาตรวจแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง ที่กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์

กราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาที่กรุณาตรวจวิเคราะห์จำแนกข้อสอบประเภทต่าง ๆ ให้มีความถูกต้องยิ่งขึ้น รองศาสตราจารย์จากรุณี กองพลพรหม ครูผู้เปรียบเสมือน “แม่” ที่ให้ทั้งความรู้ทางวิชาการและความรู้ทางชีวิต ผู้ให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนแก่ผู้วิจัยตลอดมา กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ ครูผู้เมตตาศิษย์เสมอ ขอบพระคุณอาจารย์ชัณฑ์ชัย อธิเกียรติ พี่ที่คอยช่วยเหลือและแนะนำน้องด้วยความปรารถนาดี

กราบขอบพระคุณคณาจารย์หมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ทุก ๆ ท่าน ที่สนับสนุนให้ผู้วิจัยได้มาศึกษาต่อ และคอยห่วงใยดูแล คอยให้กำลังใจเมื่อยามทุกข์ท้อใจ และช่วยเหลือให้ผู้วิจัยได้ทำวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความปรารถนาดีที่ให้อย่างที่สุด กราบขอบพระคุณ อ.ดร.พรทิพย์ ศิริสมบูรณ์เวช ครูผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือและปรารถนาดีต่อศิษย์เสมอ

ขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยนี้

ขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นทุกคน คุณสุชาติ คุณวงเดือน คุณปวีณา คุณพรรณธรร คุณวิสันต์ คุณธันยดา คุณสุภัทร และคุณปณณา ที่มีน้ำใจ ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และเป็นกำลังใจที่ดีต่อกันเสมอ

ขอบคุณคุณกฤษณะ อุตมั่ง ผู้เป็นแรงใจ ดูแลเอาใจใส่ ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา ทำยนี้ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัววงษ์ชัยที่ได้ให้กำลังใจ สนับสนุน และเป็นทุก ๆ สิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ

บทที่

๑. บทนำ.....	๑
๑.๑ ความเป็นมาของปัญหา.....	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์.....	๔
๑.๓ สมมติฐาน.....	๔
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย.....	๔
๑.๕ นิยามศัพท์.....	๕
๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๖
๑.๗ วิธีการดำเนินการวิจัย.....	๖
๑.๘ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	๑๑
๒. ลักษณะภาษาของคำถามแบบเลือกตอบ.....	๓๒
๒.๑ ลักษณะภาษาของส่วนคำถาม.....	๓๒
๒.๒ ลักษณะภาษาของส่วนตัวเลือก.....	๗๒
๓. การใช้คำกริยาในประโยคคำถามแบบเลือกตอบระดับต่าง ๆ.....	๘๐
๓.๑ การใช้คำกริยาในคำถามระดับความรู้ความจำ.....	๘๐
๓.๒ การใช้คำกริยาในคำถามระดับความเข้าใจ.....	๘๗
๓.๓ การใช้คำกริยาในคำถามระดับการนำไปใช้.....	๙๘
๓.๔ การใช้คำกริยาในคำถามระดับการวิเคราะห์.....	๑๐๐
๓.๕ การใช้คำกริยาในคำถามระดับการสังเคราะห์.....	๑๑๕
๓.๖ การใช้คำกริยาในคำถามระดับการประเมินค่า.....	๑๑๘

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
๔. กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบแบบเลือกตอบประเภทต่าง ๆ.....	๑๓๐
๔.๑ กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบประเภทความรู้ความจำ.....	๑๓๐
๔.๒ กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบประเภทความเข้าใจ.....	๑๓๓
๔.๓ กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบประเภทการนำไปใช้.....	๑๓๙
๔.๔ กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบประเภทการวิเคราะห์.....	๑๔๕
๔.๕ กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบประเภทการสังเคราะห์.....	๑๕๕
๔.๖ กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบประเภทการประเมินค่า.....	๑๕๗
๕. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	๑๖๖
๕.๑ สรุปผลการวิจัย.....	๑๖๖
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย.....	๑๗๒
๕.๓ ข้อเสนอแนะ.....	๑๗๔
รายการอ้างอิง.....	๑๗๕
ภาคผนวก.....	๑๗๗
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	๒๐๑

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

- ๑.๑ ตารางแสดงเกณฑ์การจำแนกข้อสอบ ๙
- ๒.๑ ตารางแสดงจำนวนเนื้อหาของประโยคคำถามที่พบในข้อสอบวิชาภาษาไทย ๓๗
- ๒.๒ ตารางแสดงโครงสร้างของประโยคคำถามแบบต่าง ๆ ที่พบในข้อสอบวิชาภาษาไทย ๓๙

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

รูปที่

หน้า

๑.๑	แผนภูมิแสดงกฎการย้ายที่คำแสดงคำถามที่จะปรากฏตามทฤษฎี GB	๑๙
๑.๒	แผนภูมิแสดงลำดับการคิดเรียงจากขั้นต่ำไปสู่ขั้นสูงตามทฤษฎีของ Bloom's Taxonomy	๒๖
๒.๑	แผนภูมิเปรียบเทียบจำนวนเนื้อหาของประโยคคำถามที่พบในข้อสอบวิชาภาษาไทย	๓๘
๒.๒	แผนภูมิแสดงจำนวนข้อสอบที่แบ่งตามรูปประโยคแบบต่าง ๆ	๕๓
๒.๔	แผนภูมิแสดงจำนวนคำแสดงคำถามชนิดคำเดี่ยวและกลุ่มคำ	๖๗
๒.๕	แผนภูมิแสดงตำแหน่งของคำแสดงคำถาม	๗๐

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของปัญหา

ประโยคในภาษาไทยแบ่งตามเจตนาของผู้ส่งสารออกเป็น ๓ ลักษณะคือ ประโยคแจ้งให้ทราบ ประโยคถามให้ตอบ และประโยคบอกให้ทำ (นววรรณ พันธุมเมธา, ๒๕๒๗) ประโยคถามให้ตอบ ซึ่งในงานวิจัยนี้จะเรียกว่า ประโยคคำถาม มีผู้สนใจศึกษาตามแนวทฤษฎีต่าง ๆ ไว้อย่างหลากหลาย แต่เท่าที่พบในปัจจุบันผู้ศึกษามักศึกษาข้อมูลประโยคคำถามจากการสนทนาโดยใช้ข้อมูลจากนวนิยายและการสนทนาในชีวิตประจำวัน เช่น

๑. ลูกหิวรึยัง
๒. หนังสือของแม่อยู่ไหน
๓. เสี่ยงอะไรนะ

งานวิจัยเกี่ยวกับประโยคคำถามในภาษาไทยที่มีผู้ศึกษาไว้ เช่น สายสวาท อินทิแสน (๒๕๐๙) ศึกษา แบบประโยคคำถามที่ใช้พูดในภาษาไทย , จิตรภรณ์ เกียรติไพบูลย์ (๒๕๒๕) ศึกษาเรื่อง คำถามแบบตอบรับปฏิเสธในภาษาไทย : การศึกษาเชิงอรรถศาสตร์ , เฉลียว เอกนิยม (๒๕๒๙) ศึกษาเรื่อง รูปประโยคคำถามแบบตอบรับและปฏิเสธในงานแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย , สุทธาสินี สิทธิเกษร (๒๕๔๐) ศึกษา บทบาทของประโยคคำถามในมาตรฐานภาษาไทย : การศึกษาเชิงพัฒนาการต่อเนื่อง , สิริลักษณ์ หุ่นศรีงาม (๒๕๔๔) ศึกษา การศึกษาประโยคภาษาไทยที่มีคำว่า “ทำไม” ทางด้านอรรถศาสตร์และวัจนปฏิบัติศาสตร์ เป็นต้น ผลการศึกษาประโยคคำถามจากงานวิจัยดังกล่าวพบว่า ประโยคคำถามที่ใช้สามารถจำแนกคำแสดงคำถามออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ คำแสดงคำถามที่ให้ตอบเพื่อความ เช่น ใคร อะไร เมื่อใด อย่างไร ฯลฯ คำแสดงคำถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธ เช่น ใช่หรือไม่ หรือเปล่า หรือ ฯลฯ

นอกจากการใช้ประโยคคำถามที่มีผู้ศึกษาไว้ในงานวิจัยข้างต้นแล้ว บทบาทของประโยคคำถามที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือประโยคคำถามที่ถามเพื่อทดสอบความรู้ นักการศึกษาได้ศึกษาประโยคคำถามด้านรูปแบบการวัดผล เช่น เยาวดี วิบูลย์ศรี (๒๕๔๐) สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (๒๕๓๓) บลูมและคณะ (Bloom et.al., 1956) เป็นต้น

บลูมและคณะ (Bloom et.al., 1956) ได้เสนอแนวคิดในการจำแนกวัตถุประสงค์ การสร้างประโยคคำถามเพื่อทดสอบการคิดในระดับต่าง ๆ ตามหลักอนุกรมวิธาน (Taxonomy) และได้แนะนำแนวคิดดังกล่าวมาจำแนกวัตถุประสงค์ทางการศึกษาเพื่อช่วยให้ผู้สอนสามารถ กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษา

บลูมและคณะจำแนกวัตถุประสงค์ทางการศึกษา ออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่

๑. ประเภทด้านความรู้หรือพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) วัดความสามารถ ด้านการคิดและสมอง
๒. ประเภทด้านคุณค่าหรือจิตพิสัย (Affective Domain) วัดความรู้สึก อารมณ์ ทัศนคติ และแนวคิดเกี่ยวกับความรู้สึกรู้สึก
๓. ประเภทด้านทักษะหรือทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) วัดเกี่ยวกับ ทักษะในการทำงาน

ประเภทที่เกี่ยวข้องกับประโยคคำถามเชิงวิชาการ คือ ประเภทด้านพุทธิพิสัย ซึ่ง แบ่งออกเป็น ๖ ระดับ ได้แก่

๑. ความรู้ความจำ (Knowledge)
๒. ความเข้าใจ (Comprehension)
๓. การนำไปใช้ (Application)
๔. การวิเคราะห์ (Analysis)
๕. การสังเคราะห์ (Synthesis)
๖. การประเมินค่า (Evaluation)

การสร้างประโยคคำถามเพื่อทดสอบความรู้ ความสามารถด้านการคิดและ สมองมี ๒ ลักษณะใหญ่ ๆ คือ ประโยคคำถามแบบปรนัย (Objective Tests) และประโยค คำถามแบบอัตนัย (Subjective Tests) ข้อสอบทั้ง ๒ ประเภทข้างต้น มีข้อดีในการวัดและ ประเมินผลต่างกัน ทักแมน (Tuckman , 1975 อ้างถึงใน เยาวดี วิบูลย์ศรี, ๒๕๔๐ : ๓๒๑) กล่าวว่า ข้อสอบแบบอัตนัยหรือข้อสอบแบบความเรียง สามารถวัดกระบวนการคิดในระดับที่สูง ตามแนวคิดของบลูม คือ ระดับการเขียนขั้นวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลเป็นส่วนใหญ่ หรือวัดในระดับการนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ บราวน์ (Brown, 1983 อ้างถึงใน เยาวดี วิบูลย์ศรี, ๒๕๔๐ : ๒๔๔ - ๒๔๕) กล่าวถึง ข้อสอบแบบอัตนัยว่ามีข้อเสีย คือการให้คะแนน ของผู้ตรวจที่ต้องใช้เวลามากในการอ่านคำตอบจึงจะตัดสินได้ ปัญหาเรื่องความถูกต้องของการ ให้คะแนนที่ต้องพึงระวัง การตรวจจะต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาเฉพาะด้านซึ่งมีจำนวนจำกัด ข้อสอบไม่สามารถครอบคลุมเนื้อหาที่เรียน เนื่องจากจำนวนข้อแบบอัตนัยมีจำกัดมากกว่า

ข้อสอบแบบปรนัย จึงยากจะสุมเนื้อหาให้ครอบคลุมความรู้และพฤติกรรมที่ต้องการวัดให้ครบถ้วนได้ และการให้คะแนนยังเป็นแบบที่ขึ้นอยู่กับผู้ตรวจซึ่งอาจมีความลำเอียงในการตรวจเกิดขึ้นได้

ปัญหาที่พบในข้อสอบแบบอัตนัยนี้ สามารถแก้ไขได้โดยการใช้ข้อสอบแบบปรนัยซึ่งมีการตรวจไม่ขึ้นอยู่กับอารมณ์ของผู้ตรวจ และใช้เวลาในการตรวจให้คะแนนน้อยกว่า ดังนั้นในการสอบทั่วไปที่มีผู้สอบจำนวนมาก และต้องการการตรวจที่ไม่ขึ้นอยู่กับอารมณ์ของผู้ตรวจ ข้อสอบแบบปรนัยจึงเป็นที่นิยมใช้มากกว่าข้อสอบแบบอัตนัย

ในงานวิจัยนี้จึงสนใจวิเคราะห์ประโยคคำถามแบบปรนัย ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ แบบ คือ

๑. แบบที่ให้ผู้ตอบแสวงหาความรู้เอง (Supply Type) ลักษณะข้อสอบแบบนี้ ได้แก่ ประโยคคำถามให้ตอบสั้น ๆ ผู้ตอบต้องใช้ความสามารถในการระลึกได้เพื่อตอบคำถามถูกต้อง

๒. แบบให้เลือกตอบ (Select Type) ได้แก่ ข้อสอบจับคู่ (Match) ข้อสอบแบบกาถูกผิด และข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple – Choice Tests)

สำหรับข้อสอบแบบอัตนัยอาจแบ่งส่วนคำถามออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนคำถามและส่วนคำสั่ง ส่วนคำถามประกอบด้วย คำแสดงคำถามให้ตอบเพื่อความ ใคร อะไร ทำไม เป็นต้น และส่วนคำสั่งประกอบด้วยคำสั่งให้ทำ เช่น จงอธิบาย จงวิเคราะห์ เป็นต้น

คำแสดงคำถามในส่วนคำถามและส่วนที่เป็นคำสั่งของข้อสอบอัตนัย ใช้เป็นตัวบ่งชี้วัตถุประสงค์การถามได้ เช่น คำแสดงคำถาม ใคร อะไร บ่งชี้วัตถุประสงค์การถามระดับความรู้ความจำ คำแสดงคำถามทำไม อย่างไร บ่งชี้วัตถุประสงค์ระดับการวิเคราะห์เหตุผล เป็นต้น ส่วนประโยคคำถามแบบปรนัยที่เป็นแบบเลือกตอบจะปรากฏคำแสดงคำถามให้ตอบเพื่อความน้อยมาก โดยส่วนมากจะใช้คำว่า “ใด” เป็นคำแสดงคำถามบ่งชี้ให้เลือกตอบ

ดังนั้นด้วยเหตุที่บลูมและคณะ (Bloom et.al., 1956) แบ่งปริเขตด้านความรู้และความสามารถด้านการคิดและสมองออกเป็น ๖ ระดับ และจากข้อดีของการสร้างประโยคคำถามแบบปรนัย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา การสร้างประโยคคำถามแบบเลือกตอบว่ามีลักษณะภาษาอย่างไรและลักษณะภาษาดังกล่าวบ่งชี้ระดับความคิด ๖ ระดับตามทฤษฎีของบลูมและคณะได้อย่างไรบ้าง ตลอดจนศึกษาวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบแบบเลือกตอบประเภทต่าง ๆ ด้วย

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑.๒.๑ ศึกษาลักษณะภาษาของประโยคคำถามในข้อสอบวิชาภาษาไทยของทบวงมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ถึง ๒๕๔๕

๑.๒.๒ ศึกษาวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบแบบเลือกตอบประเภทต่าง ๆ

๑.๓ สมมติฐาน

๑.๓.๑ ประโยคคำถามในข้อสอบวิชาภาษาไทยแบ่งตามวัตถุประสงค์การทดสอบเป็น ๖ ประเภท คือ การทดสอบความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า การสร้างประโยคคำถามในข้อสอบแต่ละประเภท มีทั้งที่เหมือนและต่างกันในแง่โครงสร้างประโยค การใช้คำแสดงคำถามและการใช้คำกริยาที่แสดงวัตถุประสงค์ของประโยคคำถามทั้ง ๖ ประเภท

๑.๓.๒ กลวิธีในการสร้างคำถามแต่ละประเภทมีหลายรูปแบบ

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๔.๑ ศึกษาเฉพาะลักษณะภาษาของประโยคคำถามแบบเลือกตอบ

๑.๔.๒ ศึกษาเฉพาะข้อสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย วิชาภาษาไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ - ๒๕๔๕

๑.๔.๓ ศึกษาแยกประเภทของคำถามแบบเลือกตอบตามวัตถุประสงค์การถามคำถามตามทฤษฎีของบลูมและคณะ (Bloom et.al., 1956) ทั้ง ๖ ประเภท

๑.๔.๔ การถามแต่ละชั้นตามวัตถุประสงค์ของบลูมและคณะ (Bloom et.al., 1956) ไม่จำเป็นต้องใช้ในข้อสอบแบบปรนัยแต่ในงานวิจัยนี้ จะวิเคราะห์ข้อสอบซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัยทั้งหมด

๑.๕ นิยามศัพท์

๑.๕.๑ คำถาม(Question)

หมายถึง หน่วยสื่อสารชนิดหนึ่ง มีหน้าที่ในการถามคำถามโดยผู้ถามมีความตั้งใจและความต้องการที่จะได้รับคำตอบ หน่วยสื่อสารชนิดนี้อาจแสดงได้ในรูปประโยคคำถามหรือไม่ใช้รูปประโยคคำถามก็ได้ (รุ่งอรุณ ทีฆชุนหเถียร, ๒๕๔๕ : ๑๐)

๑.๕.๒ ประโยคคำถาม (interrogation sentence)

หมายถึง รูปประโยคแบบหนึ่งของหน่วยสื่อสารคำถาม ประโยคคำถามมีหลายชนิด เช่น ประโยคคำถามเนื้อความ ประโยคคำถามให้ตอบรับหรือตอบปฏิเสธ และประโยคคำถามให้เลือกตอบ (รุ่งอรุณ ทีฆชุนหเถียร, ๒๕๔๕ : ๑๐)

๑.๕.๓ การถามขั้นความรู้ความจำ (Memory Questions)

หมายถึง การถามที่ต้องการให้ผู้ตอบใช้ความสามารถในการระลึกหรือจำเรื่องราวที่เคยเรียนรู้มาแล้ว

๑.๕.๔ การถามขั้นความเข้าใจ (Comprehension Questions)

หมายถึง การถามที่ให้ผู้ตอบใช้ความสามารถในการแปลความ ตีความ และขยายความจากสื่อความหมายต่าง ๆ

๑.๕.๕ การถามขั้นนำไปใช้ (Application Questions)

หมายถึง การถามที่ต้องการให้ผู้ตอบใช้ความสามารถในการนำเอากฎเกณฑ์ หลักการ และวิธีดำเนินการต่าง ๆ ของเรื่องราวที่ได้เรียนรู้ไปแล้วไปใช้ในการแก้ปัญหา

๑.๕.๖ การถามขั้นการวิเคราะห์ (Analysis Questions)

หมายถึง การถามที่ต้องการให้ผู้ตอบใช้ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวหรือเหตุการณ์ของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นว่าเป็นส่วนย่อยของสิ่งใด

๑.๕.๗ การถามขั้นการสังเคราะห์ (Synthesis Questions)

หมายถึง การถามที่ต้องการให้ผู้ตอบใช้ความสามารถในการรวบรวมหรือประกอบส่วนย่อยให้เป็นส่วนรวมโดยต้องมีคุณภาพสูงกว่าเดิม

๑.๕.๘ การถามขั้นการประเมินค่า (Evaluative Questions)

หมายถึง การถามที่ต้องการให้ผู้ตอบใช้ความสามารถในการตัดสินคุณค่าของเรื่องราว เหตุการณ์ บุคคล ความคิดเห็น และทัศนคติได้อย่างมีหลักเกณฑ์

๑.๕.๙ ลักษณะภาษา

หมายถึง การศึกษาลักษณะภาษาใน ๓ ด้าน ได้แก่ ลักษณะโครงสร้างของประโยคคำถาม การใช้คำแสดงคำถาม และการใช้คำกริยา

๑.๕.๑๐ กลวิธี

หมายถึง วิธีการตั้งคำถามแบบต่าง ๆ เพื่อให้สามารถทดสอบความรู้ของผู้ตอบได้ตามขั้น การวิเคราะห์คำถามของบลูมและคณะ (Bloom et.al., 1956) ทั้ง ๖ ประเภท

๑.๕.๑๑ กลวิธีการตั้งประโยคคำถามโดยตรง

หมายถึง การตั้งคำถามโดยไม่มีข้อความหรือสถานการณ์กำหนดให้ในคำถาม โดยมากมักเป็นการตั้งคำถามจากเนื้อหาสาระด้านใดด้านหนึ่งที่ได้เรียนมาแล้ว

๑.๕.๑๒ กลวิธีการตั้งคำถามจากข้อความที่กำหนดให้

หมายถึง การตั้งคำถามโดยการกำหนดข้อความหรือสถานการณ์ให้ และถามเกี่ยวกับเรื่องในข้อความหรือสถานการณ์ที่ยกมานั้น

๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๖.๑ ทำให้ทราบลักษณะภาษาของประโยคคำถามแบบเลือกตอบในข้อสอบวิชาภาษาไทย

๑.๖.๒ ทำให้ทราบกลวิธีการสร้างประโยคคำถามแบบเลือกตอบประเภทต่าง ๆ ในข้อสอบวิชาภาษาไทย

๑.๖.๓ เป็นแนวทางในการศึกษาการใช้ภาษาเพื่อตั้งคำถามในข้อสอบวิชาอื่น ๆ

๑.๖.๔ เป็นแนวทางในการศึกษาการสร้างประโยคคำถามในข้อสอบวิชาอื่น ๆ

๑.๗ วิธีการดำเนินการวิจัย

๑.๗.๑ สํารวจ รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาประโยคคำถาม โดยแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ

๑) สํารวจ รวบรวม เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประโยคคำถามตามการวิเคราะห์ด้านภาษา

๒) สํารวจ รวบรวม เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประโยคคำถามตามการวิเคราะห์คำถามด้านการศึกษาและการจำแนกประโยคคำถามตามทฤษฎีของบลูมและคณะ

๑.๗.๒ รวบรวมประโยคคำถามที่นำมาวิเคราะห์ โดยใช้ข้อสอบของทบวงมหาวิทยาลัย เพราะมีความเป็นมาตรฐานที่ใช้ทั่วประเทศ และเลือกข้อสอบตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการจัดการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในระบบสอบ ๒ ครั้ง ต่อปี การศึกษา จนถึงปี ๒๕๔๕ เป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบันที่สุด

๑.๗.๓ นำข้อมูลมาจับฉลาก โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย เลือกข้อสอบ ๑ ชุด ต่อปี การศึกษา เพื่อเป็นตัวแทนของข้อมูลที่ต้องการศึกษา รวมข้อสอบที่ใช้เป็นข้อมูลจำนวน ๕๐๐ ข้อ ดังนี้

- ๑) เดือนตุลาคม ปี ๒๕๔๑
- ๒) เดือนตุลาคม ปี ๒๕๔๒
- ๓) เดือนตุลาคม ปี ๒๕๔๓
- ๔) เดือนมีนาคม ปี ๒๕๔๔
- ๕) เดือนมีนาคม ปี ๒๕๔๕

เมื่อได้ข้อสอบทั้ง ๕๐๐ ข้อแล้วจึงนำมาวิเคราะห์เพื่อจำแนกประเภทข้อสอบ โดยยึดเกณฑ์การจำแนก ตามตารางที่ ๑.๑ ดังต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงเกณฑ์การจำแนกข้อสอบของบลูมและคณะ

ระดับความรู้ ปัญญา และทักษะ	เกณฑ์การจำแนก
<p>๑. ความรู้ความจำ</p> <p><u>๑.๑ ความรู้ในเนื้อเรื่อง แบ่งออกเป็น</u></p> <p>๑.๑.๑ ความรู้เกี่ยวกับศัพท์และนิยาม</p> <p>๑.๑.๒ ความรู้เกี่ยวกับกฎและความจริง</p> <p><u>๑.๒ ความรู้ในวิธีดำเนินการ แบ่งออกเป็น</u></p> <p>๑.๒.๑ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบแบบแผน</p> <p>๑.๒.๒ ความรู้เกี่ยวกับลำดับขั้นและ แนวโน้ม</p> <p>๑.๒.๓ ความรู้เกี่ยวกับการจัดประเภท</p> <p>๑.๒.๔ ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์</p> <p>๑.๒.๕ ความรู้เกี่ยวกับวิธีการ</p> <p><u>๑.๓ ความรู้รวบยอดในเนื้อเรื่อง</u> แบ่งออกเป็น</p> <p>๑.๓.๑ ความรู้เกี่ยวกับหลักวิชาและ การขยายหลักวิชา</p> <p>๑.๓.๒ ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและ โครงสร้าง</p>	<p>บอกความหมาย ให้นิยาม บอกคำจำกัด ความ</p> <p>บอกลักษณะ เรียกชื่อ บอกวัน บอกสถานที่ บอกเหตุการณ์</p> <p>บอกหลักการ บอกกฎ บอกวิธีการ</p> <p>บอกแนวโน้ม บอกสาเหตุ บอก ความสัมพันธ์</p> <p>บอกชนิด บอกประเภท</p> <p>บอกเกณฑ์ บอกข้อกำหนด บอก องค์ประกอบ</p> <p>บอกวิธี บอกเทคนิค บอกวิธีใช้ บอกวิธี ปฏิบัติ</p> <p>บอกหลักการ บอกข้อเสนอ</p> <p>บอกทฤษฎี บอกกฎเกณฑ์ บอกสูตร</p>
<p>๒. ความเข้าใจ</p> <p><u>๒.๑ การแปลความ</u></p>	<p>แปลความ (หมาย) แปลคำศัพท์ แปลวลี เปลี่ยนรูป ให้ความหมายด้วยคำพูดของ ตนเอง</p>

ระดับความรู้ ปัญญา และทักษะ	เกณฑ์การจำแนก
<u>๒.๒ การตีความ</u>	สรุป ตีความ อธิบาย แสดง (สาริต)
<u>๒.๓ การขยายความ</u>	คาดคะเน อ่างสรุป สรุป ตัดสิน ขยาย ต่อเติม เขียนเพิ่ม
<u>๓. การนำไปใช้</u>	นำเอาไปใช้ นำไปสรุป เลือก พัฒนา จัดใช้ เปลี่ยน สร้าง สาริต รวบรวมข้อมูล วางแผนดำเนินการ แก้ปัญหา
<u>๔. การวิเคราะห์</u>	
<u>๔.๑ วิเคราะห์ความสำคัญ</u>	บอกความสำคัญ จำแนกหลักสำคัญ อธิบายองค์ประกอบ
<u>๔.๒ วิเคราะห์ความสัมพันธ์</u>	บอกความสัมพันธ์ เปรียบเทียบ บรรยายเหตุและผล อธิบายความสัมพันธ์ จัดหมวดหมู่
<u>๔.๓ วิเคราะห์หลักการ</u>	วิเคราะห์ อธิบายความเป็นมา บรรยายหลักการ หาข้อสรุป
<u>๕. การสังเคราะห์</u>	
<u>๕.๑ สังเคราะห์ข้อความ</u>	เขียนบทความ เขียนโครงสร้าง แต่งเรื่องเล่าเรื่อง เล่า (ใหม่)
<u>๕.๒ สังเคราะห์แผนงาน</u>	วางแผน วางเป้าหมาย กำหนดจุดประสงค์ ผลิต วางแบบ วางหลัก กำหนดวิธี
<u>๕.๓ สังเคราะห์ความสัมพันธ์</u>	รวมเรื่อง เข้าเรื่อง สร้าง
<u>๖. ประเมินค่า</u>	
<u>๖.๑ ประเมินค่าโดยอาศัยข้อเท็จจริงภายใน</u>	ตัดสิน พิจารณา เปรียบเทียบ
<u>๖.๒ ประเมินค่าโดยอาศัยข้อเท็จจริงภายนอก</u>	ตัดสิน โต้แย้ง พิจารณา เปรียบเทียบ

ตารางที่ ๑.๑ ตารางแสดงเกณฑ์การจำแนกข้อสอบ

๑.๗.๔ หลังจากผู้วิจัยจำแนกข้อสอบตามเกณฑ์ในตารางข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อสอบที่จำแนกแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ๓ ท่านตรวจสอบความถูกต้องของการจำแนกประเภทประโยคคำถามตามวัตถุประสงค์การถามของบลูมและคณะ (Bloom et.al., 1956) โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๓ ท่าน เป็นนักการศึกษาด้านการวัดและประเมินผล และด้านการสอนวิชาภาษาไทย ได้แก่

- รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัย การศึกษาคณะครุศาสตร์
- รองศาสตราจารย์จรรุณี กองพลพรหม ครูภาษาไทยดีเด่นแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๔๕
- อาจารย์ชัชฌ์ชัย อธิเกียรติ อาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้วิจัยทั้ง ๓ ท่าน จำแนกข้อสอบโดยใช้เกณฑ์เดียวกัน คือใช้เกณฑ์การจำแนกข้อสอบของบลูมและคณะ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำประโยคคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญจำแนกแล้วมา ตรวจสอบการจำแนกประเภทข้อสอบว่าตรงกับผู้วิจัยจำแนกไว้หรือไม่ ถ้าพบข้อสอบที่มีการ จำแนกประเภทไม่ตรงกัน ผู้วิจัยก็จะนำมาวิเคราะห์และอภิปรายจนได้ข้อสอบที่ตรงกัน แล้ว นำมาวิเคราะห์ลักษณะภาษาของประโยคคำถามทั้ง ๖ ประเภท

๑.๗.๕ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑. การวิเคราะห์ลักษณะภาษา

ในบทที่ ๒ ผู้วิจัยวิเคราะห์ลักษณะภาษาของประโยคคำถาม ในแง่ภาษาศาสตร์ การวิเคราะห์ประโยคคำถามในบทนี้จะไม่จำแนกประเภทของประโยคคำถาม ตามวัตถุประสงค์การถามของบลูมและคณะ (Bloom et.al., 1956) เพื่อศึกษาภาพรวมของ ประโยคคำถามแบบเลือกตอบในข้อสอบวิชาภาษาไทย โดยศึกษาลักษณะภาษา ๓ ด้าน คือ ลักษณะเนื้อหา ลักษณะโครงสร้างของประโยค และลักษณะของคำแสดงคำถาม

๒. การวิเคราะห์คำกริยาที่ใช้ในประโยคคำถาม

ในบทที่ ๓ ผู้วิจัยจำแนกประเภทของประโยคคำถามออกเป็น ๖ ประเภท และจะศึกษาคำกริยาที่ปรากฏในข้อสอบแต่ละประเภทเพื่อพิสูจน์ว่า คำกริยาสามารถบ่งชี้วัตถุประสงค์การถามตามเกณฑ์ของบลูมได้หรือไม่

๓. การวิเคราะห์กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบแบบเลือกตอบ ประเภทต่าง ๆ

ในบทที่ ๔ ผู้วิจัยมุ่งวิเคราะห์กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบทั้ง ๖ ประเภท ว่ามีกลวิธีอย่างไรในการตั้งคำถามแต่ละประเภท เพื่อแสดงให้เห็นกลวิธีการตั้งคำถามที่ต้องการทดสอบการคิดในระดับต่าง ๆ

๑.๗.๖ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

๑.๘ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประโยคคำถามในภาษาไทย จะแบ่งเป็น ๒ แนว คือ งานวิจัยด้านภาษา และงานวิจัยด้านการศึกษา

๑.๘.๑ งานวิจัยด้านภาษา

งานวิจัยที่ศึกษาด้านภาษาในประโยคคำถามภาษาไทย มีดังนี้

๑.๘.๑.๑ พระยาอุปกิตติศิลปสาร (๒๕๔๓) กล่าวถึงประโยคคำถามแนวไวยากรณ์ดั้งเดิมของไวยากรณ์ไทยว่า หมายถึง รูปประโยคที่มีคำปฏิเสธสรรพนาม เช่น ใคร อะไร และปฏิเสธวิเศษณ์ เช่น เท่าใด ก็ เป็นคำลงท้ายแสดงการถาม

ส่วนที่เป็นคำแสดงคำถามอาจแบ่งชนิดของคำโดยได้จัดให้คำแสดงคำถาม เป็นปฏิเสธสรรพนาม ปฏิเสธวิเศษณ์ และสันธาน

ก. **ปฏิเสธสรรพนาม** คือ คำสรรพนามที่ใช้เป็นคำถาม เป็นคำที่ใช้แทนชื่อคน สัตว์ สิ่งของ เช่น คำว่า ใคร อะไร ไหน ตัวอย่างประโยค เช่น

- ใครมา
- อะไรตก
- ไหนเป็นบ้านของท่าน

ข. **ปฏิเสธวิเศษณ์** คือ คำวิเศษณ์ที่แสดงความสงสัยหรือใช้ในคำถาม เช่น คำว่า ไต อะไร ไหน ไย ทำไม ก็ อย่างไร เหตุไร ฉันทิ อันทิ เป็นต้น ตัวอย่างประโยค เช่น

- คนใดหนอแก้มเรา
- โกรธกันแล้วไยมาพูดกัน

- ทำไฉนดีหนอ

ค. คำสันธานที่ใช้ในคำถาม คือ คำสันธานที่ใช้เชื่อมความให้เลือกเอา เช่น คำว่า หรือ คำสันธานที่เชื่อมความให้เลือกเอาจะต้องเป็นคำถามที่ต้องการให้ตอบเพื่อเลือกคำตอบใดคำตอบหนึ่ง โดยย่อความที่ให้เลือกไว้ตอนท้ายประโยค เช่น

- ท่านชอบ ขาวหรือดำ (ข้อความที่ย่อไว้คือ หรือท่านชอบคนดำ)
- ท่านจะยอมหรือไม่(ยอม) (ข้อความที่ย่อไว้คือ หรือท่านไม่ยอม)
- ท่านจะไปหรือไม่ไป (ข้อความที่ย่อไว้คือ หรือท่านจะไม่ไป)

คำว่า “หรือ” ที่อยู่ข้างท้ายประโยค จะมีความหมายเป็นวิเศษณ์บอกการถาม ไม่ได้เป็นบทเชื่อม เช่น ประโยค “อ้อ ท่านต้องการเท่านั้นแหละหรือ” “ฉันสู้ท่านไม่ได้ ฉะนั้นหรือ” เป็นต้น

คำว่า “หรือไม่” เมื่อพูดเร็วเข้าก็กลายเป็น “ไหม” ได้ จึงแยกออกไม่ได้ และจัดไว้ในพฤกษวิเศษณ์ รวมเป็นคำว่า “ไหม” นอกจากนี้ยังให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับคำว่า หรือ กับคำว่า ไม่ ที่รวมกันเป็น ไหม ว่าประโยค เขาจะนอนไหม เขาจะกินข้าวไหม คำว่า “ไหม” จัดให้เป็นคำวิเศษณ์ขยายกริยาบอกการถาม

๑.๘.๑.๒ วินิจฉัยนัย ภาณพจน์ (๒๕๔๓) กล่าวถึงประโยคคำถามตามแนวไวยากรณ์โครงสร้างว่าหมายถึง ประโยคที่มีโครงสร้างเหมือนประโยคบอกความแต่มีส่วนแสดงคำถาม ส่วนแสดงคำถามจำแนกตามตำแหน่งที่ปรากฏในประโยค ดังนี้

ก. คำแสดงคำถามที่ปรากฏท้ายประโยค คำแสดงคำถามประเภทนี้เป็นคำประเภทที่อยู่ตามลำพังไม่ได้ จึงจัดเป็นหมวดคำลงท้าย ได้แก่ หรือ หรือไม่ ใช้หรือไม่

ข. คำแสดงคำถามที่ปรากฏในตำแหน่งของคำนาม จัดเป็นหมวดคำสรรพนาม ได้แก่ อะไร ไหน ใคร

ค. คำแสดงคำถามที่ปรากฏในตำแหน่งของคำที่บอกจำนวน ได้แก่ กี่ เท่าไหร่

นอกจากนี้ วินิจฉัยนัย ภาณพจน์ ยังได้จำแนกคำโดยใช้กรอบประโยคทดสอบ และจำแนกคำแสดงคำถาม ไว้ในหมวดต่าง ๆ ดังนี้

“ใคร อะไร ไหน” อยู่ในหมวดคำสรรพนาม เนื่องจากคำเหล่านี้ปรากฏแทนที่คำนามที่อยู่หลังคำบุพบท ในกรอบประโยคทดสอบ ๕ ตำแหน่ง ที่ใช้สำหรับคำบุพบท คือ

นาม	คำช่วยหน้ากริยา	กริยากรรม	บุพบท	นาม
เรือ	กำลัง	แล่น	ใต้	สะพาน
				อะไร
แดง	จะ	นั่ง	กับ	แม่
				ใคร

คำว่า “ก็” จัดอยู่ในหมวดคำบอกจำนวนนับ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งต่อไปนี้

นาม	คำช่วยหน้ากริยา	กริยากรรม	นาม _____ ลักษณะนาม
			๒
เพื่อน	จะ	ซื้อ	หนังสือ _____ เล่ม
			ก็

คำว่า “ไหร่” จัดอยู่ในหมวดคำบอกเวลาที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมบอกเวลาอยู่ตามลำพังไม่ได้ จะต้องทำหน้าที่นี้ร่วมกับคำบอกเวลาด้วยกัน หรือร่วมกับคำในหมวดอื่น เช่น ใช่ว่า เมื่อไหร่ เช่น

เขาจะมาเมื่อไหร่

“ยังไง ทำไม เท่าใด” อยู่ในหมวดคำกริยาวิเศษณ์ เพราะปรากฏหลังคำกริยาในตำแหน่งช่องว่างของประโยคข้างล่างนี้ และต้องไม่ใช่คำกริยา คำช่วยหลังกริยา และคำลงท้าย จึงจะถือว่าเป็นคำวิเศษณ์ เช่น

นาม _____
 พี่ _____ กริยากรรม _____
 พี่ _____ หัวเราะ _____ ทำไม

“หรือ ไหม” เป็นคำลงท้าย เพราะเป็นคำที่ปรากฏในตำแหน่งท้ายสุดของประโยค เช่น

หิวมากไหม

๑.๘.๑.๓ นววรรณ พันธุมธา (๒๕๒๕) กล่าวถึง คำแสดงการถาม ไว้ในหมวดคำเสริม ซึ่งให้นิยามไว้ว่า คำเสริมคือคำที่เสริมเข้าไปในประโยคเพื่อเน้นเจตนาของ ผู้เล่า สั่ง ขอร้อง หรือ ถาม ฯลฯ หรือบอกสถานภาพระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังว่าเสมอกัน หรือสนิทสนมกันหรือไม่ แบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ คำบอกการถาม คำบอกมาลา และคำบอกสถานภาพ ส่วนที่เป็นคำบอกการถามซึ่งหมายถึง คำที่ทำให้ประโยคแจ้งให้ทราบ (บอกเล่า) กลายเป็นประโยคถามให้ตอบ ได้แก่ คำว่า “หรือ” “ไหม” “ใช่ไหม” “ไม่ใช่หรือ” “หรือเปล่า” “หรือยัง”

“หรือ” จะใช้เป็นคำถามเมื่อผู้ถามทราบเรื่องราวมาแล้วและต้องการถามเพื่อความแน่ใจ หรือบางครั้งถามตามมารยาทสังคม ผู้ถามคาดว่าผู้ตอบอาจตอบรับหรือบางทีก็ไม่ต้องการคำตอบ

“ไหม” จะใช้เมื่อผู้ถามไม่ได้ทราบเรื่องราวมาก่อน ผู้ถามถามเพราะต้องการคำตอบและไม่ได้คาดว่าคำตอบจะเป็นตอบรับ หรือปฏิเสธ

คำ “หรือ” กับ “ไหม” จึงใช้ต่างกัน คำหรือจะใช้กับเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้ว ส่วน ไหม จะใช้กับเหตุการณ์ที่ยังมาไม่ถึง

“ใช่ไหม” ใช้ท้ายประโยคเพื่อถามว่าเนื้อความในประโยคถูกต้องหรือไม่ มีที่ใช้กว้างขวางเช่นเดียวกับคำ หรือ แต่ ใช่ไหม ใช้แสดงว่าผู้ถามพอจะทราบเรื่องราวมาก่อนและค่อนข้างแน่ใจว่าคำถามนั้นถูก เป็นคำถามเพื่อยืนยัน

“ไม่ใช่หรือ” ใช้ท้ายประโยคเพื่อโต้แย้งอีกฝ่ายหนึ่ง เมื่อใช้จะแสดงว่าผู้พูดยังไม่แน่ใจนัก แม้ว่าจะคาดการณ์ว่าผู้ตอบจะตอบว่าใช่ หรือ จริงสิ แต่ก็ยังเปิดโอกาสให้ตอบปฏิเสธได้

“หรือเปล่า” จะใช้เมื่อผู้ถามทราบเรื่องราวแล้วหรือไม่ก็ได้ ไม่ได้แสดงความคาดคะเน

“หรือยัง” ประโยคที่มีความหมายว่าอาการหรือสภาพที่แสดงโดยคำกริยายังไม่เกิดขึ้นหรือเสร็จสิ้นลงแล้ว เช่น เขาจะไปหรือยัง เขาไปแล้วหรือยัง เป็นต้น

นอกจากนี้ นววรรณ พันธุมธา (๒๕๒๗) ยังกล่าวถึง ประโยคถามให้ตอบไว้ในเรื่องการใช้ประโยคแสดงเจตนาว่า ประโยคถามให้ตอบมีหลายชนิด เช่น ประโยคถามเนื้อความ ประโยคถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธ ประโยคถามให้เลือกเอา เป็นต้น โดยประโยคถามให้ตอบแต่ละประเภทมีลักษณะ ดังนี้

- ประโยคถามให้ตอบเนื้อความใช้ถามเรื่องราวบางประการ จากผู้ฟัง จะมีคำไม่ชี้เฉพาะ ได้แก่ ใคร อะไร ไหน เท่าไร ทำไม เหตุใด เมื่อไร ก็ อยู่ใน ตำแหน่งหรือกลุ่มคำที่ถามถึง เช่น ใครมา ตอบ นิดมา
- ประโยคถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธ จะมีคำบอกการถาม หรือ ไหม ใช่ไหม ไม่ใช่หรือ อยู่ท้ายประโยค และมีความหมายต่างกัน เช่น คุณรู้จักวนิดา ไหม คุณรู้จักวนิดาหรือ
- ประโยคคำถามให้เลือกเอา ใช้ถามผู้ฟังเพื่อให้เลือกตอบรับ อย่างใดอย่างหนึ่ง จะมีคำเชื่อมหรืออยู่ระหว่างหน่วยกริยา ๒ หน่วย เช่น เขาจะไปหรือไม่ไป

๑.๘.๑.๔ สายสวาท อินทิแสน (๒๕๐๙) ศึกษาแบบประโยค คำถามและคำตอบที่ใช้พูดในภาษาไทย ผู้วิจัยศึกษาหน้าที่ของคำลงท้ายแสดงคำถามและ คำแสดงคำถาม ศึกษาตามแนวทฤษฎีโครงสร้างของประโยคโดยพิจารณาประโยคคำถามใน ภาษาไทยควบคู่ไปกับคำตอบที่ได้ ผู้วิจัยสรุปว่าคำถามที่ใช้พูดแบบหนึ่ง ๆ ต้องการคำตอบ เฉพาะ ผู้ตั้งคำถามจะต้องใช้แบบคำถามให้ถูกต้องด้วยเพื่อจะได้คำตอบที่ต้องการจะได้รับ โดย แบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

ก. ประโยคคำถามที่ใช้คำแสดงคำถาม (Question Particles) คือคำที่นำไปต่อท้ายข้อความที่ไม่ใช่คำถาม เพื่อให้ข้อความนั้นกลายเป็นคำถาม คำลงท้าย แสดงคำถามจะไม่มี ความหมายในตัวเอง แต่จะใช้ท้ายข้อความอื่นแล้วจึงจะแสดง ความหมายในเชิงไวยากรณ์ คำถามประเภทที่ใช้คำลงท้ายแสดงคำถาม ต้องการคำตอบที่ตอบรับหรือปฏิเสธ คำแสดงคำถาม เช่น เหนอ ไหม รึยัง หรือเปล่า ใช่ไหม จริงไหม ถูกไหม ไม่ใช่หรือ ตัวอย่างประโยค เช่น

คำถาม	คำตอบรับ	คำตอบปฏิเสธ
เธอจะไปดูหนังหรือ	ค่ะ	เปล่า (ค่ะ)
น้องเรียนพิเศษหรือเปล่า	เรียน (ค่ะ)	เปล่า (ค่ะ)

ข. คำถามประเภทที่ใช้คำแสดงคำถาม (Question words) คือ คำที่แสดงให้รู้ว่าประโยคนั้นเป็นคำแสดงคำถามและเป็นเครื่องกำหนดว่าคำตอบควรจะเป็นเช่นไร เป็นคำถามที่ต้องการคำตอบที่อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติม มิใช่ตอบรับหรือปฏิเสธเท่านั้น และคำตอบจะขึ้นอยู่กับคำแสดงคำถามแต่ละคำที่ใช้ในประโยคคำถาม เช่น ใคร ของใคร อะไร ไหน ทำไม อย่างไร (ยังไง) เมื่อไร (เมื่อไหร่) เท่าไร (เท่าไหร่) และก็ ตัวอย่างประโยค เช่น

คำถาม	คำตอบ
ใครมา	สุดา
อะไรแตก	แก้ว

๑.๘.๑.๕ ปราณี กุลละวณิชย์ (๒๕๒๓) ศึกษาวิเคราะห์
 ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในมุมมองของผู้พูด โดยพิจารณาลักษณะทางอรรถศาสตร์
 ประกอบกับโครงสร้าง ผู้วิจัยจำแนกประเภทของประโยคคำถามในภาษาไทยออกเป็น ๓ ชนิด
 ใหญ่ ๆ ได้แก่

ก. ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ (Yes-No Question)
 ได้แก่ ประโยคคำถามซึ่งต้องการคำตอบที่ตอบรับหรือตอบปฏิเสธ เช่น

- เขาสูงหรือ
- สูง (ค่ะ)
  - ไม่สูง (ค่ะ)

ข. ประโยคคำถามให้ตอบเพื่อความ (Information Question)
 ได้แก่ ประโยคคำถามที่ต้องการให้ตอบเพื่อความ ไม่ใช่ตอบรับหรือปฏิเสธ เช่น

- ใครมาหน้าบ้าน
- แดงมา
  - ไม่มีใครมา

ค. ประโยคคำถามแบบให้เลือกตอบ (Choice Question)
 ได้แก่ ประโยคคำถามที่มีข้อความให้เลือกและต้องการตอบซึ่งไม่ใช่ทั้งการตอบรับ หรือปฏิเสธ
 หรือคำตอบที่ให้เพื่อความใหม่แต่ซ้ำข้อความในคำถามข้อใดข้อหนึ่ง เช่น

- คุณจะไปหรือไม่ไป
- ไป (ค่ะ)
  - ไม่ไป (ค่ะ)

บทความนี้ศึกษาคำแสดงคำถามแบบตอบรับปฏิเสธ ๔ คำ คือ
 หรือ หรือเปล่า ใช่ไหม ไหม ซึ่งมีความสัมพันธ์กับลักษณะทางอรรถศาสตร์อื่น ได้แก่ ข้อสมมุติ
 ในการรู้ข้อเท็จจริงของผู้พูด (Presupposition of asserted fact) ความต้องการแสดงความรู้ใน
 ข้อเท็จจริงของผู้พูด และความเชื่อดั้งเดิมของผู้พูด (Presupposed belief) แบ่งคำถามออกเป็น
 ๒ กลุ่ม ตามลักษณะทางอรรถศาสตร์ดังนี้

ก. คำถามที่แสดงความสมมุติว่าผู้พูดมีความรู้ในข้อเท็จจริง ได้แก่ คำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่มีคำว่า "หรือ" หรือเปล่า ใช่ไหม

ข. คำถามที่แสดงข้อสมมุติว่า ผู้พูดไม่มีความรู้ในข้อเท็จจริง ได้แก่ คำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่มีคำว่า "ไหม"

และอาจแบ่งกลุ่มคำถามตามความต้องการรู้ในข้อเท็จจริงของผู้พูดได้จากน้อยไปหามาก ได้แก่

ก. ผู้พูดไม่ได้ต้องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ได้แก่ ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่มีคำว่า "หรือ" ผู้พูดต้องการย้ำข้อเท็จจริงที่มีเท่านั้น

ข. ผู้พูดต้องการแสดงความเป็นกลางในความถูกต้องของข้อเท็จจริง ได้แก่ ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่มีคำว่า "หรือเปล่า"

ค. ผู้พูดต้องการแสดงความเชื่อว่าข้อเท็จจริงที่ตนมีอยู่ถูกต้อง ได้แก่ ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่มีคำว่า "ใช่/ไหม"

๑.๘.๑.๖ จิตรารภรณ์ เกียรติไพบูลย์ (๒๕๒๕) ศึกษาประโยคคำถามแบบตอบรับ - ปฏิเสธโดยศึกษาในเชิงอรรถศาสตร์ โดยให้นิยามประโยคคำถามว่า หมายถึงรูปประโยคแบบหนึ่งของหน่วยสื่อสารคำถาม ประโยคคำถามอาจแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ ประโยคคำถามที่มีคำแสดงคำถามอยู่ในประโยค เช่น ไครมา และประโยคคำถามที่มีคำลงท้ายแสดงคำถามอยู่ท้ายประโยค เช่น เขาจะมาหรือ

ผู้วิจัยพบว่าประโยคคำถามแบบตอบรับ - ปฏิเสธ ในภาษาไทยมี ๒ ประเภท คือ คำถามแบบตอบรับ - ปฏิเสธ ชนิดคำถามแท้ ซึ่งเป็นคำถามที่ผู้พูดต้องการคำตอบจากผู้ฟังเนื่องจากผู้พูดมีข้อมูลเรื่องที่ถามน้อยและคำตอบไม่เพียงพอ จึงต้องการข้อมูลเพิ่มเติม มีคำลงท้ายเป็น "หรือเปล่า" "หรือยัง" และ "ไหม" ผู้วิจัยเสนอลักษณะเด่นของคำถามชนิดนี้คือ

ก. ผู้พูดมีข้อมูลในเรื่องที่ถามและคำตอบไม่มากพอจึงไม่มีคำสันนิษฐานสำหรับคำตอบ

ข. ผู้พูดเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้ให้คำตอบโดยเสรี เพราะผู้พูดไม่แสดงการคาดคะเนคำตอบใด ๆ ที่จะเป็นการชี้แนะคำตอบของผู้ฟังเลย

คำถามแบบตอบรับปฏิเสธอีกประเภทคือ คำถามแบบตอบรับ - ปฏิเสธ ชนิดคำถามทดสอบ เป็นคำถามที่ผู้พูดต้องการคำถามเพื่อยืนยันจากผู้ฟังในคำตอบที่ผู้พูดได้คาดคะเนไว้ว่าถูกต้องหรือไม่ เพราะผู้พูดมีข้อมูลในเรื่องที่ถามและคำตอบมากพอ ซึ่งทำให้ผู้พูดสามารถที่จะคาดคะเนคำตอบได้ด้วย มีคำลงท้าย ใช่ไหม ไม่ใช่หรือ และหรือ ผู้วิจัยเสนอลักษณะเด่นของประโยคคำถามทดสอบดังนี้

ก. ผู้พูดมีข้อมูลในเรื่องที่ถามซึ่งจะได้มาโดยวิธีการใดก็ได้ซึ่งอาจมีทั้งความเชื่อดั้งเดิม ซึ่งคือข้อมูลที่มีมาก่อนนานแล้วและข้อมูลใหม่ ซึ่งข้อมูลทั้งสองชนิดอาจตรงกันหรือขัดแย้งกันก็ได้

ข. ผู้พูดสามารถคาดคะเนลักษณะคำตอบได้ เพราะมีข้อมูลในเรื่องที่ถามและตอบมากพอ ทำให้ไม่มีความจำเป็นต้องมุ่งหวังอีก

ค. ผู้พูดแสดงออกถึงการคาดคะเนคำตอบของตนให้ผู้ฟังทราบ ซึ่งเท่ากับชี้แนะผู้ฟังว่า ผู้พูดต้องการคำตอบเช่นไร

๑.๘.๑.๗ สุดาพร ลักษณะียนาวิน (๒๕๓๒) แบ่งประโยคคำถามออกเป็น ๒ ชนิด คือ คำถามแท้ (Real Question) และคำถามทดสอบ (Exam Question)

๑. คำถามแท้ (Real Question) คือคำถามที่เป็นที่ผู้พูดไม่รู้ข้อมูลที่จะสามารถเติมเต็มให้ความนำเสนอที่สมบูรณ์ได้ จึงแสดงความต้องการข้อมูลดังกล่าวจากผู้ฟังด้วยวิธีการขอร้องให้ผู้ฟังให้ข้อมูลด้วยการถามคำถาม ประโยคคำถามแบบให้ตอบเนื้อความมีลักษณะเป็นคำถามแท้ทั้งหมด กล่าวคือ ข้อมูลที่ผู้ถามต้องการให้ผู้ตอบเติมเต็มในคำแนะนำ เพื่อให้คำแนะนำสมบูรณ์ได้นั้นจะแทนด้วยคำถามที่ปรากฏในประโยคนั้น ๆ และต้องการข้อมูลจากการตั้งคำถามจริง ๆ เช่น

คำถาม   แม่จะไปไหน

คำตอบ   ไปตลาด

คำว่า “ไหน” แสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่ผู้พูดต้องการคือสถานที่

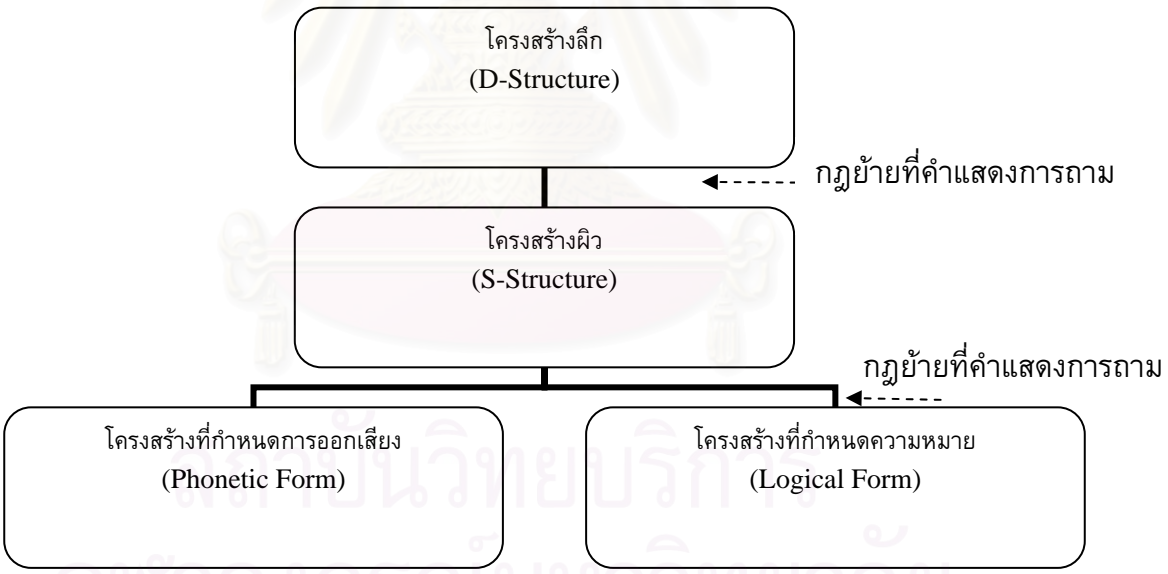
๒. คำถามทดสอบ (Exam Question) คือคำถามที่ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังแสดงการตอบรับหรือปฏิเสธค่าความจริงเท็จของคำถามนั้น การถามเกิดจากการที่ผู้พูดไม่รู้จริง ๆ หรือเพียงต้องการแสดงความไม่รู้ในค่าความจริงเท็จของคำแนะนำเท่านั้นก็ได้ ประโยคที่มีคุณสมบัตินี้คือประโยคคำถามแบบตอบรับหรือปฏิเสธ เช่น

คำถาม   การบ้านยังไม่เสร็จใช่ไหม
 คำตอบ   ยัง (ไม่เสร็จค่ะ)

ในการถามนี้ผู้ถามต้องการแสดงว่า   ผู้ถามรู้ว่าผู้ถูกถามทำ
 การบ้านยังไม่เสร็จจึงใช้คำแสดงการถาม “ใช่ไหม”

๑.๘.๑.๘   ณัฐพร พานโพธิ์ทอง (๒๕๓๙) วิเคราะห์ประโยค
 คำถามประเภทให้ตอบเพื่อความในภาษาไทย ตามแนวทฤษฎี Government and Binding ซึ่ง
 วิเคราะห์ประโยคว่ามีโครงสร้าง ๔ ระดับ คือ โครงสร้างลึก (D – Structure) โครงสร้างผิว
 (S – Structure) โครงสร้างที่กำหนดการออกเสียง (Phonetic Form) และโครงสร้างที่กำหนด
 ความหมาย (Logical Form หรือ LF) ผู้วิจัยพิสูจน์ว่า โครงสร้างประโยคในภาษาไทยมีกฎ
 การย้ายที่คำแสดงคำถามในระดับโครงสร้างที่กำหนดความหมาย (Logical Form หรือ LF)
 กฎการย้ายที่คำแสดงคำถามที่จะปรากฏในตามทฤษฎี GB มีแผนภูมิดังนี้

รูปที่ ๑.๑ แผนภูมิแสดงกฎการย้ายที่คำแสดงคำถามที่จะปรากฏตามทฤษฎี GB

นักไวยากรณ์ GB เสนอว่า ตำแหน่งดั้งเดิมของคำแสดง
 การถาม (WH – Phrases) ในภาษาอังกฤษไม่ใช่ตำแหน่งต้นประโยค ตัวอย่างเช่น ประโยค
 คำถาม What did you put on the table? มีโครงสร้างลึก ดังนี้

๑. you put what on the table

นักไวยากรณ์กลุ่มนี้นำประโยคผิดไวยากรณ์ในข้อ ๒. และ ๓. มาสนับสนุนแนวคิดดังกล่าว

๒. *Did you put on the table?

๓. *What did you put a book on the table?

ตามทฤษฎี GB ประโยคในข้อ ๒ ผิดไวยากรณ์เพราะคำกริยา “put” ต้องการกรรมตรง ส่วนประโยคในข้อ ๓. ผิดเพราะมีกรรมตรงเกินมา การที่เราไม่สามารถใส่คำนาม “a book” ในตำแหน่งหลังคำกริยา “put” ในข้อ ๓. ได้ ก็เพราะเป็นตำแหน่งดั้งเดิมของคำแสดงการถาม “what” ในระดับโครงสร้างเล็ก

ผู้วิจัยอธิบายประโยคคำถามในภาษาไทยและแนวคิดเรื่องกฎการย้ายที่คำแสดงการถามในระดับโครงสร้างที่กำหนดความหมาย (Logical Form) ว่าความแตกต่างที่ชัดเจนของประโยคคำถามภาษาไทยและภาษาอังกฤษคือ คำแสดงการถามในภาษาไทย ไม่ได้ย้ายที่ไปอยู่ต้นประโยค เช่นตัวอย่างต่อไปนี้

๔. What did John see ?

๕. สุดาเห็นอะไร

ตัวอย่าง ๕. แสดงให้เห็นว่า ในภาษาไทยไม่มีกฎย้ายที่คำแสดงคำถามในระดับโครงสร้างผิว

ประโยคนี้มีโครงสร้างระดับต่าง ๆ คือ

โครงสร้างเล็ก:

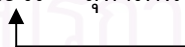
สุดาเห็นอะไร

โครงสร้างผิว:

สุดาเห็นอะไร

โครงสร้างที่กำหนดความหมาย:

อะไร สุดาเห็น X

๓ ประการคือ

ผู้วิจัยสรุปเหตุผลที่ยืนยันว่าภาษาไทยมีกฎย้ายที่แสดงคำถาม

ก. ตำแหน่งของคำแสดงคำถามบอกชนิดของประโยค

ในภาษาอังกฤษ ตำแหน่งของคำแสดงคำถาม หรือ WH Phrases จะบอกได้ว่าประโยคนั้นเป็นประโยคคำถาม เช่น

๖. What did he think you bought X?

๗. He wonder what you bought X?

ประโยค ๖. ซึ่งเป็นประโยคคำถามให้ตอบเพื่อความ จะเห็นว่า ตำแหน่งของคำแสดงการถาม “What” อยู่ต้นประโยค ในขณะที่ประโยค ๗. ซึ่งไม่ใช่ประโยคคำถาม คำแสดงการถามอยู่ที่ต้นอนุพากษ์ ไม่ได้อยู่ที่ต้นประโยค

ในประโยคต่อไปนี้ คำแสดงการถาม “อะไร” ปรากฏใน ตำแหน่งเดียวกัน แต่จะเห็นว่าบางประโยคเป็นประโยคคำถาม บางประโยคเป็นประโยคบอกเล่า ในภาษาไทยก็มีประโยคที่มีการวางตำแหน่งคำถามเช่นเดียวกัน เช่น

๘. สูดถามว่านิคชอบอะไร
๙. สูดเชื่อว่านิคชอบอะไร
๑๐. สูดรู้ว่านิคชอบอะไร

ในระดับโครงสร้างผิว คำแสดงการถาม “อะไร” ในประโยค ๘. ๙. ๑๐. อยู่ในตำแหน่งเดียวกัน แต่ประโยค ๘. เป็นประโยคบอกเล่า ประโยค ๙. เป็นประโยคคำถามและประโยค ๑๐. เป็นประโยคบอกเล่าหรือคำถามก็ได้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ประโยคเหล่านี้ ตามแนวทฤษฎี GB ว่าประโยคเหล่านี้มีโครงสร้างที่กำหนดความหมายแตกต่างกัน คือ ประโยค ๘. คำแสดงคำถาม “อะไร” จะย้ายมาอยู่ที่ต้นประโยค ส่วนประโยคที่ ๙. คำแสดงคำถามย้ายมา อยู่ที่ต้นอนุพากษ์เท่านั้น ส่วนประโยคที่ ๑๐. มีโครงสร้างได้ทั้งสองรูปแบบ

ข. ขอบเขต (Scope) ของคำแสดงคำถามเมื่อปรากฏร่วมกับ นามวลี “ทุกคน”

ในประโยคที่ปรากฏคำว่า “ทุกคน” ประโยคคำถามอาจมี โครงสร้างลึกได้มากกว่าหนึ่งความหมาย เช่น

- ทุกคนชอบกินอะไร

ประโยคนี้ถ้าวิเคราะห์ตามรูปภาพอาจจะตีความได้ว่า “แต่ละคนชอบกินอะไร” คำตอบอาจจะเป็น “สูดชอบกินมะม่วง สมชายชอบกินทุเรียน ...” เนื่องจากตามโครงสร้างดังกล่าว คำแสดงคำถาม “อะไร” อยู่ในขอบเขต (scope) ของนามวลี

“ทุกคน” แต่ตามความเป็นจริงแล้วประโยคคำถาม “ทุกคนชอบกินอะไร” น่าจะหมายถึง “อะไร (สิ่งเดียว) ที่ทุกคนชอบกิน” ตามความหมายนี้ ประโยคจะมีโครงสร้าง

“อะไร ทุกคนชอบกิน X”

นั่นคือ นามวลี “ทุกคน” จะอยู่ในขอบเขตของ คำแสดงคำถาม “อะไร” ซึ่งถ้าวิเคราะห์ตามทฤษฎี GB เราสามารถอธิบายได้ว่า ระดับโครงสร้างที่กำหนดความหมาย คำแสดงคำถาม “อะไร” ย้ายที่มาจากอยู่ต้นประโยคทำให้มีขอบเขตกว้างกว่า นามวลี “ทุกคน” ทำให้ประโยคคำถามนี้มีความหมายว่าอะไร (สิ่งเดียว) ที่ทุกคนชอบกิน

ค. การย้ายที่คำแสดงคำถามที่เป็นหน่วยเสริม

(Adjunct)

ในภาษาไทยแม้จะไม่มีกฎการย้ายที่คำแสดงคำถามที่ระดับโครงสร้างผิว แต่จะเห็นว่าประโยค “ครูดู (เด็กที่ร้องไห้ทำไม)” ซึ่งมีคำแสดงคำถามที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมและเป็นส่วนประกอบของนามวลีเป็นประโยคที่ผิดไวยากรณ์ เช่น

๑) ครูดู (เด็กที่ร้องไห้ทำไม)

(คำแสดงคำถาม “ทำไม” ในที่นี้ทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมขยายกริยา “ร้องไห้” ไม่ใช่ขยายกริยาดู) แต่ในประโยค ต่อไปนี้

๒) ครูดู (เด็กที่อ่านหนังสืออะไร)

ประโยคนี้มีคำแสดงคำถาม “หนังสืออะไร” ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนสำคัญของประโยคเป็นประโยคถูกไวยากรณ์

การที่ตัวอย่างในข้อ ๑) เป็นประโยคผิดไวยากรณ์ แสดงให้เห็นว่า ภาษาไทยมีเงื่อนไข กำหนดการย้ายที่คำแสดงคำถามทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริม (Adjunct) เช่นเดียวกับในภาษาจีนและนำไปสู่แนวคิดที่ว่าภาษาไทยมีกฎย้ายที่คำแสดงคำถาม แต่กฎนั้นเป็นกฎในระดับโครงสร้างที่กำหนดความหมาย (Logical Form)

สรุปได้ว่า ข้อเสนอเรื่องการย้ายที่คำแสดงคำถามใน โครงสร้างที่กำหนดความหมาย โดยนักไวยากรณ์ GB เป็นแนวคิดแนวหนึ่งที่สามารถนำมา อธิบายตัวอย่างประโยคคำถามข้างต้นได้

๑.๘.๑.๙ สุภาสินี สิทธิเกษร (๒๕๔๐) ศึกษาประโยคคำถามใน มาตุภาษาและบทบาทของประโยคคำถามที่พบในมาตุภาษา ผู้วิจัยแบ่งประโยคคำถามออกเป็น ๔ ชนิดตามเกณฑ์ทางความหมายคือ

ก. ประโยคคำถามแบบตอบรับปฏิเสธ คือ ประโยคคำถามแบบมีความนำเสนอที่มีความสมบูรณ์หนึ่งเนื้อความให้ตอบรับหรือปฏิเสธค่าความเป็นจริงของความนำเสนอ นั้น เช่น

- ปวดท้องมั้ยคะลูก
- วันนี้หนูกินกล้วยหรือยังคะ
- หงุดหงิดแล้วหรือลูก

ข. ประโยคคำถามแบบแสดงด้วยหน่วยถามย้ำ คือ ประโยคคำถามแบบที่ความนำเสนอของหน่วยความตั้งกล่าว คือหน่วยความที่มาก่อนหน้า ประโยคคำถามชนิดนี้แม้จะเป็นคำ ๆ เดียวก็ถือว่าเป็นประโยคได้เพราะถือว่ามีความสมบูรณ์ทางความคิด เป็นความนำเสนอของหน่วยที่มาก่อนหน้านั้นเอง และแสดงด้วยรูปภาษา ๒ ชนิด คือ คำลงท้ายแสดงการถาม และคำลงท้ายแสดงการถามย้ำแบบไม่แท้ เช่น

- ฮะ	อะรักแม่ไหมครับ
	ฮะ
- หา	ลมมันเย็นหรือเปล่า
	หา
- อืม	กล้วยอ้วนหรือเปล่า
	ฮือ

จากตัวอย่าง ฮะ หา อืม และ ฮือ เป็นคำลงท้ายแสดงการถาม และคำท้ายแสดงการถามย้ำ ที่เป็นความนำเสนอของประโยคคำถาม รักแม่ไหมครับ ลมมันเย็นหรือเปล่า และกล้วยอ้วนหรือเปล่า ซึ่งเป็นคำถามที่ย้ำคำถามที่มาก่อนนั้น เพื่อเป็นการถามกระตุ้นให้ทารกเกิดคำปฏิกริยาโต้ตอบคำถามนั้น

ค. ประโยคคำถามแบบให้ตอบเนื้อความ คือประโยคคำถามที่มีเนื้อความการนำเสนอไม่สมบูรณ์ และต้องการถามเพื่อแสวงหาข้อมูลที่มีลักษณะซึ่งสามารถทำให้ความนำเสนอสมบูรณ์ได้ เช่น

- น้องพลอยจะเล่นอะไร
- นี้อะไร
- อายุเท่าไรคะ

ง. ประโยคคำถามแบบให้เลือกตอบ คือประโยคคำถามแบบมีความนำเสนอที่มีลักษณะสมบูรณ์สองเนื้อความขึ้นไป โดยที่เนื้อความดังกล่าวมีความแตกต่างกันได้หลายทางเลือก ให้เลือกตอบหนึ่งเนื้อความ เช่น

- นี้อะไรหรือไอหรือจริง ๆ ครับ
- กระจกหรือจริงครับ

ประโยคคำถามทั้ง ๔ ชนิด ข้างต้นเป็นประโยคคำถามที่ผู้วิจัยเรียงจากน้อยไปมาก ดังนี้ ประโยคคำถามแบบตอบรับปฏิเสธ ประโยคคำถามแบบให้ตอบเนื้อความ ประโยคคำถามแบบแสดงด้วยหน่วยถามย้ำ และประโยคคำถามแบบให้เลือกตอบ ประโยคคำถามเหล่านี้มีบทบาทสำคัญที่มีต่อทารกคือ บทบาทเพื่อการสอน บทบาทในการแสดงอารมณ์ความรู้สึกของแม่ และบทบาทในการดึงดูดความสนใจ

จะเห็นได้ว่าประโยคคำถาม ตามแนวทฤษฎีต่างๆมีองค์ประกอบเหมือนกัน คือมีรูปประโยคบอกเล่าและคำแสดงคำถามปรากฏในตำแหน่งคำนามตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งที่ต้องการคำตอบ ส่วนแนวคิดในการวิเคราะห์แตกต่างกัน ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้นิยามว่า ประโยคคำถามหมายถึง รูปประโยคที่มีคำสรรพนามชนิดพหูพจน์สรรพนาม เช่น คำว่า ใคร อะไร หรือคำวิเศษณ์ชนิดคำพหูพจน์ประกอบกับคำนาม เช่น คำว่า ไต ข้อไต เป็นคำแสดงคำถามและอาจปรากฏในตำแหน่งคำนามต้นประโยค ปรากฏในตำแหน่งคำนามท้ายประโยค หรืออาจปรากฏในตำแหน่งท้ายประโยคบอกเล่าเพื่อถามเหตุผล เช่นคำว่า ทำไม และถามวิธีการ เช่น คำว่า อย่างไร เป็นต้น

๑.๘.๒ งานวิจัยด้านการศึกษา

งานวิจัยคำถามที่ศึกษาเกี่ยวกับประเภทของคำถามเพื่อใช้วัดความรู้ความสามารถด้านการคิด มีดังนี้

๑.๘.๒.๑ เบนจามิน บลูม (Bloom, Benjamin: 1956) กำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ซึ่งเป็นการวัดผลผู้เรียนตามความรู้ความคิดทางสติปัญญา ที่เป็นการเรียงลำดับความซับซ้อนจากน้อยไปมากเป็นชั้นต่าง ๆ ดังนี้

ก. ขั้นความรู้ ได้แก่ ความรู้เฉพาะเจาะจง ความรู้เกี่ยวกับวิธีการที่เกี่ยวข้องเฉพาะเจาะจง และความรู้เกี่ยวกับหลักการและความซับซ้อนของแต่ละสาขาวิชา

ข. ขั้นความเข้าใจ ได้แก่ การแปลความ การตีความ การสรุปหรือจับใจความสำคัญ

ค. ขั้นการนำไปใช้ ได้แก่ การนำความรู้ที่ได้เรียนไปแล้วไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ

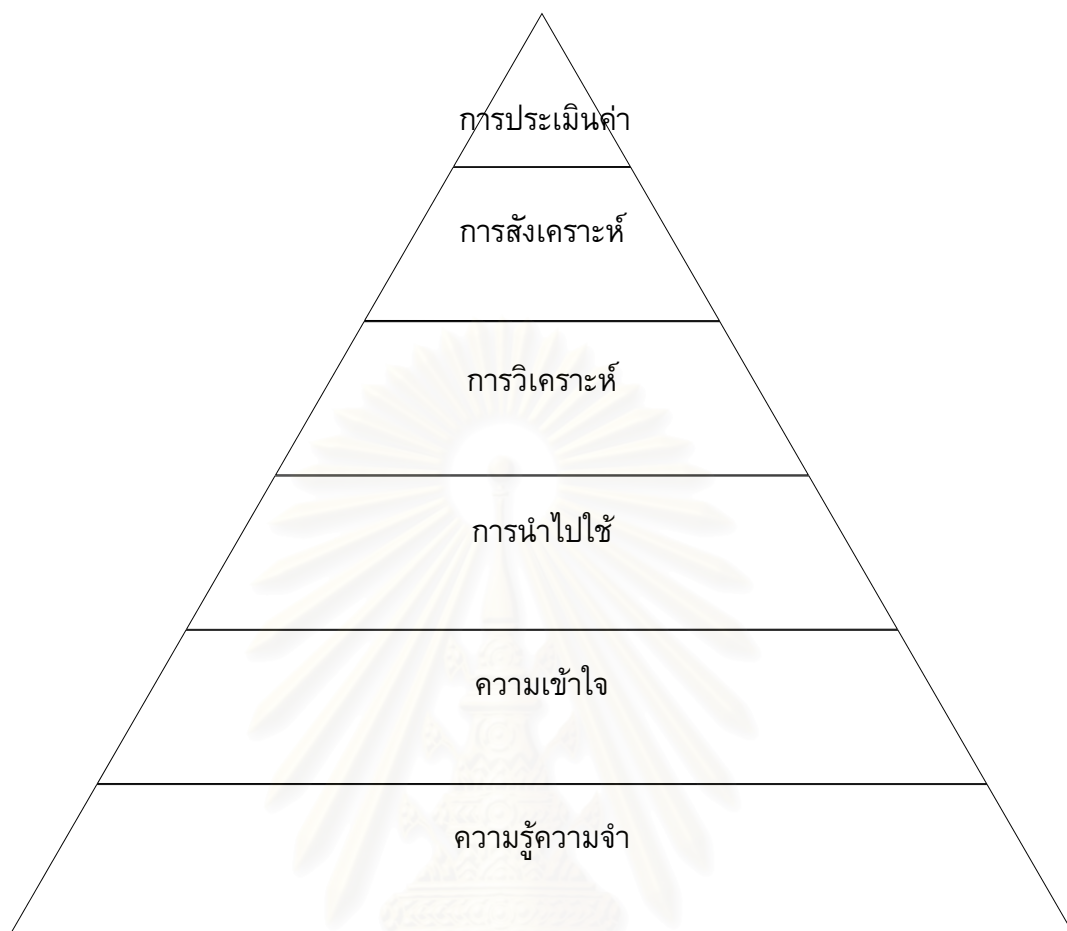
ง. ขั้นการวิเคราะห์ ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการดำเนินงาน

จ. ขั้นการสังเคราะห์ ได้แก่ การสื่อสารหรือถ่ายทอดความคิดได้อย่างเด่นชัด การวางแผนงานหรือโครงการดำเนินงานและการประติดประต่อความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่เป็นนามธรรม

ฉ. ขั้นการประเมินผล ได้แก่ การตัดสินโดยใช้คุณค่าของสิ่งนั้น และการตัดสินโดยใช้มาตรการภายนอก

คำถามแต่ละประเภทแสดงระดับการคิดจากระดับฐานสู่ การคิดขั้นสูงได้ตามรูปที่ ๑.๔

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ ๑.๒ แผนภูมิแสดงลำดับการคิดเรียงจากขั้นต่ำไปสูงขึ้นสูงตามทฤษฎีของBloom's Taxonomy

๑.๘.๒.๒ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (๒๕๓๓) แบ่งคำถามออกเป็น ลักษณะใหญ่ ๆ ๒ ลักษณะ คือ

๑. คำถามแบบความเรียงหรือแบบอัตนัย (Subjective Question)

ก. ประโยคคำถามแบบอัตนัยที่มีคำถามเดียว หมายถึง ประโยคคำถามที่แสดงการถามให้ตอบเพียงคำถามเดียว เช่น

ตัวอย่าง

การสื่อสารคืออะไร ตอบอย่างสั้น ๆ ใช้ถ้อยคำและ ลำดับคำอธิบายตามความเข้าใจ
ของท่านเอง

(วรรณสารวิจักษณ์ เล่ม ๑ หน้า ๔๙)

จากตัวอย่าง ประโยคคำถามนี้มีคำแสดงคำถาม
ที่ปรากฏในประโยค ใน คือ คำว่า “อะไร” ซึ่งต้องการคำตอบประการเดียว คือนิยามความหมาย
ของการสื่อสาร ส่วนขยายที่ตามมาเป็นการจำกัดขอบเขตของการอธิบายคำตอบที่ต้องการให้อยู่
ในประเด็นที่ผู้ถามต้องการ คือ “ตอบอย่างสั้น ๆ”

ตัวอย่าง

การสื่อสารประกอบด้วยส่วนสำคัญอะไรบ้าง อธิบายแต่ละส่วนอย่างสั้น ๆ

(วรรณสารวิจักษณ์ เล่ม ๑ หน้า ๔๙)

จากตัวอย่าง ประโยคคำถามนี้ มีคำแสดงคำถาม
คือ “อะไร” ประเด็นที่ต้องการคำตอบคือ องค์ประกอบของการสื่อสาร ผู้ถามต้องการให้ผู้ตอบให้
รายละเอียดขององค์ประกอบของการสื่อสารที่มีหลายส่วน และต้องการให้อธิบายองค์ประกอบ
แต่ละส่วน ในประโยคคำถามข้างต้นจึงมีส่วนขยายความของการให้คำตอบ ขยายประโยค
คำถามในตอนต้น

ตัวอย่าง

เรื่องที่ฟังน่าเชื่อถือเพียงใด

(วรรณสารวิจักษณ์ เล่ม ๑ หน้า ๖๒)

จากตัวอย่าง ประโยคคำถามนี้ มีคำแสดงคำถาม
คือ “เพียงใด” ประเด็นที่ต้องการคำตอบคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฟัง ประโยคคำถามใน
ตัวอย่างนี้ ไม่มีส่วนขยายเพื่ออธิบายการตอบคำถาม เนื่องจากคำตอบที่ต้องการเป็นการแสดง
ความคิดเห็น ต่างจากการให้คำตอบที่เป็นข้อเท็จจริงที่ต้องการความรวดเร็ว ตรงประเด็น

ข. ประโยคคำถามแบบอัตนัยที่มีหลายคำถาม
หมายถึง ประโยคคำถามที่ให้ตอบมากกว่า ๑ ประเด็น ลักษณะของประโยคคำถามประเภทนี้จะ
มีคำแสดงคำถามมากกว่า ๑ คำ ปรากฏร่วมในประโยคคำถามนั้นด้วย เช่น

๑.) ประโยคคำถามแบบอตันัยที่ประกอบด้วยคำถามแบบตอบรับ – ปฏิเสธ และประโยคคำถามที่ให้ตอบเพื่อความ เช่น

ตัวอย่าง

นักเรียนจงพิจารณาจดหมายข้างล่างนี้ว่าใช้ถ้อยคำและมีกลวิธีการเขียนเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมจะแก้ไขอย่างไร

(วรรณสารวิจักษณ์ เล่ม ๑ หน้า ๑๒๕)

จากตัวอย่าง ประโยคคำถามชนิดนี้ มักเป็นการถามเชื่อมโยงความคิดในประเด็นที่ต้องการเพื่อหาข้อสนับสนุนความคิดนั้น และต้องการคำอธิบายจากข้อสนับสนุนที่ต้องการคำตอบนั้น

๒.) ประโยคคำถามอตันัยที่ประกอบด้วยคำถามแบบให้ตอบเพื่อความหลายคำตอบและส่วนที่เป็นคำสั่ง เช่น

ตัวอย่าง

สารในบทพูดหรือบทเขียนเท่าที่กล่าวไว้ในหนังสือนี้อาจจำแนกออกได้เป็นกี่ชนิด อะไรบ้าง ยกตัวอย่างประกอบด้วย ตัวอย่างไม่ซ้ำกับในหนังสือเรียน

(วรรณสารวิจักษณ์ เล่ม ๑ หน้า ๑๔๑)

จากตัวอย่าง คำถามประโยคนี้ประกอบด้วยคำถาม ๒ คำถาม คือ กี่ชนิด อะไรบ้าง ส่วนที่เป็นคำสั่งคือ ยกตัวอย่างประกอบด้วย ตัวอย่างไม่ซ้ำกับในหนังสือเรียน

ตัวอย่าง

กรรมกรจีนที่ก่อความวุ่นวายนั้นเป็นใคร มาจากไหน ก่อความวุ่นวาย เพราะเหตุใด จงอธิบายโดยสรุป

(วรรณสารวิจักษณ์ เล่ม ๑ หน้า ๑๗๔)

จากตัวอย่าง ประโยคคำถามนี้ประกอบด้วยคำถาม ๓ คำถาม คือ เป็นใคร มาจากไหน ก่อความวุ่นวายเพราะเหตุใด เป็นการถามเพื่อต้องการให้อธิบายรายละเอียดของข้อมูล อันเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดผลในคำถามสุดท้ายที่ตามมา ส่วนคำสั่งแสดงคำสั่งคือคำว่า จง โดยผู้ถามต้องการให้ผู้ตอบ อธิบายอย่างสรุป

๒ คำถามแบบปรนัย (Objective Question) หมายถึง คำถามที่ประกอบด้วยคำถามและแนวทางในการปฏิบัติ คำถามแบบปรนัย แบ่งเป็นประเภทหลักๆ ๔ ประเภท ได้แก่ คำถามแบบเลือกตอบ แบบถูกผิด แบบจับคู่ และแบบเติมคำ ลักษณะคำถามปรนัยที่ใช้รูปคำถามเป็นประโยคคำถามมักเป็นคำถามแบบเลือกตอบ และคำถามแบบตอบสั้น ส่วนคำถามปรนัยแบบอื่นๆ เช่น แบบถูกผิด แบบจับคู่ และแบบเติมคำ อาจเป็นรูปประโยคบอกเล่าหรือประโยคคำสั่ง ที่มีรูปแบบที่ไม่ใช่ประโยคคำถาม ดังนั้นในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะคำถามแบบเลือกตอบ และประโยคคำถามแบบตอบสั้นชนิดที่เป็นการให้เลือกตอบจากข้อเท็จจริงที่ผู้ตอบมีอยู่เอง ได้แก่

ก. ประโยคคำถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choices)

หมายถึง คำถามที่ถามให้ผู้ตอบเลือกคำตอบที่ถูกต้องจากตัวเลือกที่กำหนด ประโยคคำถามแบบเลือกตอบมักประกอบด้วยส่วนที่เป็นคำถาม และส่วนที่เป็นตัวเลือก ส่วนที่เป็นตัวเลือกจะมีทั้งคำตอบที่ถูกต้องที่สุด ๑ ข้อ และตัวลวง เช่น

ตัวอย่าง

ข้อใดไม่เป็นสถานการณ์ของการสื่อสาร

๑. ผู้คนกรูกันเข้าห้อมล้อมและให้กำลังใจเขาทันทีที่มาถึง
๒. ประชาชนนิยมไปเดินออกกำลังกายที่สวนจตุจักรทุกวันอาทิตย์
๓. เจ้าของสวนยางอ่านจดหมายเรียกค่าคุ้มครองให้เจ้าหน้าที่ฟิง
๔. เจ้าหน้าที่สวนสัตว์เชิญชวนให้ผู้เข้าชมบริจาคเงินเป็นค่าอาหารสัตว์

(๑/๒๕๔๕)

ตอบ ข้อ ๒ ประชาชนนิยมไปเดินออกกำลังกายที่สวนจตุจักรทุกวันอาทิตย์

จากตัวอย่าง ประโยคคำถามแบบเลือกตอบนี้มีตัวเลือกที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว คือ ข้อ ๒ คำแสดงคำถามที่ใช้คือ “ข้อใด” แสดงการให้เลือกจากข้อที่กำหนดทั้ง ๔ ตัวเลือก ให้ผู้ตอบพิจารณาสถานการณ์การสื่อสารที่ผู้ถามสมมติสถานการณ์ขึ้น

ข. ประโยคคำถามแบบคำตอบสั้น (Short – Answer Items) จะถามคำถามโดยให้ผู้ตอบเขียนคำตอบในรูปคำ วลี หรือข้อความสั้นๆ ให้ผู้ตอบตอบข้อความที่เป็นคำตอบที่เฉพาะเจาะจง ตอบคำถามได้เพียงอย่างเดียว มักเป็นคำถามที่ถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง เช่น

ตัวอย่าง

กวีผู้แต่งนิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณีชื่ออะไร

ตอบ สุนทรภู่

จากตัวอย่าง ประโยคคำถามนี้ ผู้ถามต้องการคำตอบที่เป็นข้อเท็จจริงซึ่งสามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าถูกหรือผิด โดยคำตอบที่ถูกต้องต้องมีคำตอบเดียวคือ สุนทรภู่ ซึ่งเป็นผู้แต่งเรื่องพระอภัยมณี

๑.๘.๒.๓ อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน (ม.ป.ป.) ได้แบ่งคำถามตามเกณฑ์การจำแนกด้วยความเป็นปรนัย (Objectivity) และ อัจฉริยะ (Subjectivity) ดังนี้

๑. **คำถามแบบปรนัย** หมายถึง แบบทดสอบที่มีความคลาดเคลื่อนน้อยมาก ความคลาดเคลื่อนอาจมาจากการทำข้อสอบ การตรวจให้คะแนน การแปลผลการคะแนน ตัวอย่างข้อสอบที่เป็น ปรนัย เช่น แบบเลือกตอบ (Multiple Choices) แบบผิดถูก (True – False) เป็นต้น

๒. **คำถามแบบอัตนัย** หมายถึง แบบทดสอบที่มีความคลาดเคลื่อนจากการกระทำข้อสอบ การตรวจให้คะแนน การแปลผลคะแนน เป็นต้น ตัวอย่างข้อสอบแบบอัตนัย เช่น แบบเติมคำ วลี ความเรียง เป็นต้น

๑.๘.๒.๔ เยาวดี วิบูลย์ศรี (๒๕๔๐) กล่าวถึงการสร้างข้อสอบแบบ ปรนัยและแบบความเรียง ไว้ดังนี้

๑. **แบบสอบปรนัย** หมายถึง แบบสอบที่ผู้ตรวจแต่ละคนสามารถให้คะแนนผลการสอบของผู้สอบได้ตรงกัน ไม่ว่าจะตรวจซ้ำกี่ครั้ง หรือถ้าใช้ผู้ตรวจต่างคนตรวจให้คะแนนผู้สอบคนเดียวกัน ก็จะได้คะแนนเท่ากัน เช่น แบบสอบประเภทเลือกตอบ แบบสอบประเภทเติมคำและตอบสั้น แบบสอบประเภทถูกผิด แบบสอบประเภทจับคู่ เป็นต้น

๒. **แบบสอบความเรียง (Essay Test)** เป็นแบบสอบประเภทเขียนคำตอบ คือ เป็นแบบสอบที่ผู้สอบจะต้องเรียบเรียงแนวคิด และความรู้ที่ได้รับมา ตลอดจนเรียบเรียง ภาษาและผูกเป็นรูปประโยคให้เป็นข้อความคิดที่ชัดเจน แล้วเขียนเป็นคำตอบให้เหมาะสมตามต้องการคำถาม ข้อกระทงของแบบสอบความเรียงโดยทั่วไปจะไม่จำกัดการแสดงความคิดเห็น ข้อสอบประเภทนี้สามารถแบ่งออกเป็นหลายรูปแบบ เช่น ประโยคคำถามแบบความเรียง ประโยคคำถามแบบเลือกตอบ ประโยคคำถามแบบให้ตอบสั้น เป็นต้น

๑.๘.๒.๕ Moragh Paxton (2000) ศึกษา เรื่อง A Linguistic Perspective on multiple Choice Questioning ซึ่งกล่าวถึงความสัมพันธ์ของการใช้ประโยคคำถามแบบเลือกตอบที่ไม่มีคุณภาพกับการพัฒนาความสามารถด้านการใช้ภาษาของนักศึกษา ชั้นปีที่ ๑ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเคปทาวน์ ในแอฟริกาใต้ แพคตันพบว่า แนวโน้มของการใช้ข้อสอบแบบเลือกตอบในการประเมินผลมีมากขึ้น ข้อสอบที่พบในการประเมินผลเป็นข้อสอบที่วัดการคิดในระดับต่ำ คือ วัดความรู้ความจำเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้เรียน โดยไม่ครอบคลุมการวัดความคิดระดับสูงที่เน้นการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และการแก้ปัญหา อีกทั้งทำให้ผู้เรียนไม่ได้ใช้ความสามารถทางภาษา ไม่ได้ฝึกการใช้ภาษาเรียบเรียงความคิดในการตอบคำถาม ปัญหาการใช้ข้อสอบแบบเลือกตอบที่ไม่มีคุณภาพนี้ทำให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาและการติดต่อสื่อสารในระดับข้อความของนักศึกษาไม่พัฒนาเท่าที่ควรและยังรวมถึงความสามารถด้านการวิจารณ์ การคิดวิเคราะห์ การคิดการแก้ปัญหาของผู้เรียนก็ต่ำลงด้วย

การศึกษางานวิจัยคำถามด้านการศึกษายังต้นแสดงให้เห็นว่าคำถามด้านการศึกษาจำแนกประเภทออกเป็น ๒ ประเภทกว้าง ๆ ตามวิธีการตรวจให้คะแนน คือ คำถามปรนัยและคำถามอัตนัย โดยการสร้างคำถามด้านการศึกษามีวัตถุประสงค์สำคัญคือ การทดสอบความรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ผู้สอนทราบสภาพที่แท้จริงของผู้เรียน และสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นได้ นอกจากนี้ยังพบว่า การสร้างคำถามที่ใช้ในการทดสอบความรู้สามารถด้านการคิดของผู้เรียนมีหลายระดับ โดยมีแนวคิดพื้นฐานจากทฤษฎีการวัดระดับการคิดของบลูมและคณะ (Bloom et. al, 1956) ที่จำแนกความสามารถในการคิดของผู้เรียนออกเป็น ๖ ระดับ ดังกล่าวข้างต้น

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับ คำถามด้านภาษาและ คำถามด้านการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า คำถามด้านภาษาเป็นการศึกษาคำถามทั้งที่อยู่ในรูปประโยคคำถาม (Interrogative) และคำถาม (question) ที่ไม่เป็นประโยคสมบูรณ์ก็ได้ โดยมีวัตถุประสงค์ในการถามคือให้ผู้ตอบตอบคำถาม ซึ่งผู้ถามอาจถามเพื่อทดสอบผู้ตอบโดยที่ผู้ตอบรู้คำตอบอยู่แล้ว (exam question) หรือถามเพื่อต้องการข้อมูลจากผู้ตอบโดยที่ผู้ถามยังไม่รู้ข้อมูลนั้น (real question) ส่วนคำถามด้านการศึกษาที่ศึกษาในงานวิจัยนี้เป็นคำถามที่ใช้ในภาษาเขียนเชิงวิชาการ คือมีรูปประโยคสมบูรณ์ และมีวัตถุประสงค์การถามเพียงประการเดียวคือ การถามเพื่อทดสอบผู้ตอบคำถามเท่านั้น (exam question)

บทที่ ๒

ลักษณะภาษาของคำถามแบบเลือกตอบ

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์คำถามในแง่ภาษาศาสตร์ โดยศึกษาลักษณะภาษาของคำถามแบบเลือกตอบและนำเสนอลักษณะภาษาที่เป็นลักษณะรวมของคำถามแบบเลือกตอบ ผู้วิจัยได้จำแนกประเภทของคำถามไว้ในบทนี้ เนื่องจากต้องการแสดงภาพรวมที่เป็นลักษณะเฉพาะของคำถามแบบเลือกตอบที่คำถามทุกประเภทมีเหมือนกัน และเพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างลักษณะภาษาที่ยังไม่ได้จำแนกประเภทเป็น ๖ ประเภทตามแนวคิดของบลูมและคณะ (Bloom et. al, 1956) และลักษณะภาษาที่จำแนกประเภทแล้ว ซึ่งจะเสนอลักษณะภาษาที่จำแนกประเภทแล้ว ในบทต่อไป

บทนี้ผู้วิจัยแบ่งหัวข้อการศึกษาลักษณะภาษาของคำถามออกเป็น ๒ หัวข้อตามองค์ประกอบของข้อสอบแบบเลือกตอบ ได้แก่ ๒.๑ ลักษณะภาษาของส่วนคำถาม คือ ลักษณะเนื้อหา ลักษณะโครงสร้าง และลักษณะคำแสดงคำถาม และ ๒.๒ ลักษณะภาษาของส่วนตัวเลือก คือ ส่วนตัวเลือกที่เป็นคำคำเดียว ส่วนตัวเลือกที่เป็นคำหลายคำ และส่วนตัวเลือกที่เป็นข้อความ ลักษณะภาษาของส่วนตัวเลือกหรือส่วนคำตอบของคำถามนี้จะศึกษาเพื่ออธิบายความสัมพันธ์กับส่วนคำถามที่ผู้วิจัยศึกษาในงานวิจัยนี้

๒.๑ ลักษณะภาษาของส่วนคำถาม

ส่วนคำถาม ในที่นี้หมายถึง ส่วนที่แสดงประเด็นของคำถามที่ต้องการให้ตอบ โดยมีคำตอบอยู่ในส่วนตัวเลือก เช่น

- ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ครบทั้ง ๕ เสียง (๔/๒๕๔๓)
- ข้อความต่อไปนี้แสดงแนวคิดโดดเด่นชัดที่สุด (๔๖/๒๕๔๔)
- ข้อใดโน้มหน้าใจให้ต่อสู้กับความยากลำบากได้ดีที่สุด (๖๔/๒๕๔๕)

การวิเคราะห์ลักษณะภาษาของส่วนคำถาม อาจแบ่งเป็น ๓ ส่วน คือ

๒.๑.๑ ลักษณะเนื้อหาของประโยคคำถาม

๒.๑.๒ ลักษณะของโครงสร้างของประโยคคำถาม

๒.๑.๓ ลักษณะของคำแสดงคำถาม

๒.๑.๑ ลักษณะเนื้อหาของประโยคคำถาม

ประโยคคำถามแบบเลือกตอบวิชาภาษาไทยของทบวงมหาวิทยาลัย มีเนื้อหาที่ใช้ถามเพื่อทดสอบความรู้โดยอ้างอิงจากเนื้อหาในแบบเรียนเป็นพื้นฐานความรู้ในการสร้างคำถาม ลักษณะเนื้อหาของประโยคคำถามแบบเลือกตอบเท่าที่พบ สามารถแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่

๑. ประโยคคำถามด้านหลักภาษา

ประโยคคำถามด้านหลักภาษามีคำศัพท์เฉพาะที่แสดงเนื้อหา ด้านหลักไวยากรณ์ ข้อกำหนด กฎเกณฑ์การสร้างภาษา ตั้งแต่ระบบคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความ เช่น

เสียงควบกล้ำ	เสียงพยัญชนะ	ระบบเสียงภาษาไทย	คำกรุ – ลหุ
คำเป็น – คำตาย	คำยืม	คำมูล	คำประสม
คำซ้ำ	คำซ้อน	คำสมาส	คำพ้อง
ชนิดของคำ	ประโยคความเดียว	ประโยคความรวม	ประโยคความซ้อน
คำเชื่อม	ราชาศัพท์	การละส่วนต่าง ๆ ในประโยค	

ตัวอย่าง

ข้อใดมีคำพ้องที่เป็นทั้งคำนามและคำกริยา

๑. มันชนิดนี้เป็นมันที่อร่อยกว่ามันชนิดอื่น
๒. เขาป็นเขาได้แสดงว่าเขาแข็งแรง
๓. แม้ชั้นน้องจนชั้นตกจากมือก็ยังไม่หายชั้น
๔. ถ้ากันไปด้วย ก็คงจะกันแกไม่ไห้ไปตีกันกับเขา

ข้อใดมีคำซ้อนมากที่สุด

๑. แต่หนาวใจยากแค้นนี้แสนเข็ญ
๒. ออกแอ๊ดผู้คนอยู่ล้นหลาม
๓. ในแหล่งหล้าใครไม่มีเสมอเหมือน
๔. ไม่สมประกอบทรัพย์สินก็ขัดสน

(๖/๒๕๔๓)

“(๑) ประชากรคือทรัพยากรที่มีค่าที่สุดของประเทศ

(๒) เราต้องสูญเสียประชากรจำนวนหนึ่งให้แก่ยาเสพติด

(๓) คนเหล่านี้ไม่มีเรี่ยวแรงทำงาน ทั้งยังก่ออาชญากรรมและแพร่โรคเอดส์ไปพร้อมกัน

(๔) คิดดูเถิดว่าประเทศจะประสบความวิบัติสักเท่าใด”

ข้อความตอนใดมีการละประธานของประโยค

๑. ตอนที่ (๑)
๒. ตอนที่ (๒)
๓. ตอนที่ (๓)
๔. ตอนที่ (๔)

(๒๒/๒๕๔๔)

คำศัพท์เฉพาะในส่วนหลักภาษาข้างต้น ได้แก่ คำพ้อง
คำนาม คำกริยา คำซ้อน การละประธาน คำศัพท์เฉพาะเหล่านี้เป็นตัวชี้บ่งฐานความรู้
ความจำเกี่ยวกับเกณฑ์ทางภาษาของศัพท์เฉพาะแต่ละคำซึ่งนำไปสู่การคิดในระดับที่สูงขึ้น
ตั้งแต่ความรู้ความจำจนถึงขั้นประเมินค่า ผู้ทำข้อสอบจึงต้องมีความรู้เรื่องศัพท์เฉพาะใน
ประโยคคำถามจึงจะเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้

๒. ประโยคคำถามด้านการใช้ภาษา

ประโยคคำถามเกี่ยวกับการใช้ภาษามักใช้ศัพท์เฉพาะ ต่อไปนี้
เช่น

การแต่งคำประพันธ์	ราชาศัพท์	การโน้มหน้าใจ
สารจรรโลงใจ	ทักษะการรับสาร	ทักษะการส่งสาร
การสัมภาษณ์	การใช้ภาษากระชับชัดเจน	การใช้ถ้อยคำ
สำนวน	การเขียนเชิงกิจธุระ	การอนุমান
การเขียนรายงานเชิงวิชาการ	การใช้ภาษาในการประชุม	การบรรยาย
การพรรณนา	การอธิบาย	การโต้แย้ง
การแสดงทรรศนะ	ความงามกับภาษา	

ทักษะการสื่อสาร ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

ตัวอย่าง

ข้อใดเป็นการเขียนแบบอธิบาย

๑. เมื่อออกนอกเขตกรุงเทพมหานคร อาคารบ้านเรือนและรถราค่อยบางตาลง
๒. มัคคุเทศก์นำนักท่องเที่ยวลงจากรถมาชมแปลงนาสาธิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๓. การทำนาเริ่มด้วยการดายหญ้าและไถนาเตรียมดินก่อนลงมือหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าว
๔. ต้นข้าวซึ่งบรรดาชาวนาดูแลเอาใจใส่พากันงอกงามอวดรวงสีทองสะพรั่ง

(๓๑/๒๕๔๔)

ข้อใดใช้ภาษาได้กระชับที่สุด

๑. ชาวบ้านภาคใต้ใช้ความชัดเจนในการทำการผลิตยาง
๒. การทำสวนผลไม้จะต้องอาศัยการเรียนรู้จากประสบการณ์
๓. รัฐบาลจะต้องมีมาตรการเร่งรัดในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของรัฐบาล
๔. ความแตกต่างด้านการมีรายได้ไม่ใช่ปัญหาสำคัญร้ายแรงมากของหมู่บ้าน

(๓๘/๒๕๔๕)

คำพูดในข้อใดเหมาะที่จะใช้ในการประชุม

๑. ขอโทษนะ คุณวิชาพูดตั้ง ๆ หน่อย จะได้ได้ยินกันทุกคน
๒. ดิฉันขอให้ที่ประชุมพิจารณาทบทวนเรื่องนี้อีกครั้ง
๓. เรื่องชกจะไปกันใหญ่แล้ว ขอให้พูดให้ตรงประเด็นหน่อยเถอะ
๔. คุณนัดดา นั่งเงียบอยู่นานแล้ว กรุณาแสดงความคิดเห็นด้วย

(๔๔/๒๕๔๕)

จะเห็นว่า คำศัพท์เฉพาะในส่วนการใช้ภาษาข้างต้น ได้แก่ การเขียนแบบอธิบาย ภาษากระชับ คำพูดในการประชุม เป็นคำสำคัญเกี่ยวกับการใช้ภาษาด้านการเขียน การพูด ผู้ทำข้อสอบจึงต้องมีความรู้ศัพท์เฉพาะดังกล่าว ตามที่ได้ศึกษาจากเนื้อหาจึงจะตอบคำถามได้ คำศัพท์เฉพาะเหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้เกี่ยวกับการนำทักษะการสื่อสารไปใช้ในทักษะทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ซึ่งอาจบ่งชี้ความสามารถในการคิดตั้งแต่ระดับความเข้าใจจนถึงระดับการประเมินค่า

๓. ประโยคคำถามด้านวรรณคดีและวรรณกรรม

ประโยคคำถามเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม มักใช้ศัพท์เฉพาะด้านเนื้อหา ต่อไปนี้ เช่น

ความรู้สึก	สารจากเรื่อง	คุณค่างานประพันธ์
แนวคิดของเรื่อง	จุดประสงค์ของผู้เขียน	ค่านิยมในงานประพันธ์
ความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์	ภาพสะท้อน	น้ำเสียงของผู้ประพันธ์

ตัวอย่าง

ข้อใดแสดง ความรู้สึก ของ “มอม” ได้ลึกซึ้งชัดเจนที่สุด

- มอมนั่งมองพระจันทร์แล้วก็หอนด้วยความหวังเวงใจ
- ตามันมีแววเขียวบดอยู่ข้างใน คนทั้งโลกเป็นศัตรู
- มอมไม่ได้อีกนายเท่าชีวิต แต่นายเป็นชีวิตของมอม
- ใจของมอมเพียงจะหยุดเต้นด้วยความดีใจ

(๙๙/๒๕๕๒)

ข้อใดไม่ใช่ สารจากเรื่อง อวรรณางสิงห์

- คุณค่าของชีวิตแม้แต่ชีวิตของสัตว์เดรัจฉาน
- ความน่าเกรงขามของเคราะห์กรรมหรือเดรัจฉาน
- ความเห็นแก่ตัวและความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของมนุษย์
- ความน่าสลดใจของการกระทำที่สวนทางกับธรรมชาติ

(๙๙/๒๕๕๓)

ข้อใดมี คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เติบโตที่สุด

- ปัญญาค่าเปรียบแก้ว ก่องเก็จ
- เรียมทนทุกข์แต่เช้า ถึงเย็น
- อหนึ่งข้าค่านับน้อม ต่อพระครูผู้การุญ
- อันว่าความกรุณาปรานี จะมีใครบังคับก็หาไม่

(๖๖/๒๕๕๕)

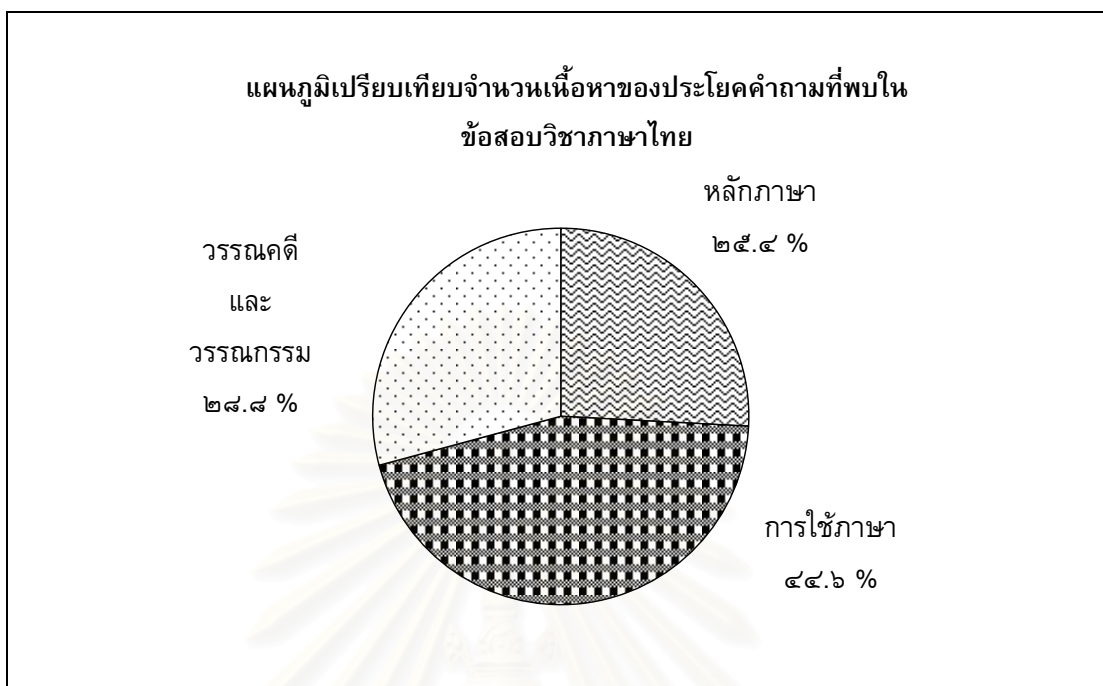
ศัพท์เฉพาะในด้านวรรณคดีและวรรณกรรมข้างต้น ได้แก่ ความรู้สึกลึกลับ สารจากเรื่อง คุณค่าด้านวรรณศิลป์ คำศัพท์เหล่านี้เป็นตัวอย่างซึ่งฐานความรู้ด้านวรรณคดีและวรรณกรรมของเรื่อง คำศัพท์เฉพาะด้านวรรณคดีนี้อาจบ่งชี้ความสามารถในการคิดตั้งแต่ระดับความรู้ความจำจนถึงระดับการประเมินค่าได้

การศึกษาลักษณะเนื้อหาข้างต้น ช่วยทำให้เข้าใจการสร้างประโยคคำถามได้ชัดเจนขึ้นว่า ลักษณะเนื้อหาของประโยคคำถามในข้อสอบวิชาภาษาไทยจะจัดกลุ่มประโยคคำถามไว้เป็นกลุ่ม ๆ ตามลักษณะเนื้อหาซึ่งปรากฏศัพท์เฉพาะทางด้านเนื้อหาชัดเจน จากการศึกษาพบว่า สัดส่วนจำนวนข้อที่เป็นเนื้อหาแต่ละด้านปรากฏ ดังนี้

ปี	หลักภาษา	การใช้ภาษา	วรรณคดีและวรรณกรรม
๒๕๔๑	๒๘	๔๐	๓๒
๒๕๔๒	๓๓	๓๘	๒๙
๒๕๔๓	๒๔	๕๓	๒๓
๒๕๔๔	๑๙	๔๒	๓๓
๒๕๔๕	๒๓	๕๐	๒๗
รวม	๑๒๗ (๒๕.๔ %)	๒๒๓ (๔๔.๖ %)	๑๔๔ (๒๘.๘%)

ตารางที่ ๒.๑ ตารางแสดงจำนวนเนื้อหาของประโยคคำถามที่พบในข้อสอบวิชาภาษาไทย

จากตารางสรุปได้ว่า ลักษณะเนื้อหาของประโยคคำถามวิชาภาษาไทย จำนวน ๕๐๐ ข้อ พบประโยคคำถามด้านการใช้ภาษามากที่สุด จำนวน ๒๒๓ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๖ รองลงมาคือ ประโยคคำถามด้านวรรณคดีและวรรณกรรม จำนวน ๑๔๔ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๘ และพบประโยคคำถามด้านหลักภาษาน้อยที่สุด จำนวน ๑๒๗ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๔ เมื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนของลักษณะเนื้อหาที่ปรากฏในประโยคคำถามพบว่า ลักษณะเนื้อหาของประโยคคำถามมีอัตราส่วน โดยประมาณ เป็น ๑ : ๒ : ๑ อาจแสดงได้โดยแผนภูมิเปรียบเทียบ ดังนี้

รูปที่ ๒. ๑ แผนภูมิเปรียบเทียบจำนวนเนื้อหาของประโยคคำถามที่พบในข้อสอบวิชาภาษาไทย

จากรูปที่ ๒.๑ อาจตั้งข้อสังเกตได้ว่า ประโยคคำถามที่มีลักษณะเนื้อหาด้านการใช้ภาษาพบจำนวนมากกว่าเนื้อหาด้านอื่น แสดงให้เห็นแนวโน้มของการทดสอบว่าจะเน้นการทดสอบด้านการใช้ภาษาซึ่งเป็นทักษะทางภาษาที่สามารถนำไปใช้ต่อไปได้ ลักษณะเนื้อหาด้านการใช้ภาษาพบในประโยคคำถามทุกประเภท ยกเว้นประโยคคำถามประเภทความรู้ความจำที่พบในลักษณะเนื้อหาด้านหลักภาษาเท่านั้น

ส่วนประโยคคำถามที่มีลักษณะเนื้อหาด้านวรรณคดี จะมีจำนวนใกล้เคียงกับประโยคคำถามที่มีเนื้อหาด้านหลักภาษา ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้อบังคับในการออกข้อสอบที่ต้องมีเนื้อหาการทดสอบให้เป็นไปตามหลักสูตร ให้ทดสอบความสามารถด้านการเรียนรู้เนื้อหาที่ได้เรียนมาเท่านั้น เนื้อหาด้านวรรณคดีและวรรณกรรมจะมุ่งทดสอบด้านการประเมินค่า ความเข้าใจในการอ่าน และการวิเคราะห์เรื่อง ส่วนลักษณะเนื้อหาด้านหลักภาษาพบในประโยคคำถามทุกประเภทยกเว้นประโยคคำถามด้านการสังเคราะห์

๒.๑.๒ ลักษณะ โครงสร้างของประโยคคำถาม

จากการศึกษาโครงสร้างของประโยคคำถามแบบเลือกตอบ จากข้อมูล ๕๐๐ ข้อ พบว่า มีโครงสร้างประโยค สรุปเป็นตารางได้ดังนี้

โครงสร้าง	๒๕๔๑	๒๕๔๒	๒๕๔๓	๒๕๔๔	๒๕๔๕	รวม
๑.ประโยคความเดียว	๗๐	๗๖	๗๙	๘๔	๗๘	๓๘๗ (๗๗.๔%)
๑.๑ ประโยคที่ใช้คำกริยากรรม	๑	-	๓	๒	-	๖
๑.๒ ประโยคที่ใช้คำกริยากรรม	๖๙	๗๖	๗๖	๘๒	๗๘	๓๘๑
๒. ประโยคความซ้อน	๒๒	๒๐	๒๐	๑๓	๒๑	๙๖ (๑๙.๒%)
๒.๑ ประโยคขยายหน่วยนาม	๑๗	๑๙	๑๘	๑๑	๑๙	๘๔
ก. หน่วยนามเป็นประธาน	๕	๒	๒	-	-	๙
ข. หน่วยนามเป็นกรรม	๑๒	๑๗	๑๖	๑๑	๑๙	๗๕
๒.๒ ประโยคขยายหน่วยกริยา	๕	๑	๒	๒	๒	๑๒
๓. ประโยคความรวม	๘	๔	๑	๓	๑	๑๗ (๓.๔%)
๓.๑ ประโยคความรวมที่มีหน่วยเชื่อม	๘	๔	-	๓	๑	๑๖
ก. หน่วยเชื่อมแสดงความคล้ายตาม	๓	๒	-	๒	-	๗
ข. หน่วยเชื่อมแสดงผล	๓	๒	-	๑	๑	๗
ค. หน่วยเชื่อมแสดงเงื่อนไข	๒	-	-	-	-	๒
๓.๒ ประโยครวมที่ไม่มีหน่วยเชื่อม	-	-	๑	-	-	๑
รวม	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๕๐๐

ตารางที่ ๒.๒ ตารางแสดงโครงสร้างของประโยคคำถามแบบต่าง ๆ ที่พบในข้อสอบวิชาภาษาไทย

จากตารางสรุปได้ว่า ลักษณะประโยคคำถามแบ่งตามประโยคพื้นฐาน เป็น ๓ ลักษณะ ได้แก่ ประโยคความเดียว ประโยคความรวม และประโยคความซ้อน โดยพบ ประโยคความเดียวมากที่สุด จำนวน ๓๘๗ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๔ รองลงมาได้แก่ ประโยคความซ้อน จำนวน ๙๖ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๒ และประโยคความรวมพบจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๑๗ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๓.๔ ประโยคคำถามแต่ละชนิดที่พบมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

๒.๑.๒.๑ ประโยคคำถามแบบประโยคความเดียว

ประโยคความเดียว คือ ประโยคที่มีหน่วยกริยา ๑ หน่วย มีหน่วยนาม ๑ หน่วย หรือมากกว่านั้นและอาจมีหน่วยเสริมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ (นววรรณ พันธุเมธา, ๒๕๒๗: ๑๓๕) ประโยคคำถามแบบประโยคความเดียวพบมากที่สุดคือ ๓๘๗ ประโยค คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๔ โครงสร้างของประโยคความเดียวเท่าที่พบมี ๒ แบบ ดังนี้

ประโยคความเดียวที่ใช้คำกริยากรรม

ประธาน	กริยา
หน่วยนาม	หน่วยกริยา

ประโยคความเดียวที่มีโครงสร้าง หน่วยนาม หน่วยกริยา จะมีหน่วยนามเป็นส่วนแสดงคำถามและมีหน่วยกริยาเป็นคำกริยากรรม พบจำนวนน้อยมาก คือ ๖ ประโยค เช่น

ตัวอย่าง

ประธาน	กริยา	ส่วนขยาย
หน่วยนาม	หน่วยกริยา (คำกริยากรรม)	
ข้อใด	ไม่ถูกต้อง	(๔/๒๕๔๔)
ข้อใด	สะกด	ถูกทุกคำ (๑๕/๒๕๔๒)
ข้อความในข้อใด	ไม่ถูกต้อง	(๑/๒๕๔๓)

จากตัวอย่าง หน่วยนามในโครงสร้างนี้ ปรากฏคำแสดงคำถามประเภทกลุ่มคำ ได้แก่ ข้อใด ข้อความในข้อใด ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค ส่วนหน่วยกริยาของประโยค คือ ไม่ถูกต้อง, สะกดถูกทุกคำ, ไม่ถูกต้อง ทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยา

โครงสร้างประโยคความเดียวแบบหน่วยนาม หน่วยกริยา พบในประโยคคำถามประเภทความรู้ความจำ เพียงประเภทเดียว อาจเนื่องจากประโยคคำถามประเภทความรู้ความจำ เป็นประโยคคำถามที่วัดระดับการคิดขั้นพื้นฐาน คำถามที่ใช้สามารถถามแบบตรงมาตรงไปเพื่อให้ตรงประเด็นคำถามมากที่สุดโดยถามข้อเท็จจริงจากเรื่อง จึงใช้คำกริยา ๒ คำคือ “ถูกต้อง” และ สะกดโครงสร้างประโยคคำถามนี้จึงปรากฏในประโยคคำถามประเภทความรู้ความจำเพียงประเภทเดียว

ประโยคคำถามประเภทความรู้ความจำ มักใช้คำถามเกี่ยวกับการระลึกเรื่องราวตามตำรา ตามคำสอน หรือตามแบบฝึกหัด และตัวอย่างเดิมที่มีอยู่ โครงสร้างประโยคคำถามแบบประโยคความเดียวที่ประกอบด้วยหน่วยนามและหน่วยกริยากรรม เป็นโครงสร้างประโยคที่ถามใจความเดียว หรือประเด็นคำถามเพียงประเด็นเดียวอย่างชัดเจน และอาจมีส่วนขยายที่เป็นเงื่อนไขของการถามปรากฏอยู่ด้วย เช่น ข้อใดสะกด ถูกต้อง เป็นต้น

๒) ประโยคความเดียวที่ใช้คำกริยากรรม

ประธาน	กริยา	กรรม
หน่วยนาม	หน่วยกริยา	หน่วยนาม

ประโยคความเดียวที่มีโครงสร้าง หน่วยนาม หน่วยกริยา และหน่วยนามที่ทำหน้าที่เป็นประธานจะเป็นส่วนแสดงคำถามหรือส่วนเนื้อความที่ถาม และมีหน่วยกริยาเป็นคำกริยากรรม ส่วนหน่วยนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรม จะเป็นเนื้อความที่ถามหรือส่วนแสดงคำถามก็ได้ เท่าที่พบจำนวน ๓๘๑ ประโยค เช่น

ตัวอย่าง

ประธาน	กริยา	กรรม	ส่วนขยาย
หน่วยนาม	หน่วยกริยา	หน่วยนาม(คำกริยากรรม)	
ข้อใด	ใช้	คำเลียนเสียงธรรมชาติ	มากที่สุด (๑๕/๒๕๔๑)
ข้อใด	ไม่ปรากฏ	ลักษณะทางวัฒนธรรมไทย	(๘๒/๒๕๔๒)
ข้อความต่อไปนี้	ตรง	กับสำนวนใด	(๑๗/๒๕๔๓)

จากตัวอย่าง หน่วยนามในโครงสร้างนี้ ปรากฏคำ แสดงคำถามประเภทกลุ่มคำ ได้แก่ ข้อใด ข้อความต่อไปนี้ ทำหน้าที่เป็นประธานของ ประโยค ส่วนหน่วยกริยาของประโยค คือ ใช้ ไม่ปรากฏ ตรง ทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยา ส่วนหน่วยนามที่ปรากฏอยู่ตอนท้ายประโยคทำหน้าที่เป็นกรรมตรงของประโยค โดยเป็น ประเด็นคำถามที่ต้องการคำตอบคือ คำเลียนเสียงธรรมชาติมากที่สุด ลักษณะทาง วัฒนธรรมไทย สำนวน

โครงสร้างประโยคคำถามประเภทหน่วยนาม หน่วยกริยา หน่วยนาม นี้ พบใน ประโยคคำถามทั้ง ๖ ประเภท

๒.๑.๒.๒ ประโยคคำถามแบบประโยคความซ้อน

ประโยคความซ้อน คือ ประโยคความเดียวที่มีประโยคมาขยาย หน่วยนาม หรือหน่วยกริยาในประโยคความเดียว (นวรรธน์ พันธุ์เมธา, ๒๕๒๗ : ๑๓๘) โดยมี คำ “ที่ ซึ่ง ว่า” ซึ่งอาจเชื่อมหน่วยนามหรือหน่วยกริยา คำเชื่อมชนิดนี้ พระยาอุปกิตศิลปสาร (๒๕๔๓) เรียกว่า ประพันธ์สรรพนาม และประพันธ์วิเศษณ์ ส่วนนวรรธน์ พันธุ์เมธา (๒๕๒๗) เรียกคำ “ที่ ซึ่ง” เป็นคำเชื่อมบอกการจำกัดใช้หน้าประโยคซึ่งใช้จำกัดความหมายของคำนามหรือ คำกริยาให้แคบเข้า และคำ “ว่า” เป็นคำเชื่อมบอกเนื้อความ ใช้หน้าคำนามหรือประโยคที่ บอกเนื้อความ เป็นต้น

ประโยคคำถามแบบประโยคความซ้อนปรากฏใช้น้อยกว่า ประโยคความเดียว พบจำนวน ๙๖ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๒ จากจำนวนข้อสอบ ๕๐๐ ข้อ โครงสร้างประโยคความซ้อนแบ่งเป็น ๒ รูปแบบ ดังนี้

๑) ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายหน่วยนาม

ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายหน่วยนาม เท่าที่ พบมีจำนวน ๘๔ ข้อ โดยหน่วยนามที่ถูกขยายทำหน้าที่ต่อไปนี้

ก. ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายประธาน

ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายหน่วยนามที่ ทำหน้าที่เป็นประธาน เท่าที่พบมีจำนวน ๙ ข้อ มีโครงสร้าง ดังนี้

ประธาน	ประโยคขยายประธาน			กริยา	กรรม
หน่วยนาม	<u>คำเชื่อม</u>	หน่วยกริยา	หน่วยนาม	หน่วยกริยา	หน่วยนาม

ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายประธาน ประกอบด้วยหน่วยนาม คำเชื่อม หน่วยกริยา หน่วยนาม หน่วยกริยา และหน่วยนาม มีส่วนขยายหน่วยนามที่ทำหน้าที่เป็นประธานในประโยคความเดียว

ตัวอย่าง

ประธาน	ประโยคขยายประธาน			กริยา	กรรม
หน่วยนาม	<u>คำเชื่อม</u>	หน่วยกริยา	หน่วยนาม	หน่วยกริยา	หน่วยนาม
ลักษณะสังคม	ที่	มิได้สะท้อนอยู่	ในคำประพันธ์ข้างต้น	ได้แก่	ข้อใด (๓๕/๒๕๔๑)
ลักษณะของกวี	ที่	ไม่อาจอนุมานได้	จากคำประพันธ์ข้างต้น	คือ	ข้อใด (๑๗/๒๕๔๑)
การทำงาน	ที่	ไม่ประสบ	ความสำเร็จ	ตรง	กับสำนวนในข้อใด (๕๘/๒๕๔๑)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ประโยคขยาย คือ ที่มิได้สะท้อนอยู่ในคำประพันธ์ข้างต้น ที่ไม่อาจอนุมานได้จากคำประพันธ์ข้างต้น ที่ไม่ประสบความสำเร็จ ขยายรายละเอียดให้หน่วยนาม ลักษณะสังคม ลักษณะของกวี การทำงาน ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาชัดเจนขึ้นหรือให้รายละเอียดที่ระบุความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น

ข. ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายกรรม

ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายหน่วยนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรม เท่าที่พบมีจำนวน ๗๕ ข้อ มีโครงสร้างต่าง ๆ ดังนี้

ตัวอย่าง

ประธาน	กริยา	กรรม	ประโยคขยายกรรม		
หน่วยนาม	หน่วยกริยา	หน่วยนาม	คำเชื่อม	หน่วยนาม	หน่วยกริยา
ข้อใด	ไม่ใช่	สาเหตุ	ที่	ขุนแผน	ร้องไห้เสียใจ (๑๓/๒๕๔๑)

จากตัวอย่าง ประโยคขยาย คือ ที่ขุนแผนร้องไห้เสียใจ
ประโยคนี้ใช้ส่วนขยายเป็นหน่วยนามและหน่วยกริยาซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมในประโยค

ประธาน	กริยา	กรรม	ประโยคขยายกรรม			
หน่วยนาม	หน่วยกริยา	หน่วยนาม	คำเชื่อม	หน่วยนาม	หน่วยกริยา	หน่วยนาม
-คำประพันธ์ ในข้อใด	แสดง	ถึงความ จงรักภักดี สูงสุด	ที่	คนไทย	มี	ต่อ พระมหากษัตริย์ (๑๑/ ๒๕๔๑)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ประโยคขยาย คือ ที่คนไทยมี
ต่อพระมหากษัตริย์ ขยายรายละเอียดให้หน่วยนาม ความจงรักภักดีสูงสุด ประโยคขยายนี้ใช้
ส่วนขยายเป็นหน่วยนาม หน่วยกริยา และหน่วยนาม ซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรม ให้ชัดเจนขึ้น

ประธาน	กริยา	กรรม	ประโยคขยายกรรม			
หน่วย นาม	หน่วย กริยา	หน่วย นาม	คำเชื่อม	(ละหน่วย นาม)	หน่วย กริยา	หน่วยนาม
ข้อใด	ไม่ใช่	น้ำเสียง	ที่	————	ปรากฏ	ในคำประพันธ์ข้างต้น (๙๐/๒๕๔๒)
ข้อใด	เป็น	คำสมาส	ซึ่ง	————	มี	สนธิทุกคำ (๗/๒๕๔๓)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ประโยคขยาย คือ ที่ปรากฏในคำประพันธ์ข้างต้น ซึ่งมีสนธิทุกคำ ขยายรายละเอียดให้หน่วยงานซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมในประโยคคำถามให้ชัดเจนขึ้น

๒) ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายหน่วยกริยา

ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายหน่วยกริยา มีโครงสร้างดังนี้

ประธาน	กริยา	ประโยคขยายกริยา			
หน่วยงาน	หน่วยกริยา	<u>คำเชื่อม</u>	ละหน่วยงาน	หน่วยกริยา	หน่วยงาน

ประโยคความซ้อนรูปแบบนี้ มีส่วนขยายหน่วยกริยาในประโยคความเดียว เช่น

ตัวอย่าง

ประธาน	กริยา	ประโยคขยายกริยา			
หน่วยงาน	หน่วยกริยา	<u>คำเชื่อม</u>	ละหน่วย นาม	หน่วยกริยา	หน่วยงาน
- ข้อความข้างต้น	เหมาะสม	<u>ที่</u>	_____	จะนำไปใช้เป็น	ข้อมูลในการเขียนเรื่องใดมากที่สุด (๔๗/๒๕๔๑)
- คำพูดในข้อใด	เหมาะ	<u>ที่</u>	_____	จะใช้	ในการประชุม (๔๒/๒๕๔๕)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ประโยคขยาย คือ ที่จะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการเขียนเรื่องใดมากที่สุด ที่จะใช้ในการประชุม ขยายรายละเอียดให้หน่วยกริยาเหมาะสม เหมาะ ซึ่งเป็นคำกริยาหลักในโจทย์ปัญหาให้ชัดเจนขึ้น มีส่วนขยายหน่วยกริยาในประโยคความเดียวโดยละหน่วยงานหลังคำเชื่อมไว้

โครงสร้างประโยคความซ้อนทั้ง ๒ รูปแบบข้างต้น สรุป
ลักษณะได้ดังนี้

๑. ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายหน่วยนาม แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑.๑ ประโยคขยายประธาน

หน่วยนาม // คำเชื่อม // (ละหน่วยนาม) / หน่วยกริยา / หน่วยนาม /
หน่วยกริยา/หน่วยนาม

๑.๒ ประโยคขยายกรรม

หน่วยนาม / หน่วยกริยา / หน่วยนาม // คำเชื่อม // หน่วยนาม/ หน่วยกริยา
หน่วยนาม / หน่วยกริยา / หน่วยนาม // คำเชื่อม // หน่วยนาม/หน่วยกริยา /
หน่วยนาม
หน่วยนาม / หน่วยกริยา / หน่วยนาม // คำเชื่อม // (ละหน่วยนาม) /
หน่วยกริยา / หน่วยนาม

๒. ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายหน่วยกริยา

หน่วยนาม / หน่วยกริยา // คำเชื่อม // (ละหน่วยนาม) / หน่วยกริยา /
หน่วยนาม

ประโยคความซ้อนทั้ง ๒ ประเภท แตกต่างกันที่ประโยคขยายหน่วย
นาม และหน่วยกริยาในประโยค การใช้ประโยคขยายที่แตกต่างกันทั้ง ๒ รูปแบบนี้ทำให้
ประโยคคำถามไม่กำกวมสื่อความได้ตรงประเด็น ชัดเจน ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้ถาม

การศึกษารูปประโยคข้างต้นแสดงให้เห็นลักษณะของประโยคที่มี
โครงสร้าง ต่าง ๆ กัน ประโยคคำถามแบบเลือกตอบมีการขยายประโยคหลายรูปแบบ เพื่อ
ขยายประเด็นรายละเอียดแต่ละส่วนให้ชัดเจนที่สุด

๒.๑.๒.๓ ประโยคคำถามแบบประโยคความรวม

ประโยคความรวมคือประโยคที่มีกริยาตั้งแต่ ๒ หน่วยขึ้นไป มี
หน่วยนาม ๑ หน่วยหรือมากกว่านั้น และอาจจะ มีหน่วยเสริมและหน่วยเชื่อมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้
(นววรรณ พันธุเมธา, ๒๕๒๗: ๑๔๗) หน่วยเชื่อมประเภทนี้ พระยาอุปกิตศิลปสาร (๒๕๔๓)
เรียกว่า คำสันธาน

ประโยคความรวมเท่าที่พบมีจำนวนน้อยที่สุด คือ ๑๗ ข้อจาก ๕๐๐ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๕ ประโยคความรวมที่พบ อาจแบ่งประเภทตามการประกอบของหน่วยเชื่อมได้ ๒ ลักษณะดังนี้

๒.๑.๒.๓.๑ ประโยคความรวมที่มีหน่วยเชื่อม

ประโยคความรวมที่มีหน่วยเชื่อม เท่าที่พบมีจำนวน ๑๖ ข้อ แบ่งออกเป็น ๓ ลักษณะตามความหมายของหน่วยเชื่อม ได้แก่

๑) หน่วยเชื่อมแสดงความคล้ายตามกัน

ประโยคความรวมที่มีหน่วยเชื่อมแสดงความคล้ายตามกัน ประกอบด้วยประโยคความเดียวและหน่วยเชื่อม เท่าที่พบมีจำนวน ๗ ข้อ มีโครงสร้างต่าง ๆ กัน ดังนี้

ตัวอย่าง

หน่วยนาม	คำเชื่อม	ละ หน่วย นาม	หน่วยกริยา	คำเชื่อม	ละ หน่วย นาม	หน่วย กริยา	หน่วยนาม
- ข้อความ ข้างต้น	เมื่อ	—	เรียงลำดับ เรียบร้อย	แล้ว	—	แสดง	ความรู้สึกร ของ ตัวละครตามข้อ ใด (๓/๒๕๕๑)

จากตัวอย่าง ประโยคความรวมข้างต้น ประกอบด้วย

- ประโยคที่ ๑ “ข้อความข้างต้น (ละหน่วยนาม) เรียงลำดับเรียบร้อย”
- ประโยคที่ ๒ “(ละหน่วยนาม) แสดงความรู้สึกร
ของตัวละครตามข้อใด”
- คำเชื่อม “เมื่อ...แล้ว”

คำเชื่อมในประโยคความรวมนี้บอกความคล้ายตามกันโดนใช้เชื่อมประโยค “ข้อความข้างต้น (ละหน่วยนาม) เรียงลำดับเรียบร้อย” ให้นำหน้าประโยคที่บอกความหมายไปในทำนองเดียวกันคือ “(ละหน่วยนาม) แสดงความรู้สึกของตัวละครตามข้อใด”

หน่วยนาม	หน่วยกริยา	หน่วยนาม	คำเชื่อม	หน่วยนาม	คำเชื่อม	หน่วยนาม
- ข้อใด	เป็น	จุดประสงค์ของผู้แต่งเรื่องสั้น	ทั้ง	ในเรื่อง “เรากลูกของแม่พระธรณี	และ	เรื่อง “ดวงอาทิตย์ที่รัก” (๒๘/๒๕๕๑)

จากตัวอย่าง ประโยคความรวมข้างต้นประกอบด้วย

ประโยคที่ ๑ ข้อใดเป็นจุดประสงค์ของผู้แต่งเรื่องสั้นในเรื่อง “เรากลูกของแม่พระธรณี”

ประโยคที่ ๒ ข้อใดเป็นจุดประสงค์ของผู้แต่งเรื่องสั้นในเรื่อง “ดวงอาทิตย์ที่รัก”

คำเชื่อม “ทั้ง...และ”

คำเชื่อมในประโยคความรวมนี้บอกความคล้ายตามกันโดนใช้เชื่อมประโยค “ข้อใดเป็นจุดประสงค์ของผู้แต่งเรื่องสั้นในเรื่องเรากลูกของแม่พระธรณี” และ “ข้อใดเป็นจุดประสงค์ของผู้แต่งเรื่องสั้นในเรื่องดวงอาทิตย์ที่รัก” ให้นำหน้าประโยคที่บอกความหมายไปในทำนองเดียวกันคือเรื่อง “เรื่องเรากลูกของแม่พระธรณี” “เรื่องดวงอาทิตย์ที่รัก”

หน่วยนาม	หน่วยกริยา	หน่วยนาม	คำเชื่อม	หน่วยกริยา	หน่วยนาม
- ข้อใด	ไม่ใช่	ค่านิยมในด้านความกตัญญู	และ	สำนึก	ในพระมหากษัตริย์ของพระมหากษัตริย์ (๙๖/๒๕๕๒)

จากตัวอย่าง ประโยคความรวมข้างต้นประกอบด้วย

- ประโยคที่ ๑   ข้อใดไม่ใช่ค่านิยมในเรื่องด้านความกตัญญู
- ประโยคที่ ๒   ข้อใดไม่ใช่ค่านิยมในเรื่องด้านสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณของ
พระมหากษัตริย์
- คำเชื่อม   “และ”

คำเชื่อมในประโยคความรวมนี้บอกความคล้ายตามกันโดนใช้เชื่อมประโยค “ข้อใดไม่ใช่ค่านิยมในด้านความกตัญญู” และ “สำนึกในพระมหากษัตริย์คุณของพระมหากษัตริย์” คำว่า “และ” ใช้ทำหน้าที่ประโยคที่บอกความหมายไปในทำนองเดียวกันคือ “ค่านิยมในด้านความกตัญญู” และ “สำนึกในพระมหากษัตริย์คุณของพระมหากษัตริย์”

๒) หน่วยเชื่อมแสดงผล

ประโยคความรวมที่มีหน่วยเชื่อมแสดงผล ประกอบด้วยประโยคความเดียวและหน่วยเชื่อม มีโครงสร้างต่าง ๆ กัน ดังนี้

ตัวอย่าง

คำเชื่อม	หน่วย นาม	หน่วย กริยา	หน่วย นาม	หน่วย นาม	หน่วย เชื่อม	หน่วย กริยา	หน่วย นาม	หน่วย กริยา	หน่วยนาม
เมื่อ	มอม	พบ	นาย (ตอน) ท้าย เรื่อง	เหตุใด (ใน ที่สุด) นาย	จึง	ยอมให้	มอม	ติดตาม	นายไป (๕/๒๕๕๑)

จากตัวอย่าง ประโยคความรวมข้างต้นประกอบด้วย

- ประโยคที่ ๑   มอมพบนายตอนท้ายเรื่อง
- ประโยคที่ ๒   นายยอมให้มอมติดตามนายไป
- คำเชื่อม   “เมื่อ” “ตอน” “ในที่สุด” “จึง”

คำเชื่อมในประโยคความรวมนี้มีคำเชื่อมหลักเป็นคำเชื่อมบอกผล คือ คำว่า “ในที่สุด” และ “จึง” ซึ่งนววรรณ พันธุเมธา (๒๕๔๗: ๖๕) จัดไว้ในหมวดคำเชื่อมบอกผล ส่วน คำว่า “เมื่อ” และ “ตอน” นววรรณ พันธุเมธา (๒๕๒๗: ๖๐) จัดให้เป็นคำเชื่อมบอกเวลาที่ใช้ หน้าคำนามหรือประโยคที่บอกเวลา โดยใช้เชื่อมประโยค “มอมพบนายตอนท้ายเรื่อง” และ “นายยอมให้มอมติดตามนายไป” คำว่า “เหตุใด” แสดงคำถามเกี่ยวกับสาเหตุที่นายยอมให้ มอมติดตามนายไปตอนท้ายเรื่อง คำว่า “จึง” เป็นคำเชื่อมแสดงผลของคำว่า “เหตุ” ที่ถาม คำตอบในตัวเลือกจะเป็นสาเหตุของเรื่องจากคำถามนี้

หน่วย นาม	(ละหน่วย นาม)	หน่วย กริยา	หน่วย นาม	คำเชื่อม	(ละหน่วย นาม)	หน่วย กริยา	หน่วยนาม
-ข้อความ ต่อไปนี้	————	ควรจัด เรียงลำดับ	ตามข้อใด	จึง	————	จะได้	ใจความสมบูรณ์ (๘๓/๒๕๔๑)

จากตัวอย่าง ประโยคความรวมข้างต้นประกอบด้วย

- ประโยคที่ ๑   ข้อความต่อไปนี้ (ละหน่วยนาม) ควรจัดเรียงลำดับตามข้อใด
- ประโยคที่ ๒   (ละหน่วยนาม) จะได้ใจความถูกต้อง
- คำเชื่อม   “จึง”

คำเชื่อมในประโยคความรวมนี้บอกผลโดยใช้เชื่อมประโยค “ข้อความ
ต่อไปนี้ควรจัดเรียงลำดับตามข้อใด” และ “จะได้ใจความถูกต้อง” คำว่า “จึง” ใช้หน้าประโยคบอก
เหตุผล “จึงจะได้ใจความสมบูรณ์”

๓) หน่วยเชื่อมแสดงเงื่อนไข

ประโยคความรวมมีหน่วยเชื่อมแสดงเงื่อนไข
ประกอบด้วยประโยคความเดียว ๒ ประโยค และมีโครงสร้าง ดังนี้

ตัวอย่าง

หน่วยนาม	คำเชื่อม	(ละหน่วยนาม)	หน่วยกริยา	หน่วยนาม	(ละหน่วยนาม)	หน่วยกริยา	หน่วยนาม
-ข้อความต่อไปนี่	ถ้า	—	จัด	วรรคให้ถูกต้อง	—	จะได้	คำประพันธ์ตามข้อใด (๔/๒๕๕๑)
-ข้อความต่อไปนี่	ถ้า	—	เขียนแยก	วรรคให้ถูกต้อง	—	จะเป็น	คำประพันธ์ตรงตามข้อใด (๗/๒๕๕๓)

- จากตัวอย่าง ประโยคความรวมข้างต้นประกอบด้วยประโยคความเดียว ๒ ประโยค คือ
- ประโยคที่ ๑   ข้อความต่อไปนี่ ถ้า (ละหน่วยนาม)จัดวรรคให้ถูกต้อง
- ประโยคที่ ๒   (ละหน่วยนาม) จะได้คำประพันธ์ตามข้อใด
- ประโยคที่ ๑   ข้อความต่อไปนี่ ถ้า (ละหน่วยนาม) เขียนแยกวรรคให้ถูกต้อง
- ประโยคที่ ๒   (ละหน่วยนาม) จะเป็นคำประพันธ์ตรงตามข้อใด

ประโยคความรวมข้างต้น ประโยคที่ ๑ และ ประโยคที่ ๒ มีความสัมพันธ์กันแบบเงื่อนไข โดยประโยคที่ ๑ เป็นเหตุการณ์ที่เป็นเงื่อนไขของประโยคที่ ๒ โดยถ้าเหตุการณ์ที่ ๑ เกิดขึ้นเหตุการณ์ที่ ๒ จึงจะเกิดตามมา

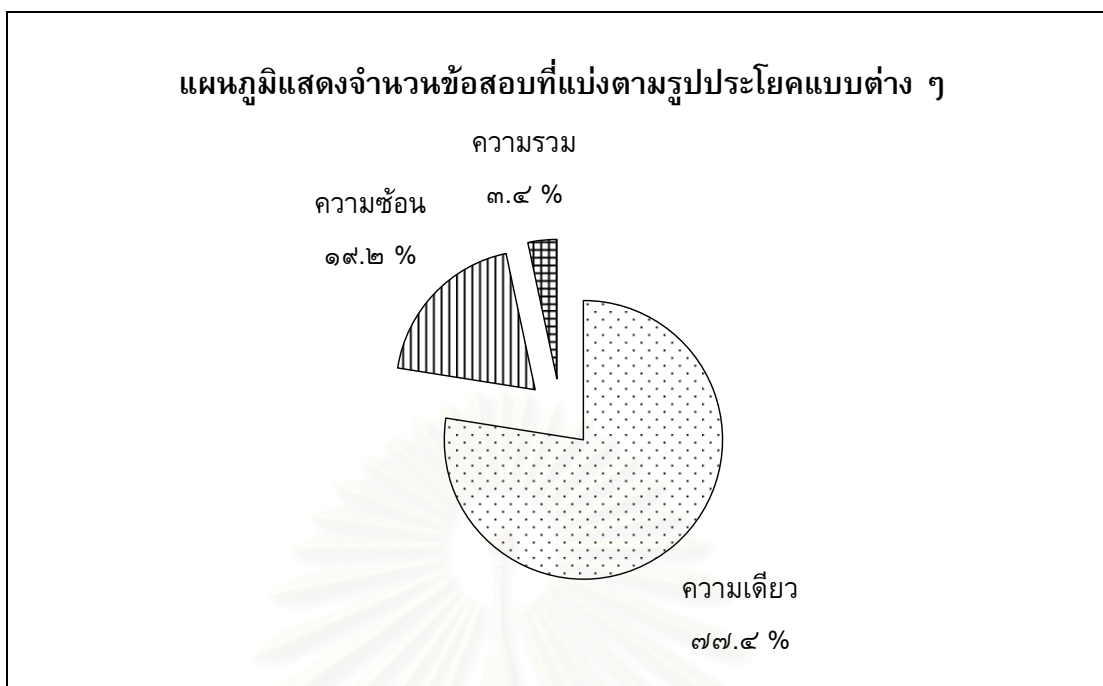
๒.๑.๒.๓.๒ ประโยคความรวมที่ไม่มีหน่วยเชื่อม

ประโยคความรวมที่ไม่มีหน่วยเชื่อม ประกอบด้วย ประโยคความเดียว ๒ ประโยค และมีโครงสร้าง ดังนี้

ตัวอย่าง

ประธาน	กริยา	กรรม	ประธาน	กริยา	กรรม
หน่วยนาม	หน่วยกริยา	หน่วยนาม	(ละหน่วยนาม)	หน่วยกริยา	หน่วยนาม
-คำประพันธ์ในข้อใด	สรรคำใช้ได้	ทั้ง ๓ ลักษณะต่อไปนี่	—	อยู่	ในข้อเดียวกัน (๑๒/๒๕๕๑)

รูปที่ ๒.๒ แผนภูมิแสดงจำนวนข้อสอบที่แบ่งตามรูปประโยคแบบต่าง ๆ

จากการศึกษาโครงสร้างของประโยคคำถามแบบเลือกตอบทั้ง ๓ ชนิด คือ ประโยคความเดียว ประโยคความซ้อน และประโยคความรวม พบว่าแต่ละชนิดปรากฏในประโยคคำถามแบบเลือกตอบแต่ละประเภท สรุปได้ตั้งแผนภูมิในรูปที่ ๒.๒ ดังนี้

รูปที่ ๒.๓ แผนภูมิเปรียบเทียบชนิดของประโยคในประโยคคำถามประเภทต่าง ๆ

จากแผนภูมิข้างต้น ประโยคคำถามทั้ง ๖ ประเภท พบโครงสร้างประโยคแบบต่าง ๆ เรียงลำดับตามจำนวนที่พบจากมากไปน้อย ดังนี้

ประโยคคำถามประเภทความรู้ความจำ เท่าที่พบโครงสร้างประโยคคำถามแบบประโยคความเดียว เท่านั้น

ประโยคคำถามประเภทความเข้าใจ เท่าที่พบโครงสร้างประโยคคำถาม ทั้ง ๓ ชนิด คือ ประโยคความเดียว ประโยคความซ้อน และประโยคความรวม

ประโยคคำถามประเภทการนำไปใช้ เท่าที่พบโครงสร้างประโยคคำถาม ๒ ชนิด คือ ประโยคความเดียว และประโยคความซ้อน

ประโยคคำถามประเภทการวิเคราะห์ เท่าที่พบโครงสร้างประโยคคำถาม ทั้ง ๓ ชนิด คือ ประโยคความเดียว ประโยคความซ้อน และประโยคความรวม

ประโยคคำถามประเภทการสังเคราะห์ เท่าที่พบโครงสร้างประโยคคำถาม ๒ ชนิด คือ ประโยคความเดียวและประโยคความรวม

ประโยคคำถามประเภทการประเมินค่า เท่าที่พบโครงสร้างประโยคคำถาม ทั้ง ๓ ชนิด คือ ประโยคความเดียว ประโยคความซ้อน และประโยคความรวม

การศึกษาโครงสร้างของประโยคคำถามแบบเลือกตอบแสดงให้เห็นว่า ประโยคคำถามที่ใช้ในการทดสอบมีรูปแบบที่หลากหลาย โครงสร้างประโยคคำถามนี้ พบประโยคความเดียวมากที่สุด จำนวน ๓๘๗ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๔ แสดงให้เห็นว่า โครงสร้างของประโยคคำถามที่นิยมใช้คือ ประโยคความเดียว เพื่อให้ภาษาที่สื่อไปยังผู้ตอบคำถามชัดเจนมากที่สุด โดยให้ความสำคัญกับรูปประโยคที่ไม่ซับซ้อนยืดยาวเกินความจำเป็น ส่วนประโยคคำถามที่พบบรองลงมาคือประโยคคำถามประเภทประโยคความซ้อน จำนวน ๘๖ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๒ ประโยคความซ้อนพบมากในประโยคคำถามประเภทประเมินค่า เนื่องจากประโยคขยายที่ในประโยคความซ้อน ช่วยให้ประโยคคำถามชัดเจนช่วยขยายรายละเอียดของข้อมูล ทำให้เข้าใจเนื้อความที่ต้องการถามมากยิ่งขึ้น ประโยคความรวมเป็นประโยคที่พบน้อยที่สุด จำนวน ๑๗ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๓.๔ พบในคำถามประเภทที่สมมติสถานการณ์ให้เลือกตอบจากในเนื้อเรื่องตามวรรณคดีและวรรณกรรม และพบในประโยคคำถามประเภทการสังเคราะห์ซึ่งมีการสมมติสถานการณ์ให้สร้างข้อความขึ้นใหม่จากตัวเลือกที่กำหนด เป็นต้น

โครงสร้างของประโยคคำถามมีส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้ตอบคำถามเข้าใจ ประโยคคำถามที่ใช้ถาม ประโยคคำถามแต่ละลักษณะที่ผู้ถามใช้ถามในข้อสอบวิชาภาษาไทยนี้ ผ่านการคัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้สร้างประโยคคำถามซึ่งมีสมรรถนะการใช้ภาษาที่คัดกรองทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในการสื่อความหมายให้ผู้ตอบเข้าใจและสื่อสารได้ชัดเจนที่สุด การศึกษาโครงสร้างของประโยคคำถามแบบเลือกตอบนี้จะช่วยให้เห็นโครงสร้างของประโยคที่เป็นที่ยอมรับ และนำไปศึกษาในลำดับต่อไปว่า มีโครงสร้างที่ดีหรือไม่ และสามารถใช้เป็นแบบประโยคที่ใช้สื่อสารเพื่อวัดความรู้ของผู้ตอบในระดับมาตรฐานของประเทศได้ต่อไป

๒.๑.๓ คำแสดงคำถาม

คำแสดงคำถาม (Question Word) คือ คำที่แสดงให้รู้ว่าประโยคนั้นเป็นประโยคคำถาม ได้แก่ คำปฤจฉาสรรพนาม เช่น ใคร อะไร ไหน และ คำปฤจฉาวิเศษณ์ ได้แก่ คำว่า ทำไม อย่างไร เมื่อไร ไດ ก็ กับคำที่ปรากฏรวมเพื่อแสดงให้รู้ว่าประโยคคำถามนั้นควรจะตอบคำถามเกี่ยวกับบุคคล เหตุผล สถานที่ หรือ เวลา เช่น ผู้ใด สิ่งใด เหตุใด เป็นต้น คำเหล่านี้ นววรรณ พันธุมเมธา (๒๕๒๗ : ๓๘) กล่าวถึงไว้ในหมวดคำแทนและคำไม่ชี้เฉพาะ ซึ่งจะใช้ในประโยคคำถามให้ตอบหรือประโยคแจ้งให้ทราบก็ได้ ในงานวิจัยนี้จะกล่าวถึงเฉพาะคำถามที่อยู่ใน รูปประโยคเท่านั้น ไม่รวมถึงการใช้น้ำเสียง และการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ของคำแสดงคำถามบางคำซึ่งปรากฏเฉพาะในการสนทนา

การวิเคราะห์คำแสดงคำถามในบทนี้ ผู้วิจัยจำแนกคำแสดงคำถามที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ออกเป็น ๒ ประเภทตามลักษณะโครงสร้างของคำแสดงคำถาม คือ “คำเดี่ยวและกลุ่มคำ” เพื่อแสดงโครงสร้างการปรากฏของคำแสดงคำถามว่า การใช้คำแสดงคำถามในประโยคคำถามแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ โดยเฉพาะการจำแนกคำแสดงคำถามที่เป็นกลุ่มคำ ซึ่งเกิดจากการนำคำนามมารวมกับคำแสดงคำถาม “ไດ และ ก็” แสดงให้เห็นการใช้คำแสดงคำถามเพื่อระบุหรือชี้เฉพาะ ลักษณะของสิ่งที่ต้องการถาม เช่น เรื่องไດ ข้อความไດ ก็ คน ก็ชนิด เป็นต้น

คำแสดงคำถามที่พบในประโยคคำถามแบบเลือกตอบในงานวิจัยนี้มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

๒.๑.๓.๑ ลักษณะของคำแสดงคำถาม

คำแสดงคำถามที่พบในประโยคคำถามแบบเลือกตอบ ทั้ง ๕๐๐ ข้อ พบเพียง ๔ คำ ได้แก่ “อะไร ไດ ก็ อย่างไร”

ลักษณะของคำแสดงคำถามข้างต้น อาจแบ่งตามการปรากฏของคำแสดงคำถาม ได้ ๒ ลักษณะ ดังนี้

- ๑) คำแสดงคำถามที่เป็นคำเดี่ยว ได้แก่ อะไร
- ๒) คำแสดงคำถามที่เป็นกลุ่มคำ ได้แก่ ไດ ก็ อย่างไร

๑) คำแสดงคำถามที่เป็นคำเดี่ยว

คำแสดงคำถามที่เป็นคำเดี่ยว ในงานวิจัยนี้ หมายถึง คำแสดงคำถามที่สามารถปรากฏเดี่ยว ๆ ในประโยคคำถามได้ โดยไม่ต้องนำไปประสมกับคำอื่น ได้แก่คำว่า “ใคร อะไร อย่างไร” คำแสดงคำถามที่เป็นคำเดี่ยวในที่นี้ จะตรงกับคำแสดงคำถาม WH – Question ในภาษาอังกฤษจะใช้ได้ทั่ว ๆ ไป โดยไม่ระบุงการให้เลือกตอบ คำแสดงคำถามนี้สัมพันธ์กับตัวเลือกโดยเป็นส่วนแทนคำตอบ เท่าที่พบ มี ๒ คำ ได้แก่ คำว่า “อะไร” และ “อย่างไร” ดังนี้

ก. “อะไร”

คำว่า “อะไร” พบจำนวนน้อยมาก คือ ๓ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๖ ของจำนวนประโยคคำถาม ๕๐๐ ข้อ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมายของคำว่า อะไร ว่า ส.คำใช้แทนนาม แสดงคำถาม เช่น อะไรอยู่ในตู้ คำใช้แทนนามที่ไม่เจาะจง เช่น อะไรก็เกิดขึ้นได้เสมอ ว. ไโร ไหน เช่น เขาห่มผ้าอะไรก็ได้ทั้งนั้น

พระยาอุปกิตติศิลปสาร (๒๕๔๓: ๘๒) จำแนกคำ “อะไร” ไว้ในหมวดคำปฤจฉาสรรพนามและคำวิเศษณ์ หมายถึง คำที่ใช้ถาม มักใช้ในกรณีที่คำตอบเป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิต ใช้แทนทั่วไป คำว่า “อะไร” บางทีก็ละ “อะ” ออกเสีย เช่นตัวอย่าง “เขาเป็นไร”

คำ “อะไร” นี้ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงรูปคำจากคำว่า “อันไร” โดยเสียงพยัญชนะท้ายของคำแรกกร่อนไป จาก “อัน” เป็น “อะ” คำว่า “ใด” และ “ไร” เกิดการรวมความหมายเข้าด้วยกันและใช้แทนกันได้ เช่น คำว่า “อันใด” และ “อะไร” ใช้แทนกันได้ แต่มีข้อแตกต่างในการใช้ คือ คำ “อันใด” หรือ “ใด” จะใช้ในภาษาที่เป็นทางการมากกว่าคำว่า “อะไร” (รุ่งอรุณ ทิมขุนหเถียร, ๒๕๔๕) คำว่า “ใด” ใช้ในภาษาเขียนไม่นิยมใช้ในภาษาพูด ส่วนคำว่า “อะไร” นิยมใช้ทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน

ตัวอย่าง

สารสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

“วันนี้เป็นวันสำคัญ...เพราะเป็นวันรับรางวัลประจำปีและวันที่ทุกคนได้มาชุมนุมกันรับทราบเรื่องความก้าวหน้าของโรงเรียนหรือจะกล่าวให้ตรงก็คือเรื่องผลของการปฏิบัติงานด้วยความเข้มแข็ง ด้วยความขยันหมั่นเพียรเอาใจใส่และด้วยความดีของแต่ละคน...”

๑. รางวัลเป็นกำลังใจสำหรับผู้มุ่งกระทำดี
๒. หวานพีชอย่างไรย่อมได้ผลอย่างนั้นเสมอ
๓. คุณธรรมของบุคคลทำให้หมู่คณะประสบความสำเร็จ
๔. ความมานะบากบั่นทำให้ได้รับการสรรเสริญจากสังคม

(๖๐/๒๕๔๒)

ตอบ ๓. คุณธรรมของบุคคลทำให้หมู่คณะประสบความสำเร็จ

จากตัวอย่าง คำแสดงคำถาม “อะไร” เป็นคำสรรพนาม มีความสัมพันธ์กับตัวเลือกโดย เป็นส่วนแทนคำตอบในประโยคคำถาม คือ สารสำคัญของข้อความนี้คือคุณธรรมของบุคคลทำให้หมู่คณะประสบความสำเร็จ

“คำว่า ทูล ใน ทูลเกล้าทูลกระหม่อม นั้น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานกำหนดให้ใช้ทูล พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากรรับสั่งว่า โบราณใช้ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมเพราะหมายถึง ยกขึ้นทูลหัว ส่วน ทูล เป็นคำภาษาเขมร แปลว่าบอก ความหมายไม่เข้ากัน จึงไม่จำเป็นต้องยืมมาใช้ในกรณีนี้ อย่างไรก็ตามคณะรัฐมนตรีมีมติให้ใช้ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน จึงต้องใช้ว่าทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย”

ในข้อความข้างต้นนี้ ประเด็นสำคัญที่สุดในการโต้แย้งคืออะไร

๑. คำราชาศัพท์บางคำที่ใช้อยู่ในปัจจุบันถูกต้องหรือไม่
๒. เราควรยืมคำภาษาเขมรมาใช้เป็นคำราชาศัพท์หรือไม่
๓. เราควรยึดหลักโบราณในการใช้คำราชาศัพท์หรือไม่
๔. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานถูกต้องเสมอไปหรือไม่

(๖๒/๒๕๔๔)

ตอบ ๑. คำราชาศัพท์บางคำที่ใช้อยู่ในปัจจุบันถูกต้องหรือไม่

จากตัวอย่าง คำแสดงคำถาม “อะไร” เป็นคำสรรพนาม มีความสัมพันธ์กับตัวเลือกโดย เป็นส่วนแทนคำตอบในประโยคคำถาม คือ ประเด็นสำคัญที่สุดในการโต้แย้งคือ คำราชาศัพท์บางคำที่ใช้อยู่ในปัจจุบันถูกต้องหรือไม่

คำประพันธ์ต่อไปนี้แสดงค่านิยมเกี่ยวกับอะไร

“กะละออมเพ็ญเพียบหน้า	ฤาติง
โอง่างพร่องชลชิง	เฟื่องหม้อ
ผู้ปราชญ์ห่อนสูงสิง	เยียใหญ่

คนโน้นดูน้อยก้อ

พลอดนั้นประมาณ”

๑. การเลือกคบคน
๒. การประมาณตน
๓. การไม่พูดโอ้อวด
๔. การแสวงหาความรู้

(๘๗/๒๕๔๕)

ตอบ ๓. การไม่พูดโอ้อวด

จากตัวอย่าง คำแสดงคำถาม “อะไร” เป็นคำสรรพนาม มีความสัมพันธ์กับตัวเลือกโดย เป็นส่วนแทนคำตอบในประโยคคำถาม คือ คำประพันธ์ต่อไปนี้แสดงคำนิยมเกี่ยวกับ การไม่พูดโอ้อวด

คำแสดงคำถาม “อะไร” ในงานวิจัยนี้ พบใช้เป็นคำปฤจฉาสรรพนามเท่านั้น โดยใช้แทนส่วนเนื้อความของคำตอบและทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค

ข. “อย่างไร”

คำแสดงคำถาม “อย่างไร” พบจำนวน ๘ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๑.๖ ของจำนวนประโยคคำถาม ๕๐๐ ข้อ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมายว่า อย่างไร ว่า ว. ใช้ในประโยคคำถามถึงความเป็นไปได้ ความเป็นอยู่ เช่น คนไข้มีอาการอย่างไร หมู่นี้เป็นอย่างไรบ้าง, ถามถึงวิธีหรือความเห็น เป็นต้น เช่น ทำอย่างไร มีความเห็นอย่างไร

พระยาอุปกิตติปลสาร (๒๕๔๔: ๙๓) เรียกว่า คำปฤจฉาวิเศษณ์ หมายถึง คำวิเศษณ์ที่แสดงความสงสัยหรือใช้ในการถาม

คำว่า “อย่างไร” รุ่งอรุณ ที่มชุนหเถียร (๒๕๔๕: ๑๗๐) จัดให้เป็นคำสรรพนาม โดยกล่าวถึงลักษณะการปรากฏของคำ “อย่างไร” ว่า เมื่อทำหน้าที่เป็นปฤจฉาสรรพนามสามารถปรากฏตามลำพังได้ เช่น อุปกรณ์นี้สำคัญอย่างไร

ในงานวิจัยนี้จึงจัดให้คำ “อย่างไร” เป็นคำเดี่ยวที่สามารถปรากฏท้ายประโยคคำถามได้

ตัวอย่าง

ข้อความต่อไปนี้เรียงลำดับอย่างไรจึงจะได้เนื้อความถูกต้อง

- ก. ส่วนสำคัญของหลอดไฟฟ้าคือไส้หลอด ไส้หลอดนี้ทำจากโลหะ
- ข. ที่ไส้หลอดโลหะ พลังงานไฟฟ้าจะเปลี่ยนเป็นพลังงานความร้อนซึ่งจะเผาให้ไส้หลอดร้อนจนเปล่งแสงสว่าง
- ค. เมื่อเราเปิดสวิตช์ กระแสไฟฟ้าจะไหลผ่านขั้วหลอดไปตามสายไฟภายในหลอดและไส้หลอด
- ง. หลอดไฟฟ้าเป็นผลิตภัณฑ์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เราใช้กันแทบทุกครัวเรือน

๑. ก ข ง ค

๒. ก ง ข ค

๓. ค ง ก ข

๔. ง ก ค ข

(๓๐/๒๕๕๔)

ตอบ ๔. ง ก ค ข

จากตัวอย่าง คำว่า “อย่างไร” ตามเกี่ยวกับวิธีการว่าสามารถเรียงลำดับข้อใดก่อนหลัง จึงจะได้เนื้อความที่ถูกต้อง สัมพันธ์กับตัวเลือกในประโยคคำถาม โดยแทนส่วนคำตอบในประโยค คือ ข้อความต่อไปนี้เรียงลำดับ ง ก ค ข จึงจะได้เนื้อความถูกต้อง

ควรกลั๊กลั๊กล่าวถ้อย

ทั้งหทัย แท้แฮ

สุภาพพจนภายใน

จิตพร้อม

ความรักประจักษ์ใจ

จริงแน่ นอนฤา

สามสิ่งควรรักน้อมจิตให้

สนิทจริง

“สามสิ่งควรรัก” ในพระราชนิพนธ์นี้มีลักษณะร่วมกันอย่างไร

๑. มีความจริงใจ

๒. ประพฤติสม่าเสมอ

๓. แสดงออกชัดเจน

๔. เป็นที่ยอมรับ

(๗๑/๒๕๕๒)

ตอบ ๑. มีความจริงใจ

จากตัวอย่าง คำว่า “อย่างไร” ตามเกี่ยวกับลักษณะร่วมกัน สัมพันธ์กับตัวเลือกในประโยคคำถาม โดยแทนส่วนคำตอบในประโยค คือ “สามสิ่งควรรัก” ในพระราชนิพนธ์นี้มีลักษณะร่วมกัน คือ มีความจริงใจ

คำ “อย่างไร” ในงานวิจัยนี้ พบทั้งที่ทำหน้าที่เป็นคำปฏิเสธสรรพนามและคำปฏิเสธวิเศษณ์ที่ขยายคำนามที่อยู่ข้างหน้า เช่น

- ข้อความดังกล่าวใช้กลวิธีอย่างไร
- ข้อความข้างต้นแสดงแนวคิดอย่างไร

คำ “อย่างไร” ในตัวอย่างทั้งสอง ทำหน้าที่เป็นปฏิเสธวิเศษณ์ขยายคำ “กลวิธี” และ “แนวคิด” มีความหมายเกี่ยวกับลักษณะและวิธีการ คำอย่างไรในตัวอย่างข้างต้นนี้อาจไม่ใช้ในความหมายเกี่ยวกับลักษณะและวิธีการ อาจใช้คำกริยา “อะไร” แทน “อย่างไร” ในตัวอย่างข้างต้น ซึ่งเป็นการถามถึงสิ่งที่เป็นกลวิธีและแนวคิดในประโยคคำถามนี้

๒) คำแสดงคำถามที่เป็นกลุ่มคำ

คำแสดงคำถามที่เป็นกลุ่มคำในงานวิจัยนี้ หมายถึง คำแสดงคำถามที่ไม่สามารถปรากฏลำพังในประโยคคำถามโดยไม่มีคำนามปรากฏร่วมอยู่ด้วย

คำแสดงคำถามลักษณะนี้ เท่าที่พบ มี ๒ คำ ได้แก่ “ใด” และ “กี่” พบจำนวน ๔๘๙ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๘๘ ของประโยคคำถาม ๕๐๐ ข้อ

คำแสดงคำถามที่ปรากฏเป็นกลุ่มคำปรากฏร่วมกับคำว่า “ใด” และ “กี่” เท่าที่พบมี ๒๖ คำ ได้แก่

กลวิธีใด	ข้อความคู่ใด	ข้อความใด	ข้อใด	คนใด
คู่ใด	ชนิดใด	ด้านใด	ตอนใด	แนวคิดใด
แบบใด	ประเภทใด	ประโยคใด	ระดับใด	เรื่องใด
ลักษณะใด	ส่วนใด	สำนวนคู่ใด	สำนวนใด	เหตุใด
กี่ชนิด	กี่พยางค์	กี่เสียง	กี่แห่ง	กี่อย่าง
กี่คำ				

คำแสดงคำถามที่เป็นกลุ่มคำเหล่านี้มักประกอบด้วย คำปฏิเสธวิเศษณ์ “ก็” และ “ใด” ปรากฏร่วมกับคำนามและคำลักษณนามในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

ก. ไต

คำแสดงคำถาม “ไต” พบจำนวนมากที่สุดคือ ๔๗๙ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๘ จากประโยคคำถาม ๕๐๐ ข้อ

คำปฤจฉาวิเศษณ์ “ไต” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๒๕) ให้ความหมายว่า ว. ใช้ประกอบคำอื่นแสดงความไม่เจาะจงหรือเป็นคำถาม เช่น คนไต เมื่อไต

คำแสดงคำถามที่เป็นกลุ่มคำเหล่านี้มักประกอบด้วยคำปฤจฉาวิเศษณ์ “ไต” ปรากฏร่วมกับคำนามและคำลักษณนามในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

๑. คำนาม + ไต

คำว่า “ไต” ใช้เป็นส่วนแสดงคำถามและส่วนบ่งชี้การให้เลือกตอบข้อใดข้อหนึ่งจากส่วนตัวเลือก ส่วนคำนามที่ปรากฏร่วมกับคำว่า “ไต” มักสัมพันธ์กับตัวเลือก คือ ถ้าในส่วนแสดงคำถามปรากฏคำนามคำใดคำหนึ่ง คำนามนั้นจะปรากฏในส่วนตัวเลือกด้วย หรือเป็นคำชี้้นำคำตอบในตัวเลือกก็ได้ เท่าที่พบมี ๑๙ คำ คิดเป็นร้อยละ ๓.๘ ได้แก่

กลวิธีไต	ข้อความไต	ประโยคไต	เรื่องไต	ลักษณะไต
เหตุไต	ทรรศนะไต	สำนวนไต	คนไต	แนวคิดไต
ระดับไต	ประเภทไต	แบบไต	ตอนไต	ด้านไต
ชนิดไต	คู่ไต	ข้อไต	ส่วนไต	

ตัวอย่าง

- (๑) "ความรักนั้นต้องอาศัยการปลูกต้นไม้ รดน้ำพรวนดินอย่างดีเพื่อสร้างชีวิตครอบครัว
- (๒) การครองคู่ในสภาพสังคมปัจจุบันไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะเข้าใจกันตลอดไป
- (๓) การอยู่ร่วมกันของคนสองคนที่แตกต่างกันด้านความคิด ต้องอาศัยการรู้จักให้อภัยกัน
- (๔) คู่สามีภรรยาจึงจะอยู่ร่วมกันได้ตลอดรอดฝั่ง"

ข้อความข้างต้น**ประโยคไต**เป็นประโยคใจความสำคัญ

๑. ประโยคที่ (๑)	๒. ประโยคที่ (๒)
๓. ประโยคที่ (๓)	๔. ประโยคที่ (๔)

(๑/๒๕๔๑)

ตอบ ๑. ประโยคที่ ๑

จากตัวอย่าง คำว่า “ประโยค” เป็นคำนามปรากฏ
ร่วมกับคำ ปฤจฉาวิเศษณ์ “ใด” ในประโยคคำถาม และคำว่าประโยค จะปรากฏในส่วนตัว
เลือกทั้ง ๔ ข้อด้วย

ข้อความต่อไปนี้ใช้ภาษาระดับใด

“คุณเกษมเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความรู้ความสามารถ และช่วยสร้างความเจริญ
แก่หน่วยงานนี้มาไม่น้อย จนเป็นที่รักใคร่ของพวกเราทุกคน เราเสียดายที่คุณเกษมจะไม่ได้
ร่วมงานกับเราอีก แต่ก็ยินดีที่ท่านได้เลื่อนตำแหน่ง มีความก้าวหน้าในอาชีพ เชื่อว่าคุณเกษม
จะสร้างความเจริญให้แก่หน่วยงานแห่งใหม่ ในโอกาสนี้ ขอมอบของที่ระลึกแก่ท่านเพื่อแสดง
น้ำใจของพวกเราทุกคน”

๑. ระดับกันเอง

๒. ระดับทางการ

๓. ระดับกึ่งทางการ

๔. ระดับไม่เป็นทางการ

(๒๘/๒๕๔๓)

จากตัวอย่าง คำว่า “ระดับ” เป็นคำนามปรากฏ
ร่วมกับคำปฤจฉาวิเศษณ์ “ใด” ในประโยคคำถาม คำว่า ระดับ จะปรากฏในส่วนตัวเลือกทั้ง ๔
ข้อด้วย

คำประพันธ์ในข้อใด แสดงให้เห็นความจงรักภักดีอย่างสูงสุดของคนไทยที่มีต่อ
พระมหากษัตริย์

ก. อันพระประชวรครั้ง

นี้แท้ทั้งไผทสยาม

เหล่าข้าพระบาทความ

วิตกพันจะอุปมา

ข. ประสาแต่อยู่ใกล้

ทั้งรู้ใช้ว่าหนักหนา

เลือดเนื้อมิเจือยา

ให้หายได้จะชิงถวาย

ค. ทุกหน้าทุกตาตุ

บ่พบผู้จะพึงสบาย

ปรับทุกข์ทูลนราย

กันไม่เว้นทีวาวัน

ง. ขอตายให้ดาหลับ

ด้วยชื่อนับว่าชายชาญ

เกิดมาประสบภาร

ธุระได้บำเพ็ญทำ

๑. ข้อ ก.

๒. ข้อ ข.

๓. ข้อ ค.

๔. ข้อ ง.

(๑๑/๒๕๔๑)

จากตัวอย่าง คำว่า “ข้อ” เป็นคำนามปรากฏร่วมกับคำปฤจฉาวิเศษณ์ “ใด” ในประโยคคำถาม คำว่า “ข้อ” จะปรากฏในส่วนตัวเลือกทั้ง ๔ ข้อ และบ่งชี้ลักษณะการให้เลือกตอบในประโยคคำถามแบบเลือกตอบด้วย

คำแสดงคำถาม “ข้อใด” เป็น กลุ่มคำแสดงคำถามที่พบมากที่สุด ในประโยคคำถามแบบเลือกตอบ พบจำนวน ๔๓๒ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๔ โดยข้อใดอาจแสดงตัวเลือกที่เป็นข้อในส่วนตัวเลือกดังในตัวอย่าง (๑๑/๒๕๔๑) หรือแสดงตัวเลือกโดยหมายถึงตัวเลือกในข้อที่ให้เลือกตอบ ข้อ ๑,๒,๓,๔ อันเป็นลักษณะเด่นของประโยคคำถามแบบเลือกตอบ ที่ชี้เฉพาะลักษณะของข้อที่ให้เลือกตอบ

๒. คำนาม + คำลักษณนาม + ไต

คำแสดงคำถามที่เป็นกลุ่มคำนอกจากลักษณะดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีคำแสดงคำถามที่ปรากฏทั้งคำนามและคำลักษณนามประกอบกับคำปฤจฉาวิเศษณ์ “ใด” เท่าที่พบ ๓ คำ คือ คำว่า “ข้อความคู่ใด” “ทรศนะประเภทใด” และ “สำนวนคู่ใด” คำลักษณนามที่ปรากฏหลังคำนามในคำแสดงคำถามประเภทนี้ ปรากฏตามกรอบประโยคทดสอบของวิจิตรนทร์ ภาณุพงศ์ (๒๕๔๓) ดังนี้

นาม	_____	คุณศัพท์	นี้	กริยากรรม	แล้ว
มีด	เล่ม	เล็ก	นี้	ที่	แล้ว

คำลักษณนามนี้ อาจมีรูปเดียวกับคำนาม หรืออาจจะ มีรูปแตกต่างจากคำนามก็ได้

คำแสดงคำถามที่มีคำนามปรากฏร่วมกับคำลักษณนามและคำแสดงคำถาม เท่าที่พบ มีลักษณะดังนี้

คำนาม	+	คำลักษณนาม	+	ไต
ข้อความ	+	คู่	+	ไต
ทรศนะ	+	ประเภท	+	ไต

จากลักษณะของคำแสดงคำถามที่ปรากฏข้างต้น แสดงให้เห็นการใช้คำนามและคำลักษณนามที่เน้นข้อความที่ต้องการถาม เช่น ต้องการบอกว่าคำถามเน้นถามที่ข้อความและสำนวนที่เป็นคู่ที่ต้องการให้เลือกตอบ ต้องการเน้นถามเกี่ยวกับประเภทของทรศนะที่ต้องเลือกตอบ เป็นต้น

ตัวอย่าง

“เราต้องการให้เด็กไทยที่เกิดและเติบโตในสหรัฐอเมริกา รู้จักประเทศไทยและวัฒนธรรมไทย เราพาเขามาเพื่อให้รู้ว่าที่ได้ยินได้ฟังมานั้นจริงหรือไม่อย่างไร โดยเน้นการไปทัศนศึกษา”

ข้อความคู่ใด มีความสัมพันธ์กันในลักษณะ “เหตุผล-ข้อสรุป” ตามข้อเท็จจริงข้างต้น

๑. (ก) เด็ก ๆ เกิดและเติบโตในสหรัฐอเมริกา
(ข) ผู้ใหญ่อยากให้เด็กที่เกิดในสหรัฐอเมริกา รู้จักวัฒนธรรมไทย
๒. (ก) ผู้ใหญ่ไม่เคยพาเด็กซึ่งเกิดในสหรัฐอเมริกามา รู้จักวัฒนธรรมไทย
(ข) เด็ก ๆ ได้มาทัศนศึกษาในประเทศไทย
๓. (ก) เด็ก ๆ ไม่เคยได้มาประเทศไทย
(ข) ผู้ใหญ่พาเด็ก ๆ ที่เกิดในสหรัฐอเมริกามา รู้จักวัฒนธรรมไทย
๔. (ก) ผู้ใหญ่อยากให้เด็ก ๆ ที่เกิดในสหรัฐอเมริกามา รู้จักวัฒนธรรมไทย
(ข) เด็ก ๆ ได้มาทัศนศึกษาในประเทศไทย

(๕๘/๒๕๔๔)

จากตัวอย่าง คำนาม “ข้อความ” และคำลักษณนาม “คู่” แสดงลักษณะของตัวเลือกว่าเป็นข้อความและมีเป็นคู่ให้เลือก ตัวเลือกให้เลือกตอบจึงมีตัวเลือกในแต่ละข้อ เป็นข้อย่อย ๒ ข้อ ตามคำสั่งคำถามที่แสดงไว้ในประโยคคำถาม

ข้อความข้างต้นจัดเป็นการแสดง **ทรศนะประเภทใด**

๑. ทรศนะเชิงคุณค่า
๒. ทรศนะเชิงนโยบาย
๓. ทรศนะเชิงข้อเท็จจริงและนโยบาย
๔. ทรศนะเชิงคุณค่าและข้อเท็จจริง

(๕๕/ ๒๕๔๕)

ประโยคคำถามข้างต้นต้องการคำตอบที่เป็นการบอกประเภททรศนะของผู้พูด คำแสดงคำถามและคำตอบจึงต้องสัมพันธ์กัน คำตอบในตัวเลือกแต่ละข้อเป็นประเภทของทรศนะที่สัมพันธ์กับคำถามที่ถามโดยให้ผู้ตอบวิเคราะห์คำตอบ นำมาประกอบกับคำ “ประเภท” ซึ่งเป็นคำลักษณนาม และคำปฤจฉาวิเศษณ์ “ใด” เพื่อใช้เป็นส่วนแสดงให้เลือกคำตอบข้อใดข้อหนึ่งใน ๔ ตัวเลือก

ข. กี่

คำแสดงคำถาม “กี่” เท่าที่พบจำนวน ๑๐ ข้อ คิดเป็น ร้อยละ ๒ ของประโยคคำถาม ๕๐๐ ข้อ

คำปฤจฉาวิเศษณ์ “กี่” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๒) ให้ความหมายว่า ว. คำประกอบหน้าคำอื่น หมายความว่า เท่าไร เช่น กี่วัน กี่บาท

วิจินตน์ ภาณุพงศ์ (๒๕๔๓) จัดให้คำว่า “กี่” เป็น คำแสดงคำถามที่ปรากฏในตำแหน่งของคำที่บอกจำนวน และปรากฏในกรอบประโยคทดสอบ ดังนี้

นาม	คำช่วยหน้ากริยา	กริยากรรม	นาม	_____	ลักษณนาม
เพื่อน	จะ	ซื้อ	หนังสือ	กี่	เล่ม

จะเห็นได้ว่าคำที่อยู่ในตำแหน่งหลังคำ “กี่” เป็น คำลักษณนาม ซึ่งบอกหน่วยของคำที่บอกจำนวนในประโยคคำถาม คำลักษณนามที่ใช้ประกอบคำว่า “กี่” พบจำนวน ๕ คำ คือ กี่คำ กี่พยางค์ กี่เสียง กี่แห่ง กี่อย่าง คำลักษณนามที่ปรากฏร่วมกับ คำว่า “กี่” มักสัมพันธ์กับตัวเลข กล่าวคือ ถ้าในส่วนคำแสดงคำถามปรากฏคำนามคำใดคำหนึ่ง คำนามนั้นจะปรากฏในส่วนเลือกตอบด้วย

คำแสดงคำถามที่เป็นกลุ่มคำเหล่านี้มักประกอบด้วยคำปฤจฉาวิเศษณ์ “กี่” ปรากฏร่วมกับคำนามและคำลักษณนามในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

๑. กี่ + คำลักษณนาม

คำว่า “กี่” ใช้เป็นส่วนแสดงคำถามและพบปรากฏร่วมกับคำที่ปรากฏเป็นลักษณนามในตัวเลือก เท่าที่พบมีจำนวน ๕ คำ คิดเป็นร้อยละ ๑ จากจำนวน ๕๐๐ ข้อ

ตัวอย่าง

ข้อความต่อไปนี้มีคำยืมภาษาเขมรและภาษาจีนกี่คำ

ห้างสรรพสินค้าที่เพิ่งเปิดใหม่จำหน่ายสินค้ามีคุณภาพสูง เช่น เสื้อผ้า เครื่องใช้ เครื่องเรือนพวกตู้ โต๊ะ เก้าอี้ และนาฬิกาหลายยี่ห้อ ฉันอยากไปซื้อเสื้อสักตัวไว้ใส่แทนเสื้อตัวโปรดที่ใช้จนเก่าแล้ว

๑. ภาษาเขมร ๓ คำ ภาษาจีน ๔ คำ
 ๒. ภาษาเขมร ๒ คำ ภาษาจีน ๓ คำ
 ๓. ภาษาเขมร ๒ คำ ภาษาจีน ๒ คำ
 ๔. ภาษาเขมร ๑ คำ ภาษาจีน ๓ คำ
- (๔๓/๒๕๔๑)

จากตัวอย่าง คำว่า “คำ” เป็นคำนามที่ทำหน้าที่เป็นลักษณนามซ้ำชื่อ ปรากฏร่วมกับคำปฤจฉาวิเศษณ์ “กี่” ในประโยคคำถาม คำว่า “คำ” จะปรากฏในส่วนตัวเลือกทั้ง ๔ ข้อด้วย

ข้อความต่อไปนี้มีพยางค์ที่ปรากฏเสียงพยัญชนะท้ายกี่ย่างค์

“ มัวแต่พูดว่า ‘จะ จะ’ อยู่นั่นเอง ทำไมไม่ลงมือเสียที”

๑. ๗ พยางค์
 ๒. ๘ พยางค์
 ๓. ๙ พยางค์
 ๔. ๑๐ พยางค์

(๒/๒๕๔๓)

จากตัวอย่าง คำว่า “พยางค์” เป็นคำนามที่ทำหน้าที่เป็นลักษณนามซ้ำชื่อ ปรากฏร่วมกับคำปฤจฉาวิเศษณ์ “กี่” ในประโยคคำถาม คำว่า “พยางค์” จะปรากฏในส่วนตัวเลือกทั้ง ๔ ข้อด้วย

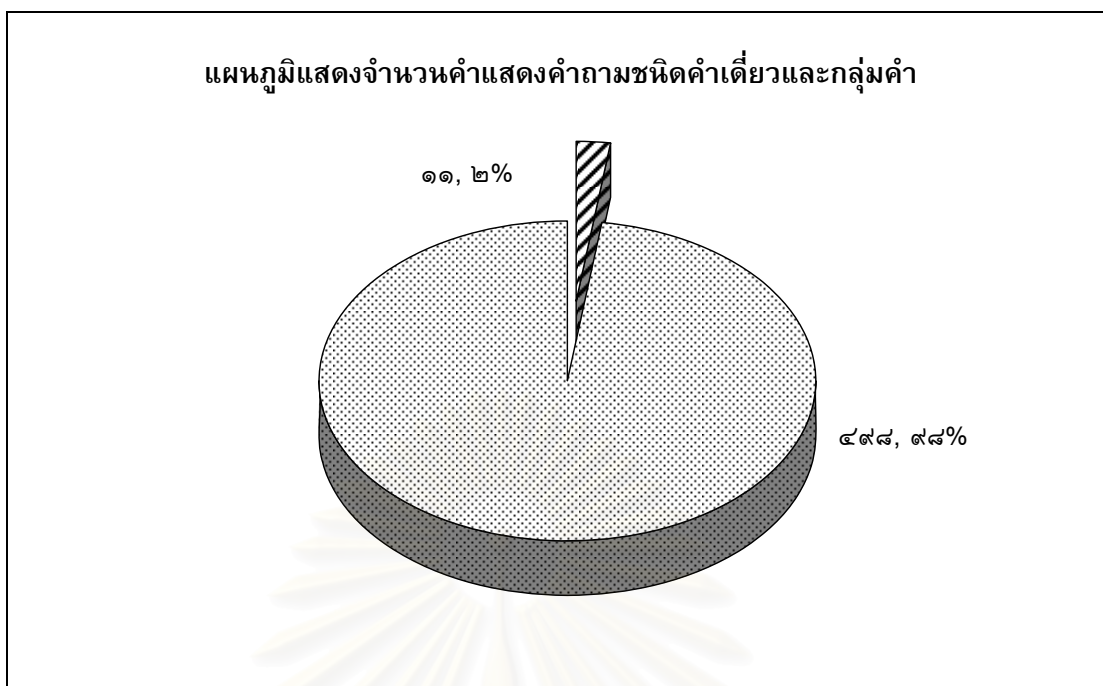
สิ่งที่พระนางมัทรีนำเข้าไปปามีกี่อย่าง

๑. ๕ อย่าง
 ๒. ๔ อย่าง
 ๓. ๓ อย่าง
 ๔. ๒ อย่าง

(๒๐/๒๕๔๑)

จากตัวอย่าง คำปฤจฉาวิเศษณ์ กี่ ต้องการถามจำนวน คำตอบจึงเป็นจำนวน และปรากฏร่วมกับคำลักษณนาม “อย่าง” ในประโยคคำถาม คำว่า “อย่าง” ก็จะปรากฏในส่วนตัวเลือกทั้ง ๔ ข้อด้วย

จำนวนคำแสดงคำถามทั้ง ๒ ลักษณะที่ปรากฏในประโยคคำถามแบบเลือกตอบที่พบในข้อมูล ๕๐๐ ข้อ แสดงด้วยแผนภาพในรูปที่ ๒.๔

รูปที่ ๒. ๔ แผนภูมิแสดงจำนวนคำแสดงคำถามชนิดคำเดี่ยวและกลุ่มคำ

จากรูปข้างต้น สรุปได้ว่าคำแสดงคำถามที่เป็นกลุ่มคำ มีจำนวนมากกว่าคำแสดงคำถามที่เป็นคำเดี่ยว คำแสดงคำถามที่เป็นกลุ่มคำพบจำนวน ๔๙๕ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๙๘ ส่วนประโยคคำถามที่เป็นคำเดี่ยวพบ ๑๑ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๒

จำนวนคำแสดงคำถามที่เป็นกลุ่มคำที่มีมากกว่าคำแสดงคำถามที่เป็นคำเดี่ยวแสดงให้เห็นว่าประโยคคำถามแบบเลือกตอบให้ความสำคัญกับตัวเลือกในประโยคคำถามโดยใช้ คำแสดงคำถาม “ใด” ปรากฏร่วมกับคำนามและคำลักษณนามที่สัมพันธ์กับส่วนตัวเลือก คำแสดงคำถามที่พบมากที่สุดคือคำแสดงคำถามที่เป็นกลุ่มคำที่มีคำปฏิเสธพิเศษ “ใด” ปรากฏกับคำนามหรือ คำลักษณนาม ผู้ถามใช้คำว่า “ข้อใด” เพื่อต้องการให้ประโยคคำถามแบบเลือกตอบกระชับและชัดเจนมากที่สุด

๒.๑.๓.๒ ตำแหน่งของคำแสดงคำถาม

คำแสดงคำถามทั้งที่เป็นคำเดี่ยวและกลุ่มคำ พบ ปรากฏใน ตำแหน่ง ๒ ตำแหน่ง คือ ต้นประโยคและท้ายประโยค ดังนี้

๑) คำแสดงคำถามที่ปรากฏต้นประโยค

คำแสดงคำถามที่อยู่ต้นประโยค ในงานวิจัยนี้ หมายถึง คำแสดงคำถามที่ปรากฏในตำแหน่งหน้าคำกริยาหลักของประโยคคำถาม

คำแสดงคำถามที่พบปรากฏในตำแหน่งนี้มี ๖ คำ คือ “ข้อใด” “คนใด” “ประโยคใด” “สำนวนใด” “ข้อความตอนใด” “ข้อความคู่ใด” พบจำนวน ๓๘๑ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๗๖ จากประโยคคำถาม ๕๐๐ ข้อ

ตัวอย่าง

ข้อใด ใช้คำได้ถูกต้องตามความหมาย

๑. เธอปักผ้าผืนจึงต้องเราออกแล้วปักใหม่
๒. คุณปู่ขลิบผมไฟหลานคนแรกเมื่ออายุครบเดือน
๓. เธอมีน้ำตากลบตาเมื่อฟังข่าวเด็กถูกทิ้งถึงขยะ
๔. แม่บอกลูกว่าอย่าปล่อยผมยาวรุ่มร่ายเวลาไปโรงเรียน

(๑๗/๒๕๔๕)

ประโยคใด ใช้คำฟุ่มเฟือย

๑. น้ำตาที่ไหลล่อเลี้ยงลูกตาส่วนใหญ่มาจากต่อมน้ำตาที่อยู่ปลายหางตา
๒. อันที่จริงเรื่องที่ฉันเล่าให้ฟังนี้เป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นจริง ๆ
๓. อย่าคิดอะไรมาก ถ้างานไหนหน้าทำและพอทำได้ก็ทำไป
๔. เขาบอกฉันว่า สิ่งที่เขากลัวที่สุดคือความกลัว

(๒๔/๒๕๔๒)

สำนวนใด ไม่สามารถใช้ได้ในตัวอย่างสถานการณ์ต่อไปนี้

“ตั้งแต่เจ้าโตเป็นหนุ่มมักทำความเดือดร้อนและสร้างปัญหาให้ฉันแสนสาหัสทุกวันฉันอยากจะ....ไปเลยจะได้พ้นทุกข์พ้นร้อนเสียที”

๑. ตัดเชือก	๒. ตัดหางปล่อยัด
๓. ตัดไฟต้นลม	๔. ตัดเป็นตัดตาย

(๑๗/๒๕๔๒)

๒) คำแสดงคำถามที่อยู่ท้ายประโยค

คำแสดงคำถามที่อยู่ท้ายประโยค ในงานวิจัยนี้ หมายถึง คำแสดงคำถามที่ปรากฏในตำแหน่งหลังคำกริยาหลักของประโยคคำถาม

คำแสดงคำถามที่พบในตำแหน่งท้ายประโยคมี ๒ ชนิด คือ คำแสดงคำถามที่เป็นคำเดี่ยวและคำแสดงคำถามที่เป็นกลุ่มคำ พบจำนวน ๑๑๙ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๘ จากประโยคคำถาม ๕๐๐ ข้อ ดังนี้

ก. คำแสดงคำถามที่เป็นคำเดี่ยว

คำแสดงคำถามที่เป็นคำเดี่ยวทั้ง คำว่า “อะไร” และ “อย่างไร” ปรากฏในตำแหน่งท้ายประโยคเท่านั้น พบจำนวน ๑๑ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๒.๒ จากประโยคคำถาม ๕๐๐ ข้อ

ตัวอย่าง

“วันนี้เป็นวันสำคัญ...เพราะเป็นวันรับรางวัลประจำปีและวันที่ทุกคนได้มาชุมนุมกัน รับทราบเรื่องความก้าวหน้าของโรงเรียน หรือจะกล่าวให้ตรงก็คือเรื่องผลของการปฏิบัติงาน ด้วยความเข้มแข็ง ด้วยความขยันหมั่นเพียรเอาใจใส่และด้วยความดีของแต่ละคน...”

สารสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

๑. รางวัลเป็นกำลังใจสำหรับผู้มุ่งกระทำดี
๒. หวานพีชอย่างไรย่อมได้ผลอย่างนั้นเสมอ
๓. คุณธรรมของบุคคลทำให้หมู่คณะประสบความสำเร็จ
๔. ความมานะบากบั่นทำให้ได้รับการสรรเสริญจากสังคม

(๖๐/๒๕๕๒)

ข้อความดังกล่าวใช้กลวิธีอย่างไร

๑. การแสดงให้ประจักษ์ตามกระบวนการเหตุผล
๒. การแสดงให้เห็นว่าสารมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ
๓. การแสดงให้เห็นทางเลือกด้านดีและด้านเสีย
๔. การเร้าให้เกิดอารมณ์อย่างแรงกล้า

(๔๑/๒๕๕๒)

ข. คำแสดงคำถามที่เป็นกลุ่มคำ

คำแสดงคำถามที่เป็นกลุ่มคำที่ปรากฏท้ายประโยคนั้นมีลักษณะภาษาเช่นเดียวกับคำแสดงคำถามที่เป็นกลุ่มคำที่ปรากฏต้นประโยค พบจำนวน ๑๐๘ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๖ จากประโยคคำถาม ๕๐๐ ข้อ

ตัวอย่าง

สินค้าต่าง ๆ ที่ขายได้เดี๋ยวนี้ ไม่ได้ขายด้วยคุณภาพอย่างเดียวแล้ว แต่ขายด้วยภาพลักษณ์ที่ดีด้วยนั่นหมายถึงว่าห้างนั้นบริษัทนั้นมีชื่อเสียงดี มีสินค้าดี มีภูมิหลังดี เป็นสินค้าที่เคยประสบความสำเร็จมาติดอย่างนี้แล้วความเชื่อถือในการเลือกซื้อสินค้านั้นก็มีมากขึ้น

ข้อความข้างต้นจัดเป็นการแสดงทรรศนะประเภทใด

๑. ทรรศนะเชิงคุณค่า
๒. ทรรศนะเชิงนโยบาย
๓. ทรรศนะเชิงข้อเท็จจริงและนโยบาย
๔. ทรรศนะเชิงคุณค่าและข้อเท็จจริง

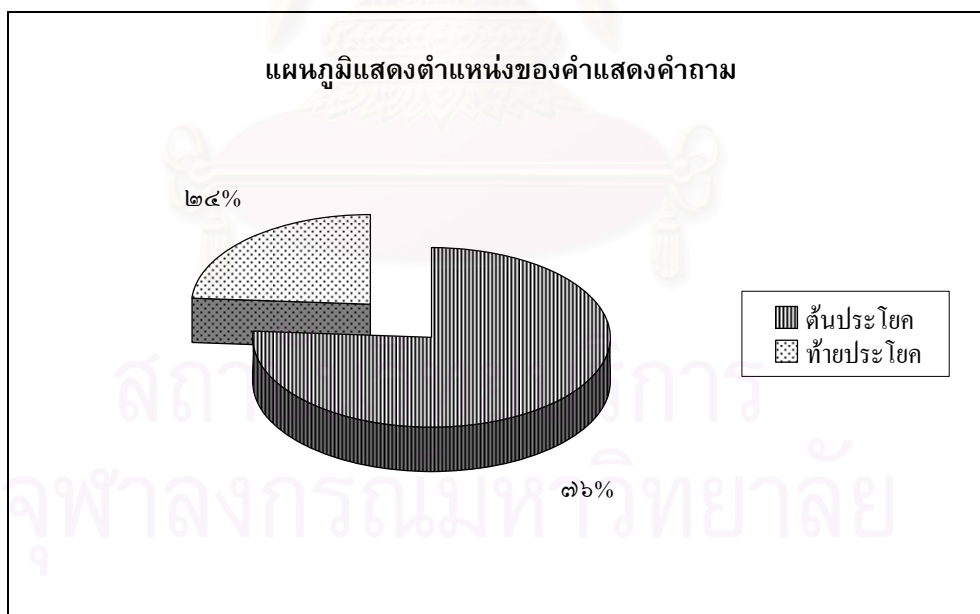
(๙๔/๒๕๕๑)

ข้อความนี้ผู้เขียนต้องการเตือนสติผู้อ่านในเรื่องใดมากที่สุด

๑. โลกนี้ไม่มีอะไรแน่นอน
๒. ความทุกข์กับความสุขเป็นของคู่กัน
๓. ชีวิตจะพ้นภัยถ้าไม่ประมาท
๔. ชีวิตไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ

(๕๘/๒๕๕๒)

ประโยคคำถามแบบเลือกตอบทั้ง ๕๐๐ ข้อ พบคำตอบคำถามที่ปรากฏต้นประโยค คิดเป็นร้อยละ ๗๖ คำตอบคำถามที่ปรากฏท้ายประโยค คิดเป็นร้อยละ ๒๔ อาจแสดงการเปรียบเทียบได้ ในรูปที่ ๒.๕ ดังนี้

รูปที่ ๒. ๕ แผนภูมิแสดงตำแหน่งของคำตอบคำถาม

จากการศึกษาลักษณะภาษาของประโยคคำถามทางด้านภาษาศาสตร์ในบทนี้สรุปได้ว่า ประโยคคำถามแบบเลือกตอบประกอบด้วยส่วนเนื้อหาซึ่งเป็นคำศัพท์เฉพาะที่แสดงประเด็นปัญหาในการถาม ทั้งด้านหลักภาษา การใช้ภาษา และวรรณคดีและวรรณกรรม

ส่วนคำแสดงคำถามที่เป็นส่วนบ่งชี้การถามแบบเลือกตอบปรากฏทั้งคำแสดงคำถามชนิดคำเดี่ยวและกลุ่มคำโดยคำแสดงคำถามที่เป็นกลุ่มคำจะพบมากกว่าคำแสดงคำถามที่เป็นคำเดี่ยว คำแสดงคำถามที่เป็นกลุ่มคำในประโยคคำถามแบบเลือกตอบแสดงความหมายที่เฉพาะเจาะจง โดยระบุลักษณะของสิ่งที่ถามในคำแสดงคำถามแต่ละข้อ เช่น

ข้อใดเป็นภาษาทางการ

คำว่า “ข้อใด” แสดงการระบุลักษณะของการให้เลือกว่าเลือกที่เป็นข้อ และแสดงลักษณะของคำถามแบบเลือกตอบ

ข้อความต่อไปนี้ใช้กลวิธีใดในการอธิบาย

คำว่า “กลวิธีใด” แสดงการระบุว่าลักษณะของคำตอบต้องเป็นข้อความที่เกี่ยวกับกลวิธี

คำแสดงคำถามแบบกลุ่มคำนี้ พบจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ ๙๘ แสดงให้เห็นลักษณะเฉพาะในประโยคคำถามแบบเลือกตอบที่สร้างคำแสดงคำถามในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้สามารถสร้างคำถามได้อย่างชัดเจน และเข้าใจได้ง่ายที่สุด

อย่างไรก็ดี การใช้คำแสดงคำถามที่พบในประโยคคำถามแบบเลือกตอบบางคำ เช่น คำว่า “อย่างไร” ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า คำว่า “อย่างไร” ในข้อสอบบางข้อใช้ในบริบทที่สื่อความหมายไม่ชัดเจน ดังเช่นตัวอย่างต่อไปนี้

เรื่องนี้ควรตั้งชื่อว่าอย่างไร

๑. วินัยเริ่มที่บ้าน	สอนลูกหลานง่ายกว่าใคร
๒. จงทำตามที่สอน	อย่าทำตามที่เห็น
๓. วินัยสร้างง่ายยิ่ง	เริ่มให้จริงที่ต้นแบบ
๔. พุดไว้แล้วไม่ทำ	เด็กจะจำเป็นตัวอย่าง

(๘๘/๒๕๔๑)

ตัวอย่างข้างต้น คำถามถามถึงการตั้งชื่อ คำตอบเป็นสิ่งที่ เป็นชื่อ ไม่ได้ถามถึงวิธีการ คำแสดงคำถาม “อย่างไร” เป็นคำถามที่มีความหมายถามถึงวิธีการซึ่งมักใช้ในภาษาพูด

ว่า “ตั้งชื่ออย่างไร” คำแสดงคำถามในข้อนี้จึงมีความหมายที่ไม่ชัดเจนและใช้ภาษาพูดในการถาม คำแสดงคำถามข้อนี้จึงควรใช้คำว่า “อะไร” จึงจะมีสื่อความหมายชัดเจนตามหลักการใช้ภาษาเขียน

นอกจากนี้ การวิเคราะห์ตำแหน่งของคำแสดงคำถามยังพบว่า คำแสดงคำถามปรากฏทั้งในตำแหน่งต้นประโยคและท้ายประโยค คำแสดงคำถามที่ปรากฏต้นประโยคพบเฉพาะคำแสดงคำถามที่เป็นกลุ่มคำเท่านั้น ส่วนคำแสดงคำถามที่ปรากฏท้ายประโยคพบทั้งคำแสดงคำถามที่เป็นคำเดี่ยวและคำแสดงคำถามที่เป็นกลุ่มคำ เมื่อพิจารณาความหมายของประโยคคำถามที่ใช้คำแสดงคำถามในตำแหน่งที่ต่างกัน ในที่นี้พบว่า คำแสดงคำถามที่อยู่ต้นประโยคหรือท้ายประโยคไม่ได้ทำให้ความหมายของประโยคคำถามเปลี่ยนไปแต่แสดงการเน้นความสำคัญของผู้ถามว่าต้องการเน้นส่วนใดมากกว่ากัน ดังที่นวรรณ พันธุเมธา (๒๕๒๗: ๑๖๐) กล่าวว่า คำถามที่อยู่หน้าคำกริยามักอยู่ในความสนใจของผู้พูดมากกว่าส่วนที่อยู่หลังคำกริยา ในประโยคคำถามแบบเลือกตอบ คำแสดงคำถามที่อยู่ท้ายประโยคมีมากกว่า แสดงให้เห็นว่า ผู้ถามคำถามต้องการเน้นส่วนเนื้อหาที่ต้องการถามให้เป็นที่สังเกตมากกว่า เช่น

๑.) **ข้อความข้างต้นให้ข้อคิดเรื่องใดเด่นชัดที่สุด**

(๗/๒๕๔๑)

๒.) **ข้อความต่อไปนี้ ผู้พูดต้องการเสนอสาระสำคัญที่สุดตามข้อใด**

(๔๐/๒๕๔๕)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ส่วนที่ต้องการเน้นในประโยคคำถามข้างต้นคือ **ข้อความข้างต้น ข้อความต่อไปนี้** ที่ผู้ถามต้องการให้ผู้ตอบสังเกตก่อนที่จะนำไปสู่การถามคำถาม เนื่องจากข้อความที่กำหนดให้อ่านมีความสำคัญต่อการตอบ คือ ต้องอ่านข้อความก่อนจึงจะเลือกตอบคำถามได้ ดังนั้น ตำแหน่งของคำแสดงคำถามจึงมีความสำคัญในประโยคคำถามที่ผู้ถามลำดับความคิดไว้ในการสร้างประโยคคำถามให้เป็นไปตามลำดับของการใช้ข้อมูลเพื่อตอบคำถามนั้น

๒.๒ ลักษณะภาษาของส่วนตัวเลือก

การศึกษาลักษณะภาษาของส่วนตัวเลือกในงานวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะส่วนตัวเลือกที่สัมพันธ์กับการตอบคำถามว่ามีลักษณะอย่างไรบ้าง โดยนิยามส่วนตัวเลือกที่กล่าวถึงดังนี้

ส่วนตัวเลือก ในที่นี้หมายถึง ส่วนที่เป็นคำตอบในประโยคคำถามแบบเลือกตอบ ส่วนตัวเลือกนี้มักมีจำนวนข้อให้เลือกตั้งแต่ ๒ ข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ หรือ ๕ ข้อ ในจำนวนตัวเลือกเหล่านี้ ต้องมีตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียง ๑ ข้อ

จากข้อมูลทั้ง ๕๐๐ ข้อ พบว่าในข้อสอบวิชาภาษาไทยใช้ตัวเลือก ๔ ตัวเลือก และมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุด ๑ ข้อ จากการศึกษาลักษณะภาษาของส่วนตัวเลือกพบว่า มีลักษณะ ภาษา ดังนี้

๒.๒.๑ ตัวเลือกที่เป็นคำคำเดียว

ในส่วนตัวเลือกที่ให้เลือกตอบ อาจแสดงเป็นคำสั้น ๆ ให้เลือกตาม ตัวเลือกในแต่ละข้อ พบทั้งในประโยคคำถามที่มีเนื้อความ ด้านหลักภาษา ด้านการใช้ภาษา และด้านวรรณคดีและวรรณกรรม

ตัวอย่าง

เนื้อหาด้านหลักภาษา

ข้อใดประกอบด้วยพยางค์คำตายทั้งหมด

๑. กฎเกณฑ์	๒. ผลลัพธ์
๓. พิษสง	๔. อุกฤษฏ์

(๖/๒๕๔๒)

เนื้อหาด้านการใช้ภาษา

“การมีลมหายใจไม่ใช่ชีวิต การใช้ความคิดเพื่อประกอบคุณความดีฝากไว้ในโลก ต่างหากคือคนมีชีวิต” ข้อความนี้เป็นการแสดงทรรศนะประเภทใด

๑. คุณค่า
๒. ความเชื่อ
๓. ข้อเท็จจริง
๔. นโยบาย

(๔๔/๒๕๔๒)

เนื้อหาด้านวรรณคดีและวรรณกรรม

ก. แลลวันจะนำสยดสยอง	ข. พวกพลทุกคนคำแหง
ค. พร้อมเพื่อผจญสงคราม	ง. เสือสิงห์วิ่งหลาม
จ. หาญเหิมฤทธิ์แรง	ฉ. พาหนค่านคำราม

ข้อความข้างต้น เมื่อเรียงลำดับเรียบร้อยแล้วแสดงความรู้สึกรู้สึกของตัวละครตามข้อใด

๑. หวาดหวั่น	๒. หวาดกลัว
๓. คึกคัก	๔. ฮึกเหิม

(๓/๒๕๔๑)

ส่วนตัวเลือกที่เป็นคำใน (๓/๒๕๔๑) เป็นเนื้อหาด้านวรรณคดี ต้องการทราบความเข้าใจของผู้อ่านเรื่อง ซึ่งต้องเขียนตัวเลือกเป็นคำคำเดียวที่แสดงความรู้สึกของตัวละคร ตัวอย่างนี้ เนื้อหาวรรณคดีเรื่องนี้มาจากเรื่องธรรมะธรรมาสงคราม เมื่อเรียงลำดับเรื่องแล้วจะกล่าวถึงเนื้อหาตอนที่กองทัพของธรรมะเทวบุตรเสด็จสู่ชมพูทวีป คำถามนี้ถามเกี่ยวกับความรู้สึกของตัวละครในเคลื่อนกองทัพซึ่งเดินทางมาด้วยความอึกเขม คำตอบคือ ข้อ ๔ แสดงความรู้สึกของตัวละคร คือ อึกเขม ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าประโยคคำถามข้อนี้ต้องการทดสอบความรู้ของผู้ตอบทั้งความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาของเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ประเภทพยางค์ ๑๖ และความรู้เรื่องความรู้สึกของตัวละคร จะเห็นว่าคำถามนี้ ผู้ถามตั้งใจทำให้ประโยคคำถามข้อนี้ซับซ้อนและต้องใช้ความคิดหลายระดับ แต่ผู้วิจัยเห็นว่า ประโยคคำถามนี้ใช้ภาษาไม่กระชับ และถามหลายประเด็น ทำให้ผู้อ่านเข้าใจไม่ชัดเจน และอาจตีความหมายผิดได้

คำใน (๖/๒๕๔๒) เป็นเนื้อหาด้านหลักภาษา ให้เลือกพยางค์ที่เป็นคำตาย โดยคำหนึ่งคำมีพยางค์ให้พิจารณาเพียง ๒ พยางค์ ถามประเด็นเดียวชัดเจน และข้อ (๔๔/๒๕๔๒) เป็นเนื้อหาด้านการใช้ภาษา ใช้คำถามเรื่องประเภทของวรรณคดี จึงมีคำที่แสดงวรรณคดีในตัวเลือกให้เลือกตอบเป็นคำสั้น ๆ คำเดียว ใช้คำถามประเด็นเดียว ชัดเจน

๒.๒.๒ ตัวเลือกที่เป็นคำหลายคำ

ในประโยคคำถามแบบเลือกตอบทั้ง ๕๐๐ ข้อ พบตัวเลือกที่เป็นคำหลายคำในประโยคคำถามด้านหลักภาษาเท่านั้น เช่น คำประสม คำควบกล้ำ คำมูล คำยืม คำสมาส คำสมาสที่มีสนธิ คำซ้อน และคำถามเกี่ยวกับคำศัพท์ ความหมายของคำ เป็นต้น

ตัวอย่าง

เนื้อหาด้านหลักภาษา

คำว่า มูลผลอาหาร ตรงกับข้อใดมากที่สุด

๑. เผือก	มัน	กลอย
๒. กล้วย	อ้อย	ถั่วเหลือง
๓. มัน	กล้วย	มะม่วง
๔. ข้าวโพด	ถั่วเหลือง	ข้าวสาลี

(๑๗/๒๕๔๑)

คำในข้อใดออกเสียงควบกล้ำทุกคำ

๑. กลวง แปรก ควาย ตรอง หลั่น
๒. แขวาน กลัว แตร กรีช ครุย
๓. สรวล ครบ กล้า ปรีก ปลาต
๔. เกล็ด คลาด หวาด ปลาย กราบ

(๒/๒๕๔๔)

ข้อใดเป็นคำซ้อนทุกคำ

๑. เปรียบเทียบ พักผ่อน ฟุ้งซ่าน ชิงชัย
๒. ปิดบัง เพลียงพล้า เฟื่องฟู ลบล้าง
๓. ลอดช่อง พิศดู จนถึง สารบรรณ
๔. เปิดเผย พุ่มพัก กรอบเค็ม อุ่มชู

(๖/๒๕๔๕)

ตัวเลือกใน (๑๙/๒๕๔๑) เป็นการแปลความหมายของคำศัพท์ซึ่งมีเนื้อความมากกว่าหนึ่ง โดยแปลความหมายคำว่า มูลผลาหาร ตัวเลือกใน (๒/๒๕๔๔) เป็นตัวเลือกในเนื้อความด้านหลักภาษา คือ ออกเสียงควบกล้ำ ตัวเลือกข้อ (๖/๒๕๔๕) เป็นเนื้อหาด้านคำซ้อน ซึ่งผู้ถามระบุให้เป็นคำหลายคำเพื่อต้องการให้ผู้ตอบพิจารณาตัวเลือกหลายคำซึ่งต้องพิจารณละเอียดและยากขึ้นทำให้สามารถทดสอบความรู้ได้มากกว่าตัวเลือกที่เป็นคำ ๆ เดียว ตัวเลือกที่เป็นคำหลายคำมักพบในประโยคคำถามด้านหลักภาษาและประโยคคำถามด้านการใช้ภาษามากกว่าประโยคคำถามด้านวรรณคดีและวรรณกรรม

๒.๒.๓ ตัวเลือกที่เป็นข้อความ

ตัวเลือกที่เป็นข้อความแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ตามลักษณะของข้อความแต่ละข้อที่ให้เลือก ได้แก่

๒.๒.๓.๑ ตัวเลือกที่เป็นความเรียง

ตัวเลือกที่เป็นความเรียงอาจเป็นประโยคหรือเป็นข้อความขนาดสั้น ตัวเลือกที่เป็นความเรียง พบในเนื้อหาทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านหลักภาษา ด้านการใช้ภาษา และด้านวรรณคดีและวรรณกรรม

ตัวอย่างเนื้อหาด้านหลักภาษา

ข้อใดกล่าวถึงธรรมชาติของภาษาอย่างไม่ถูกต้อง

๑. เสียงในภาษาใด ๆ อาจเพิ่มจำนวนขึ้นได้ถ้ายืมคำภาษาอื่นมาใช้โดยมิได้ดัดแปลงเสียงให้ใกล้เคียงกับเสียงในภาษาของตน
๒. เมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนไปหรือความคิดของคนในสังคมเปลี่ยนไปย่อมมีผลทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงไปได้เสมอ
๓. เสียงในภาษามีจำนวนจำกัดแต่มนุษย์สามารถสร้างประโยคได้ต่อไปเรื่อย ๆ โดยไม่จำกัดจำนวน
๔. คนต่างชาติดังกล่าวใช้คำคล้ายคลึงกันเพราะเสียงสัมพันธ์กับความหมาย

(๑/๒๕๔๕)

เนื้อหาด้านการใช้ภาษา

ข้อใดใช้ภาษาในงานเขียนเชิงวิชาการได้เหมาะสมที่สุด

๑. การได้รับเงินทุนสนับสนุนไม่เพียงพอไม่ใช่ปัญหาสำคัญที่สุดของมหาวิทยาลัย
๒. คนทั่วไปอาจคิดไม่ออกว่าเหตุใดการศึกษาจึงจะไปโยงใยกับเศรษฐกิจของประเทศ
๓. ความอ่อนแอของอุดมศึกษาไทยคือสาเหตุใหญ่ที่ทำให้ประเทศไทยเสื่อมทรุดลงเรื่อย ๆ
๔. ประเทศไทยต้องสร้างทีมร่วมระหว่างอาจารย์มหาวิทยาลัยในประเทศกับนักวิชาการต่างประเทศ

(๓๕/๒๕๔๕)

เนื้อหาด้านวรรณคดีและวรรณกรรม

พระบรมราชาบาทในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ข้อใดแสดงว่านิยมตรงกับแนวคิดสำคัญของบทประพันธ์เรื่อง ชโยสยาม

๑. เจ้านายจะเป็นผู้ได้ทำราชการมีชื่อเสียงดีก็อาศัยได้แต่สติปัญญาความรู้และความเพียรของตัวเอง
๒. จงอุตสาหกรรมเล่าเรียนโดยความเพียรอย่างยิ่ง เพื่อจะได้มีโอกาสที่จะทำการให้เป็นคุณแก่บ้านเมืองของตัวเอง
๓. จงอุตสาหกรรมที่จะเรียนวิชาเข้ามาเป็นกำลังที่จะทำตัวให้ดีกว่าสัตว์ดิรัจฉานให้จงได้จึงจะนับว่าเป็นการได้สนองคุณพ่อ
๔. การซึ่งจะให้ออกไปเรียนครั้งนี้มีความประสงค์มุ่งหมายแต่จะให้ได้วิชาความรู้อย่างเดียว ไม่นับหมายจะให้เป็นที่เกียรติยศชื่อเสียงอย่างหนึ่งอย่างใด

(๗๓/๒๕๔๔)

ตัวเลือกในข้อ (๑/๒๕๔๕) ยกข้อความซึ่งเป็นคำกล่าวเกี่ยวกับข้อเท็จจริงทางหลักภาษามาให้พิจารณาความถูกต้อง ส่วนตัวเลือกใน (๓๕/๒๕๔๕) ต้องเป็นข้อความที่มีเนื้อความสามารถบอกการใช้ภาษาที่ชัดเจนให้ผู้ตอบสามารถเห็นถึงการใช้ภาษาในระดับหนึ่งได้ เนื้อความที่ยกมาจึงต้องเป็นประโยคให้เลือกตอบ ส่วน (๙๓/๒๕๔๔) เป็นการยกข้อความจากในเนื้อเรื่องมาให้พิจารณา ข้อความที่ให้อ้างอิงต้องมีข้อมูลที่เพียงพอให้ผู้ตอบตอบคำถามได้

๒.๒.๓.๒ ตัวเลือกที่เป็นคำประพันธ์

ในประโยคคำถามแบบเลือกตอบทั้ง ๕๐๐ ข้อ พบตัวเลือกที่เป็นบทประพันธ์ ทั้งเนื้อหาด้านหลักภาษา ด้านการใช้ภาษา และด้านวรรณคดีและวรรณกรรม ดังนี้

ตัวอย่าง

เนื้อหาด้านหลักภาษา

ข้อใดมีพยางค์ค่าเป็นน้อยที่สุด

๑. ตับเหล็กลวกหล่อนต้ม	เจื่อน้ำส้มโรยพริกไทย
๒. โอชาจะหาไหน	ไม่มีเทียบเปรียบมือนาง
๓. เทโพพื้นเนื้อทอง	เป็นมันย่องล่องลอยมัน
๔. เรือม้าหน้ามุงน้ำ	แล่นเฉื่อยฉ่ำล่ำระหง

(๗/๒๕๔๒)

เนื้อหาด้านการใช้ภาษา

ข้อใดไม่ใช่ข้อเตือนใจเรื่องมารยาทในการสื่อสาร

๑. พูดจนปากฉีกถึงหูไม่รู้เรื่อง	ให้ขุนเคืองข้องขัดอัสฌาสัย
หวังสัมฤทธิ์คิดอ่านประการใด	จึงจักได้พูดเป็นเช่นเขาเอย
๒. จะพูดจาปราศรัยกับใครนั้น	อย่าตะคั่นตะคอกให้เคืองหู
อย่าพูดจาอ้ออิงขึ้นมึงกู	คนจะหลู่ลวงลามไม่ขามใจ
๓. ไม่จำเป็นต้องบอกออกประกาศ	ว่าตนสืบเชื้อชาติสูงสง่า
หรือเป็นตระกูลหงส์ทรงศักดิ์	เขารู้ได้ด้วยกิริยาวาจาเรา
๔. เมื่อพูดไปเขาไม่รู้อย่าชู้เขา	ว่าโง่งเง้งมเงอะเซอะหนักหนา
ตัวของตัวทำไม่ไม่โกรธา	ว่าพูดจาให้เขาไม่เข้าใจ

(๖๙/๒๕๔๑)

เนื้อหาด้านวรรณคดีและวรรณกรรม

ข้อใดแสดงความรับผิดชอบที่เป็นหน้าที่โดยตรงของขุนแผน

๑. ยังส่วนลูกผูกเฆาะก็ขาดครบ	ที่ปรารถนากุญ้อยจะหมองศรี
๒. จะร้อนถึงพระพิจิตรผู้บิดา	ที่เมตตาเลี้ยงดูให้อยู่เย็น
๓. ขุนแผนตามใจให้ตั้งตรา	เหยียดขาดรวนใส่ตะปูพับ
๔. ครั้นจะพากันไปเหย้าเรือน	เกรงจะเหมือนทำกรรมให้มารดา

(๙๘/๒๕๔๒)

ตัวเลือกใน (๗/๒๕๔๒) เป็นเนื้อหาด้านหลักภาษา ข้อนี้ใช้คำประพันธ์ เพื่อให้พิจารณาจำนวนคำที่มากขึ้น ส่วนตัวเลือก (๖๗/๒๕๔๑) เป็นเนื้อหาด้านการใช้ภาษาโดยใช้ตัวเลือกที่เป็นคำประพันธ์เพื่อให้พิจารณาตีความเรื่องว่าเป็นมารยาทการสื่อสารหรือไม่ ส่วนตัวเลือกที่เป็นคำประพันธ์ ใน (๙๘/๒๕๔๒) เป็นเนื้อหาด้านวรรณคดีจากในเรื่องที่ยกมาให้พิจารณาเพื่อความจากเรื่อง

จากการศึกษาลักษณะภาษาของส่วนตัวเลือก พบลักษณะภาษาในส่วนตัวเลือก ๓ ลักษณะคือ ตัวเลือกที่เป็นคำ ๆ เดียว ตัวเลือกที่เป็นคำหลายคำ และตัวเลือกที่เป็นข้อความ

การใช้ตัวเลือกที่แตกต่างกันนี้อาจสรุปได้ว่า มีผลต่อความยากง่ายในการพิจารณาคำตอบของประโยคคำถามแบบเลือกตอบในเนื้อหาแต่ละด้าน ในด้านหลักภาษาตัวเลือกที่เพิ่มมากขึ้น เช่น เป็นคำหลายคำ หรือเป็นคำประพันธ์ ผู้ตอบจะต้องพิจารณาจำนวนคำที่มากขึ้นทำให้มีความยากในการทำข้อสอบมากขึ้น หรือในกรณีที่เป็นเนื้อหาหลักภาษาที่นำมาถามนั้น มีการนำไปใช้เป็นคำประพันธ์ เช่น เรื่องคำเป็นคำตาย ผู้ถามก็อาจตั้งใจสร้างคำตอบเป็นคำประพันธ์ให้ผู้ตอบพิจารณาก็ได้ ส่วนด้านการใช้ภาษา ตัวเลือกที่เป็นข้อความมีความสำคัญในการพิจารณาเนื้อหาด้านการใช้ภาษาเนื่องจาก บางเนื้อหาต้องพิจารณาจากใจความของข้อความ หรือ การสรุปสาระสำคัญของเรื่องทำให้มีรูปแบบของตัวเลือกที่เป็นข้อความในเนื้อหาด้านการใช้ภาษามากกว่าเนื้อหาอื่น ๆ และด้านวรรณคดีและวรรณกรรม ตัวเลือกที่พบมีมากทั้งส่วนที่เป็นข้อความและเป็นคำประพันธ์เนื่องจากเนื้อหาที่นำมาให้เลือกตอบนั้นบางครั้งก็เป็นการนำเอาเนื้อหาในแบบเรียนมาให้ผู้ตอบพิจารณา จึงพบตัวเลือกประเภทข้อความและคำประพันธ์มากกว่าในเนื้อหาด้านอื่น

การวิเคราะห์เนื้อหาในส่วนตัวเลือกในงานวิจัยนี้เพื่อแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของส่วนประกอบของคำถามแบบเลือกตอบที่ประกอบด้วยส่วนคำถามและส่วนคำตอบ เช่น ในบางข้อเนื้อหาของส่วนคำตอบเป็นตัวกำหนดความยากง่ายของประโยค

คำถาม ซึ่งองค์ประกอบทั้งสองส่วนมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน และต้องพิจารณาประกอบกัน ทั้ง ๒ ส่วนด้วย

การศึกษาลักษณะภาษาของทั้งส่วนคำถามและส่วนตัวเลือก ในบทนี้เป็น การศึกษาภาษาในด้านภาษาศาสตร์เพื่อแสดงให้เห็นลักษณะของคำถามและคำตอบที่เป็น ภาพรวมของคำถามแบบเลือกตอบ ซึ่งพบว่าคำถามแบบเลือกตอบวิชาภาษาไทยมีเนื้อหาวัด ความรู้ครบทั้ง ๓ ด้าน คือ หลักภาษา การใช้ภาษา และวรรณคดีและวรรณกรรม ส่วนโครงสร้าง ของคำถามพบโครงสร้างประโยคความเดียวเป็นลักษณะเด่นของคำถามแบบเลือกตอบส่วนคำ แสดงคำถามพบใช้คำว่า “ใด” มากที่สุด และปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคมากกว่าท้ายประโยค แสดงให้เห็นการเน้นความสำคัญของส่วนต้นประโยค และการปรากฏของส่วนตัวเลือกที่มี ตัวเลือกเป็นคำ และข้อความ ที่มีส่วนสัมพันธ์กับการกำหนดความยากง่ายของคำถาม ซึ่ง ลักษณะภาษาที่ศึกษาข้างต้น แสดงลักษณะเด่นของคำถามแบบเลือกตอบในวิชาภาษาไทย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ ๓

การใช้คำกริยาในประโยคคำถามแบบเลือกตอบระดับต่าง ๆ

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาการใช้คำกริยาในประโยคคำถามแบบเลือกตอบในข้อสอบวิชาภาษาไทยทั้ง ๖ ระดับ เพื่อพิสูจน์ว่า ข้อสอบทั้ง ๖ ระดับนั้น มีคำกริยาที่บ่งชี้ระดับของคำถามได้หรือไม่ โดยผู้วิจัยจะแบ่งการศึกษาตามการวัดระดับการคิดของบลูมและคณะทั้ง ๖ ประเภท จากการศึกษาประโยคคำถามแบบเลือกตอบจำนวน ๕๐๐ ข้อ พบว่า การใช้คำกริยาในประโยคคำถามแบบเลือกตอบระดับต่าง ๆ แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑. คำกริยาที่บ่งชี้วัตถุประสงค์การถามโดยตรง หมายถึง คำกริยาหลักที่มีเนื้อความบ่งชี้วัตถุประสงค์การถามระดับใดระดับหนึ่ง ได้แก่ ระดับความรู้ความจำ ระดับความเข้าใจ ระดับการนำไปใช้ ระดับการวิเคราะห์ ระดับการสังเคราะห์ และระดับการประเมินค่า

๒. คำกริยาที่ต้องพิจารณาจากบริบท หมายถึง คำกริยาหลักในประโยคคำถามแบบเลือกตอบที่ไม่มีเนื้อความบ่งชี้วัตถุประสงค์การถามโดยตรง ต้องพิจารณาจากบริบทในประโยคคำถามเพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์การทดสอบ ทั้ง ๖ ด้าน ได้แก่ ระดับความรู้ความจำ ระดับความเข้าใจ ระดับการนำไปใช้ ระดับการวิเคราะห์ ระดับการสังเคราะห์ และระดับการประเมินค่า

ประโยคคำถามแบบเลือกตอบในข้อสอบวิชาภาษาไทยของทบวงมหาวิทยาลัยเท่าที่พบ มีการใช้คำกริยาในประโยคคำถามแต่ละระดับ ดังต่อไปนี้

๓.๑ การใช้คำกริยาในคำถามระดับความรู้ความจำ

บลูมและคณะ (Bloom and et al., 1956) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การวัดความรู้ความจำไว้ดังนี้ “Knowledge, as defined here, involves the recall of specifics and universals, the recall of methods and processes, or the recall of a pattern, structure, or setting.” มีสาระสำคัญว่า “ความรู้ในที่นี้หมายรวมถึงการจำได้ กล่าวคือมีความรู้และจำได้ทั้งหลักทฤษฎีที่เป็นหลักเฉพาะ หลักทั่วไป และครอบคลุมถึงความรู้ความจำในวิธีการ กระบวนการ รูปแบบ โครงสร้างและการจัดระบบ”

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (๒๕๓๓) กล่าวถึงคำถามประเภทความรู้ความจำว่า “คำถามที่ผู้ถามมีวัตถุประสงค์ทดสอบความรู้ความจำของผู้ตอบคำถามเป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้ตอบใช้ความสามารถในการระลึกหรือจำเรื่องราวที่ได้เรียนรู้อมาแล้ว”

จากการศึกษาพบว่า คำถามระดับความรู้ความจำ มี ๘ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๒ จากจำนวนข้อสอบ ๕๐๐ ข้อ แบ่งเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑) คำกริยาที่บ่งชี้วัตถุประสงค์การถามโดยตรง

คำกริยาที่บ่งชี้วัตถุประสงค์ของประโยคคำถามประเภทความรู้ความจำ เท่าที่พบมี ๓ คำ ได้แก่ “**ถูกต้อง** **สะกด** **ออกเสียง**” คำกริยาเหล่านี้มีความหมายที่บ่งชี้กระบวนการคิดที่ใช้ความรู้ความจำและทำหน้าที่เป็นกริยาหลักในประโยคคำถามทดสอบความรู้ความจำ ดังต่อไปนี้

๑. ถูกต้อง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับพุทธศักราช ๒๕๔๒ ให้ความหมายของคำว่า “ถูก” ว่า “ว. จริง ชอบ ไม่ผิด คำว่า ต้อง ว่า ก.ถูก คำว่า ถูกต้อง หมายความว่า จริง ไม่ผิด”

ความหมายของคำกริยา “ถูกต้อง” บ่งชี้กระบวนการคิดที่ต้องใช้ความรู้ความจำ การระลึกถึงข้อเท็จจริงที่ไม่ผิดถูกต้องหรือไม่ถูกต้องของข้อความในตัวเลือก

ประโยคคำถามที่ใช้คำกริยา “ถูกต้อง” เป็นคำกริยาหลักนั้น เท่าที่พบมีจำนวน ๒ ข้อ

ตัวอย่าง

ข้อความในข้อใด**ไม่ถูกต้อง**

๑. ภาษาไทยมาตรฐานคือภาษาราชการ
๒. ภาษาไทยมีการออกเสียงหนักเบา
๓. ภาษาไทยรับคำมาจากภาษาอื่นในรูปศัพท์เดิมเป็นส่วนใหญ่
๔. คนไทยบางคนออกเสียงพยัญชนะบางเสียงตามเสียงภาษาอังกฤษ

(๑/๒๕๔๓)

ข้อใด**ไม่ถูกต้อง**

๑. ภาษาทุกภาษามีลักษณะร่วมกันคือใช้เสียงสื่อความหมายประกอบด้วยหน่วยเล็ก ซึ่งรวมกันเป็นหน่วยที่ใหญ่ขึ้น

๒. วัจนภาษาคือถ้อยคำที่มนุษย์ใช้พูดเพื่อสื่อความหมาย ดังนั้นผู้ใช้ภาษาจึงต้องเป็นมนุษย์เท่านั้น และสิ่งที่สื่อความหมายก็คือเสียงพูด
๓. เสียงที่ใช้อยู่ในแต่ละภาษามีจำนวนไม่รู้จัก เราสามารถนำเสียงสระ พยัญชนะและวรรณยุกต์มาสร้างเป็นคำได้จำนวนมากเพื่อสื่อสารกับคนในสังคม
๔. การที่คนไทยเรียกละอองน้ำที่แข็งเย็นมีลักษณะเป็นปุยว่าหิมะ คนอังกฤษเรียกสโนว์ คนญี่ปุ่นเรียกยูคิ เป็นเรื่องของการตกลงกันของคนแต่ละกลุ่ม ไม่ได้เป็นเพราะความสัมพันธ์ของเสียงกับความหมายแต่อย่างใด

(๔/๒๕๔๔)

คำกริยา “ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง” ใช้เพื่อถามว่าสิ่งใดจริงหรือไม่ผิดจากสิ่งที่ผู้ถามกล่าว โดยบ่งชี้การพิจารณาข้อเท็จจริงของตัวเลือกที่ให้เลือกแต่ละข้อ โดยใช้ความรู้ความจำ ลักษณะการตอบ ผู้ตอบคำถามต้องแยกแยะข้อความที่มีข้อเท็จจริงที่ถูกต้องจากข้อที่ผิดตามหลักการที่เรียนมาแล้วได้ ประโยคคำถามลักษณะนี้จึงต้องใช้ความสามารถในการจำหลักเกณฑ์ ซึ่งตรงกับเกณฑ์ในการจำแนกชั้นนี้คือ ความรู้เกี่ยวกับวิชา และการขยายหลักวิชาโดยบอกหลักการ อ้างข้อสรุป บอกข้อเสนอ

๒. สะกด

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับพุทธศักราช ๒๕๔๒ ให้ความหมายคำว่า “สะกด” ไว้ว่า “ก. เขียนหรือบอกตัวอักษรที่ประกอบกันเป็นคำ”

ความหมายของคำกริยา “สะกด” บ่งชี้กระบวนการคิดที่ต้องใช้ความรู้ความจำด้านหลักเกณฑ์การสะกดคำ เพื่อพิจารณาเลือกข้อความในส่วนตัวเลือกจึงตรงกับเกณฑ์ในการจำแนกประเภทของคำถามประเภทความรู้ความจำ ด้านความรู้เกี่ยวกับศัพท์ เพราะการสะกดเป็นหลักการแน่นอนที่ต้องจำว่าถูกหรือผิดเท่านั้น

ประโยคคำถามที่ใช้คำกริยา สะกด เป็นคำกริยาหลัก เท่าที่พบมีจำนวน ๑ ข้อ

ตัวอย่าง

ข้อใดสะกดถูกทุกคำ

๑. เทียวประพาสในพนมพนาสัณฑ์
๒. ทิศประจิมริมฐานมนทปนั้น
๓. ประนมหัตถ์ทักษิณเกษมสันต์
๔. กระสินธุ์สายชลเป็นนวนวัง

(๑๕/๒๕๔๒)

คำกริยา “สะกด” จากตัวอย่างข้างต้น ใช้ถามถึงสิ่งที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการสะกดคำที่ถูกต้องที่ผู้ตอบต้องใช้ความจำเกี่ยวกับการสะกดคำที่มีข้อกำหนดเป็นแบบแผนที่ตกลงกันไว้ ไม่มีการใช้ที่ต่างไปจากข้อกำหนด ดังนั้น การตอบคำถามเกี่ยวกับการสะกดจึงต้องใช้ความจำเท่านั้น คำกริยา สะกด จึงมีความหมายเกี่ยวกับการให้จำตัวสะกดตามเรื่องที่ถาม

๓. ออกเสียง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับพุทธศักราช ๒๕๔๒ ให้ความหมายคำว่า “ออกเสียง” ไว้ว่า “ก.เปล่งเสียง” คำกริยา ออกเสียง เป็นคำกริยาที่เกิดจากคำกริยา “ออก” และคำนาม “เสียง”

ความหมายของ คำกริยา “ออกเสียง” บ่งชี้กระบวนการคิดที่ต้องใช้ความรู้ความจำเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การออกเสียงที่ถูกต้องเป็นหลักที่กำหนดไว้และผู้ตอบต้องจำคำนั้นได้ว่ากำหนดให้ออกเสียงอย่างไร หากผิดจากเกณฑ์ก็ถือว่าผิด ซึ่งตรงกับเกณฑ์ในการจำแนกประเภทของคำถามประเภทความรู้ความจำ ด้านความรู้เกี่ยวกับศัพท์ การออกเสียง คำศัพท์

ประโยคคำถามที่ใช้คำกริยา “ออกเสียง” เป็นคำกริยาหลักเท่าที่พบมีจำนวน ๑ ข้อ

ตัวอย่าง

คำในข้อใดออกเสียงควบกล้ำทุกคำ

๑. กลวง	แปรง	ควาย	ตรง	หล่น
๒. แขนง	กล้วย	แตง	กรีซ	ครุฑ
๓. สรวล	ครบ	กล้วย	ปรัก	ปลาต
๔. เกล็ด	คลาด	หวาด	ปลาย	กราบ

(๑/ ๒๕๔๔)

คำกริยา “ออกเสียง” จากตัวอย่างข้างต้น ใช้ถามเกี่ยวกับการออกเสียงคำ คำถามข้อนี้วัดความรู้ความจำเรื่องหลักเกณฑ์การออกเสียง ซึ่งตรงกับเกณฑ์การจำแนกความรู้ความจำเรื่องศัพท์ กล่าวคือเป็นความรู้เกี่ยวกับการจัดประเภทของคำศัพท์ โดยบอกชนิด บอกประเภท จำแนก แจกแจง จัดประเภทคำศัพท์ การถามเรื่องการออกเสียงคำควบกล้ำเพื่อให้บอกประเภทของคำควบกล้ำ และจำแนกคำชนิดอื่นที่ไม่ใช่คำควบกล้ำ เช่น แปรง(ปะ-แหรง) ปรัก(ปะ-หรั๊ก) ปลาต(ปะ-ลาต) หวาด เป็นต้น ซึ่งผู้ตอบต้องจำได้ว่าคำแต่ละคำที่ยกมานั้นออกเสียงอย่างไร จึงจะตอบคำถามได้ถูกต้อง ซึ่งบางคำออกเสียงได้สองอย่างผู้ตอบต้องจำการออกเสียงทั้งสองแบบได้

๒) คำกริยาที่ต้องพิจารณาจากบริบท

ประโยคคำถามประเภทความรู้ความจำมีคำกริยาที่ต้องพิจารณาจากบริบท เท่าที่พบมี ๓ คำ ได้แก่ “มี ปรากฏ กล่าวถึง” คำกริยาเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นคำกริยาหลักในประโยคและต้องพิจารณาความหมายของบริบทเพื่อป้องกันข้อผิดพลาดการถามแต่ละระดับ ดังต่อไปนี้

๑. มี

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๒) ให้ความหมายคำว่า “มี” ไว้ว่า “ก. ถือครองเป็นเจ้าของ, อยู่ในครอบครอง, เช่น มีเงิน มีลูก, ประกอบด้วย เช่น อริยสัจ ๔ มี ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค, ปรากฏ เช่น มีดาวหางขึ้นในท้องฟ้า, เกิด เช่น มีโรคระบาด, คงอยู่ เช่น มีคนอยู่ใหม่”

สุรพล ชัยทองวงศ์วัฒนา (๒๕๓๒ : ๓๒) ได้ศึกษาคำกริยาบ่งบอกลักษณะในภาษาไทย ๑๐ รายการ และจัดให้คำกริยา “มี” เป็นคำกริยาบ่งบอกลักษณะในภาษาไทย โดยอธิบายว่า “มี” บ่งชี้ว่าสิ่งที่กล่าวถึงโดยหน่วยนามหน้าคำกริยามีสมาชิกต่าง ๆ ที่กล่าวถึงโดยหน่วยนามหลังคำกริยา คำกริยา “มี” ไม่ได้มีความหมายบ่งชี้วัตถุประสงค์การถามเนื่องจากกริยา “มี” ที่ปรากฏในประโยคคำถามประเภทความรู้ความจำนี้ ทำหน้าที่ดังที่ สุรพล ชัยทองวงศ์วัฒนา กล่าวไว้คือ บอกลักษณะของหน่วยนามที่เป็นสมาชิกของข้อคำถามที่ถามในประโยคนั้น ประโยคคำถามที่ใช้คำกริยา “มี” เป็นคำกริยาหลัก พบจำนวน ๒ ข้อ

ตัวอย่าง

ข้อใดพยางค์แรกไม่มีเสียงพยัญชนะสะกด

๑. โฆษณา
๒. กรรมวิธีการ
๓. วาตภัย
๔. ทิฐิ

(๒/๒๕๕๔)

คำขวัญต่อไปนี้ไม่มีเสียงพยัญชนะสะกดก็เสียง (ไม่นับเสียงซ้ำ)

“รักในหลวง ห่วงลูกหลาน ช่วยกันต้านยาเสพติด”

๑. ๕ เสียง
๒. ๖ เสียง

๓. ๗ เสียง

๔. ๘ เสียง

(๒/๒๕๔๕)

คำกริยา “มี” จากตัวอย่างข้างต้น ทำหน้าที่บอกส่วนประกอบของหน่วยนามที่อยู่ข้างหน้ากริยาว่าประกอบด้วนส่วนประกอบใดบ้าง ไม่ได้บ่งชี้ระดับของคำถาม บริบทที่เป็นตัวบ่งชี้ในประโยคคำถามคือ เสียงพยัญชนะสะกด ซึ่งต้องใช้ความจำและระลึกได้ว่า เสียงพยัญชนะสะกดคือตัวใดบ้างและนำมาใช้ในการตอบคำถาม

๒. ปรากฏ/ไม่ปรากฏ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๕) ให้ความหมายของคำว่า “ปรากฏ” ไว้ว่า “ก. สำแดงออกมาให้เห็น”

คำกริยา “ปรากฏ” มีความหมายเกี่ยวกับการแสดงให้ออกให้เห็น ไม่มีเนื้อความบ่งชี้วัตถุประสงค์การถามโดยตรงต้องพิจารณาจากประโยคคำถามทั้งหมด ประโยคคำถามที่ใช้คำกริยา “ปรากฏ” เป็นคำกริยาหลัก พบจำนวน ๑ ข้อ

ตัวอย่าง

เสียงควบกล้ำในข้อใด**ไม่ปรากฏ**ในระบบเสียงภาษาไทย

๑. บรื้นดี
๒. นิวเคลียส
๓. อีเคเวเตอร์
๔. เพนกวิน

(๒/๒๕๔๓)

คำกริยา “ปรากฏ” จากตัวอย่างข้างต้น ทำหน้าที่บอกความหมายของการปรากฏของเสียงควบกล้ำในระบบเสียงภาษาไทย ผู้ตอบต้องจำได้ว่า คำใดที่ไม่ใช่เสียงควบกล้ำในระบบเสียงภาษาไทย และนำมาตอบคำถาม คำกริยา ปรากฏจึงไม่ได้บ่งชี้ความหมายของคำถามระดับความรู้ความจำ และส่วนบริบทที่บ่งชี้ว่าเป็นคำถามระดับความรู้ความจำ คือ เสียงควบกล้ำในระบบเสียงภาษาไทย

๓. กล่าวถึง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๕) ให้ความหมายของคำว่า กล่าว ไว้ว่า ก. บอก แจ้ง พุด เช่น กล่าวคำเท็จ

คำกริยา “กล่าวถึง” ในประโยคคำถามประเภทความรู้ความจำนี้ มีความหมายถึง สิ่งที่มีผู้บอก กล่าว แจ้ง ไว้ ไม่มีเนื้อความบ่งชี้วัตถุประสงค์การถามโดยตรง ต้องพิจารณาจากบริบทในประโยคคำถาม

ประโยคคำถามที่ใช้คำกริยา “กล่าวถึง” เป็นคำกริยาหลัก พบจำนวน ๑ ข้อ

ตัวอย่าง

ข้อใดกล่าวถึงธรรมชาติของภาษาอย่างไม่ถูกต้อง

๑. เสียงในภาษาใด ๆ อาจเพิ่มจำนวนขึ้นได้ถ้ายืมคำภาษาอื่นมาใช้โดยมิได้ดัดแปลงเสียงให้ใกล้เคียงกับเสียงในภาษาของตน
๒. เมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนแปลง หรือความคิดของคนในสังคมเปลี่ยนแปลง ย่อมมีผลทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงไปได้เสมอ
๓. เสียงในภาษามีจำนวนจำกัดแต่มนุษย์สามารถสร้างประโยคได้ต่อไปเรื่อย ๆ โดยไม่จำกัดจำนวน
๔. คนต่างชาติดังกล่าวใช้คำคล้ายคลึงกันเพราะเสียงสัมพันธ์กับความหมาย

(๑/๒๕๔๕)

คำกริยา “กล่าวถึง” เป็นการอ้างถึงข้อความที่มีให้เลือกในส่วนเลือกตอบว่าข้อความที่ตัดตอนมาเป็นคำพูดในตัวเลือกนั้น เป็นความจริงเพียงใด การจะตอบคำถามได้ว่าคำกล่าวนั้นถูกต้องหรือไม่ต้องใช้ความจำในการตัดสินใจว่าถูกหรือผิดจากข้อเท็จจริงและบริบทที่บ่งชี้ว่าเป็นคำถามระดับความรู้ความจำ คือ ไม่ถูกต้อง

การศึกษาคำกริยาในคำถามที่ทดสอบความรู้ความจำ พบว่า คำกริยาที่มีความหมายบ่งชี้วัตถุประสงค์การถามระดับความรู้ความจำทั้ง ๓ คำเท่าที่พบ ได้แก่ ถูกต้อง สะกด และออกเสียง เป็นคำกริยาที่ช่วยให้ทราบว่าการตั้งคำถามที่ต้องการวัดความรู้ความจำของผู้ตอบอาจใช้คำกริยาทั้ง ๓ คำนี้ในการตั้งคำถามเกี่ยวกับการสะกดคำ การออกเสียง และความถูกต้องตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏได้ นอกจากคำกริยาที่มีความหมายบ่งชี้วัตถุประสงค์การถามระดับความรู้ความจำโดยตรงแล้ว ส่วนที่ทำให้พิจารณาระดับของคำถามได้เท่าที่พบ คือ บริบทที่บ่งชี้คำถามระดับความรู้ความจำ เท่าที่พบ ได้แก่ เสียงพยัญชนะสะกด เสียงควบกล้ำในระบบเสียงภาษาไทย ไม่ถูกต้อง บริบทเหล่านี้ทำให้ทราบว่าต้องใช้ความสามารถด้านความรู้ความจำในการตอบคำถาม

๓.๒ การใช้คำกริยาในคำถามระดับความเข้าใจ

บลูมและคณะ (Bloom and et al.,1956) ได้กล่าวถึง เกณฑ์การจำแนกคำถามระดับความเข้าใจ ไว้ว่า “...It refers to a type of understanding or apprehension such that the individual knows what is being communicated and can make use of the material or idea being communicated without necessarily relating it to other material or seeing its fullest implications.” มีสาระสำคัญว่า “ความเข้าใจหมายถึงการกำหนดรู้ คาดคะเนหรือตีความข้อความที่สื่อสารได้โดยไม่ต้องกำหนดรายละเอียดให้”

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (๒๕๓๓) ให้ความหมายประโยคคำถามประเภทความเข้าใจว่า “ประโยคคำถามที่ให้ผู้ตอบใช้ความสามารถในการแปลความ ตีความ และขยายความจากการสื่อความหมายต่าง ๆ ได้”

จากการศึกษาพบว่า คำถามระดับความเข้าใจ มี ๘๐ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๑๖ จากจำนวนข้อสอบ ๕๐๐ ข้อ จำแนกออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑) คำกริยาที่บ่งชี้วัตถุประสงค์การถามโดยตรง

คำกริยาที่มีความหมายบ่งชี้วัตถุประสงค์ระดับความเข้าใจโดยตรงเท่าที่พบมี ๓ คำ ได้แก่ “อนุমান สรุป ตีความ” คำกริยาเหล่านี้มีความหมายบ่งชี้กระบวนการคิดระดับความเข้าใจและทำหน้าที่เป็นคำกริยาหลักในประโยค ดังนี้

๑. อนุमान

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับพุทธศักราช ๒๕๔๒ ให้ความหมายคำว่า “อนุमान” ไว้ว่า “ก. คาดคะเนตามหลักเหตุผล”

ความหมายของ คำกริยา “อนุमान” บ่งชี้กระบวนการคิดที่ต้องใช้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถในการแปลความ ตีความ และขยายความจากการสื่อความหมายต่าง ๆ

ประโยคคำถามที่ใช้คำกริยา “อนุमान” เป็นคำกริยาหลัก พบจำนวน ๑๗ ข้อ

ตัวอย่าง

“เรารักวัฒนธรรมไทยนั้นดี แต่ต้องรักอย่างมีปัญญา รู้จักเงื่อนไขของวัฒนธรรมที่เรารักด้วย” ข้อใดไม่อาจอนุमानได้จากข้อความข้างต้น

๑. คนไทยควรอนุรักษ์วัฒนธรรมด้วยความเข้าใจ

๒. คนไทยควรร่วมกันอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมไทย
๓. คนไทยควรศึกษาลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมไทยอย่างถ่องแท้
๔. คนไทยเชื่อว่าวัฒนธรรมไทยเป็นวัฒนธรรมที่เก่าแก่และมีคุณค่าที่สุด

(๔๘/๒๕๕๒)

คำกริยา “อนุমান” บ่งชี้วัตถุประสงค์ให้หาข้อสรุปโดยใช้ความเข้าใจในการแปลความจากข้อความที่กำหนดให้ แล้วนำมาสรุปเป็นข้อความใหม่ โดยคำตอบของข้อนี้คือ ข้อ ๔ เพราะจากข้อความที่กำหนดให้ในประโยคคำถามไม่มีคำหรือข้อความใดที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับเวลา ดังนั้นจึงไม่อาจตีความตามข้อ ๔ ได้

ในประโยคคำถามแบบเลือกตอบที่ใช้คำกริยา “อนุমান” ในประโยค มักเป็นการอ้างอิงถึงข้อความที่ยกมาให้ผู้ตอบพิจารณา ผู้ตอบจึงต้องทำความเข้าใจเรื่อง โดยต้องแปลความ ตีความเรื่อง แล้วจึงหาข้อสรุปจากข้อความที่ยกมาให้อ่าน เพื่อคาดคะเนเรื่องตามข้อมูลที่มีอยู่ได้ ความหมายของคำกริยา “อนุমান” จึงใช้เป็นตัวบ่งชี้วัตถุประสงค์การทดสอบระดับความเข้าใจได้ เนื่องจากผู้ตอบต้องใช้ความสามารถในการคิดเพื่อหาข้อสรุปจากความเข้าใจจึงจะเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้

๒. สรุป

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับพุทธศักราช ๒๕๕๒ ให้ความหมายของคำว่า “สรุป” ไว้ว่า “ก. ย่อเอาเฉพาะใจความสำคัญของเรื่องเป็นประเด็น ๆ ไป เช่น สรุปข่าว สรุปสถานการณ์ เป็นต้น”

ความหมายของ คำกริยา “สรุป” บ่งชี้กระบวนการคิดที่เป็นขั้นความเข้าใจเรื่องโดยใช้ ความสามารถในการแปลความ ตีความ และสรุปความจากข้อความที่กำหนดให้

ประโยคคำถามที่ใช้คำกริยา “สรุป” เป็นคำกริยาหลักเพื่อบ่งชี้วัตถุประสงค์การทดสอบระดับความเข้าใจ เท่าที่พบมีเพียง ๑ ข้อ

ตัวอย่าง

“ต่ำต้อยต้องตะคอก สูงศักดิ์หลอกด้วยรอยยิ้ม
เชิดชูหรือเชิดชม สูดแต่สถานการณ์”

คำประพันธ์ข้างต้นสรุปได้ตรงกับข้อใดมากที่สุด

๑. ประโยชน์นิยม
๒. อำนาจนิยม
๓. วัตถุนิยม
๔. สมัยนิยม

(๕๙/๒๕๕๒)

คำประพันธ์ที่กำหนดให้มีเนื้อความแนะนำให้รู้จักแสดงออกต่อบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งโดยพิจารณาจากสถานการณ์ กล่าวคือต้องตีความได้ว่าเราจะทำอย่างไรนั้น ให้คำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับ ซึ่งสรุปได้ตรงกับประโยชน์นิยมมากที่สุด ประโยคคำถามที่มีวัตถุประสงค์ทดสอบความเข้าใจ มักถามความหมายของข้อความที่ย่อเหลือประเด็นสำคัญ ผู้อ่านต้องใจเรื่องที้อ่าน จึงจะสามารถนำมาสรุปเป็นคำตอบได้

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นว่าเมื่อคำถามต้องการให้ผู้ตอบตอบคำถามนี้ ผู้ตอบต้องใช้กระบวนการคิดที่ต้องเข้าใจทั้งข้อความที่กำหนดให้และเข้าใจตัวเลือกในส่วนตัวเลือก โดยต้องตีความคำประพันธ์ที่ให้มาว่าต้องการบอกความหมายอะไร ผู้ตอบจึงต้องใช้กระบวนการคิดในระดับการตีความ และเข้าใจเรื่องที้อ่าน เพื่อมาสรุปเป็นคำตอบที่กล่าวถึงประโยชน์นิยม คำกริยา สรุป จึงใช้แสดงกระบวนการคิดที่เป็นขั้นความเข้าใจได้

๓. ดีความ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับพุทธศักราช ๒๕๕๒ ให้ความหมายของคำว่า “ดีความ” ว่า “ก. ชี้หรือกำหนดความหมาย ให้ความหมายหรืออธิบายใช้หรือปรับให้เข้าใจเจตนาและความมุ่งหมายเพื่อความถูกต้อง”

ความหมายของ คำกริยา “ดีความ” บ่งชี้กระบวนการคิดระดับความเข้าใจเรื่องโดยใช้ แสดงถึงจุดมุ่งหมายทดสอบความสามารถในการแปลความ ดีความ และขยายความจากการสื่อความหมายต่าง ๆ

ประโยคคำถามที่ใช้คำกริยา “ดีความ” เป็นคำกริยาหลักเพื่อ บ่งชี้วัตถุประสงค์การทดสอบระดับความเข้าใจ เท่าที่พบมีเพียง ๑ ข้อ

ตัวอย่าง

ข้อใดตีความตามคำพูดต่อไปนี้ไม่ถูกต้อง

ผู้พูด“ผมเคยมีแฟนเป็นคนทรงเจ้า เจ้าทรงที่โรมาตามผมไปกินเหล้าทุกที คุยกันสนุกมาก ระยะเวลาหนึ่งผมสมათานศีล เลิกกินเหล้าแล้ว เจ้าก็ชักอายน ๆ และเหินห่างไป”

๑. ผู้พูดสนิทสนมกับคนทรงเจ้า
๒. ผู้พูดกับคนทรงเจ้าไม่ได้พบปะกันบ่อย ๆ อีกแล้ว
๓. ผู้พูดเชื่อว่าการทรงเจ้าเป็นเรื่องที่ผิดร้ายแรง
๔. ผู้พูดกับคนทรงเจ้าเคยมีแนวประพฤติปฏิบัติเหมือนกัน

ผู้พูดไม่ได้ใช้คำที่เกี่ยวข้องกับความหมาย “ผิดร้ายแรง” กล่าวแต่เพียงว่าเมื่อผู้พูดเลิกกินเหล้าแล้ว เจ้าก็ชกอายุ การตีความในข้อนี้จึงไม่ถูกต้อง

คำกริยา ตีความ แสดงการคิดระดับความเข้าใจของผู้ตอบ ดัชนียามที่ให้ไว้ในกระบวนการคิดขั้นนี้ว่า เป็นความเข้าใจในการตีความ ข้อความหนึ่ง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับความหมายของข้อความที่กำหนดให้ เพื่อเข้าใจข้อความที่นำมาถามและใช้การกำหนดความหมายในระดับความเข้าใจเพื่อตอบคำถาม

๔. สื่อ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๒) ให้ความหมายของคำว่า สื่อ ไว้ว่า ก. ติดต่อกันถึงกัน เช่น สื่อความหมาย

คำกริยา “สื่อ” มักพบปรากฏกับคำนาม “ความหมาย” รวมเป็น “สื่อความหมาย” และใช้ถามเกี่ยวกับความเข้าใจเรื่องความหมายของคำหรือข้อความที่กล่าวถึง คำกริยา “สื่อความหมาย” พบใน ประโยคคำถามประเภทความเข้าใจ จำนวน ๒ ข้อ

ตัวอย่าง

ข้อใดสื่อความหมายได้ชัดเจน

๑. อาทิตย์ที่ ๑ ตุลาคม การไฟฟ้าจะดับไฟตั้งแต่ ๙.๐๐ น.
๒. วันที่ ๒๓ ตุลาคมนี้พวกเรานัดพบกันที่หน้าตึกสี่ เวลา ๖ โมงตรง
๓. วันนี้ผมจะไปกินข้าวด้วย ขอหมีกรอบสักจาน ต้มยำกุ้งสักถ้วยนะ
๔. พายุเมฆลาจะเคลื่อนเข้าสู่จังหวัดชุมพรประมาณปลาย ๓ โมง วันที่ ๒๘ เดือนนี้

(๒๖/๒๕๕๔)

คำกริยา “สื่อ สื่อความหมาย” ในที่นี้ เป็นกริยาที่แสดงติดต่อระหว่างข้อความที่ให้กับความคิดของผู้ตอบที่ต้องเข้าใจว่า ข้อความที่มีรายละเอียด ข้อมูลต่าง ๆ ที่ชัดเจน มีอะไรบ้าง คำว่า ชัดเจน ในประโยคคำถามนี้เป็นบริบทที่ชี้บ่งความเข้าใจจากเรื่องของข้อความนี้ ซึ่งในที่นี้มีหมายถึงมีความครบถ้วนตามข้อมูลที่ต้องการ

๒) คำกริยาที่ต้องพิจารณาจากบริบท

ประโยคคำถามประเภทความเข้าใจมีคำกริยาที่ต้องพิจารณาจากบริบทเท่าที่พบมี ๘ คำ ได้แก่ “เป็น พบ นำเข้า แสดง คือ มี ไม่ใช่ เสนอ”

คำกริยาเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นคำกริยาหลักในประโยคและต้องพิจารณาความหมายของบริบทเพื่อบ่งชี้วัตถุประสงค์การถามระดับความเข้าใจ ดังต่อไปนี้

๑. เป็น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมายคำว่า “เป็น” ไว้ว่า “ก. คำกริยาสำหรับแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำเพื่อให้เห็นว่าคำหน้าและคำหลังมีภาวะ คือความมี ความเป็น เกี่ยวข้องกันอย่างไร เช่น ท่านเป็นเจ้า เขาเป็นนาย”

คำกริยา “เป็น” มีความหมายเป็นกริยาที่ไม่มีใจความสมบูรณ์ในตัวเอง ต้องอาศัยคำที่ปรากฏร่วมที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายมาเติมจึงจะได้ใจความสมบูรณ์ พระยาอุปกิตศิลปสารเรียกคำกริยา “เป็น” ว่า “วิกตรรกกริยา”

สุรพล ชัยทองวงศ์วัฒนา (๒๕๓๒ : ๓๒) จำแนกคำกริยา “เป็น” ไว้ เป็นกริยาบ่งบอกลักษณะในภาษาไทย เช่นเดียวกับคำว่า “มี” โดยอธิบายว่า คำกริยา “เป็น” บ่งชี้ว่าหน่วยนามหน้าคำกริยาเป็นสิ่งเดียวกับหน่วยนามหลังคำกริยา และเรียกประเภทย่อยของคำกริยาเป็นว่า คำกริยาบ่งบอกลักษณะประเภทเทียบความ

จากคำอธิบายเกี่ยวกับคำกริยา “เป็น” ข้างต้นแสดงให้เห็นว่า คำกริยาเป็น ไม่มีเนื้อความในตัวเองที่จะสามารถบ่งชี้ระดับของคำถามประเภทความเข้าใจได้จึงต้องอาศัยบริบทของประโยคคำถามเป็นตัวชี้บ่งว่าเป็นคำถามระดับความเข้าใจ

คำกริยา “เป็น” ปรากฏในประโยคคำถามระดับความเข้าใจ จำนวน ๒๗ ข้อ

ตัวอย่าง

รัฐบาลได้พยายามจนสุดความสามารถที่จะตรึงราคาไฟฟ้าและน้ำประปาไว้จนไม่อาจฝืนต่อภาวะกดดันและจำเป็นต่อไปได้อีก (๒) จึงจำเป็นต้องขึ้นราคาไฟฟ้าและน้ำประปา (๓) เพราะรัฐบาลไม่มีเงินทุนที่จะนำมาจ่ายชดเชย อีกทั้งยังไม่เป็นธรรมต่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ(๔) นอกจากนี้ยังทำให้การพัฒนาประเทศเพื่อสร้างความเจริญให้แก่ชาชนบทต้องหยุดชะงักไปด้วยซึ่งขัดกับนโยบายสำคัญของรัฐบาล

ข้อใดเป็นสาระสำคัญของข้อความข้างต้น

๑. ตอนที่ (๑)
๒. ตอนที่ (๒)
๓. ตอนที่ (๓)
๔. ตอนที่ (๔)

คำกริยา “เป็น” จากตัวอย่างข้างต้น แสดงความเกี่ยวข้องของ ตัวเลือกกับการสรุปความจากเรื่องที่อ่าน บริบทที่บ่งชี้ว่าประโยคคำถามข้อนี้เป็นประโยคคำถาม ประเภทความเข้าใจคือ คำว่า “สาระสำคัญ” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๒) ให้ ความหมาย คำ สาระ ว่า น.แก่น, เนื้อแท้, ข้อความ, ถ้อยคำ, เรื่องราว ส่วนคำ “สำคัญ” หมายความว่า “ว. พิเศษกว่าธรรมดา เช่น เรื่องสำคัญ มีคุณค่า เช่น ของสำคัญ มีชื่อเสียง เช่น คนสำคัญ” สาระสำคัญจึงรวมความหมายได้ว่า “เป็นข้อความสำคัญของเรื่อง” การที่จะรู้ ข้อความสำคัญของเรื่องที่นำมาเขียนเป็นข้อความใหม่ แสดงความหมายว่าต้องมีความเข้าใจ เรื่องแล้วนำมาสรุป เป็นคำตอบได้

นอกจากบริบทที่บ่งชี้คำถามระดับความเข้าใจในตัวอย่าง ข้างต้น บริบทที่มีความหมายแสดงการคิดระดับเข้าใจ มีดังนี้ ความหมาย สาระสำคัญ จุดมุ่งหมาย ใจความสำคัญ จุดประสงค์ แนวคิดสำคัญ คำเหล่านี้ เป็นเรื่องที่ถูกถามตามความคิด ในชั้นความเข้าใจ

๒.พบ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๒) ให้ความหมาย คำว่า “พบ” ไว้ว่า “เห็น(ใช้แก่อาการเห็นซึ่งต่อเนื่องกับกริยาอื่น เช่น ชุตพบ ค้นพบ ไปพบ หา พบ), ปะ, ประสบ, เจอะ”

คำกริยา “พบ” นี้ ปรากฏในประโยคคำถามเพียงข้อเดียว และ เป็นคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง โดยยกตัวอย่างสถานการณ์ตามเนื้อเรื่องแล้วให้ผู้ตอบตีความ เกี่ยวกับเนื้อเรื่องตามคำถามนั้น คำกริยาพบในตัวอย่างดังต่อไปนี้ จึงไม่แสดงความหมายบ่งชี้ วัตถุประสงค์การถามระดับความเข้าใจ

ตัวอย่าง

เมื่อมอมพบนายตอนท้ายเรื่อง เหตุใดในที่สุดนายจึงยอมให้มอมติดตามนายไป

๑. นายสงสารมอม
๒. นายตระหนักรู้ว่ามอมเป็นเพื่อนผู้ซื่อสัตย์
๓. นายซาบซึ้งในความจงรักภักดีของมอม
๔. นายประจักษ์ว่ามอมเป็นสมบัติล้ำค่าที่เหลืออยู่เป็นสิ่งสุดท้าย

(๕/๒๕๕๑)

คำกริยา “พบ” จากตัวอย่างข้างต้น คำกริยาที่ปรากฏใน ประโยคคำถามนี้ไม่ได้บอกความหมายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การถามระดับความเข้าใจ แต่เป็น การทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง บริบทที่บ่งชี้คำถามระดับความเข้าใจในคำถามนี้จึง พิจารณาจากทั้งส่วนคำถามและส่วนคำตอบที่ต้องพิจารณาตีความจากเนื้อเรื่องนั่นเอง

๓. นำเข้า

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมาย คำว่า “นำเข้า” ไว้ว่า “ก. ไปข้างหน้า เช่น นำขบวน นำเสด็จ, ออกหน้า เช่น วิ่งนำ, เริ่มต้นโดยมีผู้อื่นหรือสิ่งอื่นตามหรือทำตาม เช่น นำสวด นำวิ่ง, พา เช่น นำเที่ยว นำไป นำมา”

คำกริยา “นำเข้า” พบในประโยคคำถามที่ถามเกี่ยวกับเนื้อหา ในเรื่อง โดยผู้อ่านต้องตีความจากเนื้อหาที่กำหนดให้ การจะตีความเรื่องได้ต้องใช้การคิดระดับ ความเข้าใจ คำถามข้อนี้จึงอยู่ในคำถามระดับความจำ พบในประโยคคำถามเพียง ๑ ข้อ เท่านั้น

ตัวอย่าง

สิ่งที่พระนางมัทรีนำเข้าในป่ามีกี่อย่าง

๑. ๕ อย่าง
๒. ๔ อย่าง
๓. ๓ อย่าง
๔. ๒ อย่าง

(๒๐/๒๕๔๑)

คำว่า “นำเข้า” จากตัวอย่างข้างต้น ไม่ได้มีความหมายบ่งชี้ คำถามระดับความเข้าใจ แต่เป็นคำกริยาที่แสดงเนื้อหาเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ประโยคคำถามข้อนี้วัด การคิดระดับความเข้าใจ เพราะเป็นประโยคคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาซึ่งต้องเข้าใจเรื่องแล้วตีความ คำถามนั้น

๔. แสดง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมาย คำว่า “แสดง” ไว้ว่า “ก. ชี้แจง อธิบาย บอกข้อความให้รู้ เช่น แสดงธรรม แสดงปาฐกถา ทำให้ ปรากฏออกมา เช่น แสดงตัว แสดงหลักฐาน”

คำกริยา “แสดง” ในที่นี้มีความหมายถึง การปรากฏของสิ่งที่ ตามตามเนื้อเรื่อง เท่าที่พบมีจำนวน ๗ ข้อ

ตัวอย่าง

คำประพันธ์ต่อไปนี้แสดงจุดมุ่งหมายของกวีตามข้อใด

“อวยพรคณะปราชญ์พร้อม	พิจารณา	เทอญพ่อ
ไฉนวิรุทธบรรหาร	เหตุด้วย	
จงเฉลิมแหล่งพสุธาร	เจริญรอด	หิงแฮ
มลายโลกอย่ามลายม้วย	อรรถอื่นอัญขยม”	

๑. อวยพรแก่กวีทั้งหมด
๒. ให้งานของตนเป็นอมตะ
๓. ให้ปวงปราชญ์ช่วยวิจารณ์งานของตน
๔. ให้งานของตนเป็นเครื่องเฉลิมแผ่นดิน

(๙๖/๒๕๔๕)

คำกริยา “แสดง” จากตัวอย่างข้างต้น มีบริบทที่บ่งชี้ว่าเป็นประโยคคำถามระดับความเข้าใจคือ แสดงจุดมุ่งหมายของกวี เนื่องจากผู้ตอบคำถามต้องอ่านคำประพันธ์ แปลคำศัพท์ สรุปความจากข้อความที่นำมาเพื่อให้รู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้เขียนบทประพันธ์

นอกจากตัวอย่างข้างต้น คำกริยา “แสดง” มักปรากฏร่วมกับคำสำคัญที่ใช้ทดสอบเรื่องความเข้าใจ ได้แก่ อารมณ์ของผู้ประพันธ์ จุดมุ่งหมาย เจตนา แนวคิด น้ำเสียง

๕. คือ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมายของคำว่า “คือ” ไว้ว่า “สัน. เท่ากับ ได้แก่ , ก. เป็น” คำว่า “คือ” ไม่มีความหมายบ่งชี้วัตถุประสงค์การถาม ต้องอาศัยบริบทของประโยคคำถามเป็นตัวบ่งชี้ว่า ทดสอบวัตถุประสงค์คำถามประเภทใด

สุรพล ชัยทองวงศ์วัฒนา (๒๕๓๒ : ๓๒) จำแนกคำกริยา “คือ” เป็นกริยาบ่งบอกลักษณะในภาษาไทย โดยอยู่ในคำกริยาประเภทเทียบความเช่นเดียวกับคำกริยา เป็น ใช้ในบริบทที่หน่วยนามหน้าคำกริยาเป็นสิ่งเดียวกับหน่วยนามที่อยู่หลังคำกริยา คำกริยา “คือ” พบในประโยคคำถามประเภทระดับความเข้าใจ จำนวน ๗ ข้อ

ตัวอย่าง

ปะการังเป็นแหล่งพักพิงของปลาตัวเล็ก แต่ปัจจุบันถูกพ่อค้าปลาตู้ทำลายโดยใช้วิธีฉีดพ่นยาสลบไปตามคอกปะการัง เพื่อจับปลาที่สวยงาม ๑ ไปขาย มีผลทำให้ปะการังตายไปด้วย เมื่อปะการังตาย ปลาเล็ก ปลาน้อย ซึ่งเป็นอาหารของปลาใหญ่ก็ถูกทำลายปะการังเปรียบเสมือนหม้อข้าวของชาวประมง การทำลายปะการังจึงเท่ากับเป็นการทุบหม้อข้าวของชาวประมงจำนวนมาก

ข้อใดคือจุดประสงค์สำคัญของผู้เขียนข้อความนี้

๑. ให้ความรู้เกี่ยวกับวงจรสิ่งมีชีวิตในทะเล
๒. ให้คนไทยตระหนักถึงคุณค่าของปะการัง

๓. สร้างจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์พันธุ์ปลาทะเล
๔. รณรงค์ต่อต้านการจำหน่ายและการเลี้ยงปลาตู้

(๔๗/๒๕๕๗)

คำกริยา “คือ” จากตัวอย่างข้างต้นมีบริบทที่บ่งชี้ให้เห็นว่าเป็นประโยคคำถามประเภทความเข้าใจคือ จุดประสงค์สำคัญของผู้เขียนข้อความนี้ จุดประสงค์ของผู้เขียนเป็นสิ่งที่ผู้เขียนต้องสรุปจากข้อความที่กำหนดให้ เป็นการวัดความเข้าใจในการอ่านเรื่องของผู้เขียน

นอกจากตัวอย่างข้างต้น บริบทที่พบในประโยคคำถามที่วัดระดับความเข้าใจที่พบปรากฏร่วมกับคำว่า “คือ” ได้แก่ แนวคิด สาระสำคัญ ทรรศนะของผู้เขียน จุดมุ่งหมายของผู้เขียน จุดประสงค์ เจตนา

๖. มี

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๒) ให้ความหมายคำว่า “มี” ไว้ว่า “ก. ถือครองเป็นเจ้าของ, อยู่ในครอบครอง, เช่น มีเงิน มีลูก, ประกอบด้วย เช่น อริยสัจ ๔ มี ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค, ปรากฏ เช่น มีดาวหางขึ้นในท้องฟ้า, เกิด เช่น มีโรคระบาด, คงอยู่ เช่น มีคนอยู่ใหม่”

คำกริยา “(ไม่)/มี” ในที่นี้มีความหมายถึง สิ่งที่ปรากฏอยู่ในประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบ เท่าที่พบในประโยคคำถามระดับความเข้าใจ มีจำนวน ๑๘ ข้อ

ตัวอย่าง

ข้อใด**ไม่มี**การใช้คำที่แสดงความหมายตรงกันข้าม

๑. กระจุกกระจายไปพรายพร้อย
๒. สอดเด่นแซมด้อยดอกสร้อยสรวง
๓. เหลื่อมหลีบลึกตื้นหมิ่นหลีบลวง
๔. หลากห้องหลายห้วงเกินลวงรู้

(๘๐/๒๕๕๔)

คำกริยา “มี” จากประโยคคำถามข้างต้น ไม่ได้แสดงความหมายที่ทำให้จำแนกประเภทของคำถามได้โดยตรง ส่วนที่แสดงว่าผู้ตอบต้องใช้ความเข้าใจในการตอบประโยคคำถามนี้ คือ การใช้คำที่แสดงความหมายตรงกันข้าม การพิจารณาเรื่องความหมายของคำจากในตัวเลือกลักษณะนี้ผู้ตอบต้องเข้าใจความหมายของคำแต่ละคำว่ามี ความหมายอย่างไร ซึ่งต้องใช้การแปลความหมายของคำศัพท์ที่พบว่าคำใดตรงข้ามกับคำใด

นอกจากบริบทที่บ่งชี้คำถามระดับความเข้าใจข้างต้นแล้ว คำกริยา “มี” มักปรากฏร่วมกับบริบทที่แสดงความเข้าใจ ได้แก่ คำว่า สาระสำคัญ จุดประสงค์ ความหมาย วัตถุประสงค์ ความหมาย

๗. ไม่ใช่

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมาย คำว่า “ใช่” ไว้ว่า “ว. คำรับรองแสดงว่า เป็นเช่นนั้น เป็นอย่างนั้น ถูก แน่ บางทีก็ใช้เป็นคำ ปฏิเสธหมายความว่า ไม่ใช่ เช่น ใช่ คน ใช่สัตว์ ใช่ว่า”

คำกริยา “ใช่” ที่ใช้ในประโยคคำถามนี้ มีความหมายตาม พจนานุกรมว่า ถูก กล่าวคือ ผู้ถามต้องการถามย้ำความถูกต้อง เพื่อให้ผู้ตอบเลือกตอบได้

คำกริยา “ใช่และไม่ใช่” เท่าที่พบปรากฏในประโยคคำถามระดับ ความเข้าใจ จำนวน ๔ ข้อ

ตัวอย่าง

หวังเป็นเกือกทองรองบาทา	พระผู้วงศ์เทวาอันปรากฏ
จะขอพระบุตรมียศ	ให้โอรสข้าน้อยตั้งจินดา
อันกรุงไกรไอศูรย์ทั้งสอง	จะเป็นทองแผ่นเดียวไปวันหน้า
ขอพำนักพักฝั่งพระเดชา	ไปกว่าชีวิตจะบรรลัย

ข้อใดไม่ใช่คำนำเสียงที่ปรากฏในคำประพันธ์ข้างต้น

๑. อ่อนนุ่ม
๒. ถ่อมตน
๓. ย่าเริง
๔. ทะนงในศักดิ์ศรี

(๙๐/๒๕๔๒)

คำกริยา “ไม่ใช่” จากตัวอย่างข้างต้น มีบริบทที่บ่งชี้ระดับการ คิดชั้นความเข้าใจของประโยคคำถามนี้คือ “คำนำเสียง” คำว่า “คำนำเสียง” ตามความหมายของ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) หมายความว่า น. กระแสเสียง คำพูด โดยปริยาย หมายถึง คำพูดที่สื่อให้รู้อารมณ์ที่มีอยู่ในใจ การพิจารณาคำนำเสียงนี้ต้องใช้การตีความเรื่องที่อ่าน ซึ่งเป็นขั้นความเข้าใจในเนื้อเรื่อง

นอกจากบริบทที่บ่งชี้คำถามระดับความเข้าใจข้างต้นแล้ว คำกริยา “ไม่ใช่/ใช่” มักปรากฏร่วมกับบริบทที่แสดงความเข้าใจ ได้แก่ สาระ น้ำเสียง ทรรศนะ ของผู้สังสาร สารจากเรื่อง

๘. เสนอ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมายของคำว่า “เสนอ” ไว้ว่า “ก.ยื่นต่อ เช่น เสนอหนังสือ, นำขึ้นอ้าง เช่น เสนอหลักฐาน ยกขึ้นกล่าว เช่น เสนอรายงาน, บอกให้รู้ เช่น เสนอเรื่อง, แสดงให้เห็น เช่น เสนอหน้า, ชักนำให้รู้จัก เช่น เสนอชื่อ”

คำกริยา “เสนอ” เป็นกริยาที่มีความหมายว่า แสดงให้เห็น ซึ่งต้องมีบริบทที่เป็นส่วนขยายมาแสดงให้ทราบเนื้อความที่ถามด้วย

คำกริยา “เสนอ” เท่าที่ปรากฏในประโยคคำถามระดับความเข้าใจ มีจำนวน ๑ ข้อ

ตัวอย่าง

“ความคิดที่ว่าผู้หญิงเป็นเพศที่ละเอียดอ่อนกว่าผู้ชาย รักสวยรักงาม ไม่ค่อยใช้เหตุผล แต่มีญาณหยั่งรู้อะไรบางอย่างที่ดีกว่าผู้ชาย ฯลฯ ล้วนเป็นความคิดที่ได้มาจากบทบาททางสังคมและเศรษฐกิจของผู้หญิงในสมัยก่อนเสียเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้น ‘ธาตุแท้’ ของผู้หญิงตามความเข้าใจของคนทั่วไปนั้นเอาเข้าจริงแล้วก็เป็นวัฒนธรรมนั้นก็คือเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเอง จะมีในธรรมชาติความเป็นผู้หญิงจริง ๆ หรือเปล่าก็ไม่ทราบได้”

ข้อความข้างต้นเสนอประเด็นถกเถียงในเรื่องใด

๑. ความคิดของผู้หญิง
๒. บทบาทของผู้หญิง
๓. ธรรมชาติของผู้หญิง
๔. วัฒนธรรมของผู้หญิง

(๔๖/๒๕๔๓)

คำกริยา “เสนอ” จากตัวอย่างข้างต้น แสดงเนื้อความที่ต้องการถามคือประเด็นถกเถียง ซึ่งผู้ตอบจะต้องตีความจากเรื่องที่ว่า ผู้เขียนต้องการเสนอเรื่องใด แล้วจึงจะสามารถนำมาสรุปเป็นคำตอบของคำถาม

นอกจากบริบทข้างต้นแล้ว คำกริยา “เสนอ” ในประโยคคำถามนี้ เป็นการถามเพื่อแสดงความคิดเห็นให้ปรากฏ เช่น เสนอประเด็น เสนอสาระสำคัญ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็น เนื้อความที่ถามเป็นการถามเรื่องความเข้าใจในเรื่องที่ได้รับมานั้น

การศึกษาคำกริยาในคำถามที่ทดสอบการคิดระดับความเข้าใจพบว่า มีคำกริยาที่มีความหมายบ่งชี้วัตถุประสงค์การถามระดับความเข้าใจ ๓ คำ ได้แก่ “อนุমান สรุป ตีความ” ส่วนคำกริยาที่ต้องพิจารณาจากบริบทนั้นมีบริบทที่ช่วยบ่งชี้ระดับความเข้าใจ ได้แก่ ความหมาย สาระสำคัญ จุดมุ่งหมาย ใจความสำคัญ จุดประสงค์ แนวคิดสำคัญ

อารมณ์ของผู้ประพันธ์ เจตนา บริบทเหล่านี้ทำให้ทราบว่าต้องใช้ความสามารถด้านความเข้าใจ ในการตอบคำถาม

๓.๓ การใช้คำกริยาในคำถามระดับการนำไปใช้

บลูมและคณะ (Bloom and et al., 1956) ได้กล่าวถึง เกณฑ์การจำแนกคำถาม ระดับการนำไปใช้ ไว้ว่า “The use of abstractions in particular and concrete situations .The abstractions may be in the form of general ideas, rules of procedures, or generalized methods. The abstractions may also be technical principles, ideas, and theories which must be remembered and applied.” มีสาระสำคัญว่า “การรู้จักนำความรู้ความจำ กฎเกณฑ์ หลักการและวิธีดำเนินการ ต่าง ๆ ที่เป็นความคิดนามธรรมของเรื่องราวที่ได้เรียนรู้ไปแล้วไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาได้”

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (๒๕๓๓) ให้ความหมายประโยคคำถามประเภทการนำไปใช้ ว่าหมายถึง คำถามที่ต้องการให้ผู้ตอบใช้ความสามารถในการนำเอากฎเกณฑ์ หลักการ และวิธีดำเนินการต่าง ๆ ของเรื่องราวที่ได้เรียนรู้ไปแล้วไปใช้ในการแก้ปัญหาได้

คำอธิบายลักษณะประโยคคำถามประเภทการนำไปใช้จะเห็นว่าผู้ตอบต้องใช้ กระบวนการคิด ๓ ระดับรวมกันเป็นลำดับ คือ ระดับความรู้ความจำ ระดับความเข้าใจ และระดับนำไปใช้

จากการศึกษาพบว่า คำถามระดับการนำไปใช้ มี ๕๓ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๖ จากจำนวนข้อสอบ ๕๐๐ ข้อ คำกริยาที่พบมีเพียงคำเดียว คือ คำกริยาที่บ่งชี้วัตถุประสงค์ การถามโดยตรงประเภทเดียวกันเท่านั้น คือ คำว่า “ใช้”

คำกริยาที่บ่งชี้วัตถุประสงค์การถามโดยตรง

คำกริยาที่พบมีเพียงคำเดียว คือ คำว่า ใช้ โดยมีลักษณะดังนี้

ใช้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับพุทธศักราช ๒๕๔๒ ให้ความหมายของคำว่า “ใช้” ไว้ว่า ก. บังคับให้ทำ เช่น ใช้งาน จับจ่าย เช่น ใช้เงิน เอามาทำ ให้เกิดประโยชน์ เช่น ใช้เรือ ใช้รถ ชำระในคำว่า ใช้หนี้ ตอบแทน ให้ทดแทน เช่น เมื่อเขา เลี้ยงเรา เราต้องเลี้ยงใช้เขา เป็นต้น

คำกริยา “ใช้” ในที่นี้ หมายถึงเอามาทำให้เกิดประโยชน์ ความหมายของ คำกริยา “ใช้” บ่งชี้กระบวนการคิดระดับนำเอากฎเกณฑ์ หลักการ และวิธีดำเนินการต่าง ๆ ของเรื่องราวที่ได้เรียนรู้ไปแล้วไปใช้ในการแก้ปัญหาได้

ตัวอย่าง

ข้อใดใช้ราชาศัพท์ได้ถูกต้อง

๑. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชานุญาตแก่พสกนิกรทุกหมู่เหล่า
๒. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระราชนัดดาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
๓. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเป็นอาจารย์ของนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
๔. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงมีพระราชเสาวนีย์ให้จัดอาหารแห้งและน้ำดื่มไปแจกผู้ประสบอุทกภัย

(๒๙/๒๕๔๔)

คำกริยา “ใช้” ในตัวอย่างข้างต้น เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบต้องมีความรู้ความจำและความเข้าใจเรื่องหลักการใช้คำราชาศัพท์และนำคำศัพท์และหลักการมาใช้กับตัวอย่างข้อความซึ่งเป็นสถานการณ์ใหม่ คำกริยา “ใช้” ในประโยคคำถามนี้ตรงกับเกณฑ์การจำแนกที่กล่าวว่า เป็นการนำความรู้ที่ได้ไปใช้จริง โดยสามารถนำความรู้ที่มีไปประยุกต์ใช้ จากความรู้เดิมที่มีโดยเปรียบเทียบกับสถานการณ์ใหม่ที่มีให้ได้

การศึกษาการใช้คำกริยาในคำถามที่ทดสอบความคิดระดับการนำไปใช้เท่าที่พบ มีคำกริยาที่มีความหมายบ่งชี้วัตถุประสงค์การถามโดยตรงเพียง ๑ คำ คือ คำว่า “ใช้” ซึ่งแสดงความคิดระดับการนำไปใช้ ส่วนบริบทที่บ่งชี้วัตถุประสงค์การถามระดับการนำไปใช้เท่าที่พบ ได้แก่ ราชาศัพท์ สำนวน มารยาทในการสื่อสาร ทักษะการสื่อสาร บริบทเหล่านี้ช่วยให้ทราบว่าจะต้องใช้การคิดระดับการนำไปใช้ในการตอบคำถาม

๓.๔ การใช้คำกริยาในคำถามระดับการวิเคราะห์

บลูมและคณะ (Bloom and et al.,1956) ได้กล่าวถึง เกณฑ์การจำแนกคำถามระดับวิเคราะห์ไว้ว่า “The breakdown of a communication into its constituent elements or parts such that the relative hierarchy of ideas is made clear and/or the relations between the ideas expressed are made explicit. Such analyses are intended to clarify the communication, to indicate how the communication is organized, and the way in which it manages to convey its effects, as well as its basic and arrangement.” มีสาระสำคัญว่า “การวิเคราะห์มีวัตถุประสงค์ในการแยกแยะความคิดหรือความสัมพันธ์ของเรื่องราวหรือเหตุการณ์จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างแจ่มชัดเพื่อบ่งชี้ให้เห็นว่าส่วนย่อยรวมเป็นส่วนใหญ่ได้อย่างไรหรือมีระบบจัดกลุ่มอย่างไร”

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (๒๕๓๓) ให้ความหมายของประโยคคำถามประเภทการวิเคราะห์ว่า หมายถึง คำถามที่ต้องการให้ผู้ตอบใช้ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวหรือเหตุการณ์ของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นว่าเป็นส่วนย่อยของสิ่งใด

ประโยคคำถามแบบเลือกตอบระดับการวิเคราะห์พบเป็นจำนวนมากถึง ๒๑๐ ข้อ จากจำนวนข้อสอบ ๕๐๐ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๔๑ คำกริยาที่พบในประโยคคำถามระดับการวิเคราะห์ เท่าที่พบ จำแนกได้เป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑) คำกริยาที่บ่งชี้วัตถุประสงค์การถามโดยตรง

คำกริยาที่มีความหมายบ่งชี้วัตถุประสงค์การวิเคราะห์โดยตรงประเภทนี้เท่าที่พบ มี ๗ คำได้แก่ “ใกล้เคียง ต่าง แตกต่าง ตรง สัมพันธ์ แผง ประกอบ พรรณนา”

๑. ใกล้เคียง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๒) ให้ความหมายของคำว่า “ใกล้เคียง” ไว้ว่า “ก. จวน, เกือบ, เคียง, ไม่ห่าง”

คำกริยา “ใกล้เคียง” มีความหมายในเชิงการประมาณว่ามีการเปรียบเทียบว่าใกล้เคียงกับตัวเลือกที่ถูกที่สุด พบในประโยคคำถามระดับการวิเคราะห์ ดังนี้

ตัวอย่าง

“ผู้มีตำแหน่งสูงต้องมีแผลใต้น้อยที่สุด ไม่มีเลยยิ่งดี และต้องมีศัตรูใต้น้อยที่สุด แต่ยอมเป็นไปไม่ได้เพราะกว่าจะขึ้นมาถึงที่สูง อาจสร้างศัตรูโดยไม่รู้ตัว ศัตรูที่น่ากลัวมากคือคนใกล้ชิด

ดังมีคำกล่าวที่ว่า คนที่ไว้ใจไม่ได้มากที่สุดคือคนที่ใกล้ตัวเรามากที่สุด มหาบุรุษที่แท้จริงนอกจากจะรู้จักใช้คนแล้ว ยังต้องรู้จักเลือกไว้ใจคนอื่นอีกด้วย”

ข้อเตือนใจในข้อความข้างต้นใกล้เคียงกับข้อใด

๑. ยิ่งสูง ยิ่งหนาว
๒. ชีวิตคือการต่อสู้ ศัตรูคือยากำลัง
๓. อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจคน จะจนใจเอง
๔. ช้างสาร งูเห่า ข้าเก่า เมียรัก สิ่งนี้ไม่ควรไว้ใจ

(๕๓/๒๕๔๓)

จากตัวอย่างข้างต้น คำกริยา “ใกล้เคียง” เป็นคำกริยาที่มีความหมายเชิงเปรียบเทียบว่า ข้อเตือนใจที่พบในข้อความข้างต้นคือข้อใด คำกริยา “ใกล้เคียง” เป็นคำกริยาหลักเพื่อบ่งชี้วัตถุประสงค์การทดสอบระดับการวิเคราะห์เนื่องจากต้องเปรียบเทียบแยกแยะความสัมพันธ์ระหว่างข้อความที่กำหนดให้กับตัวเลือก

๒. ต่าง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับพุทธศักราช ๒๕๕๒ ให้ความหมายของคำว่า “ต่าง” ไว้ว่า “ว. ว่า ผิดแผก ไม่เหมือนเดิม แตกต่าง ไม่เหมือนกัน ผิดกัน”

คำกริยา “ต่าง” ในที่นี้มีความหมายเพื่อเปรียบเทียบสิ่งที่ต้องการถาม การเปรียบเทียบต้องใช้การวิเคราะห์บอกความแตกต่าง คำ “ต่าง” เป็นคำกริยาหลักเพื่อบ่งชี้วัตถุประสงค์การทดสอบระดับการวิเคราะห์ เท่าที่พบมีเพียง ๑ ข้อ

ตัวอย่าง

แนวคิดในคำประพันธ์ข้อใดต่างกับข้ออื่น

๑. ชาตีสยามผิยามตก	ไรรยาก ไฉนหนาว
ยังแต่ตัวยังต้อง	หอนได้ภัยมี
๒. กรุงศรีอยุธยา	ไปขาด ดีเลย
๓. หากสยามยังอยู่ยัง	ย็นยง
เราก็เหมือนอยู่คง	ชีพด้วย
๔. ไทยคงเอกราชด้วย ฝีมือ	ไทยเอย

(๖๗/๒๕๕๒)

คำกริยา “ต่าง” จากตัวอย่างข้างต้น ซึ่งมีความหมายในเชิงเปรียบเทียบ การจะเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ได้ ผู้ตอบต้องใช้กระบวนการคิดระดับการวิเคราะห์เรื่องแยกแยะประเด็นย่อยว่าประเด็นใดคือแนวคิดที่เหมือนและต่างจากข้ออื่น

๓. แยกต่าง

ความหมายของคำกริยา “แยกต่าง” บ่งชี้กระบวนการคิดระดับวิเคราะห์เรื่องราวหรือเหตุการณ์โดยเปรียบเทียบระหว่างข้อความ

คำกริยา “แยกต่าง” บ่งชี้กระบวนการคิดระดับการวิเคราะห์โดยใช้ แสดงถึงเปรียบเทียบ บรรยายเหตุและผล เป็นต้น

ประโยคคำถามที่ใช้คำกริยา “แยกต่าง” เป็นคำกริยาหลักเพื่อ บ่งชี้วัตถุประสงค์การทดสอบระดับวิเคราะห์เท่าที่พบมีจำนวน ๑ ข้อเท่านั้น

ตัวอย่าง

ความหมายของคำประพันธ์ในข้อใดแตกต่างไปจากกลุ่ม

๑. ริระแคะกำมปู	หาเลือด
๒. อุตรিরองน้ำค่าง	ใส่น้ำสาคร
๓. จักเจียนจอมปลวกเตี้ย	เต็มภู เขาแฮ
๔. เบียดเบียนเจียดพิษงู	เพิ่มพิษ นาคนา

(๓๔/๒๕๔๑)

คำว่า “ต่างและแยกต่าง” เป็นคำกริยาที่มีความหมายบอกความสัมพันธ์ หรือเปรียบเทียบ ว่าเนื้อความในคำตอบข้อหนึ่งไม่เหมือนกับข้ออื่น ผู้ตอบต้องพิจารณาแยกแยะโดยเปรียบเทียบว่ามีข้อใดที่มีเนื้อความ “ต่างและแยกต่าง” กับข้ออื่น คำว่า “ต่างและแยกต่าง” อย่างไร

๔. ตรง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมาย คำว่า “ตรง” ไว้ว่า “ว. ถูกต้องตาม เช่น ตรงเป้าหมาย ตรงกัน ว. เหมือนกัน เช่น ความคิดตรงกัน เป็นแนวเดียวกัน เช่น เข้าแถวให้ตรงกัน”

คำกริยา ตรง ในที่นี้มีความหมายว่าถูกต้องตามเนื้อหาของเรื่อง ความหมายของ คำกริยา “ตรง” บ่งชี้กระบวนการคิดระดับการวิเคราะห์ ซึ่งเป็น การเปรียบเทียบความเหมือนของส่วนคำถามและส่วนตัวเลือก

ประโยคคำถามที่ใช้คำกริยา “ตรง” เป็นคำกริยาหลักเพื่อบ่งชี้ วัตถุประสงค์การทดสอบระดับการนำไปใช้ เท่าที่พบมีจำนวน ๓ ข้อ

ตัวอย่าง

นายแพทย์สุรชัยได้พูดสรุปการบรรยายเรื่องมะเร็งปอดว่า “สาเหตุส่วนใหญ่ของมะเร็งปอดเกิดจากการสูบบุหรี่ ดังนั้นจึงควรเลิกสูบบุหรี่เพราะจะมีผลในการลดอัตราเสี่ยงต่อการเกิด

มะเร็งปอดได้อย่างมาก นอกจากนี้ยังไม่เป็นอันตรายต่อคนใกล้เคียงและเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจทั้งส่วนตัวและส่วนรวมอีกด้วย”

จุดมุ่งหมายของผู้พูดตรงกับข้อใด

๑. พูดให้กำลังใจ
๒. ชี้แจงให้เข้าใจ
๓. อธิบายให้เห็นจริง
๔. ชักชวนให้ทำตาม

(๔๒/๒๕๔๓)

คำกริยา “ตรง” จากตัวอย่างข้างต้นมีเนื้อความบ่งชี้ว่าต้องมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างข้อความที่กำหนดกับข้อความในตัวเลือกเพื่อพิจารณาหาคำตอบ คำกริยา “ตรง” ที่ปรากฏในประโยคคำถามระดับการวิเคราะห์ย่อมต้องใช้ความคิดในระดับความรู้ความจำ ระดับความเข้าใจ และระดับการนำไปใช้ด้วย

๕. สัมพันธ์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับพุทธศักราช ๒๕๕๒ ให้ความหมายของคำว่า “สัมพันธ์” ว่า “ก.ผูกพัน เกี่ยวข้อง”

ความหมายของคำกริยา “สัมพันธ์” ในที่นี้ใช้บ่งชี้กระบวนการคิดระดับวิเคราะห์โดยพิจารณาความเกี่ยวข้องขององค์ประกอบจากส่วนใหญ่ ๆ มาสู่ส่วนที่ย่อยกว่า เป็นการเปรียบเทียบ บอกเหตุและผล จัดหมวดหมู่ วิเคราะห์จุดประสงค์ชี้แยกแยะเรื่องราวหรือเหตุการณ์ของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นว่าเป็นส่วนย่อยของสิ่งใด

ตัวอย่าง

"วรรณกรรมบันทึกสิ่งที่ประวัติศาสตร์ไม่ได้บันทึกไว้"

คำกล่าวนี้สัมพันธ์กับความในข้อใด

๑. กำแพงรอบขอบคูก็ดูลึก
๒. ไม่น่าศีกอ้ายพม่าจะมาได้
๓. ยังให้มันข้ามเข้าเอาเวียงชัย
๔. โอ้อ่างไรเหมือนบุรีไม่มีชาย

(๖/๒๕๕๑)

เมื่อประโยคคำถามให้วิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างข้อความที่มีให้กับตัวเลือกที่สัมพันธ์กัน ผู้ตอบต้องคิด วิเคราะห์เชื่อมโยงเหตุผล และความสัมพันธ์ จึงจะตอบคำถามได้

๖. แฝง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมายของคำว่า “แฝง” ไว้ว่า “ก. หลบ แอบ ซ่อน เร้น โดยอาศัยสิ่งกำบัง ว. เคลือบคลุม, ที่ซ่อนเร้น เช่น ความร้อนแฝง”

ความหมายของคำว่า “แฝง” แสดงการวิเคราะห์ เนื่องจากผู้ตอบต้องวิเคราะห์ส่วนประกอบสิ่งที่ผู้ถามต้องการหาจากข้อความที่ให้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ตอบต้องแยกแยะประเด็นออกมาเอง เนื่องจากไม่ได้แสดงให้เห็นได้โดยตรง ใช้บ่งชี้กระบวนการคิดวิเคราะห์ โดยพิจารณาความเกี่ยวข้องหรือสิ่งที่มีอยู่ในเนื้อความที่ต้องการถาม

ตัวอย่าง

ข้อความต่อไปนี้แฝงข้อคิดตามข้อใด

“ก่อนที่ทุกคนจะหันไปกินอาหารเม็ดเหมือนนักบินอวกาศ เรื่องความทุกข์ของชาวนาวิกังยังจะเป็นแรงสร้างความสะเทือนใจแก่กวียุคคอมพิวเตอร์สืบต่อไป”

๑. ชาวนาได้ได้รับความไม่เป็นธรรมทุกยุคทุกสมัย
๒. ความทุกข์ของชาวนาเป็นแรงบันดาลใจของกวีเสมอ
๓. ความสะเทือนใจของกวีสัมพันธ์กับความทุกข์ของชาวนา
๔. แม้ประเทศจะพัฒนาไปสู่ความเจริญแล้ว ชาวนา ก็ยังมีความสำคัญอยู่

(๗๗/๒๕๔๕)

คำกริยา “แฝง” จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นว่ามีอยู่โดยไม่ชัดเจน ซึ่งสิ่งสำคัญที่ผู้ถามต้องการให้หาคำตอบ คือ เรื่องข้อคิดที่ได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ตอบจะต้องวิเคราะห์เองจากเรื่อง

๗. พรรณนา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมายของคำว่า “พรรณนา” ไว้ว่า “ก. กล่าวเป็นเรื่องราวอย่างละเอียดให้ผู้ฟังเห็นเป็นภาพ”

ความหมายของคำกริยา “พรรณนา” บ่งชี้วัตถุประสงค์การทดสอบเรื่องการวิเคราะห์ เพราะการจะพิจารณาเรื่องการพรรณนาได้ ต้องสามารถ บอกองค์ประกอบซึ่งเป็นส่วนย่อยที่ประกอบกันเป็นข้อความ

ตัวอย่าง

ข้อใดพรรณนาเนื้อความต่างจากกลุ่ม

๑. เห็นละหานธารน้ำไหลหลั่ง	ร่มไทรใบบังสุริยศรี
๒. พิศไถ่ไถ่ว่าไถ่	พิศอ่อนคือศศิธร แจ่มฟ้า

๓. วายุวิเวกพัฒมาเฉื่อยฉิว ไบพฤษภษาปลิวรวงระรูปเย็นทุกเส้นหญ้า
๔. กะลิงกลางนางนวลนอนเรียง พระยาลอกลอเคียง แอนเอียงอีโก้โงงเทง

(๙๑/๒๕๔๓)

ประโยคคำถามข้อนี้ ให้พิจารณาการพรรณนาเนื้อความโดย
ถามความแตกต่างจากข้ออื่น ผู้ตอบต้องวิเคราะห์ได้ว่า ข้อความในตัวเลือกใดมีการพรรณนา
แล้วนำมาเปรียบเทียบความต่างของแต่ละข้อ

๘. ประกอบ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมาย
ของคำว่า “ประกอบ” ไว้ว่า “ก. เอาชิ้นส่วนต่าง ๆ มารวมกันเข้าตามที่ต้องการ เช่น ประกอบ
รถยนต์; ทำ เช่น ประกอบอาชีพ ประกอบธุรกิจ”

คำกริยา “ประกอบ” ในประโยคคำถามประเภทการวิเคราะห์ ี
ความหมายให้พิจารณาส่วนย่อยของส่วนประกอบใหญ่ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์แยกแยะ
รายละเอียดของเรื่อง คำว่าประกอบจึงมีความหมายบ่งชี้การคิดวิเคราะห์เรื่องจากใหญ่เป็น
หน่วยเล็ก เท่าที่พบมีจำนวน ๒ ข้อ

ตัวอย่าง

คำประพันธ์ข้างต้นประกอบด้วยโครงสร้างการแสดงเหตุผลตามข้อใด

๑. บาทที่ ๑ และ ๒ - ข้อสรุป	บาทที่ ๓ และ ๔ - ข้อสนับสนุน
๒. บาทที่ ๑ และ ๒ - ข้อสนับสนุน	บาทที่ ๓ และ ๔ - ข้อสรุป
๓. บาทที่ ๑ และ ๓ - ข้อสรุป	บาทที่ ๒ และ ๔ - ข้อสนับสนุน
๔. บาทที่ ๑ และ ๓ - ข้อสนับสนุน	บาทที่ ๒ และ ๔ - ข้อสรุป

(๖๓/๒๕๔๒)

คำกริยา “ประกอบ” จากตัวอย่างข้างต้น มีความหมายใน
ประโยคคำถามนี้คือ ต้องการให้หาส่วนประกอบของข้อความที่เป็นเหตุผลตามตัวเลือกที่ให้ การ
หาเหตุผลเป็นบริบทที่แสดงการวิเคราะห์ของข้อนี้

๒) คำกริยาที่ต้องพิจารณาจากบริบท

คำกริยาที่ต้องพิจารณาจากบริบท เท่าที่พบในประโยคคำถามประเภท
การวิเคราะห์มี ๑๓ คำ ได้แก่ “แสดง สรรค์ ไม่ใช่ เกี่ยวกับ มี เป็น ปรากฏ คือ วาง อธิบาย
ให้ เสนอ ก่อให้เกิด”

๑. แสดง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมาย คำว่า “แสดง” ไว้ว่า “ก. ชี้แจง อธิบาย บอกข้อความให้รู้ เช่น แสดงธรรม แสดงปาฐกถา ทำให้ปรากฏออกมา เช่น แสดงตัว แสดงหลักฐาน”

คำกริยา “แสดง” ที่ปรากฏในประโยคคำถามประเภทการวิเคราะห์ ในที่นี้มีความหมายถึง การปรากฏออกมาให้เห็น โดยต้องวิเคราะห์รายละเอียดของ ส่วนใหญ่เพื่อนำไปสู่ส่วนประกอบในเรื่อง คำกริยา “แสดง” เท่าที่พบมีจำนวน ๑๒ ข้อ

ตัวอย่าง

"...ว่าไม่ได้ไม่ได้พระพุทธเจ้าข้า ซึ่งโศครวยนั้นก็จะดี ถ้าฉวยว่าเสียที่สุมเป็นการพูด หน้าเป็นหลังความกลัวใช่พอดี ท้าวเธอก็จะลงเอาว่าชื่อนี้ลัทธิพระราชนัดดา ตัวก็ต้องราชา อาชญาไม่เห็นหน้าเมีย ลากก็จะเสียเมียก็จะว่า..."

ข้อความข้างต้นแสดงอุปนิสัยของชุกตามข้อใด

๑. มั๊กน้อย
๒. เจ้าเล่ห์
๓. รอบคอบ
๔. กลัวเมีย

(๓๒/๒๕๔๑)

คำกริยา “แสดง” จากตัวอย่างข้างต้นมีบริบทที่บ่งชี้ว่าเป็น ประโยคคำถามระดับการวิเคราะห์ คือ อุปนิสัยของชุก เนื่องจากผู้ตอบคำถามต้องพิจารณา ความสัมพันธ์ของ พฤติกรรมตัวละครกับข้อความในตัวเลือกให้สอดคล้องกัน

นอกจากนี้บริบทที่พบในคำกริยา “แสดง” ที่ปรากฏในประโยค คำถามระดับการวิเคราะห์ ได้แก่ อุปนิสัย แนวคิด ลักษณะนิสัย ภาพสะท้อน

๒. สรรคำ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ให้ความหมายของคำว่า “สรร” ไว้ว่า “ก. เลือก คัด”

คำกริยา “สรรคำ” ในที่นี้หมายถึง การคัดเลือกคำมาใช้ตาม ข้อกำหนดที่กำหนดไว้ในประโยคคำถาม ในที่นี้ไม่ได้มีความหมายบ่งชี้ความคิดระดับ การวิเคราะห์ แต่บริบทที่พบในประโยคคำถามซึ่งกำหนดมีลักษณะเฉพาะที่ต้องพิจารณา

เปรียบเทียบทำให้ต้องใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อพิจารณาตามข้อกำหนด เท่าที่พบ มีเพียง ๑ ข้อ เท่านั้น

ตัวอย่าง

ก. อันพระประชวรครั้ง	นี้แท้ทั้งไพทสยาม
เหล่าข้าพระบาทความ	วิตกพันจะอุปมา
ข. ประสาแต่อยู่ใกล้	ทั้งรู้ใช้ว่าหนักหนา
เลือดเนื้อมิเจือยา	ให้หายได้จะชิงถวาย
ค. ทุกหน้าทุกตาตุ	บ่พบผู้จะพึงสบาย
ปรับทุกข์ทูลร่าย	กันไม่เว้นทิววัน
ง. ขอตายให้ตาหลับ	ด้วยชื่อนับว่าชายชาญ
เกิดมาประสบภาร	ธุระได้บำเพ็ญทำ

คำประพันธ์ในข้อใด สรรคำใช้ได้ทั้ง ๓ ลักษณะต่อไปนี้อยู่ในข้อเดียวกัน: ใช้คำ

เหมาะสมแก่ฐานะของบุคคลในเรื่อง, ใช้คำสำหรับบทร้อยกรอง, ใช้คำที่เล่นเสียงหนักเบา

๑. ข้อ ก.	๒. ข้อ ข.
๓. ข้อ ค.	๔. ข้อ ง.

(๑๒/๒๕๔๑)

คำกริยา “สรรคำ” จากตัวอย่างข้างต้น ไม่ได้มีความหมายบ่งชี้ วัตถุประสงค์การถามโดยตรง ในที่นี้มีความหมายให้เลือกคำในตัวเลือกแต่ละข้อว่าเป็นไปตาม ลักษณะของบริบท คือ ใช้คำเหมาะสมแก่ฐานะของบุคคลในเรื่อง, ใช้คำสำหรับบทร้อยกรอง, ใช้คำที่เล่นเสียงหนักเบา บริบทเหล่านี้เป็นตัวกำหนดให้เห็นว่าการเลือกใช้คำจะเป็นตัว กำหนดให้เปรียบเทียบคำเหล่านั้นได้ ซึ่งต้องใช้การคิดวิเคราะห์ในการเปรียบเทียบรายละเอียด แต่ละข้อนี้

๓. มิใช่ / ไม่ใช่

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมาย คำว่า “ใช่” ไว้ว่า “ว. คำรับรองแสดงว่า เป็นเช่นนั้น เป็นอย่างนั้น ถูก แน่ บางทีก็ใช้เป็นคำปฏิเสธ หมายความว่า ไม่ใช่ เช่น ใช่ คน ใช่สัตว์ ใช่ว่า”

คำกริยา “ใช่” ในที่นี้มีความหมายว่า ถูกต้องตามข้อมูลที่ถาม โดยพบในรูปปฏิเสธเท่านั้น คำกริยา “ใช่และไม่ใช่” ที่ปรากฏในประโยคคำถามระดับ การวิเคราะห์ มีจำนวน ๒๙ ข้อ

ตัวอย่าง

"ข้าพเจ้าคือปุถุชนธรรมดา พระราชดำรัสจริง ๆ เป็นอย่างไรไม่ทราบ เพราะวาสนาน้อย ไม่อาจได้ฟังจากพระโอษฐ์ แต่เพียงเท่านั้นก็เกินพอแล้วที่ทำให้รู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณ เป็นล้นพ้น" บุคคลที่ผู้พูดกล่าวถึงมิใช่พระราชวงศ์ระดับใด

๑. สมเด็จพระบรมราชินี	๒. สมเด็จพระยุพราช
๓. สมเด็จพระบรมราชกุมารี	๔. สมเด็จพระเจ้าฟ้า

(๗๔/๒๕๕๑)

คำกริยา "มิใช่" จากตัวอย่างข้างต้น มีบริบทที่บ่งชี้ว่าเป็นประโยคคำถามระดับการนำไปใช้คือ พระราชวงศ์ระดับใด ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องราชาศัพท์ ส่วนต้นประโยคเป็นการอธิบายว่า คำกล่าวที่ยกมาเป็นการกล่าวถึง และถามโดยต้องการการรับรองจากผู้ตอบว่า ถูกหรือผิด จึงใช้คำกริยา "มิใช่" เป็นกริยาหลัก ในประโยค โดยผู้ตอบต้องพิจารณาเปรียบเทียบจากตัวอย่างในประโยคคำถาม กับคำตอบแต่ละข้อว่าข้อใดเป็นลักษณะภาษาที่ใช้ในระดับใด

ข้อใดไม่ใช่ประโยคความรวม

๑. พอฝนจะตก เราก็รีบกลับบ้านทันที
๒. คนไทยรักสงบ แต่ยามรบก็ไม่ขลาด
๓. ทางการประกาศว่าแถวสีลมอากาศเป็นพิษ
๔. ประชาชนไม่ใช่สะพานลอย ตำรวจจึงต้องตักเตือน

(๒๒/๒๕๕๕)

คำกริยา "ไม่ใช่" จากตัวอย่างข้างต้น เป็นกริยาที่ต้องการถามเพื่อขอความรับรองจากผู้ตอบเพื่อให้ผู้ตอบวิเคราะห์ส่วนประกอบของตัวเลือกและตอบว่าเป็นประโยคความรวมหรือไม่ คำว่า "ไม่ใช่" มีความหมายว่าไม่ถูกต้อง หรือไม่ประโยคความรวม ผู้ตอบต้องพิจารณาเปรียบเทียบส่วนประกอบของประโยค เป็นการวิเคราะห์เรื่องโดยการจัดประเภทของประโยคคำถามว่า เป็นประโยคความรวมหรือไม่

นอกจากนี้บริบทที่พบในคำกริยา "ไม่ใช่" ที่ปรากฏในประโยคคำถามระดับการวิเคราะห์ ได้แก่ แนวคิด ลักษณะนิสัย รูปแบบ เปรียบเทียบ เหมือน ต่าง สาเหตุ ผล

๔. เกี่ยวกับ

พจนานุกรมฉบับมติชน พุทธศักราช ๒๕๕๗ ให้ความหมายของคำว่า "เกี่ยวกับ" ไว้ว่า "ก.ที่เกี่ยวข้อว่า เนื่อง โดยปริยายหมายความว่า เกี่ยวเนื่องด้วย"

คำว่า “เกี่ยวกับ” ในที่นี้มีความหมายว่า เกี่ยวข้อง หรือมีเรื่องที่เกี่ยวข้องถึงในประโยคคำถาม เท่าที่พบมีจำนวน ๑ ข้อ เท่านั้น

ตัวอย่าง

ข้อใดไม่เกี่ยวกับพิธีการทูตในนิราศลอนดอน

๑. อันเจ้าคุณมนตรีเป็นที่หนึ่ง แล้วยื่นหัตถ์ไปสั้มผัสประคองพาน	คลานไปถึงแทบอาสน์พระราชสาส์น ดูอาจหาญเชิดเชิญดำเนินกาย
๒. บ่ายโมงหนึ่งจึงได้ยินเสียงพิณพาทย์ แล้วขุนนางออกมาแจ้งแหล่งสุนทร	ประโคนนาฏนารินทร์ปั้นอัปสร เชิญทูตจรเฝ้าองค์อนงค์นาง
๓. มารับของภูบาลผ่านพิภพ ให้ทูตนำไปประสาทญาติวงศ์	ที่ปรารภตั้งพระทัยหมายประสงค์ ปั้นอนงค์นางกษัตริย์ชัตติยา
๔. ทูตก็เลื่อนเคลื่อนคล้อยคลานถอยหลัง ฝ่ายพระมิ่งมณฑลวิมลมาลย์	พร้อมสะพรั่งนบมอบหมอบขนาน จึงทรงอ่านข้อตอบขอบพระทัย

(๒๓/๒๕๔๑)

คำกริยา “เกี่ยวกับ” จากตัวอย่างข้างต้น ไม่มีความหมายบ่งชี้ คำถามประเภทการวิเคราะห์ เนื่องจากเป็นคำกริยาที่มีความหมายบอกความต่อเนื่องของ ข้อความ โดยพิจารณาว่าข้อความที่ยกมาข้อใดเป็นพิธีการทูตในลอนดอนที่กล่าวถึง

๕. มี

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๒) ให้ความหมาย คำว่า “มี” ไว้ว่า “ก. ถือครองเป็นเจ้าของ, อยู่ในครอบครอง, เช่น มีเงิน มีลูก, ประกอบด้วย เช่น อริยสัจ ๔ มี ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค, ปรากฏ เช่น มีดาวหางขึ้นในท้องฟ้า, เกิด เช่น มีโรคระบาด, คงอยู่ เช่น มีคนอยู่ใหม่”

คำกริยา “มี” ที่ปรากฏในประโยคคำถามระดับประโยคคำถาม ประเภทการวิเคราะห์ โดยแสดงการปรากฏของบริบทที่กำหนดให้ เท่าที่พบมีจำนวน ๖๒ ข้อ

ตัวอย่าง

สำนวนในข้อใดมีน้ำเสียงต่างจากข้ออื่น

๑. ไม้หลักปักเลน
๒. กิ่งก่าใต้ทอง
๓. วัวหายล้อมคอก
๔. น้ำซึ่มบ่อทราย

(๑๖/๒๕๔๕)

คำกริยา “มี” จากตัวอย่างข้างต้น บริบทที่บ่งชี้ว่าประโยคคำถามข้อนี้ต้องใช้การคิดระดับการ วิเคราะห์ คือคำว่า “ต่างจากข้ออื่น” ซึ่งเป็น คำที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา มี คำว่า “ต่างจากข้ออื่น” แสดงให้เห็นระดับการคิดที่ซับซ้อนมากกว่าความเข้าใจในเนื้อเรื่อง กล่าวคือ มีการเปรียบเทียบสำนวนว่าตัวเลือกที่ให้มานั้นมีข้อใดที่มี น้ำเสียงไม่เหมือนข้ออื่น คำว่า “ต่าง” ในประโยคคำถามนี้มีความหมายว่าไม่เหมือน โดยชี้ให้เห็นว่าส่วนที่ไม่เหมือนคือน้ำเสียงของสำนวนในตัวเลือกนั้น

๖. เป็น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๒) ให้ความหมาย คำว่า “เป็น” ไว้ว่า “ก. คำกริยาสำหรับแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำเพื่อให้เห็นว่าคำหน้าและคำหลังมีภาวะ คือความมี ความเป็น เกี่ยวข้องกันอย่างไร เช่น ท่านเป็นเจ้า เขาเป็นนาย”

คำกริยา “เป็น” ที่ปรากฏในประโยคคำถามระดับการวิเคราะห์นี้ ไม่มีความหมายบ่งชี้วัตถุประสงค์การถามแต่ต้องพิจารณาจากบริบทของเนื้อความในประโยค คำกริยา “เป็น” ที่ปรากฏในประโยคคำถามระดับการวิเคราะห์ จำนวน ๕๔ ข้อ

ตัวอย่าง

“บางคนมาปรึกษากับหมอว่ารับประทานวิตามินรวมอยู่แล้ว จำเป็นที่จะต้องรับประทาน วิตามินชนิดอื่น ๆ เสริมหรือไม่...คนไข้ส่วนใหญ่จะไม่ทราบว่าตัวเองรับประทานอะไร ปริมาณเท่าใด เขาบอกว่าดีก็เชื่อ ก็ซื้อหามารับประทาน”

พฤติกรรมดังกล่าวเป็นการเชื่อถือตามกาลามสูตรข้อใด

๑. ถือโดยฟังตามกันมา
๒. ถือโดยลำดับสืบ ๆ กันมา
๓. ถือโดยความตื่นว่าได้ยินอย่างนั้นอย่างนี้
๔. ถือโดยเชื่อว่าผู้พูดควรเชื่อได้

(๗๗/๒๕๕๒)

คำกริยา “เป็น” จากตัวอย่างข้างต้น หมายความว่าถึง สภาวะ ความเป็นความเชื่อ บริบทที่บ่งชี้ว่าประโยคคำถามนี้เป็นการคิดระดับการวิเคราะห์คือ ตาม กาลามสูตร ข้อความนี้แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบข้อมูลที่มีตามข้อความที่กำหนดให้ แล้ว นำมาเปรียบเทียบกับ หลักกาลามสูตร ที่เป็นคำถามเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างประโยค คำถามกับส่วนตัวเลือก

นอกจากนี้บริบทที่บ่งชี้คำถามระดับการวิเคราะห์ที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา “เป็น” ได้แก่ แนวคิด ลักษณะนิสัย รูปแบบ เปรียบเทียบ เหมือน ต่าง สาเหตุ ผล

๗. ปรากฏ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๕) ให้ความหมายของคำว่า “ปรากฏ” ไว้ว่า “ก. สำแดงออกมาให้เห็น”

คำกริยา “ปรากฏ” มีความหมายเกี่ยวกับการแสดงให้ออกให้เห็น ไม่มีเนื้อความบ่งชี้วัตถุประสงค์การถามโดยตรง ต้องพิจารณาจากเนื้อความในประโยคคำถาม คำกริยา “ปรากฏ” ที่พบในประโยคคำถามระดับการวิเคราะห์ เท่าที่พบมีจำนวน ๕ ข้อ

ตัวอย่าง

แนวคิดข้อใดไม่ปรากฏในข้อความต่อไปนี้

“รู้จักเพียงพอดีที่จะรับ   ความเกิดดับธรรมดาอุทาหรณ์
พร้อมรู้สึกตามวิสัยไปทุกตอน   เหมือนทุกก้อนกรวดทรายย่อมคล้ายกัน”

๑. รู้จักความเพียงพอในชีวิต
๒. รู้ว่าการเกิดดับเป็นธรรมดาโลก
๓. รู้ว่าคนทั้งหลายเกิดมาเท่าเทียมกัน
๔. รู้จักคล้อยตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิต

(๙๓/๒๕๔๔)

คำกริยา “ปรากฏ” จากตัวอย่างข้างต้น ในข้อนี้แสดงให้เห็นว่าแนวคิดที่มีตามข้อความที่ให้มีอะไรบ้าง คำว่า “แนวคิด” เป็นบริบทที่แสดงให้เห็นการวิเคราะห์เรื่องตามความคิดของผู้เขียนที่ต้องการสื่อ ส่วนตัวเลือกแสดงให้เห็นว่ามีข้อความที่เป็นแนวคิดของเรื่องมากกว่าส่วนที่ไม่ใช่แนวคิดที่ผู้ถามต้องการถาม

นอกจากนี้บริบทที่บ่งชี้คำถามระดับการวิเคราะห์ที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา “ปรากฏ” ได้แก่ แนวคิด ลักษณะนิสัย รูปแบบ เปรียบเทียบ เหมือน ต่าง สาเหตุ ผล

๘. คือ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมายของคำว่า “คือ” ไว้ว่า “สัน. เท่ากับ ได้แก่, ก. เป็น”

คำว่า “คือ” ไม่มีความหมายบ่งชี้วัตถุประสงค์การถามโดยตรง ต้องอาศัยบริบทของประโยคคำถามเป็นตัวบ่งชี้ว่าทดสอบวัตถุประสงค์คำถามประเภทใด คำกริยา “คือ” พบในประโยคคำถามประเภทระดับการวิเคราะห์ จำนวน ๓ ข้อ

ตัวอย่าง

จากข้อความข้างต้น ข้อใดคือผลของการ “ทุบหม้อข้าว”

๑. ปะการังมีจำนวนน้อยลง
๒. ปลาเล็กปลาน้อยมีจำนวนน้อยลง
๓. แหล่งทำมาหากินมีจำนวนน้อยลง
๔. ปลาสีสวย ๆ มีจำนวนน้อยลง

(๔๘/๒๕๔๗)

คำกริยา “คือ” จากตัวอย่างข้างต้น มีบริบทที่บ่งชี้ว่าประโยคคำถามนี้เป็นประโยคคำถามประเภทการวิเคราะห์ คือ ผลของการทุบหม้อข้าว การถามหาเหตุผลเป็นการคิดระดับการวิเคราะห์ที่ต้องพิจารณาความเชื่อมโยงของเหตุการณ์จากส่วนใหญ่ มาเป็นส่วนย่อย

นอกจากนี้บริบทที่บ่งชี้คำถามระดับการวิเคราะห์ที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา “คือ” ได้แก่ แนวคิด ลักษณะนิสัย รูปแบบ เปรียบเทียบ เหมือน ต่าง สาเหตุ ผล

๙. วาง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมายของคำว่า “วาง” ไว้ว่า “ก.กำหนดตั้งเช่นวางกฎวางเงื่อนไข”

คำกริยา “วาง” ในที่นี้มีความหมายถึง การจัดเรียงตำแหน่งของส่วนประกอบในประโยค เท่าที่พบ มีจำนวน ๑ ข้อ เท่านั้น

ตัวอย่าง

ประโยคใดวางส่วนขยายถูกต้อง

๑. ห้ามเด็ดขาดนั่งหลังคาร์ตไฟ
๒. การอ่านเป็นนุ้ยอย่างดีที่สุดที่บำรุงสมองเด็ก
๓. ครูเป็นทรัพยากรบุคคลในการส่งเสริมการศึกษาที่สำคัญ
๔. เขาเริ่มพัฒนาอย่างเร่งรีบเรื่องสาธารณูปโภคในหมู่บ้าน

(๘๑/๒๕๔๑)

คำกริยา “วาง” จากตัวอย่างข้างต้น ไม่ได้มีความหมายบ่งชี้ วัตถุประสงค์การถามแต่ต้องพิจารณาจากบริบทในประโยคจึงจะทราบระดับของคำถาม บริบทที่ พบในตัวอย่างนี้คือ ประโยคและส่วนขยาย

นอกจากนี้บริบทที่บ่งชี้คำถามระดับการวิเคราะห์ที่ปรากฏ ร่วมกับคำกริยา “วาง” ได้แก่ แนวคิด ลักษณะนิสัย รูปแบบ เปรียบเทียบ เหมือน ต่าง สาเหตุ ผล

๑๐. ให้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมาย ของคำว่า “ให้” ไว้ว่า “ก. มอบ เช่น ให้ช่อดอกไม้เป็นรางวัล, สละ เช่น ให้ชีวิตเป็นทาน, อนุญาต เช่น ฉันให้เขาไปเที่ยว”

คำกริยา “ให้” ในที่นี้หมายถึง ปรากฏหรือมีอยู่ในเรื่อง พบใน ประโยคคำถามระดับการวิเคราะห์ จำนวน ๒ ข้อ เท่านั้น

ตัวอย่าง

การพรรณนาเสียงในข้อใดให้อารมณ์ต่างจากข้ออื่น

๑. เสียงสกุณาร้องก้องกึกให้วันหวาด
๒. เสียงชะนีร้องอยู่โหวกโวยโวยวิเวกหวามอก
๓. ทั้งพญาชสารชาติจันทันต์ทะเล้งถลันร้องวะแหว ๆ
๔. ทั้งพญาพาพมฤตราชเสื่อโคร่งคะครางครึมกระหิมเสียง

(๙๘/๒๕๔๓)

คำกริยา “ให้” จากตัวอย่างข้างต้น มีบริบทที่บ่งชี้การวิเคราะห์ คือ การพรรณนาเสียง และ ต่างจากข้ออื่น ซึ่งแสดงให้เห็นการเปรียบเทียบเรื่องการพรรณนา เสียง ซึ่งผู้ตอบต้องพิจารณาข้อความที่มีการพรรณนาเสียง โดยวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่อง ว่า มีการพรรณนาที่ต่างจากข้ออื่นอย่างไร

นอกจากนี้บริบทที่บ่งชี้คำถามระดับการวิเคราะห์ที่ปรากฏ ร่วมกับคำกริยา “ให้” ได้แก่ แนวคิด ลักษณะนิสัย รูปแบบ เปรียบเทียบ

๑๑. เสนอ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมายของคำว่า “เสนอ” ไว้ว่า “ก.ยื่นต่อ เช่น เสนอหนังสือ, นำขึ้นอ้าง เช่น เสนอหลักฐาน, ยกขึ้นกล่าว เช่น เสนอรายงาน, บอกให้รู้ เช่น เสนอเรื่อง, แสดงให้เห็น เช่น เสนอหน้า, ชักนำให้รู้จัก เช่น เสนอชื่อ”

คำกริยา “เสนอ” ในที่นี้มีความหมายว่า แสดงให้เห็นถึงข้อสรุปและเหตุผล เท่าที่พบมีจำนวน ๑ ข้อ

ตัวอย่าง

ข้อใดเสนอข้อสรุปก่อนเหตุผล

๑. ผู้คนจำนวนไม่น้อยชอบของแถมหรือของราคาพิเศษ เขาพากันซื้อสินค้าให้ได้ยอดตามกำหนดเพื่อจะได้แลกซื้อสินค้าพิเศษราคาถูก
๒. วิธีช่วยคนไข้ให้ปลอดภัยที่สุดคือต้องให้ความรู้การรักษ การรักษาและให้ความรู้ด้วยจะทำให้คนไข้สามารถช่วยตัวเองได้หากเกิดปัญหาขึ้น
๓. มีดาวเทียมดวงหนึ่งกำลังพุ่งตรงมายังพื้นโลก ศูนย์ภาคพื้นดินได้ออกอากาศเตือนบรรดาเรือเดินสมุทรและเครื่องบินไม่ให้เข้าใกล้บริเวณนั้น
๕. ความพ่ายแพ้ในสงครามโลกครั้งที่สองมิได้ทำให้ชาวญี่ปุ่นท้อถอย กลับมีมานะที่จะ
๖. ฟื้นฟูประเทศ ทุกวันนี้ญี่ปุ่นกลายเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ

(๕๗/๒๕๔๔)

คำกริยา “เสนอ” จากตัวอย่างข้างต้น มีบริบทที่ทำให้ทราบว่าประโยคคำถามนี้เป็นประโยคคำถามระดับการวิเคราะห์คือ ข้อสรุปและเหตุผล การหาข้อสรุปของข้อความเป็นการวิเคราะห์ที่ต้องเชื่อมโยงเนื้อความกับการหาส่วนที่เป็นเหตุผล ระดับการคิดหาคำตอบในคำถามข้อนี้จึงมากกว่าความเข้าใจและต้องวิเคราะห์รายละเอียดของเรื่องด้วย

นอกจากนี้บริบทที่บ่งชี้คำถามระดับการวิเคราะห์ที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา “เสนอ” ได้แก่ แนวคิด ลักษณะนิสัย รูปแบบ เปรียบเทียบ เหมือน ต่าง สาเหตุ ผล

๑๒. ก่อให้เกิด

คำว่า “ก่อให้เกิด” ประกอบด้วยคำกริยา ๓ คำ คือ “ก่อ ให้ และ เกิด” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมายของคำว่า “ก่อ” ว่า ทำให้เกิดขึ้น มีขึ้น หรือเป็นรูปขึ้น เช่น ก่อไฟ ก่อสงคราม ก่อตึก คำว่า “ให้” ในที่นี้ เป็นคำช่วยกริยา

บอกความบังคับ เช่น ให้ทำ ให้ไป และคำว่า “เกิด” ว่าเป็นขึ้น, มีขึ้น, กำเนิด รวมความแล้ว คำกริยา “ก่อให้เกิด” มีความหมายว่า “ทำให้เกิดขึ้นหรือมีขึ้น”

คำกริยา “ก่อให้เกิด” ที่พบในประโยคคำถามระดับการวิเคราะห์ นี้ พบปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธ เป็น “ไม่ก่อให้เกิด” เท่าที่พบมีจำนวน ๑ ข้อ เท่านั้น

ตัวอย่าง

ข้อความในวรรณกาลามสูตรที่ว่า “อโลภะ อโทสะ อโมหะ เกิดขึ้นเพื่อประโยชน์แท้” นั้นไม่ก่อให้เกิดผลตามข้อใด

๑. ได้รับการสรรเสริญจากวิญญูชน
๒. สกัดกันผลชั่วที่สร้างทุกข์ทางใจ
๓. ลดผลของกรรมที่ทำมาในอดีต
๔. ได้รับประโยชน์และความสุขความเจริญ

(๗๘/๒๕๔๓)

คำกริยา “ไม่ก่อให้เกิด” จากตัวอย่างข้างต้น มีบริบทที่บ่งชี้ คำถามระดับการวิเคราะห์คือ คำว่า ผล ซึ่งเป็นการถามให้วิเคราะห์เนื้อเรื่องตามข้อความที่กำหนดให้

การศึกษาคำกริยาในคำถามที่ทดสอบการคิดวิเคราะห์ พบว่า คำกริยาที่มีความหมายบ่งชี้วัตถุประสงค์การถามระดับการวิเคราะห์มี ๘ คำ ได้แก่ ไกล่เคียง ต่าง แดกต่าง ตรง สัมพันธ์ แผง ประกอบ พรรณา คำกริยาเหล่านี้มีพบในประโยคคำถามระดับการวิเคราะห์เท่านั้นและเป็นคำกริยาที่บ่งชี้การคิดวิเคราะห์ นอกจากคำกริยาที่มีความหมายบ่งชี้วัตถุประสงค์การถามโดยตรงแล้ว ยังพบบริบทที่บ่งชี้วัตถุประสงค์การถามระดับการวิเคราะห์ ได้แก่ แนวคิด ลักษณะนิสัย รูปแบบ เปรียบเทียบ เหมือน ต่าง สาเหตุ ผล บริบทเหล่านี้ช่วยให้ทราบว่าจะต้องใช้ความสามารถด้านการวิเคราะห์ในการตอบคำถาม

๓.๕ การใช้คำกริยาในคำถามระดับการสังเคราะห์

บลูมและคณะ (Bloom and et al.,1956) ได้กล่าวถึง เกณฑ์การจำแนกคำถามระดับการสังเคราะห์ ไว้ว่า “The putting together of elements and parts so as to form a whole. This involves the process of working with pieces, parts, elements, etc., arranging and combining them in such a way as to constitute a pattern or structure not clearly there before.” มีสาระสำคัญว่า “การสังเคราะห์เป็นการสรุปผลการวิเคราะห์ เรื่องราวหรือเหตุการณ์จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นความคิดรวบยอดได้อย่างแจ่มชัดเพื่อบ่งชี้ให้เห็นว่า ส่วนย่อยรวมเป็นส่วนใหญ่ได้อย่างไรหรือมีระบบจัดกลุ่มอย่างไร”

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (๒๕๓๓) กล่าวว่า ประโยคคำถามประเภทการสังเคราะห์ หมายถึง คำถามที่ต้องการให้ผู้ตอบใช้ความสามารถในการรวบรวมรายละเอียดเรื่องราวหรือ เหตุการณ์ของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นให้เป็นความคิดรวบยอด

ประโยคคำถามระดับการสังเคราะห์ เท่าที่พบมีจำนวน ๑๐ ข้อ โดยพบการใช้ คำกริยาเพียงลักษณะเดียว คือ การใช้คำกริยาที่บ่งชี้วัตถุประสงค์การถามโดยตรงเท่านั้น

คำกริยาที่บ่งชี้วัตถุประสงค์การถามโดยตรง

ประโยคคำถามแบบเลือกตอบประเภททดสอบการสังเคราะห์มี ๖ ข้อ จากจำนวนข้อสอบ ๕๐๐ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๑ เท่าที่พบ มีคำกริยาที่มีความหมายบ่งชี้ วัตถุประสงค์การวิเคราะห์ เพียง ๒ คำ คือ ตั้งชื่อ เรียงลำดับ

๑. ตั้งชื่อ

พจนานุกรมฉบับมติชน พุทธศักราช ๒๕๔๗ ให้ความหมาย ของคำว่า "ตั้งชื่อ" ว่า กำหนดชื่อให้ความหมายของคำกริยา "ตั้งชื่อ" ใช้บ่งชี้กระบวนการคิดระดับ สังเคราะห์โดยพิจารณาความเกี่ยวข้องขององค์ประกอบจากส่วนย่อยคือเรื่องราวทั้งหมด ให้เป็น ความคิดรวบยอดที่รวมอยู่ในชื่อเรื่อง เท่าที่พบมี ๑ ข้อ

ตัวอย่าง

ตอนหนึ่งของการบรรยายเพื่อรณรงค์ให้มีการสร้างวินัย วิทยากรกล่าวว่า "ในสังคมไทย ทุกวันนี้ใคร ๆ ก็พูดให้คนมีวินัยกันทั้งนั้น วางหลักการ ออกคำสั่ง ให้คำแนะนำสั่งสอน แต่แล้ว ตนเองก็ไม่ทำ สำหรับผม ผมปฏิบัตินะ และอย่างเคร่งครัดด้วย เพื่อเป็นการสอนอีกทางให้ได้ เห็นแบบอย่างเรียนรู้ และซึมซับเอาอย่างเคยชิน อย่างเป็นนิสัย และอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งไม่ จำเป็นต้องออกปากเรียกร้อง เพราะฉะนั้นเมื่อผมสอนลูก ลูกก็ปฏิบัติ ผมก็เชื่อว่าลูกผมมีวินัย อยากจะบอกว่า เมื่อใดก็ตามที่การปฏิบัติ ไม่เป็นไปตามธรรมชาติ เมื่อนั้น ก็รังแต่ทำให้คนเป็น "นักสร้างภาพ"มากขึ้นทุกทีๆจนเต็มสังคม"

เรื่องนี้ควรตั้งชื่อว่อย่างไร

๑. ๑. วินัยเริ่มที่บ้าน	สอนลูกหลานง่ายกว่าใคร
๒. ๒. จงทำตามที่สอน	อย่าทำตามที่เห็น
๓. ๓. วินัยสร้างง่ายยิ่ง	เริ่มให้จริงที่ต้นแบบ
๔. ๔. พูดไว้แล้วไม่ทำ	เด็กจะจำเป็นตัวอย่าง

คำกริยา “ตั้งชื่อ” จากตัวอย่างข้างต้น การตั้งชื่อต้องรวบรวมข้อมูลจากส่วนย่อย ซึ่งเป็นข้อความที่กำหนดให้ มาสร้างใหม่เป็นชื่อเรื่องที่สอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่อง เป็นการกำหนดข้อความที่สามารถสื่อความหมายถึงเนื้อความทั้งหมดได้ โดยนำข้อความที่กำหนดให้มาสร้างใหม่เป็นชื่อเรื่อง กระบวนการคิดนี้ต้องใช้การสังเคราะห์เรื่องใหม่

๒. เรียงลำดับ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๒) ให้ความหมายของคำว่า “เรียง” ไว้ว่า “ก.จัด (ในลักษณะที่เป็นแถวเป็นลำดับตลอดไป) และ ลำดับ มีความหมายว่า ก.เรียงถัดๆ กันไปตามลักษณะ”

คำว่า “เรียงลำดับ” อาจใช้แสดงกระบวนการคิดในการรวบรวมสิ่งที่แยกแยะเรื่องราวหรือเหตุการณ์ของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นที่ยังไม่เป็นให้เป็นระบบ ให้กลับมาเป็นระบบใหม่ โดยมีหลักเกณฑ์การนำมาลำดับ

ตัวอย่าง

ข้อความต่อไปนี้เรียงลำดับอย่างไรจึงจะได้เนื้อความถูกต้อง

- ก. ส่วนสำคัญของหลอดไฟฟ้าคือไส้หลอด ไส้หลอดนี้ทำจากโลหะ
- ข. ที่ไส้หลอดโลหะ พลังงานไฟฟ้าจะเปลี่ยนเป็นพลังงานความร้อนซึ่งจะเผาให้ไส้หลอดร้อนจนเปล่งแสงสว่าง
- ค. เมื่อเราเปิดสวิตช์ กระแสไฟฟ้าจะไหลผ่านขั้วหลอดไปตามสายไฟภายในหลอดและไส้หลอด
- ง. หลอดไฟฟ้าเป็นผลิตภัณฑ์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เราใช้กันแทบทุกครัวเรือน

๑. ก ข ง ค

๒. ก ง ข ค

๓. ค ง ก ข

๔. ง ก ค ข

(๓๐/๒๕๕๔)

คำกริยา “เรียงลำดับ” จากตัวอย่างข้างต้น คำกริยานี้พบเพียงคำเดียวในประโยคคำถามประเภทการสังเคราะห์และพบเป็นจำนวนน้อยเนื่องจากกระบวนการคิดที่เป็นการสังเคราะห์มักพบในการสร้างข้อความใหม่ขึ้นมาเพื่อให้เกิดการรวมเรื่อง สร้างเรื่องขึ้นมาใหม่ได้ ตามรูปแบบของประโยคคำถามที่เป็นตัวเลือก เมื่อต้องการให้เกิดการประมวลความคิดที่จะสร้างข้อความใหม่ขึ้นมา รูปแบบของคำถามจึงใช้ เรียงลำดับ ข้อความเพื่อให้สามารถสร้างใหม่จากข้อความที่มีอยู่ได้

๓.๖ การใช้คำกริยาในคำถามระดับการประเมินค่า

บลูมและคณะ (Bloom and et al., 1956) ได้กล่าวถึง เกณฑ์การจำแนกคำถามระดับ การประเมินค่า ไว้ว่า "Judgment about the value of material and methods for given purposes. Quantitative and qualitative judgments about the extent to which material and methods satisfy criteria . Use or a standard of appraisal . The criteria may be those determined by the student or those which are given to him." มีสาระสำคัญว่า "การประเมินคุณค่าเป็นการพิจารณาตัดสินว่าข้อความที่กำหนดให้นั้นมีคุณค่าอย่างไร การประเมินคุณค่าอาจประเมินคุณค่าด้านปริมาณหรือด้านคุณภาพตามหลักเกณฑ์"

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (๒๕๓๓) ให้ความหมายของประโยคคำถามประเภท การประเมินค่า ว่า หมายถึง คำถามที่ต้องการให้ผู้ตอบใช้ความสามารถในการตัดสินคุณค่าของ เรื่องราว เหตุการณ์ บุคคล ความคิดเห็น และทัศนคติได้อย่างมีหลักเกณฑ์

ประโยคคำถามระดับการประเมินค่า เท่าที่พบมีจำนวน ๑๓๙ ข้อ คิด เป็น ร้อยละ ๒๘ พบการใช้คำกริยาแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑) คำกริยาที่บ่งชี้วัตถุประสงค์การถามโดยตรง

คำกริยาที่มีความหมายบ่งชี้วัตถุประสงค์การประเมินค่า เท่าที่พบ มี ๓ คำ ได้แก่ "เหมาะสม ประเมิน ขาด" คำกริยาเหล่านี้มีความหมายที่บ่งชี้วัตถุประสงค์ การประเมินค่า และทำหน้าที่เป็นกริยาหลักในประโยคคำถาม ดังนี้

๑. เหมาะสม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมาย ของคำว่า "เหมาะสม" ไว้ว่า "ว.พอเหมาะสมกัน เหมาะ ว. ดี เช่น ได้โอกาสเหมาะพอดี เช่น กำลังเหมาะสมควร เช่น โอกาสนี้ไม่เหมาะที่จะพบผู้ใหญ่"

คำกริยา "เหมาะสม" ใช้แสดงกระบวนการคิดในความสามารถ ประเมินค่าว่า ดี หรือไม่ดี เท่าที่พบมีจำนวน ๕ ข้อ

ตัวอย่าง

เซอะเซะซุ่มซำมไซร์	ไปควร
เงอะงะเกะกะกวน	จิตฟุ้ง
ทำได.....ยั่วยวน	ความโกรธ เสมอหน้า
ซึกแต่ดุด่ากลุ่ม	.....ด้วยเซอะเซ็ง

ข้อใดเหมาะสมที่จะนำมาเติมในช่องว่างของคำประพันธ์ข้างต้นให้ถูกต้องตาม
ฉันทลักษณ์และความหมาย

๑. มัก เพราะ	๒. เย้า เนื่อง
๓. ดุจ อัน	๔. ใต้ เกิด

(๕๒/๒๕๔๒)

คำกริยา “เหมาะสม” จากตัวอย่างข้างต้น ที่ทำหน้าที่เป็นกริยา
แท้ในประโยค จะพบในประโยคคำถามประเภท การประเมินค่าเท่านั้น คำกริยา “เหมาะสม” เป็น
การบอกว่า ดี หรือไม่ดี ในการถามคำถามที่เป็นการประเมินค่ามักมีคำตอบอื่นที่สามารถตอบ
คำถามได้ แต่จะมีคำตอบที่ดีที่สุดเพียงข้อเดียว เมื่อผู้ถามใช้คำกริยา เหมาะสม จึงเป็นการเสนอ
ตัวเลือกที่ทำให้ผู้ตอบต้องตัดสินใจว่าคุณค่าของคำตอบที่มีอยู่นั้น

๒. ประเมิน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมาย
ของคำว่า “ประเมิน” ไว้ว่า “ก.กะประมาณค่าหรือราคาที่จะเป็น เช่น ประเมินราคา
ประเมินผล ก. พิจารณาและวัดคุณค่าของกิจการใด ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น ประเมินผล
การสัมมนา ประเมินผลการปฏิบัติงานในรอบปี”

คำกริยา “ประเมิน” ใช้แสดงกระบวนการคิดในความสามารถ
ประเมินค่าว่า ดี หรือไม่ดี หรือตัดสินคุณค่าของสิ่งนั้น ๆ เท่าที่พบมีจำนวน ๑ ข้อเท่านั้น

ตัวอย่าง

ข้อความต่อไปนี้สามารถประเมินได้ตรงตามข้อใด

“ข้าพเจ้าเคยเตือนคนรุ่นหนุ่มสาวเสมอว่าอย่าทอดทิ้งของเก่า ๆ ของไทยเราเสียอย่าง
ไม่อาลัยไยดี เพราะของเก่าเป็นเครื่องชี้อายุของชาติ เป็นเครื่องแสดงวัฒนธรรมของชาติ ทั้งนี้
มิได้หมายความว่าข้าพเจ้าไม่นิยมของใหม่เลย”

๑. สมเหตุสมผล	๒. มีลักษณะสร้างสรรค์
๓. เหมาะแก่กาลและบุคคล	๔. ใช้ภาษากระชับและเข้าใจง่าย

(๖๑/๒๕๔๓)

คำกริยา “ประเมิน” จากตัวอย่างข้างต้น เป็นกริยาที่ตรงกับ
ระดับการจำแนกวัตถุประสงค์การคิดของบลูมและคณะ ซึ่งในพจนานุกรมให้ความหมายว่าเป็น
การวัดคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ จากตัวอย่างข้างต้น การประเมินข้อความที่ให้มาเป็นการพิจารณา
ตัดสินว่าข้อความที่กำหนดให้นั้นมีคุณค่าอย่างไร เมื่อพิจารณาตัวเลือกพร้อมกับคำถามแล้วจะ
เห็นว่าตัวเลือกที่ให้เป็นตัวเลือกทางบวก กล่าวคือ เป็นการบอกว่าข้อความนี้มีคุณค่าทาง

คำกริยา “โน้มน้าว” ในที่นี้ มีความหมายให้พิจารณาคำตอบที่มีการใช้ภาษาที่ใช้การชักชวนให้เห็นตามนั้น การจะตัดสินว่าเป็นการชักชวนที่ดีหรือไม่จึงต้องพิจารณาประเมินค่าจากเรื่องที่กำหนดให้ เท่าที่พบมีจำนวน ๒ ข้อเท่านั้น

ตัวอย่าง

ข้อใดโน้มน้าวใจให้ต่อสู้กับความยากลำบากได้ดีที่สุด

๑. ความลำบากทำให้บางคนประสบความสำเร็จ
๒. การพิชิตความลำบากได้ทำให้ชีวิตมีคุณค่า
๓. การย่อท้อต่อความลำบากอาจทำให้คนดูถูก
๔. การเอาชนะความลำบากได้ทำให้เกิดความภูมิใจ

(๖๔/๒๕๔๕)

คำกริยา “โน้มน้าว” จากตัวอย่างข้างต้น เป็นการตั้งคำถามเกี่ยวกับการให้พินิจลักษณะภาษาที่โน้มน้าวใจให้ต่อสู้กับความยากลำบาก ผู้ตอบต้องพิจารณาตัดสินประเมินค่าการใช้ภาษาแต่ละข้อว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร จึงจะตอบคำถามที่ถูกต้องได้

๒) คำกริยาที่ต้องพิจารณาจากบริบท

ประโยคคำถามประเภทประเมินค่าพบคำกริยาที่ต้องพิจารณาจากบริบทเท่าที่พบมี ๑๐ คำ ได้แก่ “มี เป็น ไม่ใช่ แสดง กล่าวถึง ให้ ปรากฏ สะท้อน คือ นำมาเติม”

คำกริยาเหล่านี้ทำหน้าที่ทำหน้าที่เป็นกริยาหลักในประโยคและต้องพิจารณาความหมายบริบทเพื่อบ่งชี้วัตถุประสงค์การถาม ดังนี้

๑. มี

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมายคำว่า “มี” ไว้ว่า “ก. ถือครองเป็นเจ้าของ, อยู่ในครอบครอง, เช่น มีเงิน มีลูก, ประกอบด้วย เช่น อริยสัจ ๔ มี ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค, ปรากฏ เช่น มีดาวหางขึ้นในท้องฟ้า, เกิด เช่น มีโรคระบาด, คงอยู่ เช่น มีคนอยู่ใหม่”

คำกริยา “มี” ในที่นี้มีความหมายถึง สิ่งที่ปรากฏอยู่ในประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบ ปรากฏในประโยคคำถามระดับประโยคคำถามประเภทการประเมินค่าจำนวน ๘ ข้อ

ตัวอย่าง

นิราศพระบาทและนิราศลอนดอนมีคุณค่าเด่นที่สุดร่วมกันตามข้อใด

๑. คุณค่าด้านวรรณศิลป์
๒. คุณค่าด้านอารมณ์
๓. คุณค่าด้านวัฒนธรรม
๔. คุณค่าด้านค่านิยม

(๗/๓/๒๕๕๔)

คำกริยา “มี” จากตัวอย่างข้างต้นมีความหมายเป็นกลาง ๆ ไม่บ่งชี้ระดับคำถาม บริบทที่บ่งชี้ประเภทของคำถามประเมินค่า อย่างชัดเจนคือ คำว่า “คุณค่าเด่นที่สุด” ซึ่งบ่งชี้การประเมินค่า การประเมินค่าเป็นระดับการคิดที่ต้องตัดสินใจว่าสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี ซึ่งต้องใช้การประเมินคุณค่าโดยอาศัยเกณฑ์ภายนอกที่สังคมเป็นผู้กำหนด

๒. เป็น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๒) ให้ความหมายคำว่า “เป็น” ไว้ว่า “ก. คำกริยาสำหรับแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำเพื่อให้เห็นว่าคำหน้าและคำหลังมีภาวะ คือความมี ความเป็น เกี่ยวข้องกันอย่างไร เช่น ท่านเป็นเจ้า เขาเป็นนาย”

คำกริยา“เป็น” ปรากฏในประโยคคำถามระดับการประเมินค่า

จำนวน ๔๒ ข้อ

ตัวอย่าง

ข้อใดเป็นกิริยาอาการที่ไม่เหมาะสมในขณะที่พูดในที่ประชุมชน

๑. คุณสุพจน์เริ่มมองไปยังผู้ฟังที่นั่งตรงกลางแถวหลังสุดแล้วจึงค่อยเปลี่ยนไปมองผู้ฟังกลุ่มอื่น ๆ
๒. คุณสุภาเป็นสุภาพสตรีร่างเล็ก ก่อนพูดจึงปรับระดับของไมโครโฟนให้อยู่ต่ำกว่าระดับปากเล็กน้อย
๓. คุณสุภรณ์แสดงท่าชูนิ้วมือขึ้นนับทุกครั้ง เมื่อเอ่ยถึงจำนวนเลขไม่เกินสิบเพราะเชื่อว่าทำให้ผู้ฟังเข้าใจชัดเจนขึ้น
๔. คุณสุพรรณยืนให้เท้าห่างกันพอสมควร ทิ้งน้ำหนักตัวลงบนเท้าทั้ง ๒ ข้างเท่า ๆ กันเพื่อให้ยืนได้มั่นคงและเพิ่มความมั่นใจให้ตนเอง

(๔๑/๒๕๕๕)

คำกริยา “เป็น” จากตัวอย่างข้างต้น ส่วนที่บ่งชี้ว่าเป็นประโยคคำถามประเภทประเมินค่า คือ ที่ไม่เหมาะสม ในประโยคนี้ คำ เหมาะสม ไม่ได้ทำหน้าที่เป็น

ส่วนกริยาหลักในประโยคแต่ทำหน้าที่เป็น ส่วนขยาย คำกริยาอาการ ให้ทราบว่า ดีหรือไม่ดี การตัดสินว่าดี ตามเกณฑ์ระดับการคิดประเมินค่า

๓. ใช้ / ไม่ใช้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๒) ให้ความหมาย คำว่า “ใช้” ไว้ว่า “ว. คำรับรองแสดงว่า เป็นเช่นนั้น เป็นอย่างนั้น ถูก แน่ บางทีก็ใช้เป็นคำปฏิเสธ หมายความว่า ไม่ใช่ เช่น ใช้ คน ใช้สัตว์ ใช้ว่า”

คำกริยา “ใช้” ในที่นี้มีความหมายว่า ถูกต้องตามข้อมูลที่ถาม ปรากฏในประโยคคำถามระดับการประเมินค่า จำนวน ๑๑ ข้อ

ตัวอย่าง

ข้อใด **ไม่ใช่** คุณสมบัติของกวีตามคำประพันธ์ต่อไปนี้

“เธอคือกวี	เธอต้องมีความงามความประสาน
ความประสมกลมกลืนความชื่นบาน	มีวิญญานหยั่งรู้มรรตทัศน์
เธอต้องเขียนชีวิตจากชีวิต	นฤมิตถ้อยคำด้วยสัมผัส
สัมผัสใจสู่ใจให้แจ่มชัด	ไม่จำกัดกวีไว้แต่ในคำ”
๑. กวีต้องชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิต
  ๒. กวีต้องสามารถสร้างงานอย่างสมจริง
  ๓. กวีต้องไม่ติดอยู่กับกรอบแห่งฉันทลักษณ์
  ๔. กวีต้องประจักษ์ในความงามอันประณีตลึกซึ้ง

(๙๖/๒๕๕๓)

คำกริยา “ไม่ใช่” จากตัวอย่างข้างต้น บริบทที่บ่งชี้คำถามชั้น ประเมินค่า คือ คุณสมบัติ การประเมินค่าเป็นการพิจารณาให้คุณค่าของสิ่งนั้น ๆ คำ คุณสมบัติ หมายถึงสิ่งดีที่มีประจำตามลักษณะของสิ่งนั้น ๆ ผู้ตอบต้องใช้การประเมินคุณค่าจากเรื่องเพื่อ ตัดสินตัวเลือกแต่ละตัวตามคำตอบนั้น

๔. แสดง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๒) ให้ความหมาย คำว่า “แสดง” ไว้ว่า “ก. ชี้แจง อธิบาย บอกข้อความให้รู้ เช่น แสดงธรรม แสดงปาฐกถา ทำให้ ปรากฏออกมา เช่น แสดงตัว แสดงหลักฐาน”

คำกริยา “แสดง” ในที่นี้หมายถึง ทำให้เห็น ทำให้ประจักษ์
ปรากฏในประโยคคำถามระดับการประเมินค่า จำนวน ๒๕ ข้อ

ตัวอย่าง

“คณาเือนวลก็รวญคลอขับ ระวังแค้นรับสลับเสียงใส
กระเดื่องตำข้าวก็กราวเสียงไกล สนุกน้ำใจสมัยสายัณฑ์”
คำประพันธ์ข้างต้นแสดงคุณค่าตามข้อใด

๑. ความงดงามของประเพณีไทยในสมัยโบราณ
๒. ความรักสมัครสมานที่ทำให้ไม่ย่อท้อต่อความทุกข์
๓. ความประสานของศิลปะกับการงานและความกลมเกลียวของชาวบ้าน
๔. ความไพเราะของบทเพลงและความขยันขันแข็งของเกษตรกรในชนบท

(๖๘/๒๕๔๒)

คำกริยา “แสดง” จากตัวอย่างข้างต้น มีบริบทที่บ่งชี้ว่าเป็น
ประโยคคำถามระดับการประเมินค่า คือ คำว่า “คุณค่า” ซึ่งบ่งชี้อย่างชัดเจนว่าเป็นคำถามระดับ
การประเมินคุณค่าเนื่องจากต้องชี้บ่งคุณค่าของข้อความ

๕. กล่าวถึง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๕) ให้ความหมาย
ของคำว่า กล่าว ไว้ว่า ก. บอก แจ้ง พูด เช่น กล่าวคำเท็จ

คำกริยา “กล่าวถึง” ปรากฏในประโยคคำถามระดับการประเมิน
ค่า เท่าที่พบมีจำนวน ๓ ข้อ

ตัวอย่าง

ข้อใดกล่าวถึงความหมายของ “ความกรุณาปราณี” ได้มากที่สุด

๑. ๑. เป็นสิ่งดีสองชั้นพลันปลื้มใจ	แห่งผู้ให้และผู้รับสมถวิล
๒. ๒. เป็นกำลังเลิศพลั้งอื่นทั้งสิ้น	เจ้าแผ่นดินผู้ทรงพระกรุณา
๓. ๓. ประดุจทรงวราภรณ์สุนทรสวัสดิ์	เรื่องจรัสยิ่งมกุฎสุดสง่า
๔. ๔. แต่การุณยธรรมสุนทร	งามงอนกว่าพระแสงอันแรงฤทธิ์

(๗๔/๒๕๔๒)

คำกริยา “กล่าวถึง” จากตัวอย่างข้างต้น มีบริบทที่บอกระดับ
ชั้นการคิดในประโยคคำถาม อยู่ที่ส่วนขยายกริยา คือ ได้มากที่สุด เมื่อพิจารณาตัวเลือกทุกข้อ
จะเห็นว่ามีความเป็นไปได้ที่ ทุกข้อความหมายของ “ความกรุณาปราณี” ซึ่งหากประโยคคำถาม

ถามเพียงแต่เรื่องความหมายของคำ ประโยคคำถามในข้อนี้ก็จะเป็นประโยคคำถามขึ้นความเข้าใจ แต่ประโยคคำถามข้อนี้มีส่วนขยายเรื่องตอนท้าย คือ “มากที่สุด” ซึ่งเป็นบริบทที่เพิ่มความยากในการคิดพิจารณาเรื่องอีกชั้น ทำให้ผู้ตอบต้องประเมินค่าว่า ความกรุณาปราณีที่กล่าวถึงในเรื่องนั้นคือข้อใดและมีข้อใดที่มีมากที่สุดตามที่กล่าวไว้ในประโยคคำถาม

นอกจากนี้ยังพบบริบทที่บ่งชี้คำถามระดับการประเมินค่า ได้แก่ มากที่สุด คุณสมบัติ เหมาะสม

๖. ให้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๒) ให้ความหมายของคำว่า “ให้” ไว้ว่า “ก. มอบ เช่น ให้ช่อดอกไม้เป็นรางวัล, สละ เช่น ให้ชีวิตเป็นทาน, อนุญาต เช่น ฉันให้เขาไปเที่ยว”

คำกริยา “ให้” ที่ปรากฏในประโยคคำถามประเภทประเมินค่าเท่าที่พบมีจำนวน ๓ ข้อ

ตัวอย่าง

การแตกสลายของธรรมชาตินั้น จะเกิดขึ้นหากธรรมชาติถูกรุกรานมากจนเกินกว่าที่ระบบของธรรมชาติจะฟื้นฟูตัวเองได้

ข้อความข้างต้นให้ข้อคิดเรื่องใดเด่นชัดที่สุด

๑. กรรม	๒. อนิจจัง
๓. สัทธรรม	๔. สังสารวัฏ

(๙/๒๕๕๑)

คำกริยา “ให้” จากตัวอย่างข้างต้น เป็นกริยาที่แสดงการรับรู้ของผู้ตอบว่าเมื่ออ่านเรื่องแล้วได้รับข้อคิดใดจากเรื่อง จากตัวอย่าง คำว่า เด่นชัดที่สุด แสดงการประเมินค่าของเรื่องที่มีว่ามีข้อใดที่เด่นชัดมากกว่าข้ออื่น ๆ

นอกจากนี้บริบทที่บ่งชี้คำถามระดับการประเมินค่าที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา “ให้” ได้แก่ ข้อคิด ชัดเจนที่สุด ค่านิยม

๗. ปรากฏ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๕) ให้ความหมายของคำว่า “ปรากฏ” ไว้ว่า “ก. สำแดงออกมาให้เห็น”

คำกริยา “ปรากฏ” ในที่นี้มีความหมายถึง การแสดงออกของสิ่งที่มีอยู่ให้เห็นตามบริบทของประโยคคำถามพบในประโยคคำถามระดับการประเมินค่า เท่าที่พบมีจำนวน ๓ ข้อ

ตัวอย่าง

ก. สืบราชยุธิ์ปัจจุบัน	ทุกพระองค์ทรงสรร	ประสิทธิประสาทสวัสดิ์
ข. ทรงธรรมนำชาติเกษมศรี	รัฐจักร์จุ	พระพุทธรจักร์ชวัล
ค. ทวยราษฎร์อยู่สุขเกษมศานต์	สืบลูกสืบหลาน	และวงศ์กุลสถาพร
ง. ใจตระหนักรักดีพึงตริงตรา	ในพระราชา	ระลึกพระคุณจอมไทย
- พระมหากษัตริย์คุณแห่งพระมหากษัตริย์ราชวงศ์จักร์ปรากฏเด่นชัดที่สุดในคำประพันธ์

ข้อใด

๑. ก	๒. ข
๓. ค	๔. ง

(๖๒/๒๕๔๒)

คำกริยา “ปรากฏ” จากตัวอย่างข้างต้น มีความหมายแสดงถึงพระมหากษัตริย์คุณแห่งพระมหากษัตริย์ราชวงศ์จักร์ บริบทที่แสดงคำถามระดับการประเมินค่าคือ เด่นชัดที่สุด ซึ่งเป็นการแสดงถึงสิ่งที่มีมากที่สุด เป็นการประเมินค่าของสิ่งที่วัดได้

นอกจากนี้บริบทที่บ่งชี้คำถามระดับการวิเคราะห์ที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา “ปรากฏ” ได้แก่ เด่นชัดที่สุด คุณสมบัติ เหมาะสม

๘. สะท้อน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมายของคำว่า “สะท้อน” ไว้ว่า “ก. วากลับ, ย้อนกลับ, (มีลักษณะเป็นปฏิกริยา ใช้แก่เสียง แสง หรือสิ่งที่ยึดหยุ่นได้อย่างฟุตบอล เป็นต้น)”

คำกริยา “สะท้อน” ในที่นี้มีความหมายถึง การแสดงออกให้เห็นถึงสิ่งที่ปรากฏในประโยคคำถาม คำกริยาสะท้อนไม่ได้มีความหมายบ่งชี้วัตถุประสงค์การถามโดยตรง ต้องพิจารณาจากบริบทในประโยคคำถามจึงจะพิจารณากระบวนการคิดในระดับประเมินค่าได้ เท่าที่พบมีจำนวน ๘ ข้อ

ตัวอย่าง

“เคว้งคว้างอยู่ในความมืดและความว่างเปล่าอันครอบงำตัวอยู่ อ้าวราจำได้ซึ่งเสียงที่ก้องกังวานอยู่ในบัดนั้นว่าเป็นเสียงเรียกเสียงชวน เสียงเกลี้ยกล่อมที่ตัวเคยได้ยิน”

ข้อความนี้สะท้อนความรู้สึกของอ้าวราตรงตามข้อใดมากที่สุด

๑. คิดถึงชีวิตในอดีต
๒. หวนหาโอกาส
๓. เปล่าเปลี่ยวเหงาหงอย
๔. เศร้าสร้อยสิ้นหวัง

(๘๐/๒๕๕๒)

คำกริยา “สะท้อน” จากตัวอย่างข้างต้น มีความหมายถึงแสดงออกให้เห็น ในที่นี้ กล่าวถึงการแสดงออกถึงความรู้สึกที่มีมากที่สุด โดยบริบทที่แสดงคำถามระดับการประเมินค่าคือ มากที่สุด

นอกจากนี้บริบทที่บ่งชี้คำถามระดับการวิเคราะห์ที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา “สะท้อน” ได้แก่ มากที่สุด คุณสมบัติ เหมาะสม ชัดเจนที่สุด สำคัญที่สุด เด่นชัด คำนิยม ศักดิ์ศรี ดี ไม่ดี

๙. คือ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๕๒) ให้ความหมายของคำว่า “คือ” ไว้ว่า “สัน. เท่ากับ ได้แก่, ก. เป็น”

คำกริยา “คือ” เท่าที่พบในประโยคคำถามระดับการประเมินค่า มีจำนวน ๒ ข้อ

ตัวอย่าง

“คำว่า ทูล ใน ทูลเกล้าทูลกระหม่อม นั้น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานกำหนดให้ใช้ทูล พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากรรับสั่งว่า โบราณใช้ ทูลเกล้าทูลกระหม่อม เพราะหมายถึง ยกขึ้นทูลหัว ส่วน ทูล เป็นคำภาษาเขมร แปลว่าบอก ความหมายไม่เข้ากัน จึงไม่จำเป็นต้องยืมมาใช้ในกรณีนี้ อย่างไรก็ตามคณะรัฐมนตรีมีมติให้ใช้ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน จึงต้องใช้ว่าทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย”

ในข้อความข้างต้นนี้ ประเด็นสำคัญที่สุดในการโต้แย้งคืออะไร

๑. คำราชาศัพท์บางคำที่ใช้อยู่ในปัจจุบันถูกต้องหรือไม่
๒. เราควรยืมคำภาษาเขมรมาใช้เป็นคำราชาศัพท์หรือไม่
๓. เราควรยึดหลักโบราณในการใช้คำราชาศัพท์หรือไม่
๔. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานถูกต้องเสมอไปหรือไม่

(๖๒/๒๕๕๔)

คำกริยา “คือ” จากตัวอย่างข้างต้น แสดงสิ่งที่คุณถามต้องการคำตอบจากผู้ตอบคือ ประเด็นสำคัญที่สุด คำว่า “คือ” ไม่มีความหมายบ่งชี้วัตถุประสงค์การถาม ต้องพิจารณาจากบริบทคือ สำคัญที่สุด

นอกจากนี้บริบทที่บ่งชี้คำถามระดับการวิเคราะห์ที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา “คือ” ได้แก่ มากที่สุด

๑๐. นำมาเติม

คำว่า “นำมาเติม” ประกอบด้วยคำกริยา คือ นำมาและเติม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ให้ความหมายของคำว่า “นำ” ว่า พา เช่น นำเที่ยว นำไป นำมา และคำว่า “เติม” ว่า เพิ่มสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ รวมความว่า “นำสิ่งที่ที่ขาดหายไปมาเพิ่มให้สมบูรณ์”

คำกริยา “นำมาเติม” ในที่นี้ เป็นการถามเกี่ยวกับสิ่งที่ขาดหายไปในประโยคคำถาม ซึ่งผู้ถามเว้นช่องว่างไว้ให้ผู้อ่านเติมส่วนที่ขาดหายไป เท่าที่พบมีจำนวน ๒ ข้อ เท่านั้น

ตัวอย่าง

สำนวนในข้อใดนำมาเติมลงในช่องว่างได้เหมาะสมที่สุด

“รายงานฉบับนี้วิจัยทำ.....พอให้มีส่งอาจารย์ เพราะยังมีรายงานอีกหลายฉบับที่ยังไม่ได้ทำ ทั้งไว้จนเข้าตำรา.....”

๑. ผักชีโรยหน้า	ยุ่งเหมือนยุ่งตึกกัน
๒. สุกเอาเผากิน	ดินพอกหางหมู
๓. ตำข้าวสารกรอกหม้อ	กองเป็นภูเขาเลากา
๔. จับแพะชนแกะ	หัวไม่ได้วางหางไม่ได้เว้น

(๑๗/๒๕๔๔)

คำกริยา “นำมาเติม” จากตัวอย่างข้างต้น ไม่ได้มีความหมายบ่งชี้วัตถุประสงค์การถามแต่บริบทที่บอกความหมายของคำถามระดับการประเมินค่า คือ ได้เหมาะสมที่สุด

นอกจากนี้บริบทที่บ่งชี้คำถามระดับการวิเคราะห์ที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา “นำมาเติม” ได้แก่ มากที่สุด

จากการศึกษาลักษณะภาษาที่บ่งชี้ประเภทของประโยคคำถามในบทนี้มีทั้งส่วนที่เป็นคำกริยาที่สามารถบ่งชี้ความหมายของระดับการคิดในชั้นต่าง ๆ ได้ และส่วนบริบทที่บ่งชี้ประโยคคำถามระดับต่าง ๆ ส่วนบริบทที่บ่งชี้ในประโยคหนึ่ง ๆ อาจต้องพิจารณาจากข้อความทั้งหมดร่วมกันเพื่อให้ทราบความหมายที่ชัดเจนของผู้ถาม และบางข้อก็อาจต้องใช้ส่วนตัวเลือกลำมาวิเคราะห์ร่วมกันทั้ง ๒ ส่วนเพื่อให้ทราบว่าประโยคคำถามที่ต้องการถามนั้นวัดระดับความรู้ในขั้นการคิดใด

การศึกษาคำกริยาในคำถามระดับต่าง ๆ แสดงให้เห็นว่า คำกริยาที่ใช้ในภาษาไทยอาจจำแนกประเภทของคำกริยาได้อีกลักษณะหนึ่ง นั่นคือ คำกริยาแสดงการคิด (cognitive verb) คำกริยาประเภทนี้แบ่งได้ตามการจำแนกวัตถุประสงค์การถามของบลูมและคณะออกเป็น ๖ ประเภท ซึ่งพบว่า การใช้คำกริยาในข้อสอบวิชาภาษาไทยของทบวงมหาวิทยาลัยมีครบทั้ง ๖ ประเภท คำกริยาที่พบในประโยคคำถามข้างต้นอาจช่วยในการนำไปสร้างข้อสอบทั้ง ๖ ประเภท ช่วยให้ผู้ออกข้อสอบสามารถสร้างข้อสอบที่ตรงกับวัตถุประสงค์การถามได้ง่ายขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ ๔

กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบแบบเลือกตอบประเภทต่าง ๆ

การศึกษาคำถามในบทนี้จะเสนอผลการวิเคราะห์กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบแบบเลือกตอบทั้ง ๖ ประเภท ได้แก่ คำถามประเภทความรู้ความจำ คำถามประเภทความเข้าใจ คำถามประเภทการนำไปใช้ คำถามประเภทการวิเคราะห์ คำถามประเภทการสังเคราะห์ และคำถามประเภทการประเมินค่า เพื่อแสดงให้เห็นว่า กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบวิชาภาษาไทย แต่ละประเภทมีกลวิธีการตั้งคำถามในลักษณะใดบ้างที่จะสามารถทดสอบการคิดตามทฤษฎีการวัดระดับการคิดของบลูมและคณะ (Bloom et al. , 1956) จากการศึกษากลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบแบบเลือกตอบทั้ง ๕๐๐ ข้อ พบว่ามีกลวิธีการตั้งประโยคคำถาม ๒ กลวิธี ได้แก่

กลวิธีการตั้งประโยคคำถามโดยตรง หมายถึง การตั้งคำถามโดยไม่มีข้อความหรือสถานการณ์กำหนดให้ในคำถาม โดยมากมักเป็นการตั้งคำถามจากเนื้อหาสาระด้านใดด้านหนึ่งที่ได้เรียนมาแล้ว เท่าที่พบมีจำนวน ๒๔๗ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๔

กลวิธีการตั้งคำถามจากข้อความที่กำหนดให้ หมายถึง การตั้งคำถามโดยการกำหนดข้อความหรือสถานการณ์ให้และถามเกี่ยวกับเรื่องในข้อความหรือสถานการณ์ที่ยกมานั้น เท่าที่พบมีจำนวน ๒๕๓ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๖

กลวิธีการตั้งคำถามทั้ง ๒ ประเภท ข้างต้น ปรากฏในคำถามทั้ง ๖ ประเภท ดังนี้

๔.๑ กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบประเภทความรู้ความจำ

จากการวิเคราะห์ข้อสอบประเภทความรู้ความจำ ทั้ง ๘ ข้อ เท่าที่พบ มีกลวิธีการตั้งคำถาม ๒ กลวิธี ได้แก่

๔.๑.๑ กลวิธีการตั้งคำถามโดยตรง

กลวิธีการตั้งคำถามโดยตรงในประโยคคำถามประเภทความรู้ความจำ เท่าที่พบ มีเพียงกลวิธีเดียว คือ

การตั้งคำถามโดยตรงเกี่ยวกับข้อเท็จจริงทางหลักภาษา

กลวิธีการตั้งคำถามประเภทนี้เป็นการตั้งคำถามเกี่ยวกับ
ตัวสะกด การออกเสียง และเกี่ยวกับข้อเท็จจริงทางหลักภาษา

ตัวอย่าง

ข้อใดสะกดถูกทุกคำ

๑. เที้ยวประพาสในพนมพนาสันต์
๒. ทิศประจิมริมฐานมณฑปนั้น
๓. ประณมหัตถ์ทักษิณเกษมสันต์
๔. กระแสสินธุ์สายชลเป็นนวนวัง

(๑๕/๒๕๕๒)

คำในข้อใดออกเสียงควบกล้ำทุกคำ

๑. กลวง แปรก ควาย ตรอง หลั่น
๒. แขว่น กล้ว แตร กริช ครุย
๓. สรวล ครบ กล้า ปรีก ปลาต
๔. เกล็ด คลาด หวาด ปลาย กราบ

(๒/๒๕๕๔)

ข้อความในข้อใดไม่ถูกต้อง

๑. ภาษาไทยมาตรฐานคือ ภาษาราชการ
๒. ภาษาไทยมีการออกเสียงหนักเบา
๓. ภาษาไทยรับคำจากภาษาอื่นในรูปศัพท์เต็มส่วนใหญ่
๔. คนไทยบางคนออกเสียงพยัญชนะบางเสียงตามเสียงภาษาอังกฤษ

(๑/๒๕๕๓)

ข้อใดพยางค์แรกไม่มีเสียงพยัญชนะสะกด

๑. โฆษณา
๒. กรรมวิธีการ
๓. วาตภัย
๔. ทิว

(๒/๒๕๕๔)

จากตัวอย่าง กลวิธีการตั้งคำถามเพื่อทดสอบความรู้ความจำ ข้างต้นถามเรื่องที่เป็นข้อเท็จจริงซึ่งปรากฏอยู่ในเอกสารหรือหนังสือต่าง ๆ ข้อเท็จจริงเหล่านี้ กำหนดเป็นกฎเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจนโดยไม่เปลี่ยนแปลง เช่น การเขียนสะกดคำ การอ่านคำ กฎเกณฑ์ทางภาษา และเสียงพยัญชนะสะกด ดังนั้นผู้ตอบต้องจำได้ว่าข้อเท็จจริงคืออะไร จึง จะเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้

๔.๑.๒ กลวิธีการตั้งคำถามจากข้อความที่กำหนดให้

กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบประเภทความรู้ความจำจากข้อความที่กำหนดให้ เท่าที่พบมีกลวิธีเดียว คือ

การตั้งคำถามจากข้อความที่กำหนดให้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงทางหลักภาษา

กลวิธีการตั้งคำถามประเภทนี้ เท่าที่พบมีเพียง ๑ ข้อ และเป็น การตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องเสียงพยัญชนะสะกด

ตัวอย่าง

คำขวัญต่อไปนี้มีเสียงพยัญชนะสะกดกี่เสียง (ไม่นับเสียงซ้ำ)

“รักในหลวง ห่วงลูกหลาน ช่วยกันต้านยาเสพติด”

๑. ๕ เสียง

๒. ๖ เสียง

๓. ๗ เสียง

๔. ๘ เสียง

(๒/๒๕๔๕)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้ผู้ตอบใช้เพียงความรู้ ความจำเรื่องเสียงพยัญชนะสะกดโดยนับเสียงพยัญชนะสะกดจากตัวอย่าง และตอบเป็นจำนวน ที่นับได้ตามตัวเลือก

๔.๒ กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบประเภทความเข้าใจ

จากการวิเคราะห์ข้อสอบแบบเลือกตอบประเภทความเข้าใจ จำนวน ๘๐ ข้อ พบกลวิธีการตั้งคำถามทั้ง ๒ กลวิธี คือ กลวิธีการตั้งคำถามโดยตรง และกลวิธีการตั้งคำถามจากข้อความที่กำหนดให้ ดังนี้

๔.๒.๑ กลวิธีการตั้งคำถามโดยตรง

กลวิธีการตั้งคำถามโดยตรงในข้อสอบประเภทประเภทความเข้าใจ พบที่พบ ๓ กลวิธี คือ การตั้งคำถามโดยตรงเกี่ยวกับความหมาย การตั้งคำถามเกี่ยวกับจุดประสงค์ และการให้ตีความจากเนื้อเรื่อง ดังนี้

๑) การตั้งคำถามเกี่ยวกับความเข้าใจด้านความหมาย

การตั้งคำถามเรื่องความเข้าใจด้านความหมายเป็นกลวิธีที่ผู้ตอบคำถามต้องมีพื้นฐานความรู้ความจำเกี่ยวกับความหมายมาก่อนจึงจะตอบสามารถเข้าใจตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องความหมายได้ การตั้งคำถามเกี่ยวกับความเข้าใจทางความหมายมักเกี่ยวกับความหมายประจำรูปหรือความหมายโดยนัยของคำ กลุ่มคำ วลี สำนวน คำพ้อง

ตัวอย่าง

คำในข้อใดทุกคำมีความหมายทั้งความหมายโดยตรงและความหมายเชิงอุปมา

๑. อินทรี ปล่อยแก่ กั้นเป็อน เเดินสาย
๒. ตีนแมว วาดภาพ ตีปีก ซื่อเสียง
๓. ไช้แดง เสือหว ม้วนเสื่อ แจกหมอน
๔. จับกบ ลมเย็น ตรายาง ลบเหลี่ยม

(๕๖/๒๕๕๑)

ข้อใดไม่มีคำที่สื่อความบอกจำนวน

๑. ๑. จักเช่นเข็ญให้มอด	จักขอตเข็ญให้ม้วย
๒. ๒. ต่างรีบระเห็จเข้าโรม	โหมหักหาญราษฎร
๓. ๓. เร็ววรรณรงค์เร็งแรง	แทงถีบฉัดตะลุมบอน
๔. ๔. เข้าราษฎรอนรุมรุก	คลุกคลีกันหน่นหนา

(๗๘/๒๕๕๕)

จากตัวอย่าง ประโยคคำถามที่มีเนื้อความบอกเล่า และ ประโยคคำถามปฏิเสธข้างต้นเป็นกลวิธีการตั้งคำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจด้านความหมาย ดังนั้นผู้ตอบต้องเข้าใจเรื่องความหมายของคำ จึงจะเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้

๒) การตั้งคำถามเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง

การตั้งคำถามเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของผู้แต่งเป็นกลวิธีการที่สามารถทดสอบว่าผู้ตอบอ่านเรื่องราวเรื่องราวที่ได้เรียนมาและเข้าใจประเด็นจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง จุดมุ่งหมายของเรื่อง

ตัวอย่าง

ข้อใดเป็นจุดมุ่งหมายของผู้แต่งเรื่องสั้น ทั้งในเรื่องเราคือลูกของแม่พระธรณีและดวงอาทิตย์ที่รัก

๑. เห็นว่าชีวิตคือการต่อสู้
๒. ให้รัฐใส่ใจสนับสนุนการเกษตรมากกว่าที่เป็นอยู่
๓. ให้คนไทยรู้จักใช้พลังงานธรรมชาติอย่างเหมาะสม
๔. ให้คนไทยแลเห็นความสำคัญและคุณค่าของธรรมชาติ

(๒๘/๒๕๔๑)

จากตัวอย่าง กลวิธีการตั้งคำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง ผู้ตอบต้องมีพื้นฐานความรู้ความจำเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว จึงจะสามารถมาบอกจุดมุ่งหมายของเรื่องตามคำถามได้

๓) การตั้งคำถามให้ตีความเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

การตั้งคำถามให้ตีความเกี่ยวกับเนื้อเรื่องเป็นกลวิธีการถามที่ใช้เนื้อหาของเรื่อง ในแบบเรียนเป็นหลักในการถาม ผู้ตอบคำถามต้องอ่านเรื่องและเข้าใจเนื้อเรื่องจึงจะตีความเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเนื้อเรื่องได้ถูกต้อง

ตัวอย่าง

เมื่อมอมพบนายตอนท้ายเรื่อง เหตุใดในที่สุดนายจึงยอมให้มอมติดตามนายไป

๑. นายสงสารมอม
๒. นายตระหนักว่ามอมเป็นเพื่อนผู้ซื่อสัตย์

๓. นายซาบซึ่งในความจริงรักภักดีของมอม
๔. นายประจักษ์ว่ามอมเป็นสมบัติล้ำค่าที่เหลืออยู่เป็นครั้งสุดท้าย

(๕/๒๕๔๑)

ข้อใดไม่ใช่สารจากเรื่องอรรณางสิงห์

๑. คุณค่าของชีวิตแม่แต่ชีวิตของสัตว์เดรัจฉาน
๒. ความน่าเกรงขามของเคราะห์กรรมหรือเดรัจฉาน
๓. ความเห็นแก่ตัวและความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของมนุษย์
๔. ความน่าสลดใจของการกระทำที่สวนทางกับธรรมชาติ

(๘๓/๒๕๔๓)

จากตัวอย่าง เป็นกลวิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง ผู้ตอบต้องจำเรื่องได้แล้วจึงตีความคาดคะเนสาเหตุที่นายยอมให้มอมติดตามนายไปจากเนื้อเรื่อง เนื่องจากผู้เขียนเรื่องไม่ได้บอกสาเหตุไว้โดยตรง ผู้ตอบต้องจำเรื่องและใช้ความเข้าใจในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น จึงจะตอบคำถามได้

๔.๒.๒ กลวิธีการตั้งคำถามจากข้อความที่กำหนดให้

การตั้งคำถามในข้อสอบประเภทความเข้าใจจากข้อความที่กำหนดให้เท่าที่พบมี ๖ กลวิธี คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับความเข้าใจด้านความหมาย การตั้งคำถามเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง การตั้งคำถามเกี่ยวกับการตีความ การตั้งคำถามเกี่ยวกับการจับใจความสำคัญ การตั้งคำถามเกี่ยวกับการสรุปเรื่อง การตั้งคำถามเกี่ยวกับการอนุมาน โดยอาจปรากฏทั้งประโยคคำถามบอกเล่า และประโยคคำถามปฏิเสธ ดังนี้

๑) การตั้งคำถามเกี่ยวกับความเข้าใจด้านความหมาย

การตั้งคำถามเกี่ยวกับความเข้าใจในด้านความหมายจากข้อความที่กำหนดให้เป็นกลวิธีที่ใช้ความเข้าใจในข้อความที่กำหนดให้เป็นหลักสำคัญในการตั้งคำถาม โดยข้อความนั้นอาจเป็นข้อความที่ไม่เคยพบมาก่อนหรือเป็นข้อความจากในหนังสือเรียนก็ได้

ตัวอย่าง

เขาเข้าไปในร้านเครื่องหนัง หากกระเป๋าถือให้แม่ได้แล้วซื้อกระเป๋าเดินทางแบบที่พ่ออยากได้ หลังจากนั้นไปร้านขายของเล่น ได้ตุ๊กตาแบบที่น้องชอบ แวะร้านขายหนังสือ ได้หนังสือแปลให้ตัวเอง

ข้อความข้างต้นมีคำที่มีความหมายกว้าง ความหมายแคบจำนวนกี่คำ

๑. ความหมายกว้าง ๑ คำ ความหมายแคบ ๔ คำ
๒. ความหมายกว้าง ๒ คำ ความหมายแคบ ๓ คำ
๓. ความหมายกว้าง ๓ คำ ความหมายแคบ ๔ คำ
๔. ความหมายกว้าง ๔ คำ ความหมายแคบ ๓ คำ

(๕๗/๒๕๕๑)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามเรื่องความหมายจากข้อความที่กำหนดให้ โดยให้ผู้ตอบหาคำที่มีความหมายกว้างและความหมายแคบจากข้อความที่กำหนดให้

๒) การตั้งคำถามเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง

การตั้งคำถามเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของผู้แต่งจากข้อความที่กำหนดให้ เป็นการกำหนดข้อความที่ให้ผู้ตอบพิจารณาเฉพาะข้อความนั้นอย่างเฉพาะเจาะจง

ตัวอย่าง

ปะการังเป็นแหล่งพักพิงของปลาตัวเล็ก แต่ปัจจุบันถูกพ่อค้าปลาตู้ทำลายโดยใช้วิธีฉีดพ่นยาสลบไปตามคอปะการัง เพื่อจับปลาที่สวยงาม ๆ ไปขาย มีผลทำให้ปะการังตายไปด้วย เมื่อปะการังตาย ปลาเล็ก ปลาน้อย ซึ่งเป็นอาหารของปลาใหญ่ก็ถูกทำลาย ปะการังเปรียบเสมือนหม้อข้าวของชาวประมง การทำลายปะการังจึงเท่ากับเป็นการทุบหม้อข้าวของชาวประมงจำนวนมาก

ข้อใดคือจุดประสงค์สำคัญของผู้เขียนข้อความนี้

๑. ให้ความรู้เกี่ยวกับวงจรสิ่งมีชีวิตในทะเล
๒. ให้คนไทยตระหนักถึงคุณค่าของปะการัง
๓. สร้างจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์พันธุ์ปลาทะเล
๔. รณรงค์ต่อต้านการจำหน่ายและการเลี้ยงปลาตู้

(๔๗/๒๕๕๑)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจโดยยกข้อความ และตั้งคำถามเกี่ยวกับจุดประสงค์ของผู้แต่งจากข้อความที่กำหนดให้

๓) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการตีความ

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการตีความเป็นกลวิธีที่มุ่งทดสอบเรื่อง การตีความจากเรื่องเป็นสำคัญ โดยผู้ตอบต้องเข้าใจเนื้อหาของข้อความที่กำหนด

ตัวอย่าง

ข้อใดตีความคำพูดต่อไปนี้ไม่ถูกต้อง

ผู้พูด “ผมเคยมีแฟนเป็นคนทรงเจ้า เจ้าทรงที่โรมาตามผมไปกินเหล้าทุกที่คุยกันสนุก มากระยะหลังมานี้ผมสมათานศีล เลิกกินเหล้าแล้ว เจ้าก็ชักอายนะ ๗ และเห็นห่างไป”

๑. ผู้พูดสนิทสนมกับคนทรงเจ้า
๒. ผู้พูดกับคนทรงเจ้าไม่ได้พบปะกันบ่อย ๆ อีกแล้ว
๓. ผู้พูดเชื่อว่าการทรงเจ้าเป็นเรื่องที่ผิดร้ายแรง
๔. ผู้พูดกับคนทรงเจ้าเคยมีแนวประพฤติปฏิบัติเหมือนกัน

(๔๑/๒๕๔๓)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้ผู้ตอบตีความจากเรื่อง ที่ยกมาให้ตามความเข้าใจ โดยข้อความที่ให้ไม่มีอยู่ในหนังสือ ผู้ตอบต้องใช้ทักษะการอ่านและความเข้าใจในการอ่านเพื่อจะให้อ่านคำตอบได้

๔) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการจับใจความสำคัญ

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการจับใจความสำคัญของเรื่องเป็นกลวิธี ที่มุ่งให้ผู้ตอบใช้ความเข้าใจในข้อความที่กำหนดให้ โดยฝึกทักษะด้านการอ่าน กลวิธีนี้มีคำที่ปรากฏในประโยคคำถามด้วย คือ “สาระสำคัญ” “สารจากเรื่อง” เป็นต้น

ตัวอย่าง

ข้อใดเป็นสาระสำคัญที่สุดของข้อความต่อไปนี้

“ฝูงมนุษย์ไม่เข้าใจการเรียกร้องของอวรา พวกเขาพากันหัวเราะและบางครั้งทำหน้า ล้อเหยหยันอย่างน่าบัดสี ฝูงมนุษย์ย่อมจะฉลาด ดังนั้นจึงชมเชยรัฐบาลของตัวในข้อที่จัดสิ่งที่ตัว กลัว แต่อยากเห็นไว้ให้ตัวดูได้โดยปลอดภัย”

๑. มนุษย์ทำให้อวราสูญเสียสัญชาตญาณสัตว์ป่าอย่างสิ้นเชิง
๒. ความเห็นแก่ตัวของมนุษย์เป็นต้นเหตุให้สัตว์เกิดความทุกข์ทรมาน
๓. ความกลัวและความอยากรู้อยากเห็นของมนุษย์ทำให้เกิดสวนสัตว์ขึ้น
๔. มนุษย์หัวเราะเยาะความเดียวดายอันน่าเวทนาของอวราแทนที่จะเห็นใจ

(๘๔/๒๕๔๓)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องโดยเลือกให้ผู้ตอบคำถามบอกใจความสำคัญเฉพาะข้อความที่ยกมาให้อ่านในประโยคคำถามข้อนี้

๕) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการสรุปเรื่อง

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการสรุปเรื่องเป็นกลวิธีที่มุ่งให้ผู้ตอบใช้ความเข้าใจในการอ่านเรื่องที่กำหนดให้ แล้วสามารถนำไปสรุปเรื่องเป็น ตัวเลือกที่ให้เลือกได้

ตัวอย่าง

“ด้อยต่ำต้องตะคอก   สูงศักดิ์หลอกด้วยรอยยิ้ม
เชิดชูหรือเชือดชิม   สุดแต่สถานการณ์”
คำประพันธ์ข้างต้นสรุปได้ตรงกับข้อใดมากที่สุด

๑. ประโยชน์นิยม
๒. อำนาจนิยม
๓. วัตถุนิยม
๔. สมัยนิยม

(๕๙/๒๕๔๒)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้ผู้อ่านสรุปความเรื่องให้อ่าน เป็นคำสั้น ๆ ที่ตรงกับบทประพันธ์ที่กำหนดให้ โดยให้ผู้อ่านต้องใช้ทักษะการอ่านสรุปความของเรื่อง

๖) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการอนุมาน

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการอนุมานเรื่องเป็นกลวิธีที่มีจุดมุ่งหมายใน การทดสอบเรื่องความเข้าใจเรื่องโดยใช้การคาดคะเนเรื่องที่อ่าน ตามหลักเหตุผลที่ควรจะเป็นการอนุมานเรื่องนั้นไม่ใช่การสรุปความตามเนื้อเรื่อง แต่เป็นการนำเรื่องที่อ่านมาคาดคะเนในด้านที่เกี่ยวข้อง ที่สามารถเข้าใจเรื่องได้ว่าเป็นการอนุมานตามเนื้อหาอันกลวิธีนี้มีปรากฏคำว่า อนุมาน ในคำถามด้วย

ตัวอย่าง

ไม่ทรงเลือกชาติชั้นเผ่าพันธุ์ไหน   อยู่ป่าเขาอยู่เมืองไกลอยู่ฝั่งสินธุ์
โปรดให้ผู้รู้พืชและน้ำดิน   เสริมอาชีพไทยถิ่นให้รู้ทำ
ข้อใดอนุมานได้จากคำประพันธ์ข้างต้น

๑. ความคิดเรื่องชนชั้นสำคัญมากในสังคมไทย

๒. เมืองไทยมีทรัพยากรเพียงพอแก่การดำรงชีพ
๓. ประชาชนมีความรู้ดีเรื่องธรรมชาติ
๔. คนไทยในท้องถิ่นด้อยพัฒนา

(๗/๒/๒๕๔๒)

ข้อใดไม่อาจอนุมานได้จากข้อความนี้

๑. ความรักกับความดีควรอยู่คู่กัน
๒. คนเราควรรักทั้งตัวเองและคนอื่น ๆ
๓. การส่งเสริมให้คนรักกันเป็นสิ่งสำคัญ
๔. การรักกันเป็นหนทางที่จะช่วยดับทุกข์ได้

(๔๘/๒๕๔๔)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีให้การคาดคะเนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทประพันธ์ที่ยกมาให้อ่าน โดยข้อความที่เป็นคำตอบจากการอนุมานจะไม่ได้เป็นการนำข้อความมาสรุป แต่เป็นการคาดคะเนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทประพันธ์

๔.๓ กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบประเภทการนำไปใช้

๔.๓.๑ กลวิธีการตั้งคำถามโดยตรง

จากข้อสอบวิชาภาษาไทย ๕๐๐ ข้อ พบว่า มีกลวิธีการตั้งคำถามโดยตรงในการทดสอบการนำไปใช้ ๓ กลวิธี คือ การตั้งคำถามโดยตรงเกี่ยวกับการใช้คำ การตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้สำนวน และการตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้ภาพพจน์ ดังนี้

๑) การตั้งคำถามโดยตรงเกี่ยวกับการใช้คำ

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้คำเป็นกลวิธีทดสอบเรื่องการนำคำมาใช้ให้ถูกต้อง ทั้งด้านความหมายของคำและหน้าที่ของคำ รวมทั้งถูกต้องตามบริบทหรือสถานการณ์การนำไปใช้ การตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้คำ เท่าที่พบได้แก่ การใช้คำให้ถูกต้อง การใช้คำเชื่อม การใช้คำราชาศัพท์ เป็นต้น เช่น

ก. การถามเกี่ยวกับการใช้คำให้ถูกต้อง

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้คำ เป็นกลวิธีการทดสอบ เรื่องการนำคำมาใช้ให้ถูกต้องตามความหมายและหน้าที่ของคำ รวมทั้งถูกต้องตามบริบทใน ประโยค

ตัวอย่าง

ข้อใดใช้คำได้ถูกต้อง

๑. เช้านี้อากาศปลอดโปร่ง นกทองเที่ยวต่างชั้นชมกับพระอาทิตย์ยามเช้า
๒. ก่อนไปสอบเป็นผู้ประกาศข่าว ข้าพเจ้าฝึกอ่านข่าวกับคุณต้นสนี่ย์จนคล่อง
๓. นักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนช้ากว่ากำหนด ต้องยื่นคำร้องกับเจ้าหน้าที่
๔. ในอนาคตข้าพเจ้าอยากทำงานกับกระทรวงศึกษาธิการ

(๑๘/๒๕๔๓)

ข้อใดใช้คำไม่ถูกต้องตามความหมาย

๑. มีการประชุมทวิภาคีระหว่างประเทศทั้งหลายเมื่อเดือนที่แล้ว
๒. มีผู้คาดการณ์ว่าประเทศไทยจะส่งสินค้าออกได้มากขึ้นในปลายปีนี้
๓. ภาพลักษณ์ของครุภาษาไทยปัจจุบันคือเป็นคนทันสมัยและคล่องแคล่ว
๔. ในยุคโลกาภิวัตน์ เมื่อประเทศใดประสบปัญหาทางเศรษฐกิจก็จะมีผลต่อ ประเทศอื่น ๆ ด้วย

(๑๘/๒๕๔๕)

จากตัวอย่าง เป็นกลวิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับการนำคำไปใช้ ให้ถูกต้องและไม่ถูกต้องตามความหมายของคำ ผู้ตอบต้องพิจารณาเรื่องจากบริบทในตัวเลือก เพื่อให้ทราบความหมายของคำที่นำไปใช้ ตามบริบทได้ถูกต้องในกรณีเป็นประโยคคำถามบอกเล่าและไม่ถูกต้องในกรณีเป็นประโยคคำถามปฏิเสธ

ข. การถามการใช้คำเชื่อม

การถามเรื่องการใช้คำเชื่อมเป็นการทดสอบความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของคำเชื่อมที่พิจารณาจากการนำคำเชื่อมไปใช้ให้ถูกต้องตามบริบทของประโยคที่กำหนดให้

ตัวอย่าง

ข้อใดใช้คำเชื่อมถูกต้อง

๑. สื่อมวลชนอันได้แก่หนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของนักเรียน
๒. พจนานุกรมไทยฉบับซึ่งอาจารย์นำมาให้นักเรียนดูคือพจนานุกรมของมานิต มานิต เจริญ
๓. คนโบราณได้คิดคำให้มีเสียงสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ต่างกันไปเพื่อที่ ต้องการให้มีคำใช้ในภาษามากขึ้น
๔. ภาษาสื่อมวลชนมีทั้งภาษาที่ใช้ถูกต้องตามแบบแผนกับผิดแบบแผนจนมีผู้กล่าวโทษสื่อมวลชนว่าทำให้ภาษาไทยวิบัติ

(๒๐/๒๕๔๔)

ข้อใดใช้คำเชื่อมไม่ถูกต้อง

๑. แม่ทำกับข้าวแปลก ๆ ให้เรากินเสมอ
๒. เขาเห็นกับตาว่าเธอหิบบของใส่กระเป๋า
๓. แม่เห็นแก่ลูกเพราะมาอยู่กับลูกตอนสอบ
๔. เขารับกลับจากต่างประเทศเพื่อจัดงานวันเกิดให้แม่

(๒๑/๒๕๔๓)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับการนำคำเชื่อมไปใช้ให้ถูกต้องและไม่ถูกต้องตามหน้าที่ของคำ โดยมีหลักการใช้คำเชื่อมที่ถูกต้องกำหนดไว้แล้ว ผู้ตอบต้องนำหลักการนั้นมาพิจารณาการใช้จากบริบทในตัวเลือกเพื่อให้ทราบหน้าที่ของคำเชื่อมที่นำไปใช้ให้ถูกต้องตามบริบทในกรณีที่เป็นประโยคคำถามบอกเล่า และการใช้คำเชื่อมไม่ถูกต้องในกรณีเป็นคำถามปฏิเสธ

ค. กลวิธีการถามเรื่องการใช้คำราชาศัพท์

การถามเรื่องการใช้คำราชาศัพท์ เป็นการถามเพื่อทดสอบการนำความหมายของคำราชาศัพท์ หรือหลักการใช้คำราชาศัพท์ไปใช้ในสถานการณ์จริง โดยข้อความที่พิจารณาจะอยู่ในตัวเลือกแต่ละข้อที่กำหนดสถานการณ์ให้

ตัวอย่าง

ข้อใดเป็นราชาศัพท์ที่ใช้กับสมเด็จพระสังฆราชได้ถูกต้อง

๑. สมเด็จพระสังฆราช ฯ มีพระลิขิตแสดงพระวินิจฉัยกรณีเกี่ยวกับวินัยสงฆ์
๒. สมเด็จพระสังฆราช ฯ มีลายพระหัตถ์ประทานพรประชาชนชาวไทย

๓. สมเด็จพระสังฆราช ฯ เสด็จไปเสวยภัตตาหารเพลในพระบรมมหาราชวัง
๔. สมเด็จพระสังฆราช ฯ ทรงพระประชวร แพทย์ผู้ถวายการรักษาจึงถวายคำแนะนำให้ทรงพัก

(๒๐/๒๕๔๒)

ข้อใดใช้ราชาศัพท์ไม่ถูกต้อง

๑. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นคีตกวีและนักดนตรีที่ชาวโลกยกย่องทรงพระปรีชาสามารถในการทรงดนตรี ทรงพระราชนิพนธ์เพลงและทรงเรียบเรียงเสียงประสาน
๒. สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถทรงพระดำเนินทอดพระเนตรผลงานของศูนย์การพัฒนาพื้นที่ท้ายอ่างเก็บน้ำลำปลายมาศอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๓. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมารเสด็จพระราชดำเนินไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเนื่องในวันคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ วัชรารัฐวิทยาลัย
๔. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารีจะพระราชทานทรัพย์สินส่วนพระองค์

(๒๙/๒๕๔๕)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้องและไม่ถูกต้องตามหลักการใช้คำราชาศัพท์ ดังนั้นผู้ตอบต้องมีความรู้ความจำ ความเข้าใจ ว่าการใช้คำราชาศัพท์ที่ถูกต้องเป็นอย่างไรจึงจะเลือกคำตอบได้ถูกต้อง

๒) การถามเกี่ยวกับการใช้สำนวน

การถามเรื่องการใช้สำนวน เป็นการทดสอบความคิดระดับการใช้สำนวนให้ถูกต้องตามความหมาย ผู้ตอบจึงต้องมีความรู้ความจำและเข้าใจความหมายของสำนวน จึงจะสามารถนำสำนวนนั้นไปใช้ได้ถูกต้องตามสถานการณ์ที่กำหนดให้

ตัวอย่าง

ข้อใดใช้สำนวนได้ถูกต้อง

๑. ลูกทำกิจการขาดทุนหลายครั้ง แต่แม่ก็ฆ่าไม่ตายขายไม่ขาดให้เงินช่วยทุกครั้ง
๒. ตอนนีเขาร่ำรวย แต่เมื่อหนุ่ม ๆ ยากจนแทบไม่มีจะกิน เข้าทำนองตีนถีบ ปากกัด
๓. เธอบอกว่าไม่ชอบสมศักดิ์ แต่พอเขาชวนไปเที่ยวก็ไป เข้าตำราปากว่าตาขยิบ
๔. คุณปู่เล่าว่าแต่ก่อนเรามีฐานะดีมากขนาดที่เรียกว่า ข้าวเหลือ เกลืออ้อม

(๑๘/๒๕๔๒)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้สำนวนให้ถูกต้องตามความหมายของสำนวนในบริบท ดังนั้น ผู้ตอบจึงต้องเข้าใจความหมายในสถานการณ์ที่ปรากฏในตัวเลือกแต่ละข้อจึงจะเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้

๔.๓.๒ กลวิธีการตั้งคำถามจากข้อความที่กำหนดให้

การตั้งคำถามในข้อสอบประเภทการนำไปใช้จากข้อความที่กำหนดให้เท่าที่พบมี ๓ กลวิธี คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้คำ การตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้สำนวน และการตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้โวหารประเภทต่าง ๆ ดังนี้

๑) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้คำ

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้คำพบเรื่องการใช้คำราชาศัพท์ประเภทเดียวเท่านั้น ดังนี้

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้คำราชาศัพท์

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้คำราชาศัพท์ เป็นกลวิธีที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้

ตัวอย่าง

ข้อความตอนใดใช้ราชาศัพท์ไม่ถูกต้อง

(๑) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ (๒) สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารเสด็จออกแทนพระองค์ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน (๓) พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ประธานวุฒิสภา (๔) เข้าเฝ้าทูลละอองพระบาทเพื่อทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล

๑. ตอนที่ (๑)
๒. ตอนที่ (๒)
๓. ตอนที่ (๓)
๔. ตอนที่ (๔)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการถามเรื่องการใช้คำราชาศัพท์ ในการเขียนข้อความโดยผู้ตอบต้องพิจารณาการใช้ราชาศัพท์ในข้อความว่ามีส่วนใดไม่ถูกต้อง เมื่อผู้ตอบบอกได้ว่าส่วนใดไม่ถูกต้องก็แสดงว่าผู้ตอบสามารถนำไปใช้ให้ถูกต้องได้เช่นเดียวกัน

๒) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้สำนวน

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้สำนวน จากข้อความที่กำหนดให้เป็นกลวิธีที่มีจุดมุ่งหมายทดสอบเรื่องการใช้สำนวนตามสถานการณ์ซึ่งต้องมีบริบทช่วยในการอธิบายความหมายและนำไปใช้ตามสถานการณ์ที่ถูกต้อง

ตัวอย่าง

สำนวนใดไม่สามารถใช้ได้ในตัวอย่างสถานการณ์ต่อไปนี้

“ตั้งแต่เจ้าโตเป็นหนุ่มมักทำความเดือดร้อนและสร้างปัญหาให้ฉันแสนสาหัสทุกวันนี้
อยากจะ.....ไปเลยจะได้พ้นทุกข์พ้นร้อนเสียที”

๑. ตัดเชือก
๒. ตัดหางปล่อยาว
๓. ตัดไฟต้นลม
๔. ตัดเป็นตัดตาย

(๑๙/๒๕๔๒)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้สำนวน ผู้ตอบต้องเข้าใจความหมาย เมื่อมีสถานการณ์การใช้สำนวนให้เลือกแต่ละข้อ ผู้ตอบต้องเลือกนำไปใช้ให้ถูกต้องตามความหมายได้

๓) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้โวหารต่าง ๆ

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้โวหารต่าง ๆ เป็นกลวิธีการทดสอบการนำข้อความไปใช้ โดยผู้ตอบต้องพิจารณาข้อความแล้วบอกได้ว่าข้อใดเป็นการสร้างข้อความที่ใช้โวหารใด

ตัวอย่าง

- ก. เสมอเหมือนรูปทองทั้งแท่ง   อันบุคคลแก่งเลลาหลอ่ฟุ้งพอนตร
- ข. ทั้งสององค์ก็ทรงสุนทรลักษณ์อันประเสริฐสิ้นทุกสิ่งสรรพที่สุดจะพรรณนา
- ค. ทั้งกิริยามารยาทที่ผาดผายนี้ก็ดูอาจอง   สมเป็นสกุลประยูรพงศ์ษัตริย์
- ง. ถ้ามิฉะนั้นดวงพักตร์สองกุมาร   ก็ปานประหนึ่งว่ากนกกินชะเนื่อน้ำนพคุณวิบูล

ข้อใดใช้ภาพพจน์

๑. ข้อ ก และ ข
๒. ข้อ ข และ ค
๓. ข้อ ค และ ง
๔. ข้อ ง และ ก

(๘๗/๒๕๔๔)

“ทุกวันนี้เราชำระร่างกายเพื่อจะล้างฝุ่นละอองและของโสโครก ถ้าเว้นการอาบน้ำสักเดือนตัวเราคงมีกลิ่นอย่างท่อขยะข้างถนนนั่นทีเดียว แต่ใจของเราเล่า ได้เคยฟอกมันหรือเปล่าในลมอากาศ นอกจากฝุ่นละอองและเชื้อโรคอันมองไม่เห็น ยังมีอะไรอยู่อีกบ้าง อาสัถย์ อาธรรม วิชา พยาบาท อุปกิเลสทั้งสิบหก จุลินทรีย์อันปราศจากตัวร้ายแรงยิ่งกว่ากาฬโรค บนผิวโลกกำลังเต็มไปด้วยเชื้อสกปรกเหล่านี้ปลิวแทรกซ่านเข้าสู่จิตมนุษย์ เราชำระแต่กายไม่ชำระใจ”

ผู้เขียนมิได้ใช้โวหารตามข้อใด

๑. สาธกโวหาร
๒. อุปมาโวหาร
๓. บรรยายโวหาร
๔. พรรณนาโวหาร

(๘๕/๒๕๔๒)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้โวหารต่าง ๆ ของข้อความที่กำหนดให้ ซึ่งเป็นข้อความที่ไม่เคยปรากฏในหนังสือเรียน ผู้ตอบจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องโวหาร จึงจะรู้ว่าข้อความที่กำหนดให้ใช้โวหารประเภทใด

๔.๔ กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบประเภทการวิเคราะห์

๔.๔.๑ กลวิธีการตั้งคำถามโดยตรง

จากข้อสอบวิชาภาษาไทย ๕๐๐ ข้อ พบว่า มีกลวิธีการตั้งคำถามโดยตรงในการทดสอบการวิเคราะห์ ๕ กลวิธี คือ การตั้งคำถามให้วิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนความต่าง การวิเคราะห์หาเหตุผล การวิเคราะห์องค์ประกอบ โครงสร้าง การวิเคราะห์จำแนกประเภท การวิเคราะห์แนวคิด ดังนี้

๑) การตั้งคำถามให้วิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความต่าง

การถามเพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและความต่าง เป็นการทดสอบความคิดในระดับการวิเคราะห์เปรียบเทียบตามข้อกำหนดของประโยคคำถาม ผู้ตอบต้องรู้จักวิเคราะห์ส่วนคำถามว่าเนื้อความที่กำหนดให้เปรียบเทียบคืออะไร แล้วนำมาตอบคำถาม กลวิธีการถามเพื่อให้เปรียบเทียบมักมีบริบทที่แสดงการเปรียบเทียบปรากฏอยู่ด้วย เช่นคำว่า เหมือน ต่าง สัมพันธ์ เป็นต้น

ตัวอย่าง

ข้อใดมีโครงสร้างพยางค์เหมือนคำว่า “ชันษา”

๑. กัณหา
๒. มารยา
๓. ปริศนา
๔. จินตหรา

(๓/๒๕๔๔)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้ผู้ตอบเปรียบเทียบโครงสร้างพยางค์ของคำว่า “ชันษา” และคำในตัวเลือกที่กำหนดให้ ผู้ตอบต้องวิเคราะห์โครงสร้างของคำแต่ว่าชันษามีโครงสร้างอย่างไร ซึ่งเป็นการแยกแยะองค์ประกอบของสิ่งที่พิจารณา แล้วจึงเปรียบเทียบหาโครงสร้างของคำที่เหมือนกันในตัวเลือกทั้ง ๔ ข้อ

สำนวนในข้อใดมีน้ำเสียงต่างจากข้ออื่น

๑. ไม้หลักปักเลน
๒. กิ่งก่าไต้ทอง
๓. วัวหายล้อมคอก
๔. น้ำซึมบ่อทราย

(๑๖/๒๕๔๕)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้ผู้ตอบพิจารณาเปรียบเทียบ น้ำเสียงของสำนวนในตัวเลือกแต่ละข้อ เพื่อหาข้อที่มีน้ำเสียงต่าง จากข้ออื่น ๆ ดังนั้น ผู้ตอบต้องมีความเข้าใจความหมายของสำนวนแต่ละข้อจึงจะเลือกคำตอบได้ถูกต้อง

๒) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์หาเหตุผล

การถามเพื่อให้วิเคราะห์หาเหตุผล เป็นการทดสอบความคิดระดับการวิเคราะห์ โดยผู้ตอบต้องวิเคราะห์เหตุและผลที่ใช้ประกอบกันแต่ละส่วนว่าประกอบด้วยเหตุผลอย่างไรบ้าง กลวิธีการถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์เหตุผลมักปรากฏคำที่แสดงให้เห็นว่าเป็นการวิเคราะห์เพื่อหาเหตุและผล เช่น ปรากฏคำว่า เหตุผล เป็นต้น

ตัวอย่าง

ข้อใดใช้โครงสร้างการแสดงผลต่างกับข้ออื่น

๑. บุหรี่คร่าชีวิต คิดสักนิดก่อนสูบ
๒. ปฏิบัติตามกฎหมาย ช่วยลดอุบัติเหตุ
๓. คนตายและติดคุก ด้วยสนุกค้ายาบ้า
๔. บ้าห่วยหวังรวยลัด จะวิบัติไม่รู้ตัว

(๙๒/๒๕๔๑)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้ผู้ตอบพิจารณาเปรียบเทียบ โครงสร้างของการแสดงผล ผู้ตอบต้องวิเคราะห์โครงสร้างของคำขวัญในตัวเลือกแต่ละข้อ แล้วนำมาเปรียบเทียบกัน จึงจะเลือกข้อที่มีโครงสร้างการแสดงผลที่ต่างกับข้ออื่นได้ถูกต้อง

๓) การตั้งคำถามให้แยกแยะองค์ประกอบหรือโครงสร้าง

การถามเพื่อแยกแยะองค์ประกอบหรือโครงสร้างของเรื่อง เป็นการทดสอบความคิดระดับการวิเคราะห์ โดยผู้ตอบต้องวิเคราะห์เหตุและผลที่ใช้ประกอบกันแต่ละส่วนว่าประกอบด้วยเหตุผลอย่างไรบ้าง แล้วนำมาตอบคำถาม กลวิธีการถามเพื่อให้แยกแยะองค์ประกอบ โครงสร้างมักปรากฏคำที่แสดงให้เห็นว่าเป็นการวิเคราะห์โครงสร้างของเรื่องปรากฏอยู่ด้วย เช่นปรากฏคำว่า โครงสร้างของคำ

ตัวอย่าง

คำในข้อใดมีโครงสร้างพยางค์เหมือนกันทั้งสองคำ

๑. ตั้งร้าน
๒. ช่างขึ้น
๓. คล่องแคล่ว
๔. ทรวดโทรม

(๙๘/๒๕๔๒)

จากตัวอย่าง กลวิธีการตั้งคำถามข้อนี้ เป็นการถามให้ผู้ตอบบอกโครงสร้างของพยางค์ในตัวเลือก ผู้ตอบต้องวิเคราะห์โครงสร้างของพยางค์ได้จึงจะบอกได้ว่าตัวเลือกข้อใดมีส่วนประกอบของโครงสร้างอย่างไร

๔) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการจำแนกประเภทหรือชนิด

การถามเพื่อให้จำแนกประเภทหรือชนิด เป็นการทดสอบความคิดระดับการวิเคราะห์จำแนกประเภท และจัดหมวดหมู่ข้อมูลของสิ่งต่าง ๆ กลวิธีการถามนี้จะปรากฏคำกริยากลาง ๆ และมีคำที่แสดงประเภทหรือชนิดที่ต้องการให้ผู้ตอบพิจารณาปรากฏอยู่ด้วย เช่น คำซ้อน คำประสม คำสมาส ประโยคความเดียว ประโยคความรวม ประโยคความซ้อน เป็นต้น

ตัวอย่าง

ข้อใดเป็นคำประสมทุกคำ

๑. กรรมเก่า	น้ำเนา	สาดโคลน	สิ้นคลอน
๒. แกะดำ	นั่งร้าน	วางมวย	ผูกผง
๓. เล่นตัว	วางมือ	หมกเม็ด	แพแตก
๔. จุดจบ	สับหลัก	เลวทราม	ลายคราม

(๖/๒๕๕๔)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้ผู้ตอบจำแนกประเภทของคำประสม ผู้ตอบต้องใช้ความคิดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ของคำประสม และนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบคำแต่ละคำในตัวเลือกว่าเป็นคำประสมหรือไม่ และเปรียบเทียบคำในตัวเลือกแต่ละข้อ

๕) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์แนวคิด

การตั้งคำถามให้วิเคราะห์แนวคิดเป็นการทดสอบการคิดระดับการวิเคราะห์ ผู้ตอบต้องวิเคราะห์ความคิดของเรื่องที่ปรากฏอยู่ในตัวเลือกแต่ละข้อ กลวิธีนี้มักปรากฏคำว่า “แนวคิด” ในประโยคคำถามด้วย

ตัวอย่าง

แนวคิดเกี่ยวกับเจ้านายในข้อใดต่างจากข้ออื่น

๑. เจ้านายซึ่งจะหาช่องทำราชการได้ยากกว่าลูกน้อง เพราะเหตุที่เป็นผู้มีวาสนา บรรดาศักดิ์มาก
๒. ฝ่ายเราจะไปมียศเสมออยู่กับเขา แต่ความบริบูรณ์และยศศักดิ์ไม่เต็มทีเหมือนอย่าง เขาก็จะเป็นที่น้อยหน้า
๓. ถ้าจะหันไปข้างทำมาหากินซึ่งเป็นการยากที่จะทำเพราะเป็นเจ้าเหมือนกัน คือไป รับจ้างเขาเป็นเสมียนไม่ได้
๔. เจ้านายจะเป็นผู้ได้ทำราชการมีชื่อเสียงดี ก็อาศัยได้แต่สติปัญญาความรู้และความ เพียรรอบตัว

(๘๗/๒๕๔๔)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้ผู้ตอบวิเคราะห์แนวคิด ของข้อความในตัวเลือกแต่ละข้อ ผู้ตอบต้องเชื่อมโยงเปรียบเทียบ ความหมายของคำว่า เจ้านาย และเปรียบเทียบแนวคิดในแต่ละข้อ

๔.๔.๒ กลวิธีการตั้งคำถามจากข้อความที่กำหนดให้

การตั้งคำถามในข้อสอบประเภทการวิเคราะห์จากข้อความที่กำหนดให้ เท่าที่พบมี ๗ กลวิธี คือ การตั้งคำถามให้วิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือน ความต่าง การตั้ง คำถามให้วิเคราะห์หาเหตุผล การตั้งคำถามเกี่ยวกับการแยกแยะองค์ประกอบโครงสร้างของ ประโยค การตั้งคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์จำแนกประเภท การตั้งคำถามเกี่ยวกับการ วิเคราะห์แนวคิด การตั้งคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์กลวิธี การตั้งคำถามเกี่ยวกับการ วิเคราะห์ทรรศนะของเรื่อง ดังนี้

๑) การตั้งคำถามให้การวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและ ความต่าง

การตั้งคำถามให้การวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนความ ต่างจากข้อความที่กำหนดให้มักมีข้อความที่ยกมาให้เปรียบเทียบตามเรื่องที่ได้เรียน หรือเรื่องที่ไม่เคยพบมาก่อน

ตัวอย่าง

ข้อใดมีความหมายตรงกับคำประพันธ์ต่อไปนี้

“เผยพระยศยืนแยง ยานเกล้า”

๑. ยืนพระยศอยู่คง	คู่หล้า
๒. พระยศยิ่งภิญโญ	ผ่านแผ่ ภพนา
๓. สิบทิศทั่วลือละเวง	หวั่นเดช ท่านนา
๔. พระเดชพระแสงดงดล	แผ่ดีจคู่เข็ญแฮ

(๗/๖/๒๕๔๕)

“ราตรีก็แม่นมี ขณะดีและร้ายปน”

ความหมายของคำประพันธ์ในข้อใดต่างกับข้อความข้างต้น

๑. ราตรีนี้มีตมิตไฉน	ดาวลับดับไฟนักฝัน
๒. อนิจจาเมฆคล้ำดำแท้แท้	อุตุส่าห์แรขอบน้ำเงินเพลิดเพลินได้
๓. การเปลี่ยนแปลงเป็นธรรมดาโลก	มีเด่นโชคมีอับเฉาขึ้นเหงาได้
๔. ในฟ้ามีตมิตดาววับวาวส่อง	ในใจหมองมีดาววับวาวสี

(๗/๐/๒๕๔๒)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้วิเคราะห์หาความหมายเหมือนหรือความหมายต่างระหว่างข้อความที่กำหนดกับตัวเลือก ผู้ตอบจึงต้องพิจารณาคำตอบให้ถูกต้อง

๒) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์หาเหตุผล

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์หาเหตุผลจากข้อความที่กำหนดให้ โดยอาจเป็นข้อความที่ไม่เคยพบมาก่อนหรือข้อความจากในหนังสือเรียนก็ได้

ตัวอย่าง

“เราต้องการให้เด็กไทยที่เกิดและเติบโตในสหรัฐอเมริกา รู้จักประเทศไทยและวัฒนธรรมไทย เราพาเขามาเพื่อให้รู้ว่าที่ไต้ยีนได้ฟังมานั้นจริงหรือไม่อย่างไร โดยเน้นการไปทัศนศึกษา”

ข้อความคู่ใดมีความสัมพันธ์กันในลักษณะ “เหตุผล-ข้อสรุป” ตามข้อเท็จจริงข้างต้น

๑.	(ก) เด็ก ๆ เกิดและเติบโตในสหรัฐอเมริกา
	(ข) ผู้ใหญ่อยากให้เด็กที่เกิดในสหรัฐอเมริกา รู้จักวัฒนธรรมไทย
๒.	(ก) ผู้ใหญ่ไม่เคยพาเด็กซึ่งเกิดในสหรัฐอเมริกามา รู้จักวัฒนธรรมไทย
	(ข) เด็ก ๆ ได้มาทัศนศึกษาในประเทศไทย

๓. (ก) เด็ก ๆ ไม่เคยได้มาประเทศไทย
 (ข) ผู้ใหญ่พาเด็ก ๆ ที่เกิดในสหรัฐอเมริกามารู้จักวัฒนธรรมไทย
๔. (ก) ผู้ใหญ่อยากให้เด็ก ๆ ที่เกิดในสหรัฐอเมริการู้จักวัฒนธรรมไทย
 (ข) เด็ก ๆ ได้มาทัศนศึกษาในประเทศไทย

(๕๘/๒๕๔๔)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์เรื่องความสัมพันธ์ของเหตุผลและข้อสรุป ระหว่างข้อความที่กำหนดให้กับตัวเลือก ผู้ตอบจึงต้องวิเคราะห์หาคำตอบจากตัวเลือกที่มีเหตุผลข้อสรุปสัมพันธ์กับข้อความที่กำหนดให้

๓) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการแยกแยะองค์ประกอบโครงสร้างของประโยค

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการแยกแยะองค์ประกอบจากข้อความที่กำหนดให้ โดยโครงสร้างของประโยคเท่าที่พบ มักเป็นประโยคคำถามบอกเล่า

ตัวอย่าง

ข้อใดมีส่วนประกอบของประโยคเหมือนประโยคตัวอย่าง

"เทศบาลเร่งปลูกต้นไม้ใหม่"

๑. แดงไปเที่ยวตามสวนสาธารณะต่าง ๆ
๒. น้องชอบอ่านการ์ตูนญี่ปุ่น
๓. แม่ครัวมักซื้อผลไม้ร้านประจำ
๔. แม่กำลังตรวจบัญชีรายจ่ายของบ้าน

(๖๔/๒๕๔๑)

๔) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการจำแนกประเภท

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการจำแนกประเภท เป็นการตั้งคำถามให้ผู้ตอบจัดหมวดหมู่ของเรื่องหรือข้อความที่กำหนดให้

ตัวอย่าง

อันตรายนอย่างหนึ่งของคนเราก็คือ ถือว่าเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นเรื่องไม่ผิด เป็นเรื่องไม่เสียหายอะไร แท้จริงแล้วถ้าถือผิดเป็นถูกในเรื่องเล็กน้อยได้ ก็ยอมทำผิดเป็นถูกในเรื่องใหญ่ได้ในโอกาสต่อ ๆ ไป

ข้อความข้างต้นเป็นคำกล่าวประเภทใด

๑. ข้อสังเกต
๒. การคาดคะเน
๓. ข้อเตือนใจ
๔. การตัดสินใจ

(๑๐๐/๒๕๔๑)

“เราทุกคนปล่อยปละละเลยให้โลกตกลงสู่ที่ต่ำ ไม่ประคับประคองคำจูนไว้ด้วยพลังที่เข้มแข็งพลังที่จะประคับประคองโลกได้ต้องเป็นพลังของความดีเท่านั้น ไม่ใช่พลังอื่นใดทั้งสิ้น ความดีมีมากมายหลายประการแต่อาจรวมลงได้ในจุดสำคัญที่สุดคือพลังของเมตตาที่จะคำจูนโลกได้ โลกจะลอยเด่นเป็นสง่าสว่างไสวไกลทุกซีกไกลรื้อนานาประการด้วยพลังคำจูนของเมตตา”

ข้อความข้างต้นเป็นสารประเภทใด

๑. แสดงทรรศนะและให้ความรู้
๒. จรรโลงใจและให้ความรู้
๓. จรรโลงใจและโน้มน้าวใจ
๔. แสดงทรรศนะและโน้มน้าวใจ

(๔๕/๒๕๔๕)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้จำแนกประเภทจากข้อความที่กำหนดให้ ผู้ตอบต้องวิเคราะห์แยกแยะได้ว่าข้อความที่กำหนดให้จัดอยู่ในประเภทที่ตรงกับตัวเลือกข้อใด

๕) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์แนวคิด

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์แนวคิดเป็นการทดสอบการวิเคราะห์ข้อความโดยการแยกประเด็นเรื่องเกี่ยวกับแนวคิดในข้อความที่กำหนดให้

ตัวอย่าง

อัคราสิ้นความสนใจในคนขาว ในระเบียงเรือน ในเส้นเชือก ซึ่งจะกัณฑ์ขาดสะบั้นไปได้ ในอึดใจเดียวดวงตาจ้องเขม็งไปทางที่ราบตามแนวลำธารใกล้เขตไร่ของพวกโบโบ

ข้อความข้างต้นแสดงแนวคิดอย่างไร

๑. สัตว์ป่าเลี้ยงไม่เชื่อง
๒. สัตว์ป่าไม่ต้องการอยู่ในบ้าน
๓. สัตว์ป่าไม่ทิ้งสัญชาตญาณของตน

๔. สัตว์ป่าพอใจในอิสรภาพ

(๗/๒๕๕๑)

พระชาติก็ทูลเฉลยสารฉลองพระองค์การพระอัยกว่า ซึ่งทรงพระกรุณานับว่าเป็นหน่อเนื้อเชื้อประยูรวงศ์ พระคุณของพระองค์ก็เป็นเหลือล้นพ้นจะพรรณนา หาสิ่งซึ่งจะอุปมามิได้ แต่ข้าบาทนี้เป็นข้าช่วงใช้ของพฤตมาจารย์ เหตุฉะนี้กระหม่อมผู้เชื่อว่าชาติเกรงเกลือกจะหม่นหมองละอองบาศรีล้อมพระเดช จึงเฝ้าอยู่แต่ห่าง ๆ อย่างหินเพศพอพักตรัตน

ข้อความข้างต้นไม่ปรากฏแนวคิดตามข้อใด

๑. การรู้จักประมาณตน
๒. การแสดงความจงรักภักดี
๓. การแบ่งชนชั้นในสังคม
๔. บุญบารมีของพระมหากษัตริย์

(๘๘/๒๕๕๒)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับแนวคิดซึ่งผู้ตอบต้องเข้าใจและแยกแยะประเด็นว่าแนวคิดของเรื่องมีอะไรบ้าง และแนวคิดที่ปรากฏในตัวเลือกข้อใด ไม่ปรากฏในข้อความที่กำหนดให้อ่าน

๖) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์กลวิธี

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์กลวิธี เป็นการให้ผู้ตอบวิเคราะห์กลวิธี รูปแบบที่ใช้ในข้อความ

ตัวอย่าง

ผมยังจำภาพรถรางสีเหลือง ๆ ตัดเส้นด้วยสีแดงที่วิ่งกึ่ง ๆ ไปตามถนนสายต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ เมื่อสามสิบกว่าปีก่อน ไม่เคยลืมภาพของคนขับรถรางในเครื่องแบบเสื้อเชิ้ตแขนสั้น และกางเกงขาสั้นสีขาว ที่ยืนเด่นอยู่ด้านหน้าของตัวรถ สายตามุ่งตรงไปเบื้องหน้าในขณะที่ทำคอยเหยียบกระเดื่องเหล็กเสียงดังแก๊ง ๆ แทนเสียงแตรในเวลาทีรถสามล้อถีบล้ำเข้ามาในราง

ข้อความข้างต้นมีกลวิธีการเขียนแบบใด

๑. บรรยาย
๒. บรรยายและพรรณนา
๓. พรรณนา
๔. บรรยายและอธิบาย

(๒๗/๒๕๕๒)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการถามให้ผู้ตอบวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาด้านกลวิธีการเขียน จากข้อความที่กำหนดให้ ผู้ตอบจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องกลวิธีจึงจะวิเคราะห์ได้ถูกต้อง

๗) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์พรรณนาของเรื่อง

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์พรรณนาของเรื่องเป็นการตั้งคำถามจากข้อความและให้ผู้ตอบวิเคราะห์ความเห็นหรือพรรณนาที่มีต่อเรื่องที่ได้อ่านซึ่งเป็นการวิเคราะห์เรื่องได้

ตัวอย่าง

ข้อใดเป็นพรรณนาของผู้เขียนข้อความต่อไปนี้

“ภาษาเขียนและภาษาพูดของวัยรุ่นปัจจุบันแปลกเปลี่ยนไปจากมาตรฐานของครูภาษาไทย จนเกือบจะพูดได้ว่าใช้ตำราไวยากรณ์กันคนละเล่มที่เดียว”

๑. ภาษาไทยกำลังเปลี่ยนไปมาก
๒. ภาษามีความแตกต่างกัน ไม่มีผิดไม่มีถูก
๓. ภาษาเขียนและภาษาพูดของวัยรุ่นไม่ถูกต้อง
๔. ครูภาษาไทยควรยอมรับภาษาพูดและภาษาเขียนของวัยรุ่น

(๕๕/๒๕๔๔)

ข้อใดไม่ใช่พรรณนาของผู้สังสารในข้อความต่อไปนี้

“การศึกษาสมัยใหม่โดยมากได้ทำลายความมั่นใจในความเป็นมนุษย์ของผู้เรียน แยกผู้เรียนออกจากสภาพที่เป็นจริงในสังคม ออกจากภูมิปัญญาและวัฒนธรรมพื้นบ้านของบรรพชน และออกจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ทำให้เกิดความเข้าใจอันมีขอบว่าเราจะต้องประสบความสำเร็จในชีวิตในทางยศศักดิ์อิศฐฐาน โดยการแก่งแย่งแข่งดีกันเองในหมู่มนุษย์ การเอาชนะธรรมชาติและใช้ประโยชน์จากธรรมชาติให้มากที่สุด”

๑. การแข่งขันเป็นหนทางไปสู่ความสำเร็จในชีวิต
๒. คนควรมีความใกล้ชิดกับธรรมชาติและสังคม
๓. ระบบการศึกษาในปัจจุบันทำให้เกิดการเบียดเบียนกัน
๔. มนุษย์กำลังทำลายสังคม วัฒนธรรมและธรรมชาติเพียงเพื่อประโยชน์ส่วนตน

(๕๓/๒๕๔๔)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์
 ทรศนะของข้อความที่กำหนดให้ ผู้ตอบต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และวิเคราะห์ข้อความได้จึง
 จะบอกได้ว่าทรศนะที่กล่าวถึงคืออะไร

๔.๕ กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบประเภทการสังเคราะห์

กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบประเภทการสังเคราะห์ เท่าที่พบปรากฏกลวิธี
 การตั้งคำถามจากข้อความที่กำหนดให้เท่านั้น เนื่องจากการสังเคราะห์ตามนิยามที่กำหนดให้
 คือ การรวมส่วนย่อย หรือการสร้างใหม่ กระบวนการคิดขั้นนี้มักพบในข้อสอบที่เป็นการเขียน
 เรียงความหรือบทความที่เป็นการรวบรวมความคิด ในข้อสอบแบบเลือกตอบจึงไม่นิยมวัด
 การคิดในขั้นนี้ แต่ในงานวิจัยนี้ พบการวัดระดับการคิดประเภทการสังเคราะห์ ซึ่งใช้การตั้ง
 คำถามจากข้อความที่กำหนดให้เพื่อให้ผู้ตอบประมวลความคิด รวบรวม และเรียงเรียงข้อความ
 ซึ่งเป็นการสร้างใหม่ ดังนี้

กลวิธีการตั้งคำถามจากข้อความที่กำหนดให้

การตั้งคำถามในข้อสอบประเภทการสังเคราะห์จากข้อความที่
 กำหนดให้ เท่าที่พบมีกลวิธีการตั้งคำถาม ๒ กลวิธี คือ การตั้งคำถามให้เรียงลำดับเรื่องใหม่
 และการตั้งคำถามให้ตั้งชื่อเรื่อง และมักปรากฏในประโยคคำถามบอกเล่า ดังนี้

๑) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการเรียงลำดับเรื่องใหม่

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการให้เรียงลำดับเรื่องใหม่ เป็นกลวิธี
 การทดสอบการสังเคราะห์เรื่อง โดยผู้ตอบต้องสามารถนำข้อความที่ให้มาสร้างใหม่เป็นข้อความ
 หรือคำประพันธ์ที่ถูกต้องได้

ตัวอย่าง

ข้อความต่อไปนี้เรียงลำดับอย่างไรจึงจะได้เนื้อความถูกต้อง

- ก. ส่วนสำคัญของหลอดไฟฟ้าคือไส้หลอด ไส้หลอดนี้ทำจากโลหะ
- ข. ที่ไส้หลอดโลหะ พลังงานไฟฟ้าจะเปลี่ยนเป็นพลังงานความร้อนซึ่งจะเผา
 ให้ไส้หลอดร้อนจนเปล่งแสงสว่าง
- ค. เมื่อเราเปิดสวิตช์ กระแสไฟฟ้าจะไหลผ่านขั้วหลอดไปตามสายไฟภายใน
 หลอดและไส้หลอด

ง. หลอดไฟฟ้าเป็นผลิตภัณฑ์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เราใช้กันแทบทุกครัวเรือน

๑. ก ข ง ค
๒. ก ง ข ค
๓. ค ง ก ข
๔. ง ก ค ข

(๓๐/๒๕๕๔)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้เรียงลำดับเรื่องให้ถูกต้อง โดยมีข้อความกำหนดให้เป็นตอน ๆ ผู้ตอบต้องสังเคราะห์เรื่องโดยการลำดับส่วนย่อยมาสร้างเป็นข้อความใหม่ ให้ถูกต้อง จึงจะตอบคำถามได้

๒) การตั้งคำถามให้ตั้งชื่อเรื่อง

การตั้งคำถามให้ตั้งชื่อเรื่องเป็นการทดสอบการสังเคราะห์เรื่อง โดยการอ่านเรื่องแล้วนำเรื่องที่อ่านมาสร้างใหม่เป็นข้อความ โดยให้ตั้งชื่อเรื่อง

ตัวอย่าง

ตอนหนึ่งของการบรรยายเพื่อรณรงค์ให้มีการสร้างวินัย วิทยากรกล่าวว่า "ในสังคมไทยทุกวันนี้ ใคร ๆ ก็พูดให้คนมีวินัยกันทั้งนั้น วางหลักการ ออกคำสั่ง ให้คำแนะนำสั่งสอน แต่แล้วตนเองก็ไม่ทำ สำหรับผม ผมปฏิบัตินะ และอย่างเคร่งครัดด้วย เพื่อเป็นการสอนอีกทางให้ได้เห็นแบบอย่างเรียนรู้ และซึมซับเอาอย่างเคยชิน อย่างเป็นนิสัย และอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งไม่จำเป็นต้องออกปากเรียกร้อง เพราะฉะนั้นเมื่อผมสอนลูก ลูกก็ปฏิบัติ ผมก็เชื่อว่าลูกผมมีวินัย อยากจะบอกว่า เมื่อใดก็ตามที่การปฏิบัติ ไม่เป็นไปตามธรรมชาติ เมื่อนั้น ก็ถึงแต่ทำให้คนเป็น "นักสร้างภาพ" มากขึ้นทุกที ๆ จนเต็มสังคม"

เรื่องนี้ควรตั้งชื่อว่าอย่างไร

๑. วินัยเริ่มที่บ้าน   สอนลูกหลานง่ายกว่าใคร
๒. จงทำตามที่สอน   อย่าทำตามที่เห็น
๓. วินัยสร้างง่ายยิ่ง   เริ่มให้จริงที่ต้นแบบ
๔. พูดไว้แล้วไม่ทำ   เด็กจะจำเป็นตัวอย่าง

(๘๘/๒๕๕๑)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้ตั้งชื่อเรื่องเพื่อทดสอบการสังเคราะห์ข้อความ เป็นการสร้างใหม่ โดยนำเรื่องที่อ่านมาตั้งเป็นชื่อเรื่องใหม่ เป็นการนำส่วนย่อยมารวมกัน ผู้ตอบต้องใช้การคิดสังเคราะห์เรื่องจึงจะตอบคำถามได้

๔.๖ กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบประเภทการประเมินค่า

กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบประเภทการประเมินค่า เท่าที่พบมี ๒ กลวิธีคือ กลวิธีการตั้งคำถามโดยตรง และกลวิธีการตั้งคำถามจากข้อความที่กำหนดให้ ดังนี้

๔.๖.๑ กลวิธีการตั้งประโยคคำถามโดยตรง

จากข้อสอบแบบเลือกตอบวิชาภาษาไทย ๕๐๐ ข้อ พบว่า มีกลวิธีการตั้งคำถามทดสอบการประเมินค่า ๕ กลวิธี คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าการพูดในโอกาสต่าง ๆ การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าการเขียนรูปแบบต่าง ๆ การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าคุณธรรมของเรื่อง และการตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าค่านิยมที่ปรากฏในเรื่องที่เรียนมาแล้ว ดังนี้

๑) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าการพูดในโอกาสต่าง ๆ

การถามเพื่อประเมินค่าเกี่ยวกับการพูดในโอกาสต่าง ๆ เป็นการทดสอบการคิดระดับประเมินค่าเรื่องการประเมินการพูดให้เหมาะสมตามสถานการณ์ที่ผู้ถามกำหนดในตัวเลือกแต่ละข้อ ผู้ตอบต้องประเมินตัวเลือกในคำตอบแต่ละข้อว่าข้อใดเป็นข้อที่เหมาะสมที่สุด กลวิธีนี้มักปรากฏคำว่า “เหมาะสม” “สมควร” ในประโยคคำถามด้วย

ตัวอย่าง

คำพูดในข้อใดเหมาะที่จะใช้ในการประชุม

๑. ขอโทษนะ คุณวิชาพูดดัง ๆ หน่อย จะได้ได้ยินกันทุกคน
๒. ดิฉันขอให้ที่ประชุมพิจารณาทบทวนเรื่องนี้อีกครั้ง
๓. เรื่องชักจะไปกันใหญ่แล้ว ขอให้พูดตรงประเด็นหน่อยเถอะ
๔. คุณนัดดา นั่งเงียบอยู่นานแล้ว กรุณาแสดงความคิดเห็นด้วย

(๔๒/๒๕๔๕)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้ผู้ตอบประเมินลักษณะคำพูดในที่ประชุมที่เหมาะสม ผู้ตอบต้องประเมินได้ว่า คำพูดในข้อใดเหมาะที่จะใช้ในการประชุม

ข้อใดไม่สมควรกล่าวในโอกาสเข้ารับตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงาน

๑. ผมตั้งใจที่จะได้ร่วมงานกับเพื่อน ๆ ที่มีความสามารถ

๒. ผมขอให้ทุกคนคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมให้มากขึ้น
๓. ผมเห็นว่าบุคลากรทุกคนมีความสำคัญต่อหน่วยงานของเรา
๔. ผมภูมิใจที่หน่วยงานของเรามีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของสังคม

(๔๐/๒๕๔๔)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้ผู้ตอบประเมินความไม่เหมาะสมของคำพูดที่กล่าวในสถานการณ์การเข้ารับตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงาน ผู้ตอบต้องตัดสินใจว่าคำพูดจากตัวเลือกข้อใดมีเนื้อความซึ่งไม่ควรกล่าวในสถานการณ์นั้น

๒) การถามประเมินค่าเกี่ยวกับการเขียนรูปแบบต่าง ๆ

การถามเพื่อประเมินค่าเกี่ยวกับการเขียนรูปแบบต่าง ๆ เป็นการทดสอบการคิดระดับประเมินค่าเรื่องการประเมินการเขียนที่ดีหรือไม่ดี ผู้ตอบต้องประเมินตัวเลือกในคำตอบแต่ละข้อว่าข้อใดเป็นข้อที่มีลักษณะการเขียนดีหรือไม่ดีตามหัวข้อที่กำหนด กลวิธีการถามลักษณะนี้มักพบเฉพาะประโยคคำถามบอกเล่าเท่านั้น และมักปรากฏร่วมกับคำว่า “เหมาะสม” “ดีที่สุด” “ชัดเจนที่สุด” ในประโยคคำถามด้วย

ตัวอย่าง

ข้อใดใช้ภาษาในงานเขียนเชิงวิชาการได้เหมาะสมที่สุด

๑. การได้รับเงินทุนสนับสนุนไม่เพียงพอไม่ใช่ปัญหาสำคัญที่สุดของมหาวิทยาลัย
๒. คนทั่วไปอาจคิดไม่ออกว่า เหตุใดการศึกษาจึงจะไปโยงใยกับเศรษฐกิจของประเทศ
๓. ความอ่อนแอของอุดมศึกษาไทย คือสาเหตุใหญ่ที่ทำให้ประเทศไทยเสื่อมทรุดลงเรื่อย
๔. ประเทศไทยต้องสร้างทีมร่วมระหว่างอาจารย์มหาวิทยาลัยในประเทศกับนักวิชาการต่างประเทศ

(๓๖/๒๕๔๕)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้ผู้ตอบประเมินความเหมาะสมของงานเขียนเชิงวิชาการ โดยพิจารณาว่า การใช้ภาษาในงานเขียนข้อใดเหมาะสมที่จะใช้ โดยผู้ตอบต้องพิจารณาตัวเลือกที่เป็นภาษาเขียน

๓) การตั้งคำถามประเมินค่าเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม

การถามเพื่อประเมินค่าเกี่ยวกับเนื้อหาตำนานวรรณคดีและวรรณกรรม เป็นการทดสอบการคิดระดับประเมินค่าเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งมักจะถามเรื่องคุณค่าด้านต่าง ๆ ของเรื่องที่สามารถประเมินได้จากเรื่องที่ได้เรียนมา กลวิธีนี้มักปรากฏคำว่า “เด่นที่สุด” ในประโยคคำถามด้วย

ตัวอย่าง

นิราศพระบาทและนิราศลอนดอนมีคุณค่าเด่นที่สุดร่วมกันตามข้อใด

๑. คุณค่าด้านวรรณศิลป์
๒. คุณค่าด้านอารมณ์
๓. คุณค่าด้านวัฒนธรรม
๔. คุณค่าด้านค่านิยม

(๗๓/๒๕๔๔)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้ผู้ตอบประเมินคุณค่าของเรื่องที่ยืนยันว่ามีคุณค่าในด้านใดบ้าง และเปรียบเทียบคุณค่าของเนื้อเรื่องทั้งสองเรื่องและว่ามีข้อที่ประเมินในด้านใดบ้าง

๔) การตั้งคำถามประเมินค่าเกี่ยวกับคุณธรรมของเรื่อง

การถามเพื่อประเมินค่าเกี่ยวกับคุณธรรมของเรื่อง เป็นการทดสอบการคิดระดับประเมินค่าเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม แนวคิดเกี่ยวกับพุทธศาสนาที่ปรากฏในเรื่องด้วย กลวิธีนี้มักปรากฏคำว่า “ชัดเจนที่สุด” “น่ายกย่องที่สุด” ในประโยคคำถามด้วย

ตัวอย่าง

ข้อใดแสดงคุณธรรมในสังคมไทยที่น่ายกย่องที่สุด

๑. ก็นั่นบัวหัวเดียวจะให้ข้า	อนิจจาตัวหม่อมจะยอมอด
๒. พี่รักเจ้าสู้อาชีวิตแลก	ถึงจะแหลกครั้งนี้พี่ไม่ว่า
๓. จะร้อนถึงพระพิจิตรผู้บิดา	ที่เมตตาเลี้ยงดูให้อยู่ในัน
๔. อาศัยอยู่เรือนเพื่อนบ้านเก่า	เขาก็ช่วยบำรุงรักษา

(๘๙/๒๕๔๔)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้ผู้ตอบประเมินข้อ
คุณธรรมจากตัวเลือกแต่ละข้อว่า มีคุณธรรมใดที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่องบ้าง และประเมิน
คุณธรรมที่น่ายกย่องที่สุดจากเรื่อง

๕) การถามประเมินค่าเกี่ยวกับค่านิยมที่ปรากฏในเรื่อง

การตั้งคำถามเพื่อประเมินค่าเกี่ยวกับค่านิยมที่ปรากฏในเรื่อง
เป็นการทดสอบการคิดระดับประเมินค่าเกี่ยวกับเรื่องค่านิยมทางสังคม ค่านิยมทางศาสนา
ค่านิยมด้านความเชื่อ กลวิธีนี้มักปรากฏคำว่า “ค่านิยม” ในประโยคคำถามด้วย

ตัวอย่าง

คำอธิบายฐานในข้อใดสอดคล้องกับค่านิยมเชิงพระพุทธศาสนามากที่สุด

๑. อย่างรู้มีโรคาในสารพางค์	ทั้งรูปร่างขอให้ราวกับองค์อินทร์
๒. หนึ่งในปีตามารดาคณาญาติ	ให้ผุดผาดผาสุกเป็นนิจลิน
๓. ความระยำคำโตอย่าไต่ยิน	ให้สุดสิ้นสูญหายละอายเอง
๔. ทั้งหวายตรวนล้วนเครื่องที่ลำบาก	ให้ปราศจากทั้งคนเขาข่มเหง

(๘๘/๒๕๔๔)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้ผู้ตอบประเมินค่านิยม
เชิงพระพุทธศาสนาในตัวเลือกแต่ละข้อ ผู้ตอบต้องประเมินว่าอะไรคือค่านิยมทางพระพุทธศาสนา
จึงจะตอบคำถามแต่ละข้อได้

๔.๖.๒ กลวิธีการตั้งคำถามจากข้อความที่กำหนดให้

กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบประเภทการประเมินค่าจากข้อความที่
กำหนดให้ พบว่า มี ๖ กลวิธี คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าโดยตรง การตั้ง
คำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าการพูดในโอกาสต่าง ๆ การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่า
การเขียนรูปแบบต่าง ๆ การตั้งคำถามประเมินค่าเกี่ยวกับข้อเตือนใจ การตั้งคำถามเกี่ยวกับ
การประเมินคุณค่าของเรื่อง การตั้งคำถามเกี่ยวกับลักษณะการประพันธ์ที่เด่นชัดที่สุด ดังนี้

๑) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าโดยตรง

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าโดยตรงเป็นตั้งคำถามให้
ผู้ตอบประเมินค่าจากเรื่องที่กำหนดให้ โดยใช้คำกริยา “ประเมิน” ในประโยคคำถาม

ตัวอย่าง

ข้อความต่อไปนี้สามารถประเมินได้ตรงตามข้อใด

“ข้าพเจ้าเคยเตือนคนรุ่นหนุ่มสาวเสมอว่าอย่าทอดทิ้งของเก่า ๆ ของไทยเรายิ่งอย่างไม้อาลัยไยดี เพราะของเก่าเป็นเครื่องชี้อายุของชาติ เป็นเครื่องแสดงวัฒนธรรมของชาติ ทั้งนี้มิได้หมายความว่าข้าพเจ้าไม่นิยมของใหม่เลย”

๑. สมเหตุสมผล
๒. มีลักษณะสร้างสรรค์
๓. เหมาะแก่กาลและบุคคล
๔. ใช้ภาษากระชับและเข้าใจง่าย

(๖๑/๒๕๔๓)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้ประเมินค่าจากเรื่องที่กำหนดให้อ่าน ผู้ตอบต้องตัดสินคุณค่าของเรื่องว่าเป็นไปในลักษณะตามตัวเลือกข้อใด

๒) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าการพูดในโอกาสต่าง ๆ

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าการพูดในโอกาสต่าง ๆ จากข้อความที่กำหนดให้ จะเป็นการยกสถานการณ์ หรือข้อความในผู้ตอบพิจารณาคำถามจากข้อความนั้น

ตัวอย่าง

ในการประชุมคณาจารย์ของโรงเรียน ผู้อำนวยการซึ่งเป็นประธานที่ประชุม สังเกตว่าสมาชิกบางคนไม่ร่วมมือแสดงความคิดเห็น ทั้งยังแสดงที่ท่าเบื้อหน่ายเมื่อการประชุมเริ่มจะเนิ่นช้า

ข้อใดน่าจะเลือกใช้เพื่อการแก้ภาวะการณดังกล่าว

๑. ท่านอาจารย์ครับ ผมเชื่อว่าทุกท่านที่นี่ ต่างตระหนักว่าการร่วมระดมความคิดเห็นในที่ประชุมยังคงเป็นวิธีที่เหมาะสมและเป็นมารยาทสำหรับทุกคนใช่ไหมครับที่ต้องแสดงสปิริตบ้าง
๒. ท่านอาจารย์ครับ ผมก็คงเช่นเดียวกับทุกท่าน ที่พอการประชุมชักจะยืดเยื้อเราก็เริ่มเบื้อหน่ายแต่ทบทวนนิดนะครับ เราต่างจากเด็กก็ตรงนี้ ตรงที่เราอดทนและรู้เหมาะรู้ควรใช่ไหมครับ
๓. ทุกท่านคงทราบดีว่า การอภิปรายถกเถียงไม่ใช่เรื่องเสียหาย เพราะเราเห็นแย้งกัน อย่างสร้างสรรค์เสียตายอยู่ก็แต่หลายท่านที่ยังไม่ให้โอกาสเราได้รับทราบความคิดเห็น อาจารย์ว่าไงครับ

๔. การโต้เถียงในครรลองของเหตุผล เป็นหนทางของผู้มีปัญญา ท่านอาจารย์ครับ
ช่วย ๆ กันออกความเห็นหน่อยเถอะครับ

(๘๕/๒๕๔๑)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่า
การพูดในที่ประชุม บริบทที่พบคือ “น่าจะเลือก” แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบต้องพิจารณาและ
ตัดสินใจว่าการพูดจากตัวเลือกใดเหมาะสมในการแก้สภาวะการณ์

๓) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าการเขียนรูปแบบต่าง ๆ

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าการเขียนรูปแบบต่าง ๆ
จากข้อความที่กำหนดให้ เท่าที่พบ เป็นการให้ประเมินค่าความเหมาะสมในการเลือกข้อมูล

ตัวอย่าง

ปะการังเป็นแหล่งพักพิงของปลาตัวเล็ก แต่ปัจจุบันถูกพ่อค้าปลาทูทำลายโดยใช้วิธีฉีด
พ่นยาสลบไปตามคอปะการัง เพื่อจับปลาที่สวยงาม ๆ ไปขาย มีผลทำให้ปะการังตายไปด้วย เมื่อ
ปะการังตาย ปลาเล็ก ปลาน้อย ซึ่งเป็นอาหารของปลาใหญ่ก็ถูกทำลาย ปะการัง
เปรียบเสมือนหม้อข้าวของชาวประมง การทำลายปะการังจึงเท่ากับเป็นการทุบหม้อข้าวของ
ชาวประมงจำนวนมาก

ข้อความข้างต้นเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการเขียนเรื่องใดมากที่สุด

๑. ระบบนิเวศวิทยาทางทะเล
๒. ชุมกิจปลาทูในปัจจุบัน
๓. การประมงชายฝั่งทะเล
๔. ชีวิตของชาวประมงไทย

(๔๙/๒๕๔๑)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่า
เรื่องการเขียน โดยมีคำกริยาที่แสดงการประเมินค่า คือ “เหมาะสม” และมีบริบทที่แสดง
การประเมินค่าคือ “มากที่สุด”

๔) การตั้งคำถามประเมินค่าเกี่ยวกับข้อเตือนใจ

การตั้งคำถามประเมินค่าเกี่ยวกับข้อเตือนใจจากข้อความที่
กำหนดให้เป็นการตั้งคำถามให้พิจารณาเรื่องที่เป็นข้อดีที่เป็นประโยชน์ในชีวิต ผู้ตอบต้อง
ประเมินว่าสิ่งใดเป็นหรือไม่เป็นข้อเตือนใจ

ตัวอย่าง

“การแยกทางเดินให้แก่ความสนใจจากสายหนึ่งไปสู่อีกสายหนึ่งนี้ทำยากเหลือเกิน ถ้าหากท่านไม่ได้เตรียมถนนแห่งความสนใจไว้หลาย ๆ สาย ดังนั้นในการเตรียมรับมือกับความทุกข์ที่จะเกิดขึ้นในวันหน้า จึงต้องเตรียมหาถนนแห่งความสนใจไว้หลาย ๆ สาย ตั้งแต่ในเวลาอันผุดผ่องขึ้นบาน เพื่อว่าเมื่อถึงภาวะฉุกเฉินแห่งชีวิตท่านจะได้มีทางออกหลาย ๆ ทาง”

ข้อความนี้ผู้เขียนต้องการเตือนสติผู้อ่านในเรื่องใดมากที่สุด

๑. โลกนี้ไม่มีอะไรแน่นอน
๒. ความทุกข์กับความสุขเป็นของคู่กัน
๓. ชีวิตจะพ้นภัยถ้าไม่ประมาท
๔. ชีวิตไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ

(๕๘/๒๕๔๒)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามให้ประเมินค่าเกี่ยวกับข้อเตือนสติที่พบจากข้อความที่กำหนดให้อ่าน ผู้อ่านต้องเข้าใจลักษณะของข้อเตือนสติจึงจะประเมินข้อความว่ามีการเตือนสติอย่างไร จึงจะตอบคำถามได้

๕) การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินคุณค่าของเรื่อง

การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินคุณค่าจากข้อความที่กำหนดให้ เป็นการตั้งคำถามที่ต้องการให้ผู้ตอบตัดสินใจประเมินค่าของเรื่อง

ตัวอย่าง

คณาณีนอ่อนวก็ครวญคลอซั๊บ   ะริกแค้นรับสลั๊บเสียงใส
กระเดื่องตำข้าวก็กราวเสียงไกล   สนุกน้ำใจสมัยสายัณห์

คำประพันธ์ข้างต้นแสดงคุณค่าตามข้อใด

๑. ความงดงามของประเพณีไทยในสมัยโบราณ
๒. ความรักสมัครสมานที่ทำให้ไม่ย่อท้อต่อความทุกข์
๓. ความประสานของศิลปะกับการงานและความกลมเกลียวของชาวบ้าน
๔. ความไพเราะของบทเพลงและความขยันขันแข็งของเกษตรกรในชนบท

(๖๘/๒๕๔๒)

ข้อความต่อไปนี้ไม่ได้กล่าวถึงคุณค่าในด้านใดของวรรณคดี

“วรรณคดีทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองล้วนเกิดจากประสบการณ์และจินตนาการของมนุษย์ที่แสดงออกทางภาษาในรูปแบบต่าง ๆ และมีพัฒนาการมาโดยลำดับตามความเจริญของมนุษยชาติ การเรียนวรรณคดีส่งเสริมพัฒนาการทางความคิด อารมณ์และคุณธรรมได้อย่างดียิ่ง ช่วยให้ผู้เรียนมีโลกทัศน์กว้างขึ้น เข้าใจตนเอง เพื่อนมนุษย์และสังคมโดยส่วนรวมดีขึ้น”

๑. คุณค่าด้านสังคม
๒. คุณค่าด้านสติปัญญา
๓. คุณค่าด้านจริยธรรม
๔. คุณค่าด้านวรรณศิลป์

(๔๕/๒๕๔๕)

จากตัวอย่างเป็น กลวิธีการตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินคุณค่าของเรื่องที่กำหนดให้โดยผู้ตอบต้องตัดสินใจได้ว่าดีหรือไม่ดี และมีคุณค่าตามตัวเลือกข้อใด

๖) การตั้งคำถามเกี่ยวกับลักษณะการประพันธ์ที่เด่นชัดที่สุด

การตั้งคำถามเกี่ยวกับลักษณะการประพันธ์ที่เด่นชัดที่สุดจากข้อความที่กำหนดให้ เป็นการประเมินค่าโดยการเปรียบเทียบสิ่งที่มีมากที่สุดตามเนื้อเรื่องที่ผู้ตอบต้องการให้ตัดสินใจว่ามีมากน้อยเพียงใด

ตัวอย่าง

คำประพันธ์ต่อไปนี้ใช้ศิลปะการประพันธ์เด่นที่สุดตามข้อใด

“แลถนัดในเบื้องหน้าโนนก็เขาใหญ่ยอดเยี่ยมโพยมอย่างพยับเมฆ
มีพรรณเขียวขาวดำแดงดูดิเรกตั้งรายรัตนนพมณีแนมนำไคร้ชม
ครั้นแสงพระสุริยะส่องระดมก็ดูเด่นดังดวงดาววาวแววระวาบ ๆ
ที่เว้งว้าง วิจิตรจรัสจรัญรุ่งเป็นสีรุ้งฟุ้งพันเพียงคั่นนมพรพื้บนอากาศ”

๑. สัมผัสสระ
๒. สัมผัสพยัญชนะ
๓. การใช้คำอุปมา
๔. การหลกคำ

(๖๘/๒๕๔๔)

◎	ฉันจะไกว	ไกวชิงช้า	ไกวช้าช้า
	ไกวเธอไป	ไปถึงฟ้า	เวหาหาว
	ค่อยโยนไกว	โยนเธอไป	ถึงดวงดาว
	ผมเธอยาว	ยาวสยาย	จดปลายฟ้า
◎	ไกวตอนเช้า	ถึงดวงดาว	ในยามค่ำ
	ให้งามขำ	เก็บดาว	ใส่ตะกร้า
	เลือกดาว	ดวงแพรว	ทำแก้วตา
	และเอามา	ฝากคน	ตาบอดเอ๋ย

ข้อใดไม่ใช่ลักษณะเด่นของคำประพันธ์ข้างต้น

๑. มโนภาพที่งดงาม
๒. ความอลังการของภาษา
๓. แนวคิดที่สร้างสรรค์
๔. จินตนาการที่เหนือจริง

(๖๘/๒๕๔๑)

จากตัวอย่างเป็นกลวิธีการตั้งคำถามเพื่อให้ประเมินค่าลักษณะเด่นของคำประพันธ์ โดยผู้ตอบต้องประเมินค่าจากข้อความที่กำหนดให้อ่านได้ว่ามีลักษณะเด่นด้านใดแล้วจึงนำมาตอบคำถาม

กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบประเภทต่าง ๆ มีหลายรูปแบบเพื่อให้สามารถทดสอบระดับการคิดทั้ง ๖ ระดับได้ครบถ้วน สรุปได้ว่า กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบแบบเลือกตอบประเภทต่าง ๆ ในวิชาภาษาไทยที่นำมาเป็นข้อมูล จำนวน ๕๐๐ มักใช้กลวิธีการตั้งคำถามโดยตรงกับการทดสอบด้านหลักภาษา ส่วนการใช้กลวิธีการตั้งคำถามโดยกำหนดข้อความให้มักปรากฏในการทดสอบความรู้ด้านการใช้ภาษาและความรู้ด้านวรรณคดีและวรรณกรรม

การศึกษากลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบแต่ละประเภทแสดงให้เห็นว่า การตั้งคำถามที่ทดสอบการคิดในแต่ละระดับเลือกใช้กลวิธีแบบใดเพื่อใช้ในการทดสอบ จากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นว่า กลวิธีการตั้งคำถามในข้อสอบแต่ละประเภทสอดคล้องกับการใช้รูปคำกริยาในบทที่ ๓ ที่ใช้ในการตั้งคำถามเพื่อทดสอบการคิดระดับต่าง ๆ ตามทฤษฎีของบลูมและคณะ การศึกษากลวิธีการตั้งคำถามในบทนี้อาจนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาการออกข้อสอบร่วมกับการใช้คำกริยาที่จำแนกประเภทของคำถามได้เพื่อให้สามารถสร้างข้อสอบที่วัดระดับการคิดได้ตรงตามวัตถุประสงค์การทดสอบได้ต่อไป

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาประโยคคำถามแบบเลือกตอบในข้อสอบวิชาภาษาไทยของ ทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๑ – ๒๕๔๕ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และ สมมติฐานของการวิจัย พร้อมทั้งอภิปรายผลการวิจัยในส่วนที่น่าสังเกตและเสนอข้อ เสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัยนี้ ดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีสมมติฐานการวิจัย ๒ ประการ คือ

๑. ประโยคคำถามในข้อสอบวิชาภาษาไทยแบ่งตามวัตถุประสงค์ การทดสอบ เป็น ๖ ประเภท คือ การทดสอบความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า การสร้างประโยคคำถามในข้อสอบแต่ละประเภท มีทั้งที่เหมือนและต่างกัน ในแง่โครงสร้างประโยค การใช้คำแสดงคำถามและการใช้คำกริยาที่แสดงวัตถุประสงค์ของ ประโยคคำถามทั้ง ๖ ประเภท

๒. กลวิธีในการสร้างคำถามแต่ละประเภทมีหลายรูปแบบ

จากสมมติฐานการวิจัยข้างต้น สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานทั้ง ๒ ประการ คือ ประโยคคำถามแบบ เลือกตอบในข้อสอบวิชาภาษาไทยของทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน ๕๐๐ ข้อ มีประโยคคำถามที่ แบ่งตามวัตถุประสงค์การถามซึ่งวัดระดับการคิดตามทฤษฎีการจำแนกของบลูมและคณะครบ ทั้ง ๖ ประเภท โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

ประโยคคำถามระดับการวิเคราะห์ พบมากที่สุด จำนวน ๒๑๐ ข้อ คิดเป็น ร้อยละ ๔๑ ประโยคคำถามระดับการประเมินค่า พบรองลงมา จำนวน ๑๓๙ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๒๘ ประโยคคำถามระดับความเข้าใจ พบจำนวน ๘๐ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๑๖ ประโยคคำถาม ระดับการนำไปใช้ พบจำนวน ๕๓ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๑๑ ส่วนประโยคคำถามระดับ การสังเคราะห์และประโยคคำถามระดับความรู้ความจำ พบน้อยที่สุด คือ ๑๐ ข้อ และ ๘ ข้อ ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ ๒ เท่ากันทั้ง ๒ ประเภท

ผู้วิจัยพบว่า เมื่อนำประโยคคำถามแต่ละประเภทมาวิเคราะห์ลักษณะภาษา ๓ ด้าน คือ โครงสร้างประโยค การใช้คำแสดงคำถาม และการใช้คำกริยา ประโยคคำถามทั้ง ๖ ประเภทมีลักษณะภาษาที่เหมือนและต่างกัน ดังนี้

๕.๑.๑ ลักษณะภาษาที่เหมือนกันของประโยคคำถามทั้ง ๖ ประเภท

ผลการวิจัยพบว่า ประโยคคำถามแบบเลือกตอบทั้ง ๖ ประเภท มีลักษณะภาษาที่เป็นภาษาเขียนที่เป็นภาษาทางการ สรุปได้ ๓ ด้าน คือ

ก.ด้านโครงสร้างประโยค พบว่าประโยคคำถามทั้ง ๖ ประเภท จำนวนทั้งสิ้น ๕๐๐ ข้อ ประกอบด้วยโครงสร้างประโยค ๓ แบบ คือ

ประโยคความเดียว	จำนวน ๓๘๗	ข้อ	คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๔
ประโยคความซ้อน	จำนวน ๙๖	ข้อ	คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๒
ประโยคความรวม	จำนวน ๑๗	ข้อ	คิดเป็นร้อยละ ๓.๔

การใช้ประโยคความเดียวจำนวนมากที่สุด จำนวนถึงร้อยละ ๗๗.๔ แสดงถึงลักษณะเด่นของประโยคคำถามแบบเลือกตอบที่ใช้ภาษากระชับ ชัดเจน และมุ่งถามปัญหาเพียงประเด็นเดียว ประโยคความเดียวที่พบบ่อยมักลำดับคำถามโดยมีโครงสร้างเป็นภาษาทางการคือ ประกอบด้วยประธาน กริยา และกรรม ตามลำดับ ไม่พบการละประธานในประโยคหลักและการเรียงลำดับคำแบบประโยคกรรม แสดงให้เห็นลักษณะภาษาที่เป็นทางการ ซึ่งผู้เขียนมีเวลาพิจารณาการเรียงลำดับคำในประโยคให้เป็นไปในระบบเดียวกัน คือใช้ประโยคความเดียวที่ต้องการการสื่อสารที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้ถามและผู้ตอบเข้าใจประเด็นคำถามตรงกันมากที่สุด ลักษณะของคำถามเป็นไปตามลักษณะของคำถามที่ดี กล่าวคือ คำถามของข้อสอบอยู่ในรูปของคำถามอย่างง่ายเพื่อให้ผู้เข้าสอบเข้าใจได้ง่ายขึ้น คำถามหรือสถานการณ์ที่สร้างขึ้นชัดเจน และมุ่งถามปัญหาเพียงประเด็นเดียว จึงไม่เล่นกับความยากง่ายของภาษา ลักษณะภาษาที่แสดงการถามที่มุ่งถามความรู้เพียงประเด็นเดียวนี้จึงแสดงออกในรูปประโยคความเดียว เพื่อให้สามารถสื่อความหมายระหว่างการถามและการตอบที่ชัดเจนในด้านการวัดความรู้ของผู้ตอบคำถาม

ด้านการใช้รูปประโยคความซ้อน พบว่ามีจำนวนน้อยกว่าประโยคความเดียว คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๒ จำนวนที่พบมีปริมาณต่างกันถึง ร้อยละ ๕๘ จะเห็นว่าประโยคความเดียวและประโยคความซ้อนมีจำนวนแตกต่างกันมาก จำนวนการใช้รูปประโยคความซ้อนที่พบน้อยกว่านี้มักพบในกรณีที่ประโยคความเดียวนั้นมีส่วนประธานหรือกรรม ไม่ชัดเจน ต้องมีข้อความขยายเพื่อให้คำถามชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีจุดประสงค์เดียวกันคือต้องการความชัดเจนใน

การสื่อสาร ส่วนขยายในประโยคความซ้อนจึงทำหน้าที่ขยายประเด็นรายละเอียดให้มีความชัดเจนมากที่สุด โดยไม่ได้มุ่งถามประเด็นปัญหาเพิ่มขึ้น

ส่วนการใช้ประโยคความรวมพบมีน้อยที่สุด เพียงร้อยละ ๓.๔ จากจำนวน ๕๐๐ ข้อ การถามคำถามมีบางประเด็นที่ต้องการให้ตอบมากกว่า ๑ ประเด็น แต่ก็พบเป็นจำนวนน้อยมาก คือเพียงหนึ่งข้อ แสดงให้เห็นว่า ข้อสอบวิชาภาษาไทยไม่นิยมประโยคคำถามที่เป็นการถาม ๒ ประเด็น ข้อสอบที่พบอาจเป็นคำถามที่ต้องการให้ใช้ประเด็นความคิดที่ซับซ้อนมากกว่า ๑ ระดับ ซึ่งข้อสอบนี้อาจทำให้เกิดความไม่ชัดเจนและสื่อความหมายได้ไม่ตรงกับจุดมุ่งหมายในการถาม และอาจทำให้เกิดปัญหาในการทดสอบความรู้ของผู้ตอบได้

ข. ด้านคำแสดงคำถาม เท่าที่พบเป็นคำแสดงคำถามที่ใช้ในภาษาเขียนที่เป็นทางการ ที่พบมากที่สุดคือ คำว่า “ใด” จำนวน ๔๗๙ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๘ จากประโยคคำถาม ๕๐๐ ข้อ มักปรากฏร่วมกับคำว่า ข้อ ข้อความ ประโยค ชนิด ส่วน เหตุ ระดับ กลวิธี คน คู่ ด้าน ตอน แนวคิด แบบ ประเภท เรื่อง ลักษณะ ส่วน เป็นต้น เกิดเป็นคำแสดงคำถาม ข้อใด ข้อความใด ประโยคใด ชนิดใด ส่วนใด เหตุใด กลวิธีใด คนใด คู่ใด ด้านใด ตอนใด แนวคิดใด แบบใด ประเภทใด เรื่องใด ลักษณะใด ส่วนใด เป็นต้น จากการปรากฏร่วมของคำแสดงคำถามต่าง ๆ ที่พบข้างต้น คำแสดงคำถามที่พบมากที่สุดในงานวิจัยนี้คือ คำว่า “ข้อใด” พบจำนวน ๔๓๒ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๔ คำ “ข้อใด” นี้เป็นคำที่มีความหมายบ่งชี้ลักษณะการให้เลือกตอบโดยตรง โดยใช้คำว่า “ข้อ” ซึ่งหมายถึงตัวเลือกที่ให้เลือกตอบเป็นข้อ ๆ คำว่าข้อใด ในประโยคคำถามจะแทนข้อความในตัวเลือกแต่ละข้อ ซึ่งในประโยคคำถามเมื่อใช้คำว่าข้อใดก็จะช่วยให้คำถามนั้นสั้น และชัดเจนไม่ต้องยกข้อความที่ต้องการอ้างถึงมากล่าวอีก

ตำแหน่งของคำแสดงคำถามที่พบในงานวิจัยนี้ปรากฏต้นประโยคจำนวน ๓๘๑ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๗๖ มากกว่าคำแสดงคำถามที่ปรากฏท้ายประโยค จำนวน ๑๑๙ คิดเป็นร้อยละ ๒๔ การปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคแสดงให้เห็นการเน้นความสำคัญของคำแสดงคำถามที่ให้เลือกตอบที่เน้นความสำคัญของตัวเลือกมากกว่าจึงนำมาวางไว้ตอนต้นประโยค

๕.๑.๒ ลักษณะภาษาที่ต่างกันของประโยคคำถามทั้ง ๖ ประเภท

การที่มีโครงสร้างประโยคและคำแสดงคำถามเหมือนกันมากกว่าต่างกันในประโยคคำถามแต่ละประเภทเป็นผลของข้อจำกัดการใช้ภาษาที่เป็นทางการทำให้มีโครงสร้างประโยคและคำแสดงคำถามที่เหมือนกัน ส่วนลักษณะภาษาที่ต่างกันของประโยค

คำถามทั้ง ๖ ประเภท คือ การใช้คำกริยา และบริบทที่บ่งชี้ระดับของคำถาม ผู้วิจัยพบว่า การจำแนกประเภทของคำถามสามารถจำแนกได้โดยใช้คำกริยาที่มีเนื้อความเป็นตัวบ่งชี้ ส่วนคำกริยาที่เป็นกลางก็ใช้บริบทเป็นตัวบ่งชี้ระดับของคำถามทั้ง ๖ ระดับได้ โดยมีลักษณะดังนี้

ก. การใช้คำกริยาที่บ่งชี้วัตถุประสงค์คำถามในระดับต่าง ๆ พบคำกริยาที่ปรากฏในประโยคคำถามแต่ละประเภท ดังนี้

ประโยคคำถามประเภทความรู้ความจำ คำกริยาที่พบ ได้แก่ สะกด
ถูกต้อง ออกเสียง

ประโยคคำถามประเภทความเข้าใจ คำกริยาที่พบ ได้แก่ ดีความ สรุป
อนุมาน

ประโยคคำถามประเภทการนำไปใช้ คำกริยาที่พบ ได้แก่ ใช้
ประโยคคำถามประเภทการวิเคราะห์ คำกริยาที่พบ ได้แก่ ต่าง
แตกต่าง สัมพันธ์

ประโยคคำถามประเภทการสังเคราะห์ คำกริยาที่พบ ได้แก่ รวม
เรียงลำดับ จัดเรียง

ประโยคคำถามประเภทการประเมินค่า คำกริยาที่พบ ได้แก่ ประเมิน
เหมาะสม สอดคล้อง

คำกริยาที่บ่งชี้วัตถุประสงค์คำถามข้างต้นอาจเรียกได้ว่าเป็นคำกริยา แสดงความคิด ตามทฤษฎีของบลูมและคณะ คำกริยาเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า เราสามารถใช้ ภาษากำหนดตัวบ่งชี้คำถามที่แสดงการคิดในระดับต่าง ๆ ได้ และช่วยให้เราสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในการออกข้อสอบหรือการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดในระดับต่าง ๆ ในการเรียน การสอนได้ต่อไป

ข. บริบทที่บ่งชี้ระดับของคำถาม คำกริยาที่ปรากฏในประโยคคำถาม ที่ใช้บริบทเป็นตัวบ่งชี้นี้มักใช้คำกริยาที่มีความหมายเป็นกลาง ๆ เช่น เป็น คือ มี ปรากฏ เป็น ต้น คำกริยาเหล่านี้มีบริบทที่แสดงลักษณะภาษาที่ต่างกันในแต่ละประเภทโดย บริบทเหล่านี้พบในประโยคคำถาม ๕ ประเภท ยกเว้นประโยคคำถามประเภทการสังเคราะห์ บริบทที่ช่วยพิจารณาประโยคคำถามแต่ละประเภทมีดังนี้

ประโยคคำถามประเภทความรู้ความจำ บริบทที่พบคือ (ไม่)ถูกต้อง
เสียงพยัญชนะสะกด เสียงควบกล้ำในระบบเสียงภาษาไทย

ประโยคคำถามประเภทความเข้าใจ บริบทที่พบคือ ความหมาย สาระสำคัญ จุดมุ่งหมาย ใจความสำคัญ จุดประสงค์ แนวคิดสำคัญ อารมณ์ของผู้ประพันธ์ เจตนา

ประโยคคำถามประเภทการนำไปใช้ บริบทที่พบคือ ราชาศัพท์ สำนวน มารยาทในการสื่อสาร ทักษะการสื่อสาร

ประโยคคำถามประเภทการวิเคราะห์ บริบทที่พบคือ รูปแบบ เปรียบเทียบ ต่าง แตกต่าง เหมือน ภาพสะท้อน สาเหตุ ผล ลักษณะนิสัย แนวคิด

ประโยคคำถามประเภทการประเมินค่า บริบทที่พบ คือ ดี/ไม่ดี คุณค่า คุณลักษณะ ศักดิ์ศรี ค่านิยม มากที่สุด สำคัญที่สุด ชัดเจน เด่นชัด เหมาะสม เหมาะสมที่สุด

บริบทที่ปรากฏข้างต้นแสดงให้เห็นการจำแนกประเภทของประโยคคำถามจากเนื้อความหรือประเด็นคำถามที่ต้องการให้ตอบเพื่อช่วยให้เข้าใจว่าผู้ตอบต้องใช้ความคิดระดับใดในการตอบคำถาม

๕.๑.๓ กลวิธีการตั้งคำถามในประโยคคำถามแบบเลือกตอบ

จากผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการตั้งคำถามในประโยคคำถามแบบเลือกตอบวิชาภาษาไทย ทั้ง ๕๐๐ ข้อ มีกลวิธีในการถาม ๒ กลวิธี คือ **กลวิธีการตั้งคำถามโดยตรง** และ**กลวิธีการตั้งคำถามจากข้อความที่กำหนดให้**

กลวิธีการตั้งคำถามโดยตรง เท่าที่พบมี ๒๕๓ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๖ พบใช้ในประโยคคำถามเพียง ๕ ประเภท คือ คำถามประเภทความรู้ความจำ คำถามประเภทความเข้าใจ คำถามประเภทการนำไปใช้ คำถามประเภทการวิเคราะห์ และคำถามประเภทการประเมินค่า ส่วนคำถามที่ไม่พบในกลวิธีการตั้งคำถามโดยตรงคือข้อสอบประเภทการสังเคราะห์ซึ่งต้องมีข้อความที่กำหนดให้จึงจะใช้วิธีการสังเคราะห์ข้อความได้

ส่วนกลวิธีการสร้างประโยคคำถามจากข้อความที่กำหนดให้ มี ๒๔๗ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๔ ซึ่งเป็นกลวิธีที่ต้องมีข้อความที่กำหนดให้และตั้งคำถามจากข้อความที่กำหนดให้พบใช้ในคำถามทั้ง ๖ ประเภท คือ คำถามประเภทความรู้ความจำ คำถามประเภทความเข้าใจ คำถามประเภทการนำไปใช้ คำถามประเภทการวิเคราะห์ คำถามประเภทการสังเคราะห์ และคำถามประเภทการประเมินค่า

กลวิธีการตั้งคำถามทั้งสองประเภทมีจำนวนร้อยละ ๕๐ เท่ากัน แสดงให้เห็นว่า กลวิธีทั้งสองประเภทนิยมใช้ในการตั้งคำถามเท่า ๆ กัน ไม่ได้เน้นกลวิธีใดมากกว่ากัน และพบกลวิธีย่อยในการตั้งคำถามแต่ละประเภท ดังนี้

๑. กลวิธีการตั้งคำถามประเภทความรู้ความจำ เท่าที่พบมีกลวิธีเดียว คือ การตั้งคำถามโดยตรงเกี่ยวกับข้อเท็จจริงทางหลักภาษา

๒. กลวิธีการตั้งคำถามในประโยคคำถามประเภทความเข้าใจ เท่าที่พบมี ๖ กลวิธี คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับความเข้าใจด้านความหมาย การตั้งคำถามเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง การตั้งคำถามเกี่ยวกับการตีความ การตั้งคำถามเกี่ยวกับการจับใจความสำคัญ การตั้งคำถามเกี่ยวกับการสรุปเรื่อง การตั้งคำถามเกี่ยวกับการอนุมาน

๓. กลวิธีการตั้งคำถามในประโยคคำถามประเภทการนำไปใช้ เท่าที่พบมี ๓ กลวิธี คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้คำ การตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้สำนวน และการตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้โวหารประเภทต่าง ๆ

๔. กลวิธีการตั้งคำถามในประโยคคำถามประเภทการวิเคราะห์ เท่าที่พบมี ๗ กลวิธี คือ การตั้งคำถามให้วิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือน ความต่าง การตั้งคำถามให้วิเคราะห์หาเหตุผล การตั้งคำถามเกี่ยวกับการแยกแยะองค์ประกอบโครงสร้างของประโยค การตั้งคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์จำแนกประเภท การตั้งคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์แนวคิด การตั้งคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์กลวิธี การตั้งคำถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์พรรณนาของเรื่อง

๕. กลวิธีการตั้งคำถามในประโยคคำถามประเภทการสังเคราะห์ เท่าที่พบมี ๒ กลวิธี คือ การตั้งคำถามให้เรียงลำดับเรื่องใหม่ และการตั้งคำถามให้ตั้งชื่อเรื่อง

๖. กลวิธีการตั้งคำถามในประโยคคำถามประเภทการประเมินค่า เท่าที่พบมี ๙ กลวิธี คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าโดยตรง การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าการพูดในโอกาสต่าง ๆ การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าการเขียนรูปแบบต่าง ๆ การตั้งคำถามประเมินค่าเกี่ยวกับข้อเตือนใจ การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินคุณค่าของเรื่อง การตั้งคำถามเกี่ยวกับลักษณะการประพันธ์ที่เด่นชัดที่สุด การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม การตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าคุณธรรมของเรื่อง และการตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าคำนิยามที่ปรากฏในเรื่องที่เรียนมาแล้ว

กลวิธีการตั้งคำถามแต่ละประเภทจะมีกลวิธีย่อยซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การจำแนกข้อสอบตามทฤษฎีของบลูม ดังนั้นการออกข้อสอบก็ยังมียึดทฤษฎีของบลูมและคณะโดยปริยาย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

นอกจากสรุปผลการวิจัยข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

การจำแนกประเภทของประโยคคำถามในระดับ ต่าง ๆ ในงานวิจัยนี้มักเกิดความสับสนเกี่ยวกับการจำแนกคำถามในระดับต่าง ๆ เนื่องจากเกณฑ์การจำแนกเป็นเกณฑ์กว้าง ๆ ที่ใช้ทั่วไป แต่เมื่อผู้วิจัยนำเกณฑ์ของบลูมและคณะมาวิเคราะห์ข้อสอบวิชาภาษาไทยอย่างเฉพาะเจาะจง ทั้งนี้ยังได้รับการพิสูจน์ จากผู้เชี่ยวชาญอีก ๓ ท่าน ว่าการจำแนกประเภทข้อสอบทั้ง ๖ ประเภทนั้นถูกต้องตามเกณฑ์เนื้อหาที่มีอยู่ การจำแนกระดับการคิดทั้ง ๖ ระดับมีความเกี่ยวข้องกันคือ ในความคิดในระดับต้นจะเป็นพื้นฐานให้ความคิดในระดับที่สูงกว่าในขั้นต่อไปในลักษณะของขั้นบันได ความคิดในระดับสูงกว่าจะรวมความคิดในระดับต่ำไว้ด้วย ดังนั้นเมื่อกล่าวถึงความคิดในระดับสูงจึงไม่สามารถแยกความคิดในระดับที่ต่ำกว่าออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด ผู้จำแนกประเภทของประโยคคำถามทั้ง ๖ ระดับจึงต้องมีความเชี่ยวชาญทั้งเนื้อหาและเกณฑ์ในการจำแนกประเภท การพิจารณาข้อสอบในงานวิจัยนี้จึงยึดระดับการคิดที่สูงสุดที่ใช้ในข้อสอบแต่ละข้อเป็นเกณฑ์การจำแนก ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยพบว่า ข้อสอบวิชาภาษาไทยของทบวงมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี ๒๕๔๑ – ๒๕๔๕ มีข้อสอบที่ต้องใช้การคิดวิเคราะห์ ประเมินค่า เข้าใจ และนำไปใช้ ระดับการคิดเหล่านี้เรียกว่า เป็นระดับการคิดในขั้นสูง แสดงให้เห็นว่าการทดสอบวิชาภาษาไทยนั้นยังมุ่งพัฒนาความคิดของผู้ตอบให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยวัดจากการออกข้อสอบที่วัดระดับการคิดหลายระดับ

ข้อสอบแบบเลือกตอบที่ใช้ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยแบ่งองค์ประกอบของข้อสอบออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนคำถามและส่วนตัวเลือก โดยการวิเคราะห์จำแนกประเภทนั้นต้องพิจารณาจากองค์ประกอบทั้งสองส่วนซึ่งสัมพันธ์กัน จึงจะสามารถจำแนกประเภทของข้อสอบได้ถูกต้อง โดยส่วนตัวเลือกที่กำหนดให้นั้นมีหลายลักษณะ และเป็นตัวกำหนดความยากง่ายของข้อสอบ ซึ่งในงานวิจัยนี้พบส่วนตัวเลือก ๓ ลักษณะ คือ ตัวเลือกที่เป็นคำ ๆ เดียว ตัวเลือกที่เป็นคำหลายคำ และตัวเลือกที่เป็นข้อความ ส่วนตัวเลือกที่เป็นข้อความมีทั้งส่วนที่เป็นความเรียงและส่วนที่เป็นคำประพันธ์ โดยผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า ผู้ออกข้อสอบมักนำคำประพันธ์มาเป็นส่วนตัวเลือกในการตั้งคำถามในเนื้อหาทั้ง ๓ ด้าน ทั้งหลักภาษา การใช้ภาษา และด้านวรรณคดีและวรรณกรรม อาจเนื่องมาจากการพิจารณาภาษาในคำประพันธ์ต้องใช้กระบวนการคิดในขั้นสูงและผู้ออกข้อสอบยังสามารถแทรกการสอนหรือข้อคิดต่าง ๆ จากเรื่องในคำประพันธ์ด้วยได้

การศึกษาลักษณะภาษาที่พบในประโยคคำถามแบบเลือกตอบนี้พบว่าประโยคคำถามส่วนใหญ่มีรูปแบบที่ใช้ภาษาเขียนที่เป็นทางการ มีการใช้ภาษาเป็นระบบเดียวกัน คือ การนำเสนอประโยคคำถามแบบเลือกตอบที่มีโครงสร้างเป็นประโยคความเดียวมากที่สุด เนื่องจากลักษณะของข้อมูลที่นำมาวิจัย เป็นข้อสอบวิชาภาษาไทยผู้ออกข้อสอบเป็นผู้เชี่ยวชาญการใช้ภาษา การสร้างคำถามที่พบในข้อสอบทั้งหมดจึงเป็นภาษาที่ถูกต้องตามภาษาเขียนที่เป็นทางการ ไม่พบคำถามที่มีความกำกวมทางภาษา ประโยคคำถามแบบเลือกตอบที่พบสามารถเข้าใจได้ตรงตามบริบทที่นำเสนอ ลักษณะโครงสร้างประโยค แม้เป็นประโยคความซ้อนและประโยคความรวม ก็เป็นส่วนขยายที่จำเป็น พบข้อบกพร่องทางการใช้ภาษาน้อย มีเพียงส่วนน้อยมากที่ใช้ภาษาในประโยคคำถามแบบภาษาพูด โดยใช้คำแสดงคำถามที่ไม่สอดคล้องกับความหมายของคำแสดงคำถาม เช่น เรื่องนี้ควรตั้งชื่ออย่างไร คำว่า “อย่างไร” แสดงวิธีการไม่ควรถามว่า ตั้งชื่ออย่างไร ควรใช้คำแสดงคำถามที่เป็นทางการว่า เรื่องนี้ควรตั้งชื่อว่าอะไร ซึ่งคำว่า “อะไร” แทนสิ่งที่ถาม จะถูกต้องตรงตามความหมายของคำแสดงคำถามมากกว่า

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยลักษณะภาษาของประโยคคำถามแบบเลือกตอบวิชาภาษาไทยในครั้งนี้พบว่า สามารถจำแนกคำกริยาเพิ่มขึ้นอีก ๑ ประเภท คือ คำกริยาที่ใช้จำแนกระดับการคิด ในงานวิจัยนี้เรียกคำกริยานี้ว่า คำกริยาบ่งชี้ระดับความคิด โดยแบ่งคำกริยาเหล่านี้ออกเป็น ๖ ระดับ คือ ระดับความรู้ความจำ ได้แก่ สะกด ถูกต้อง ออกเสียง ระดับความเข้าใจ ได้แก่ ตีความ สรุป อนุมาน ระดับการนำไปใช้ ได้แก่ ใช้ ระดับการวิเคราะห์ ได้แก่ ต่าง แตกต่าง สัมพันธ์ ระดับการสังเคราะห์ ได้แก่ รวม เรียงลำดับ จัดเรียง ระดับการประเมินค่า ได้แก่ ประเมิน เหมาะสม สอดคล้อง

คำกริยาบ่งชี้ระดับความคิดนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการสร้างข้อสอบวิชาภาษาไทยให้ตรงตามเกณฑ์การจำแนกวัตถุประสงค์การถามของบลูมและคณะ เพื่อแก้ปัญหาในการออกข้อสอบประเภทต่าง ๆ ที่ผู้ออกข้อสอบยังสับสนอยู่ นอกจากนี้ รูปแบบของการใช้ภาษาที่พบในงานวิจัยนี้ยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกข้อสอบที่ดีทั้งด้านการใช้โครงสร้างประโยคความเดียวที่สื่อสารได้ชัดเจน การใช้โครงสร้างประโยคความซ้อนที่มีส่วนขยายเพื่อระบุประเด็นรายละเอียดไม่ให้เกิดความไม่ชัดเจนในการถาม หรือการใช้ประโยคความรวมเฉพาะประเด็นที่ต้องการถามเพื่อเปรียบเทียบไม่เป็นการขยายที่ยืดเยื้อเกินความจำเป็น ตลอดจนการใช้คำแสดงคำถามที่เป็นลักษณะเฉพาะของประโยคคำถามแบบเลือกตอบ คือ คำว่า “ข้อใด” ที่มีคำว่า “ข้อ” เพื่อเป็นตัวบ่งชี้ตัวเลือกที่เป็นข้อให้เลือกตอบ และใช้คำแสดงคำถาม “ใด” ที่ใช้ในภาษาเขียนที่เป็นทางการ คำว่าข้อใดนอกจากจะเป็นตัวบ่งชี้ให้เลือกตอบแล้ว ยังช่วยให้ประโยคคำถามสั้น กระชับ และได้ใจความอีกด้วย

ในด้านกลวิธีในการตั้งคำถามในข้อสอบแบบเลือกตอบวิชาภาษาไทยประเภทต่าง ๆ ที่พบในงานวิจัยนี้ก็แสดงให้เห็นถึงการตั้งคำถามแบบต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์การทดสอบทั้ง ๒ ประเภท ผู้วิจัยเห็นว่า กลวิธีเหล่านี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกข้อสอบประเภทต่าง ๆ ได้ โดยใช้กลวิธีได้ทั้ง ๒ ประเภท คือ การตั้งคำถามโดยตรงหรือกำหนดข้อความให้ผู้ตอบคำถามพิจารณาจากข้อความที่กำหนดให้ ซึ่งกลวิธีแต่ละประเภทก็จะมีกลวิธีย่อยที่ใช้ตั้งคำถามที่ช่วยให้สามารถประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ทั้งเนื้อหา กลวิธี และวัตถุประสงค์การถามทั้ง ๒ ประเภท มาสร้างข้อสอบที่ดี และมีคุณภาพ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการออกข้อสอบวิชาภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการทดสอบความรู้ของผู้เรียนได้มากที่สุด

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย ประโยคคำถามแบบเลือกตอบในข้อสอบวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยประเด็นอื่น ๆ ที่น่าสนใจ ดังนี้

๕.๓.๑ น่าจะศึกษาลักษณะภาษาที่ใช้สร้างข้อสอบแบบเลือกตอบในวิชาอื่น ๆ เช่น สังคม วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ (โดยเฉพาะในวิชาที่ครูผู้สอนไม่ได้สอนภาษาไทย ว่ามีลักษณะภาษาอย่างไร) เพื่อเปรียบเทียบลักษณะการสร้างข้อสอบในวิชาอื่น ๆ ว่ามีลักษณะภาษาอย่างไร ว่ามีข้อดีข้อเสียอย่างไร และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการทดสอบในด้านต่าง ๆ

๕.๓.๒ นอกจากประโยคคำถามแบบเลือกตอบแล้ว อาจจะศึกษาลักษณะภาษาที่ใช้สร้างประโยคคำถามแบบอัตนัยว่ามีการใช้คำกริยาแบบใดเพื่อวัดระดับการคิดต่าง ๆ หรือไม่อย่างไร

๕.๓.๓ การศึกษาคำกริยาที่วัดระดับความคิด น่าจะศึกษาในข้อมูลที่เป็นภาษาพูด หรืออาจศึกษาจากสถานการณ์จริงที่ใช้ในห้องเรียนว่าผู้ถามมีการใช้คำถามที่วัดระดับการคิดมากน้อยเพียงใด และมีการใช้ภาษาแบบใดในการตั้งคำถามในห้องเรียน เพื่อให้ทราบแนวโน้มในการใช้คำถามเพื่อวัดระดับการคิดในการเรียนการสอนในห้องเรียนด้วย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

จิตราภรณ์ เกียรติไพบูลย์. ๒๕๒๕. คำถามแบบตอบรับปฏิเสทในภาษาไทย: การวิเคราะห์เชิง
อรรถศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เฉลียว เอกนิยม. ๒๕๒๙. รูปคำถามแบบตอบรับ - ปฏิเสทในงานแปลจากภาษาอังกฤษเป็น
ภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. ๒๕๓๗. การวิเคราะห์ประโยคคำถามประเภทให้ตอบเพื่อความใน
ภาษาไทย ตามแนวทฤษฎี Government and Binding. ภาษาและวรรณคดีไทย.
๑๓(ธันวาคม): ๙๕-๑๐๐.

ธีรนุช โชคสุวนิช. ๒๕๓๓. การศึกษาประโยค ๓ ชนิด ในภาษาไทยกับเจตนาของผู้พูดใน
นวนิยาย "โซ่สังคม" ของทมยันตี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นววรรณ พันธุเมธา. ๒๕๒๗. ไวยากรณ์ไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์น
การพิมพ์.

ปราณี กุลละวณิชย์. ๒๕๒๓. ผู้พูดกับประโยคคำถามแบบตอบรับ - ปฏิเสท. วารสารอักษร
ศาสตร์. ๑๒: ๔๖ - ๕๓.

เยาวดี วิบูลย์ศรี. ๒๕๔๐. การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์. พิมพ์ครั้งที่ ๒.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๔๖. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒. พิมพ์ครั้งที่ ๑.
กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

วิจินต์ ภาณุพงศ์. ๒๕๔๓. โครงสร้างของภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์. พิมพ์ครั้งที่ ๑๕.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สถาวร พัชรบำรุง. ๒๕๒๙. การใช้คำ เป็น ในภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. ๒๕๓๕. หลักการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน. เอกสาร
ประกอบการสอน หลักสูตร Mini M. Ed สำหรับอาจารย์โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
สามพราน จ.นครปฐม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สายสวาท อินทิแสน. ๒๕๐๙. แบบประโยคคำถามและคำตอบที่ใช้พูดในภาษาไทย.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- สิริลักษณ์ หุ่นศรีงาม. ๒๕๔๐. การศึกษาประโยคภาษาไทยที่มีคำว่า 'ทำไม' ทางด้าน
อรรถศาสตร์และวัจนปฏิบัติศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
ภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดาพร ลักษณะนิยนาวิน. ๒๕๓๗. หน่วยที่ ๒ การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร. การพัฒนาทักษะทาง
ภาษา บัณฑิตศึกษาศาสาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุดาพร ลักษณะนิยนาวิน. ๒๕๓๗. หน่วยที่ ๓ ภาษากับความหมาย. การพัฒนาทักษะทาง
ภาษา บัณฑิตศึกษาศาสาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุธาสินี สิทธิเกษร. ๒๕๔๐. บทบาทของประโยคคำถามในมาตรฐานภาษาไทย : การศึกษาเชิงพัฒนา
ต่อเนื่อง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรพล ชัยทองวงศ์วัฒนา. ๒๕๓๒. คำกริยาบ่งบอกลักษณะในภาษาไทยกรุงเทพ ฯ .
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. (ม.ป.ป.). ข้อสอบ : การสร้างและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ ๑.
กรุงเทพมหานคร: พันนี้พับบลิชชิง.
- อุปกิตติปลสาร, พระยา. ๒๕๔๓. หลักภาษาไทย . พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช.
- อุไร งามสม. ๒๕๒๗. การวิเคราะห์คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของคำกริยา มี
ในภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Bloom, Benjamin. et. al. 1956. Taxonomy of Education Objectives Handbook I : The
cognitive Domain. New York: David Mackay.
- Morage Paxton. 2000. A Linguistic Perspective on Multiple Choice Questioning.
Assessment & Evaluation in Higher Education 25: 109 – 119.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางการแยกประเภทข้อสอบตามวัตถุประสงค์การถาม

ความรู้ความจำ

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิด ประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๔๒	๑๕	สะกด	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๓	๑	ไม่ถูกต้อง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๓	๒	ไม่ปรากฏ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๑	ออกเสียงควบกล้า	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๒	ไม่มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๔	ไม่ถูกต้อง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๑	กล่าวถึง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๒	มี	เดี่ยว	ก็	ท้าย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความเข้าใจ

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิด ประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๔๑	๑	เป็น	เดี่ยว	ใด	ต้น
๒๕๔๑	๕	พบ, ยอม	รวม	เหตุใด	ต้น
๒๕๔๑	๑๐	อนุমান	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๑	๑๗	ไม่อาจอนุমান, คือ	ซ้อน	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๑	๑๘	ไม่อาจอนุমান	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๒๐	นำเข้า, มี	ซ้อน	ก็	ท้าย
๒๕๔๑	๒๖	แสดง	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๑	๒๘	เป็น	รวม	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๓๘	คือ, ต้องการ	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๔๕	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๔๗	คือ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๕๕	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๕๖	มี	รวม	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๕๙	ไม่เป็น, ไป	เดี่ยว	คู่ใด	ต้น
๒๕๔๑	๗๒	ไม่อาจอนุমান, เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๘๖	ไม่อาจอนุমান, เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๙๖	ไม่อาจอนุমান, เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๒	ประกอบ, ขึ้นต้น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๙	มี, เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๔๘	ไม่อาจอนุমান	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๕๖	มีวัตถุประสงค์	เดี่ยว	อย่างไร	ท้าย
๒๕๔๒	๕๗	เป็นสาระสำคัญ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๕๙	สรุป	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๒	๖๐	คือ	เดี่ยว	อะไร	ท้าย

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิด คำถาม	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๕๒	๖๔	แสดง	เดี่ยว	อย่างไร	ท้าย
๒๕๕๒	๖๕	แสดง	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๒	๗๒	อนุমান	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๙๐	ไม่ใช่ ,ปรากฏ	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๙๒	แสดง	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๓	๗	ไม่มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๑๔	มี, ไม่ได้ใช้	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๔๑	ตีความ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๔๒	ตรง	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๓	๔๕	อนุमान เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๔๖	เสนอ	เดี่ยว	เรื่องใด	ท้าย
๒๕๕๓	๔๘	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๕๐	อนุमान เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๕๒	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๕๔	อนุमान, เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๓	๕๖	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๖๒	คือ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๘๑	ไม่แสดง	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๓	๘๒	ใกล้เคียง	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๓	๘๓	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๘๔	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๘๘	แสดง	เดี่ยว	ด้านใด	ท้าย
๒๕๕๓	๙๒	ไม่มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๙๓	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๙๔	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๒	ไม่มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิด ประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๔๔	๑๕	ไม่มี, แสดง	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๑๖	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๑๗	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๑๘	คือ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๑๙	เป็น	เดี่ยว	ข้อความตอน ใด	ต้น
๒๕๔๔	๒๐	ไม่อาจอนุมาน	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๒๑	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๒๒	คือ อนุมานได้จาก	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๒๓	คือ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๒๔	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๒๕	ไม่ใช่พรรณนะ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๒๖	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๒๗	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๒๘	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๒๙	ไม่มี แสดง	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๓๐	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๓๑	ไม่มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๓๒	ต้องการเสนอ	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๕	๓๓	ไม่อาจอนุมานได้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๓๔	เป็น	เดี่ยว	แบบใด	ต้น
๒๕๔๕	๓๕	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๓๖	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๓๗	ไม่อาจอนุมาน	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๓๘	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๓๙	อนุมาน	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๔๐	ไม่ใช่ ปรากฏ	ซ้อน	ข้อใด	ต้น

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิด ประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๔๕	๗๘	ไม่มี สื่อ	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๘๑	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๕	๘๖	ไม่อาจอนุมานได้	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๙๘	แสดง สำคัญ	ซ้อน	ข้อใด	ท้าย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การนำไปใช้

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิดประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๔๑	๘	ไม่ใช้	เดี๋ยวนั้น	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๒๔	ใช้	เดี๋ยวนั้น	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๔๐	ไม่ใช้	เดี๋ยวนั้น	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๑	๖๐	ใช้	เดี๋ยวนั้น	ใด	ต้น
๒๕๔๑	๖๑	ใช้	เดี๋ยวนั้น	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๖๒	ใช้	เดี๋ยวนั้น	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๗๓	ใช้	เดี๋ยวนั้น	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๑๗	ใช้	เดี๋ยวนั้น	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๑๙	ไม่สามารถใช้ได้	เดี๋ยวนั้น	ใด	ต้น
๒๕๔๒	๒๐	เป็น , ใช้	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๒๒	ใช้	เดี๋ยวนั้น	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๒๕	ต้องใช้	เดี๋ยวนั้น	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๓๔	ใช้	เดี๋ยวนั้น	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๓๗	ใช้	เดี๋ยวนั้น	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๔๑	ใช้	เดี๋ยวนั้น	อย่างไร	ท้าย
๒๕๔๒	๔๒	ใช้	เดี๋ยวนั้น	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๕๓	ไม่ใช้	เดี๋ยวนั้น	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๘๕	มิได้ใช้	เดี๋ยวนั้น	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๒	๘๙	ใช้	เดี๋ยวนั้น	ก็	ท้าย
๒๕๔๓	๑๓	มี, ใช้	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๓	๑๗	ใช้	เดี๋ยวนั้น	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๓	๑๘	ใช้	เดี๋ยวนั้น	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๓	๑๙	ใช้ตรงกับ	เดี๋ยวนั้น	สำนวน ใด	ท้าย
๒๕๔๓	๒๑	ใช้	เดี๋ยวนั้น	ข้อใด	ต้น

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิดประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๔๓	๒๒	ใช้เป็น	ช้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๓	๒๙	ใช้	เดี๋ยวน	ตอนใด	ต้น
๒๕๔๓	๕๑	เป็น	เดี๋ยวน	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๓	๕๗	ใช้	เดี๋ยวน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๓	๕๙	ใช้	เดี๋ยวน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๓	๗๙	ใช้เป็น	เดี๋ยวน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๑๒	ไม่ใช้	เดี๋ยวน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๑๓	ใช้	เดี๋ยวน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๑๘	ใช้	เดี๋ยวน	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๔	๒๐	ใช้	เดี๋ยวน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๒๑	ใช้	เดี๋ยวน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๒๘	ใช้	เดี๋ยวน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๒๙	ใช้	เดี๋ยวน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๓๑	ใช้	เดี๋ยวน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๓๒	เป็น	เดี๋ยวน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๘๑	ใช้	เดี๋ยวน	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๔	๘๕	ใช้	เดี๋ยวน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๙๘	ใช้	เดี๋ยวน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๑๒	สามารถใช้	เดี๋ยวน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๑๓	ใช้	เดี๋ยวน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๑๔	ใช้	เดี๋ยวน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๑๕	ใช้	เดี๋ยวน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๑๗	ใช้	เดี๋ยวน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๑๘	ใช้	เดี๋ยวน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๑๙	ใช้	เดี๋ยวน	สำนวน ใด	ต้น
๒๕๔๕	๒๐	ใช้	เดี๋ยวน	ข้อใด	ต้น

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิดประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๔๕	๒๗	ใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๓๔	ใช้	เดี่ยว	กลวิธีใด	ท้าย
๒๕๔๕	๗๒	ใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๔๖	ไม่ใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๕	๗๓	ใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๗๔	ไม่ใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๗๕	ไม่ใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิดประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๔๑	๓	แสดงความรู้สึก	รวม	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๑	๖	สัมพันธ์	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๑	๙	แสดง	เดี่ยว	อย่างไร	ท้าย
๒๕๔๑	๑๒	สรรคำ,อยู่	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๑๓	ไม่ใช่,ร้องไห้เสียใจ	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๑๙	ตรงกับ	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๑	๒๓	ไม่เกี่ยวพิธีการทูต	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๓๐	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๓๑	เป็น,ทำให้	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๓๒	แสดง	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๑	๓๓	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๓๔	แตกต่าง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๓๖	ไม่ปรากฏ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๓๗	เป็น,สมเหตุสมผล	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๔๑	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๔๒	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๔๓	มี	รวม	ที่	ท้าย
๒๕๔๑	๔๔	ไม่มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๔๖	มี_ไม่ครบ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๔๘	คือ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๕๐	มี	รวม	ที่	ท้าย
๒๕๔๑	๕๒	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๕๓	มี	เดี่ยว	ที่	ท้าย
๒๕๔๑	๕๔	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิดประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๕๑	๕๗	มี,มี	ซ้อน	ก็	ท้าย
๒๕๕๑	๕๘	ตรงกับ	ซ้อน	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๑	๖๓	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๑	๖๔	มี_เช่นเดียวกับ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๑	๖๕	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๑	๖๖	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๑	๖๗	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๑	๖๘	เป็น, ต่างกับ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๑	๗๐	ไม่ใช่	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๑	๗๔	มิใช่ , กล่าวถึง	ซ้อน	ระดับใด	ท้าย
๒๕๕๑	๗๕	มิใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๑	๗๙	ต่างกับ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๑	๘๑	วาง + ส่วนขยายถูกต้อง	เดี่ยว	ประโยคใด	ต้น
๒๕๕๑	๘๙	แสดง	ซ้อน	ระดับใด	ท้าย
๒๕๕๑	๙๒	ต่างกับ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๑	๙๓	สัมพันธ์	ซ้อน	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๑	๙๔	จัดเป็น	เดี่ยว	ประเภทใด	ท้าย
๒๕๕๑	๙๕	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๑	๙๘	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๑	๙๙	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๑	๑๐๐	เป็น	เดี่ยว	ประเภทใด	ท้าย
๒๕๕๒	๑	อธิบาย	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๔	ไม่มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๕	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๘	มี_เหมือนกัน	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๑๑	มี	ซ้อน	ข้อใด	ต้น

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิดประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๔๒	๑๒	มี_เหมือน	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๑๓	มี	เดี่ยว	ก็	ท้าย
๒๕๔๒	๑๘	ไม่มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๒๗	มี	เดี่ยว	แบบใด	ท้าย
๒๕๔๒	๓๐	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๓๑	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๓๒	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๓๓	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๓๕	เป็น	รวม	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๓๖	ไม่ใช่	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๓๘	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๓๙	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๔๐	เป็น_สารประเภทใด	เดี่ยว	ประเภทใด	ท้าย
๒๕๔๒	๔๔	เป็น	เดี่ยว	ประเภทใด	ท้าย
๒๕๔๒	๔๕	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๔๖	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๔๗	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๕๕	เป็น	เดี่ยว	ประเภทใด	ท้าย
๒๕๔๒	๖๑	แสดง_ต่างกับ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๖๓	ประกอบ	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๒	๖๖	ตรงกับ	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๒	๖๗	ต่างกับ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๖๘	แสดง_ต่างกับ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๗๐	ต่างกับ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๗๑	มีลักษณะร่วมกัน	เดี่ยว	อย่างไร	ท้าย
๒๕๔๒	๗๓	มิใช่ , ได้สารร่วม	ซ้อน	ข้อใด	ต้น

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิดประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๔๒	๗๕	แสดง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๗๗	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๒	๗๘	เป็น	ซ้อน	ตอนใด	ต้น
๒๕๔๒	๗๙	ต่างกับ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๘๑	ไม่ใช่	รวม	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๘๒	ไม่ปรากฏ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๘๔	จัด	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๒	๘๗	ตาม , ทำให้ , สามารถรัง	รวม	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๘๘	ไม่ปรากฏ	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๒	๙๑	มี , แสดง	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๙๓	มีลักษณะร่วม	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๒	๙๗	ต่างกับ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๓	๓	มี, ปรากฏ	ซ้อน	ก็	ท้าย
๒๕๔๓	๔	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๓	๕	ไม่มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๓	๘	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๓	๙	มี ต่างจาก	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๓	๑๐	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๓	๑๒	ไม่มี, มาจาก	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๓	๑๖	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๓	๒๓	มีเช่นเดียวกับ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๓	๒๔	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๓	๒๕	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๓	๒๖	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๓	๒๘	ใช้ ระดับใด	เดี่ยว	ระดับใด	ท้าย
๒๕๔๓	๓๒	เป็น แบบพรรณนา	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิดประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๕๓	๓๓	มี, เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๓๗	ไม่ใช่	เดี่ยว	แบบใด	ท้าย
๒๕๕๓	๓๘	แตกต่างกัน	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๔๗	ระดับใด	เดี่ยว	ระดับใด	ท้าย
๒๕๕๓	๔๙	เป็น ใช้	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๕๓	ใกล้เคียง	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๓	๖๐	ใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๖๓	ใช้	เดี่ยว	ลักษณะใด	ท้าย
๒๕๕๓	๖๕	ใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๖๗	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๗๐	มี	เดี่ยว	ที่	ท้าย
๒๕๕๓	๗๑	มี, ขีดเส้นใต้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๗๒	เป็น_ตรงตาม	ซ้อน	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๓	๗๓	มี_ที่แห่ง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๗๔	ตรงตาม	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๓	๗๕	ให้, ต่างจาก	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๗๗	ตรงกับ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๘๖	ตรง	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๓	๘๗	มี ต่าง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๘๙	ไม่ปรากฏ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๙๐	เป็น, ทำให้	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๙๕	มี_ต่างจาก	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๙๘	พรรณนา_ต่างจาก	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๙๙	มี_ใกล้เคียง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๑๐๐	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๓	มี_เหมือน_	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิดประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๕๔	๕	ต่างจาก	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๖	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๗	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๘	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๑๐	ไม่มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๑๔	มี_ต่างจาก	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๑๙	มี ชิดเส้นใต้	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๒๒	เป็น_ต่างชนิด	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๒๓	มี_การละ	เดี่ยว	ตอนใด	ต้น
๒๕๕๔	๒๔	เป็น	เดี่ยว	ตอนใด	ต้น
๒๕๕๔	๒๕	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๓๕	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๓๗	วาง_ผิดที่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๔๓	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๔	๔๕	เป็น	เดี่ยว	ประเภทใด	ท้าย
๒๕๕๔	๕๗	เสนอ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๕๘	มี	เดี่ยว	คู่ใด	ต้น
๒๕๕๔	๕๙	แสดง	เดี่ยว	ประเภทใด	ท้าย
๒๕๕๔	๖๐	มี	เดี่ยว	ตอนใด	ต้น
๒๕๕๔	๖๑	ไม่ใช่	เดี่ยว	แบบใด	ท้าย
๒๕๕๔	๖๓	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๖๔	ตรงกับ	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๔	๖๕	ไม่มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๖๗	เขียน ต่างจาก	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๖๙	หลายชนิด	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๗๐	มี_ต่างจาก	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิดประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๔๔	๗๔	แสดง ต่างไปจาก	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๗๖	แสดง ต่างจาก	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๗๘	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๔	๗๙	มี_ต่างกับ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๘๓	ไม่มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๘๗	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๙๑	แสดง ต่าง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๙๓	ไม่ปรากฏ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๙๖	แสดง_ต่างจาก	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๙๗	มี ต่างจาก	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๙๙	ตรงตาม	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๕	๓	มี_เหมือน	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๔	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๕	มี ต่าง	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๖	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๗	มี มี	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๘	ไม่มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๑๐	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๑๑	มีค่า	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๑๖	มี_ต่าง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๒๑	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๒๒	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๒๓	เป็น	เดี่ยว	ตอนใด	ต้น
๒๕๔๕	๒๔	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๒๕	ไม่เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๒๖	ไม่เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิดประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๕๕	๒๘	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๒๙	ใช้ไม่ถูกต้อง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๓๑	ขาด_สัมพันธ์ภาพ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๓๒	เป็น	เดี่ยว	ชนิดใด	ท้าย
๒๕๕๕	๓๓	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๓๗	เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๔๗	มี	เดี่ยว	แบบใด	ท้าย
๒๕๕๕	๔๙	ตรงกับ	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๕	๕๘	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๕๙	ไม่มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๖๐	เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๖๑	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๖๖	ใช้_แบบเดียวกับ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๖๗	เป็น ไม่ปรากฏ	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๖๘	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๗๖	มี_ตรงกับ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๗๙	แฝง	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๕	๘๐	เป็น ทำให้	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๘๒	แสดง ต่างจาก	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๘๓	มี_ตรงตาม	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๕	๙๐	แสดง_ตรงกับ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๑๐๐	แสดง_ต่างจาก	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น

การสังเคราะห์

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิดประโยค	คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๔๑	๒	ลำดับ	ซ้อน	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๑	๔	จัด	รวม	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๑	๕๑	เรียงลำดับ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๘๓	จัดเรียง , ใต้	รวม	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๑	๘๗	เรียงลำดับ	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๑	๘๘	ตั้งชื่อ	เดี่ยว	อย่างไร	ท้าย
๒๕๔๒	๕๐	เรียงลำดับ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๒	๕๔	เรียงลำดับ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๔	๓๐	เรียงลำดับ จะใต้	รวม	อย่างไร	ท้าย
๒๕๔๕	๖๗	เรียงลำดับ จะเป็น	รวม	ข้อใด	ท้าย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประเมินค่า

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิดประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๔๑	๗	ให้ได้	เดี่ยว	เรื่องใด	ท้าย
๒๕๔๑	๑๑	แสดงให้เห็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๑๔	แสดงให้เห็น	รวม	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๑๕	ใช้ มากที่สุด	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๑๖	เป็น,	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๒๑	มิใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๒๒	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๑	๒๕	แสดง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๒๗	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๒๙	แสดง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๓๕	มิได้สะท้อน	ซ้อน	ข้อใด	ท้าย
๒๕๔๑	๓๙	มิใช่ + ภาพสะท้อน	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๔๙	เหมาะสม	ซ้อน	เรื่องใด	ท้าย
๒๕๔๑	๖๙	ไม่ใช่_	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๗๑	ไม่ใช่_	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๗๖	ขาด	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๗๗	ใช้คำ เถื่อนชัด	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๗๘	เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๘๐	เหมาะสม	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๘๒	เหมาะสม	รวม	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๘๔	ควรเป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๘๕	น่าจะเลือกใช้	รวม	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๘๐	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๑	๘๑	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิดประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๕๑	๙๗	แสดง , สอดคล้อง	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๓	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๖	ประกอบ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๗	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๑๐	ไม่เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๑๔	เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๑๖	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๒๑	เหมาะสม	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๒๓	เรียงลำดับ ,เหมาะสม	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๒๔	ใช้คำ_ฟุ่มเฟือย	เดี่ยว	ประโยคใด	ต้น
๒๕๕๒	๒๖	ใช้ภาษา_กะทัดรัด	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๒๘	เหมาะสม	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๒๙	เป็นประโยคกำกวม	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๔๓	ใช้_มากที่สุด	เดี่ยว	คนใด	ต้น
๒๕๕๒	๔๙	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อความใด	ต้น
๒๕๕๒	๕๑	เป็น , เหมาะสม	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๕๒	เหมาะสม ,นำมาเติม	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๕๘	เตือนสติเรื่องใด	เดี่ยว	เรื่องใด	ท้าย
๒๕๕๒	๖๒	ปรากฏ	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๒	๖๘	แสดง	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๒	๗๔	กล่าวถึง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๗๖	แสดง	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๒	๘๐	สะท้อน	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๘๓	เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๘๖	ไม่แสดง	เดี่ยว	ด้านใด	ท้าย
๒๕๕๒	๙๔	มิได้สะท้อน	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิดประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๕๒	๙๕	เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๙๖	ไม่ใช่	รวม	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๙๘	แสดง , เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๙๙	แสดง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๒	๑๐๐	น่าจะเป็น	ซ้อน	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๓	๖	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๑๑	ใช้เหมาะสม	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๑๕	สื่อความ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๒๐	ใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๒๗	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๓๐	เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๓๑	เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๓๔	เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๓๕	ใช้, เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๓๖	เรียงลำดับได้	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๓	๓๙	ใช้ ไม่	เดี่ยว	ตอนใด	ต้น
๒๕๕๓	๔๐	เป็น, แสดง	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๔๓	ใช้ภาษา	รวม	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๔๔	เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๕๘	ใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๖๑	คือ	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๓	๖๔	ใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๖๖	ใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๖๘	เด่น, คือ	ซ้อน	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๓	๖๙	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๗๖	แสดง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิดประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๕๓	๗๘	ไม่ก่อให้เกิดผล	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๓	๘๐	ไม่เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๘๕	สะท้อน	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๙๑	แสดง	ซ้อน	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๓	๙๖	ไม่ใช่	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๓	๙๗	ให้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๙	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๑๗	นำมาเติม	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๒๖	สื่อ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๒๗	ไม่แสดง	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๔	๓๓	ใช้เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๓๔	ใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๓๖	ใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๓๘	ใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๓๙	ไม่สมควรกล่าว	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๔๐	เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๔๑	เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๔๖	แสดงแนวคิด	เดี่ยว	แนวคิดใด	ท้าย
๒๕๕๔	๖๒	คือ	เดี่ยว	อะไร	ท้าย
๒๕๕๔	๖๖	ใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๖๘	ใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๔	๗๑	เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๗๒	ใช้	ซ้อน	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๔	๗๓	มี	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๗๕	ให้	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๔	๗๗	แสดง	ซ้อน	ข้อใด	ต้น

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิดประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๕๔	๘๒	แสดง ตื่นเต้นตกใจ	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๘๔	แสดง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๘๖	แสดง ความเชื่อ	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๘๘	สอตกคล้อง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๘๙	แสดง	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๙๐	แสดง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๙๒	สะท้อน	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๔	๙๔	แสดง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๙	ไม่จำเป็นต้องใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๓๖	ใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๓๘	ใช้	เดี่ยว	ส่วนใด	ต้น
๒๕๕๕	๓๙	ใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๔๐	เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๔๑	เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๔๒	เหมาะจะใช้	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๔๕	กล่าวถึง	เดี่ยว	ด้านใด	ท้าย
๒๕๕๕	๕๑	เหมาะสม	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๕๓	ใช้	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๕	๖๒	มี แสดง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๖๓	เป็น	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๖๔	โน้มน้าว	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๖๕	มี	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย
๒๕๕๕	๗๐	มี	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๗๑	มีคุณค่า	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๗๗	สะท้อน	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๕๕	๘๔	แสดงคุณลักษณะ	เดี่ยว	ข้อใด	ท้าย

ปี	ข้อ	คำกริยา	ชนิดประโยค	คำแสดง คำถาม	ตำแหน่ง
๒๕๔๕	๘๕	ไม่ได้สะท้อน	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๘๗	แสดง	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๘๘	ไม่แสดงคุณค่า	เดี่ยว	ด้านใด	ท้าย
๒๕๔๕	๘๙	แสดง	เดี่ยว	อะไร	ท้าย
๒๕๔๕	๙๑	ไม่สอดคล้อง	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๙๒	สะท้อน	เดี่ยว	ข้อความใด	ต้น
๒๕๔๕	๙๓	ไม่ได้แสดง	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๙๔	ไม่แสดง	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๙๕	เป็น	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๙๖	ไม่ใช่ ปรากฏ	ซ้อน	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๙๗	ไม่สะท้อน	เดี่ยว	ข้อใด	ต้น
๒๕๔๕	๙๘	ไม่ใช่ เกิด	ซ้อน	ข้อใด	ต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสุพัตรา ชงชัย เกิดเมื่อวันที่ ๖ มกราคม พ.ศ.๒๕๒๐ สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับสอง สาขามัธยมศึกษา มนุษย์-สังคม วิชาเอก ภาษาไทย – เทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี การศึกษา ๒๕๔๑ แล้วเข้าทำงานที่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๒ จากนั้นได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย คณะ อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.๒๕๔๔ ปัจจุบันเป็นอาจารย์หมวดวิชา ภาษาไทย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย